

UCHWAŁA NR XLV/435/2018
RADY MIEJSKIEJ W KOZIENICACH
z dnia 20 września 2018 r.

w sprawie: przyjęcia Strategii Rozwoju Gminy Kozienice na lata 2018-2030

Na podstawie art. 18 ust. 2 pkt 6 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (Dz. U. z 2018 r. poz. 994, 1000, 1349 i 1432) uchwala się, co następuje:

§ 1.

Przyjmuje się „Strategię Rozwoju Gminy Kozienice na lata 2018-2030”, stanowiącą załącznik do niniejszej uchwały.

§ 2.

„Strategia Rozwoju Gminy Kozienice na lata 2018-2030” wskazuje kierunkowe cele rozwoju Gminy Kozienice na lata 2018-2030, propozycje zadań strategicznych służących ich osiągnięciu, a także modelowy system jej wdrażania i ewaluacji.

§ 3.

Traci moc Uchwała Nr XXIV/320/2008 Rady Miejskiej w Kozienicach z dnia 9 października 2008 r. w sprawie uchwalenia „Strategii Rozwoju Gminy Kozienice na lata 2008-2020”.

§ 5.

Wykonanie uchwały powierza się Burmistrzowi.

§ 6.

Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia.

Przewodniczący Rady Miejskiej
Mariusz Prawda

Załącznik do Uchwały Nr XLV/435/2018

Rady Miejskiej w Kozienicach

z dnia 20 września 2018 roku

STRATEGIA ROZWOJU GMINY KOZIENICE NA LATA 2018–2030

autor:

dr hab. Andrzej Sztando, prof. UE

+48 603163839

andrzej@sztando.com

www.sztando.com

Kozienice, wrzesień 2018

STRATEGIA ROZWOJU GMINY KOZIENICE NA LATA 2018-2030

autorstwo, skład i opracowanie szaty graficznej, redakcja materiałów źródłowych

dr hab. Andrzej Sztando, prof. UE

www.sztando.com

andrzej@sztando.com

Niniejsza STRATEGIA ROZWOJU GMINY KOZIENICE na lata 2018-2030 jest już czwartą Strategią przyjętą przez samorząd Gminy Koźienice. Strategie poprzednie to:

- STRATEGIA ROZWOJU GMINY KOZIENICE NA LATA 2008-2020 z października 2008 r.
- STRATEGIA ROZWOJU GMINY KOZIENICE z września 2004 r.
- STRATEGIA ROZWOJU GMINY KOZIENICE z października 2002 r.

Stanowi to dowód konsekwencji władz samorządowych w określaniu oraz realizacji, długoplanowych i obszernych w różnorodność zadania, strategicznych planów rozwoju.

Autor

Zastosowane skróty nazw gminnych dokumentów planistycznych

KPP	koncepcja programowo-przestrzenna
LPR 2016-2022	Lokalny Program Rewitalizacji Miasta Kozienice na lata 2016-2022
MPZP	miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego
PEE 2019-2030	Program Edukacji Ekologicznej Mieszkańców i Turystów Gminy Kozienice na lata 2019-2030
PGM 2017-2021	Wieloletni Program Gospodarowania Mieszkaniowym Zasobem Gminy Kozienice na lata 2017-2021
PGN 2016-2020	Planu Gospodarki Niskoemisyjnej dla Gminy Kozienice na lata 2016-2020
PLPPG 2019-2030	Program Lokalnej Polityki i Promocji Gospodarczej Gminy Kozienice na lata 2019-2030
POBZ I	Programy Opieki nad Bezdomnymi Zwierzętami oraz Zapobiegania Bezdomności Zwierząt na Terenie Gminy Kozienice (roczne)
POM	Plany Odnowy Miejscowości
POŚ 2016-2019	Programu Ochrony Środowiska dla Gminy Kozienice na lata 2016-2019 z perspektywą do roku 2023
POŚ IV	Programy Ochrony Środowiska Dla Gminy Kozienice (czteroletnie)
POZ 2015-2018	Gminny Program Opieki nad Zabytkami na lata 2015-2018 dla Gminy Kozienice
POZ IV	Gminne Programy Opieki nad Zabytkami dla Gminy Kozienice (czteroletnie)
PPN 2018-2022	Gminny Program Przeciwdziałania Narkomanii na lata 2018-2022 dla Gminy Kozienice
PPN 2023-2030	Gminny Program Przeciwdziałania Narkomanii na lata 2023-2030 dla Gminy Kozienice
PPPR 2017-2019	Program Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie w Gminie Kozienice na lata 2017-2019
PPPR III	Programy Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie w Gminie Kozienice (trzyletnie)
PPRPA I	Gminne Programy Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych (roczne)
PRMUWUK 2018-2021	Wieloletni Plan Rozwoju i Modernizacji Urządzeń Wodociągowych i Kanalizacyjnych na lata 2018-2021
PRMUWUK IV	Wieloletnie Plany Rozwoju i Modernizacji Urządzeń Wodociągowych i Kanalizacyjnych (czteroletnie)
PRPFTR 2019-2030	Program Rozwoju i Promocji Funkcji Turystyczno-Rekreacyjnych Gminy Kozienice na lata 2019-2030
PRPZT 2019-2030	Program Rozwoju i Pielęgnacji Zieleni Trwałej Gminy Kozienice na lata 2019-2030
PUR 2019-2030	Plan Urzędzeniowo-Rolny dla Obszarów Wiejskich Gminy Kozienice na lata 2019-2030
PUWZA 2007-2032	Program Usuwania Wyrobów Zawierających Azbest na Terenie Gminy Kozienice na lata 2007-2032

PWOP I	Programy Współpracy Gminy Kozienice z Organizacjami Pozarządowymi (roczne)
PWR 2017-2019	Gminny Programu Wspierania Rodziny w Gminie Kozienice na lata 2017-2019
PWR III	Gminne Programy Wspierania Rodziny w Gminie Kozienice (trzyletnie)
SRPS 2013-2020	Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych w Gminie Kozienice na lata 2013-2020
SUKZP	Studium Uwarunkowań i Kierunków Zagospodarowania Przestrzennego Gminy Kozienice
WPF	Wieloletnia Prognoza Finansowa Gminy Kozienice
ZPZ III	Założenia do Planu Zaopatrzenia w Ciepło, Energię Elektryczną i Paliwa Gazowe dla Gminy Kozienice (aktualizowane co trzy lata)

Pozostałe zastosowane skróty

KCRiS	Kozienickie Centrum Rekreacji i Sportu
PAIH	Polska Agencja Inwestycji i Handlu S.A.
POPC 2014-2020	Program Operacyjny Polska Cyfrowa 2014-2020
UM	Urząd Miejski w Kozienicach
UMWM	Urząd Marszałkowski Województwa Mazowieckiego
ZGZK	Związek Gmin Ziemi Kozienickiej
ZWS	Zespół ds. Wdrażania Strategii Rozwoju Gminy Kozienice
E-ZWS	ekologiczna grupa Zespołu ds. Wdrażania Strategii Rozwoju Gminy Kozienice
G-ZWS	gospodarcza grupa Zespołu ds. Wdrażania Strategii Rozwoju Gminy Kozienice
S-ZWS	społeczna grupa Zespołu ds. Wdrażania Strategii Rozwoju Gminy Kozienice

Spis Treści

1.	PRZEDMOWA BURMISTRZA	7
2.	OD AUTORA.....	8
CZĘŚĆ WPROWADZAJĄCA: Budowa Strategii Rozwoju Gminy Kozienice na lata 2018-2030		9
3.	PRZESŁANKI OPRACOWANIA SRGK 2018-2030	10
4.	ZASADY I PROCES BUDOWY SRGK 2018-2030	12
5.	WYKORZYSTANE ŹRÓDŁA INFORMACJI	16
CZĘŚĆ I: Raport stanu, diagnoza i analiza strategiczna podstawowych uwarunkowań rozwojowych		18
6.	DIAGNOZA STATYSTYCZNA GMINY.....	19
6.1.	ZAŁOŻENIA I ZNACZENIE KATEGORII.....	19
6.2.	PRZESTRZEŃ I ŚRODOWISKO	21
6.3.	SFERA SPOŁECZNA.....	22
6.4.	SFERA GOSPODARCZA	24
6.5.	INFRASTRUKTURA TECHNICZNA	27
6.6.	INFRASTRUKTURA SPOŁECZNA	29
6.7.	ZARZĄDZANIE	38
7.	ANALIZA STRATEGICZNA CECH I RELACJI GMINY	40
7.1.	ANALIZA SWOT PLUS	40
7.2.	ANALIZA RELACJI STRATEGICZNYCH	70
CZĘŚĆ II: Rozwój strategiczny Gminy Kozienice w latach 2018- 2030		87
8.	PRZEDMIOT, PODMIOTY, OKRES I HORYZONT SRGK 2018-2030	88
9.	MISJA ROZWOJOWA GMINY I JEJ BENEFICJENCI.....	91
10.	WIZJA ROZWOJU.....	93
11.	CELE STRATEGICZNE	97
12.	CELE OPERACYJNE	110
13.	PRIORYTETY ROZWOJU	118
14.	ZADANIA STRATEGICZNE.....	122
14.1.	CHARAKTER ZADAŃ STRATEGICZNYCH	122
14.2.	WYKAZ ZADAŃ STRATEGICZNYCH GMINY.....	127
14.3.	POWIĄZANIA ZADAŃ STRATEGICZNYCH Z CELAMI OPERACYJNYMI	162
15.	ŹRÓDŁA FINANSOWANIA STRATEGII.....	164
CZĘŚĆ III: Sposób wdrażania, monitoringu i ewaluacji Strategii Rozwoju Gminy Kozienice na lata 2018- 2030		166
16.	WDRAŻANIE SRGK 2018-2030	167

16.1.	PRZYDZIAŁ ZADAŃ STRATEGICZNYCH	167
16.2.	POWOŁANIE I FUNKCJONOWANIE ZESPOŁU DS. WDRAŻANIA STRATEGII ROZWOJU GMINY KOZIENICE I JEGO PODGRUP	167
16.3.	ZASADY PRAC ZWS NAD WDRAŻANIEM SRGK 2018-2030	170
17.	PLAN EWALUACJI SRGK 2018-2030	173
17.1.	ISTOTA I FAZY EWALUACJI	173
17.2.	MONITORING	173
17.3.	SPRAWOZDANIA Z REALIZACJI SRGK 2018-2030	193
17.4.	PRZYJMOWANIE SPRAWOZDAŃ Z REALIZACJI SRGK 2018-2030 ORAZ JEJ EWENTUALNA AKTUALIZACJA	193
18.	SPISY I ZAŁĄCZNIKI	194
18.1.	TABELE	194
18.2.	RYSUNKI	196
18.3.	DOKUMENTY ZGODNOŚCI HORYZONTALNEJ I WERTYKALNEJ	196
18.4.	DOKUMENTY ZGODNOŚCI WEWNĘTRZNEJ	198
18.5.	LISTA LIDERÓW LOKALNYCH I PONADLOKALNYCH DECYDENTÓW ZAPROSZONYCH DO PRAC NAD SRGK 2018-2030	199

1. Przedmowa burmistrza

Drodzy Mieszkańcy

Strategia Rozwoju Gminy Kozienice na lata 2018-2030 jest kierunkowo-programowym planem rozwoju gminy, stanowiącym podstawowy wyznacznik dla naszych innych zamierzeń oraz codziennych decyzji. Jest także głównym narzędziem tworzenia partnerstw strategicznych, montażu finansowych i budowy konsensusu lokalnego, a także instrumentem naszego rozwoju instytucjonalnego, samodoskonalenia organizacyjnego i benchmarkingu. Jesteśmy konsekwentni w tworzeniu i wdrażaniu takich strategii ponieważ pozwalają nam one lepiej i szybciej zaspokajać potrzeby mieszkańców, podnosić jakość ich życia, stymulować rozwój gospodarczy i chronić środowisko. Niniejsza Strategia jest już czwartą z kolei, poczynawszy od 2002 roku. Potrzeba jej uchwalenia wynika z wielu powodów, jak np.: zakończona sukcesami realizacja wielu zadań zawartych w Strategii poprzedniej, nowe oczekiwania mieszkańców i przedsiębiorstw, zmiany planów rozwoju województwa i państwa oraz nowe szanse i zagrożenia w otoczeniu naszej gminy.

Na ścieżce dynamicznego rozwoju, którą poprowadzimy naszą małą ojczyznę znajdują się zarówno cele tradycyjne, już sprawdzone, jak i najbardziej obiecujące, nowoczesne, odpowiadające na przyszłe wyzwania. Wśród celów tradycyjnych znajdują się: kreowanie nowych, lepszych miejsc pracy, pozyskanie inwestorów, poprawa warunków działalności gospodarczej, wzrost dostępności służby zdrowia, rozwój infrastruktury technicznej, przyjazna administracja publiczna, inteligentna pomoc społeczna, atrakcyjna kultura, upowszechniony sport i rekreacja oraz wysoki poziom bezpieczeństwa publicznego. Cele nowoczesne obejmują z kolei m. in. wzrost innowacyjności gospodarki i społeczności, rozwój kooperacji klastrowej, polifunkcjonizację gospodarki, upowszechnianie elektromobilności, wzrost wykorzystania odnawialnych źródeł energii, rozbudowę kapitału społecznego, upowszechnienie ekomyślenia, rewitalizację urbanistyczno-społeczną, wzrost kreatywności edukacji i motywacji do samorozwoju oraz stworzenie podstaw reemigracji.

Strategia ta otwiera zatem nowy rozdział we współczesnej historii naszej gminy. Wychodzi naprzeciw oczekiwaniom nowoczesnej gospodarki oraz otwartego, ambitnego i kreatywnego społeczeństwa, funkcjonujących w zrównoważony sposób w witalnym i przyjaznym środowisku. Wielowymiarowo łączy naszą Gminę z regionalnym, krajowym i międzynarodowym otoczeniem tworząc z niej ośrodek rozwoju ważny w ponadlokalnej skali – przenosi ją na nowy, wyższy etap rozwoju. Daje nam pewność co do coraz lepszej przyszłości naszej, naszych dzieci i lokalnej gospodarki.

Wierzę, że odniesiemy sukces. Dysponujemy wiedzą, doświadczeniem i odpowiednimi środkami, aby osiągnąć postawione cele. Wszyscy jesteśmy silnie zmotywowani. Pomagają nam sprawdzeni partnerzy. Do współpracy we wdrażaniu Strategii zapraszamy wszystkich mieszkańców – także i Ciebie. Wierzmy, że realizacja Strategii stanie się sposobem do czerpania radości i dumy z rozwoju tego co dla nas wszystkich wspólne – z rozwoju demokratycznej wspólnoty samorządowej, którą z mocy prawa tworzymy, i w której z woli własnej żyjemy – z rozwoju Gminy Kozienice.

Burmistrz Gminy Kozienice
dr inż. Tomasz Śmietanka

2. Od autora

Szanowni Państwo

Dynamiczny rozwój Gminy Kozienice odbywał i odbywa się nie tylko za sprawą społecznych, gospodarczych i środowiskowych aktywności jej mieszkańców oraz wysokich dochodów budżetowych, będących wynikiem silnie rozwiniętej energetyki. Jest on w równym stopniu zasługą jej władz i pracowników administracji samorządowej. Stosowane są tu bowiem od kilkunastu lat nowoczesne, skuteczne metody zarządzania, w tym integrujące je zarządzanie strategiczne rozwojem lokalnym, polegające na cyklicznym sporządzaniu i konsekwentnym wdrażaniu strategii rozwoju gminy. Co więcej, ze strategii tych wynikają pozostałe, krótkookresowe i branżowe programy rozwoju, przez co zbiór dokumentów planistycznych Gminy Kozienice charakteryzuje się spójnością i hierarchicznym uporządkowaniem.

Do niedawna takie postępowanie władz samorządowych uznawane było za nowatorskie, lecz dziś jest już standardem. W praktycznej realizacji tego standardu Kozienickie władze mają bardzo bogate i trudne do przecenienia doświadczenie. Daje ono Gminie Kozienice, wraz z wiedzą i praktycznymi umiejętnościami, wyraźną przewagę konkurencyjną nad innymi, porównywalnymi jednostkami terytorialnymi. Niemniej, dalszy, dynamiczny rozwój Gminy Kozienice wymaga ukierunkowania prowadzonego zarządzania strategicznego na zmodyfikowane cele, prowadzące do zapewnienia najwyższej jakości życia mieszkańców głównie drogą wzmocnienia istniejących i wykształcenia nowych i nowoczesnych, ponadlokalnych funkcji gospodarczych gminy (inteligentnych specjalizacji terytorialnych), absorpcji z ponadlokalnego otoczenia kluczowych współcześnie czynników rozwoju oraz rozbudowy i głębszego, lecz zrównoważonego, społeczno-gospodarczego wykorzystania kapitałów ludzkiego, społecznego, kulturowego i materialnego. Dlatego Strategia Rozwoju Gminy Kozienice na lata 2018-2030 koncentruje się na tych obszarach działań.

Jako autor niniejszej Strategii i strategii wielu innych samorządów, wielokrotnie zauważyłem, że wysokie dochody budżetowe gminy nie zawsze przekładają się na taki jej rozwój jakiego należałoby oczekiwać. W przypadku Gminy Kozienice jest jednak inaczej ze względu na wysoką jakość i skuteczność prowadzonego tu zarządzania publicznego. Daje to podstawę by wierzyć, że niniejsza Strategia zostanie wdrożona w życie. W związku z tym, poczytując sobie jako zaszczyt częściowy udział w ww. działalności, życzę samorządowi Kozienic wytrwałości i sukcesów w osiągnięciu postawionych w niej celów, a społeczności lokalnej trafności demokratycznych wyborów, dzięki którym ten piękny zakątek naszego kraju rozwija się tak dynamicznie.

Autor

dr hab. Andrzej Sztando, prof. UE

CZĘŚĆ WPROWADZAJĄCA:
Budowa Strategii Rozwoju Gminy Kozienice
na lata 2018-2030

3. Przesłanki opracowania SRGK 2018-2030

Obowiązująca dotąd Strategia Rozwoju Gminy Kozienice została opracowana oraz przyjęta w 2008 r. na lata 2008-2020. Jej treść ma już zatem 10 lat, a jej okres obowiązywania zbliża się ku końcowi (por. rozdział 8). Implikuje to konieczność zastąpienia jej nową Strategią. Ponadto, w okresie tym, nastąpiły istotne zmiany **struktur społeczno-gospodarczych gminy. Zmianie uległo także jej bliższe oraz dalsze otoczenie.** Ponownie zmienił się **układ czynników, które mogą zostać wykorzystane w jej rozwoju.** Jednym z najważniejszych są nowe **fundusze z okresu programowania Unii Europejskiej 2014-2020.** Ich beneficjentami bezpośrednio i pośrednio już są oraz będą w przyszłości mieszkańcy i przedsiębiorstwa funkcjonujące w Gminie Kozienice. Drugim z czynników kluczowych jest wpływ gospodarki i społeczeństwa regionu, Polski i Unii Europejskiej na Gminę Kozienice. Zarówno pozytywny, taki jak np. napływ innowacji i kapitału inwestycyjnego, jak i negatywny, taki jak np. napływ szkodliwych wzorców życiowych i konsumpcyjnych, a także emigracja mieszkańców, zwłaszcza młodych, ambitnych i ponadprzeciętnie wykształconych. Poważne zmiany dotyczą również wielu innych czynników.

Niebagatelnym argumentem za przyjęciem nowej Strategii Rozwoju Gminy Kozienice, jest także fakt, iż **musi ona korespondować z zupełnie nowymi zamierzeniami strategicznymi władz państwowych, wojewódzkich i powiatowych.** Postulat ten odnosi się również do założeń i zamiarów **współpracy z samorządami sąsiednimi.** Całość obrazu niezbędnej synchronizacji dopełnia **potrzeba koordynacji zamierzeń** władz Gminy Kozienice wyrażanych w różnych, przyjętych po 2008 r., programach i planach dziedzinowych. Wspomniana, strategiczna korespondencja pozwala na włączanie podmiotów zewnętrznych (głównie samorządu powiatowego, wojewódzkiego i ministerstw) w stymulowanie rozwoju Gminy Kozienice. Strategiczna synchronizacja, mieszcząca się w koncepcji wielopoziomowego zarządzania publicznego, która zyskuje dziś międzynarodową popularność, zwiększa natomiast efektywność wydatkowania środków publicznych i skracza czas niezbędny do osiągnięcia celów.

Argumentem za aktualizacją jest również **dalsze doskonalenie Strategii Rozwoju Gminy Kozienice, jako planistycznego fundamentu rozwoju gospodarczego, społecznego i środowiskowego gminy.** Jak dotąd Gmina Kozienice przyjęła trzy strategie rozwoju w latach 2002, 2004 i 2008. Niniejsza jest zatem czwartą z kolei. Wdrażanie poprzednich, realizowanych w sposób systemowy, przyniosło szereg cennych doświadczeń, które powinny zostać wykorzystane. Podobnie jak strategie dotychczasowe, tak i obecna **nie może się ograniczać jedynie do ewidencji społecznych potrzeb miejscowej ludności. Z jednej strony, musi stać się kreatywną koncepcją progospodarczych, prospołecznych i prośrodowiskowych działań, a z drugiej świadomym wyborem tych z nich, które są najważniejsze.** Jej zakres merytoryczny musi zatem odpowiadać nowoczesnym i sprawdzonym koncepcjom zarządzania strategicznego. Wyni-

kać musi także z dostosowanej do potrzeb samorządu lokalnego **analizy strategicznej**, a nie z zaadaptowanej do tego celu analizy przedsiębiorstw. W przejrzysty sposób musi również **formułować cele strategiczne i operacyjne oraz priorytety i zadania**. Nie może być pozbawiona procedury wdrożeniowej, czy też szczegółowych zasad ewaluacji.

Biorąc powyższe pod uwagę, nowa, niniejsza Strategia Rozwoju Gminy Kozienice na lata 2018-2030:

- uwzględnia nową sytuację i pozycję strategiczną gminy,
- uwzględnia inne strategie, plany i programy dotyczące społecznej, gospodarczej i środowiskowej sfer gminy oraz zaawansowanie ich realizacji,
- uwzględnia wszystkie kluczowe własności społeczne, gospodarcze i środowiskowe gminy i zawiera prezentację najważniejszych z nich,
- bazuje na dwóch nowoczesnych metodach analizy strategicznej jednostek samorządu terytorialnego, tj. na metodzie analizy pozycji strategicznej tzw. „SWOT Plus” oraz na metodzie analizy relacji strategicznych jednostki samorządu terytorialnego,
- zawiera rozstrzygnięcia, za które działania związane z jej realizacją odpowiadają jedynie władze samorządowe, a za które odpowiadają również inne podmioty,
- zawiera rozwiązania w zakresie organizacji procesu jej wdrażania,
- wskazuje główne grupy jej źródeł finansowania,
- wskazuje szczegółowe rozwiązania w zakresie ewaluacji.

4. Zasady i proces budowy SRGK 2018-2030

Strategia Rozwoju Gminy Kozienice na lata 2018-2030 została zbudowana w oparciu o 4 podstawowe, niżej opisane zasady planowania strategicznego rozwoju lokalnego.

Zasada konsensusu społeczności lokalnej. Zasada ta polega na tworzeniu Strategii z uwzględnieniem potrzeb i aspiracji społeczności gminy, tak aby stała się ona narzędziem ich zaspokojenia. Stosowanie tej zasady gwarantuje nie tylko adekwatność treści Strategii w stosunku do owych potrzeb i aspiracji, ale również zaangażowanie obywateli w proces jej realizacji. Twierdzenie to już wielokrotnie zostało pozytywnie zweryfikowane w dziesiątkach tysięcy polskich i zagranicznych samorządów lokalnych i ponadlokalnych. Także podczas realizacji poprzednich strategicznych planów rozwoju Gminy Kozienice.

Do prac nad SRGK 2018-2030 zaproszono zatem przedstawicieli społeczności lokalnej, zwanych liderami lokalnymi, reprezentujących różne miejscowości gminy, środowiska społeczne i zawodowe oraz grupy interesów oraz przedstawicieli ponadlokalnych podmiotów, organizacji i władz mających wpływ na rozwój gminy. Łącznie ponad 300 osób (por. rozdz. 18.5). Byli to: Radni Rady Miejskiej; Burmistrz i jego zastępcy; Sekretarz i Skarbnik Gminy; dyrektorzy wydziałów, kierownicy, audytorzy, pełnomocnicy i piastujący stanowiska samodzielne w Urzędzie Miejskim; sołtysi i przewodniczący osiedli Gminy Kozienice; kierownicy i dyrektorzy jednostek organizacyjnych gminy; prezesi spółek stanowiących własność gminy; kierownicy, dyrektorzy, prezesi największych podmiotów gospodarczych; rolnicy posiadający największe gospodarstwa rolne; prezesi, przewodniczący największych organizacji rolniczych; kierownicy, dyrektorzy, prezesi największych podmiotów gospodarczych świadczących na terenie gminy usługi infrastrukturalne w zakresie elektroenergetyki, gazownictwa, telekomunikacji, komunikacji drogowej i kolejowej; kierownicy, dyrektorzy, prezesi największych podmiotów będących właścicielami (zarządcami) zasobów mieszkaniowych; prezesi, przewodniczący największych organizacji, stowarzyszeń, zrzeszeń przedsiębiorców; prezesi, przewodniczący prospołecznych i prośrodowiskowych organizacji pozarządowych; przewodniczący związków zawodowych; kierownicy, dyrektorzy, prezesi największych, innych niż gminne, jednostek pomocy i opieki medycznej; prezesi ochotniczych straży pożarnych; Starosta i Przewodniczący Rady Powiatu Kozienickiego, Radni Rady Powiatu Kozienickiego z terenu gminy; wójtowie i przewodniczący rady gmin sąsiednich; Marszałek Województwa Mazowieckiego; Radni Sejmiku Województwa Mazowieckiego z terenu Powiatu Kozienickiego; lokalni parlamentarzyści, Powiatowy Lekarz Weterynarii; Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny; Komendant Powiatowy Policji; Komendant Powiatowej Państwowej Straży Pożarnej; Dyrektor Powiatowego Urzędu Pracy; Powiatowy Inspektor Nadzoru Budowlanego; nadleśniczy; przedstawiciele władz obszarów prawnej ochrony przyrody; Dyrektor RZGW w Warszawie; Kierownik Powiatowego Zespołu Doradztwa Rolniczego w Kozienicach MODR; Kierownik Wojewódzkiego Inspektoratu Ochrony Roślin i Nasiennictwa w Warszawie

o/Kozienice; Kierownik Sekcji Zamiejscowej Gospodarowania Zasobem w Kozienicach OT KOWR w Warszawie; przedstawiciele mediów i inne osoby, w tym mieszkańcy, którzy wyrazili taką wolę.

Osoby te posiadają szeroką wiedzę na temat problemów i oczekiwań tej społeczności, a także gruntowne doświadczenie w zakresie kreowania rozwoju gminy. Włączenia tych osób do prac nad SRGK 2018-2030 dokonano w trakcie warsztatów strategicznych, podczas których zaproszeni liderzy, w imieniu społeczności lokalnej, prezentowali swoje opinie i spostrzeżenia na temat silnych stron gminy, jej problemów i zagrożeń, a także szans rozwojowych. Dokonali zatem analizy strategicznej gminy. Ponadto zaproponowali oni konkretne zadania strategiczne (stałe działania oraz jednorazowe przedsięwzięcia) inwestycyjne, informacyjne, promocyjne, prawne, organizacyjne, edukacyjne, monitoringowe i inne, których realizacja przyczyni się do:

- wykorzystania lub pełniejszego wykorzystania atutów gminy,
- rozwiązania lub ograniczenia problemów rozwojowych gminy,
- zabezpieczenia się przed zagrożeniami lub skompensowania ich skutków,
- wykorzystania szans rozwojowych.

Warsztaty strategiczne odbyły się w Kozienicach w dniach 5, 8, 9, 12, 13, 19 i 20 lutego 2018 r. Przeprowadzono je z wykorzystaniem techniki moderacji wizualnej. Polegała ona na zadawaniu uczestnikom pytań, dotyczących ww. tematów, zapisywaniu przez uczestników odpowiedzi, a następnie prezentowaniu tych odpowiedzi wraz z uzasadnieniem. Zadaniem moderatora było inicjowanie i prowadzenie dyskusji na ww. tematy. Chodziło o to, by prócz sporów, naturalnych w takiej sytuacji, osiągnąć efekt w postaci możliwie zgodnego, grupowego planowania i podejmowania decyzji. W przypadku rozbieżności stanowisk, w drodze dyskusji i argumentacji, dążono do osiągnięcia rozwiązań lepszych niż „mechaniczny” kompromis między wstępnymi stanowiskami stron. Dopuszczono podejmowanie decyzji wyłącznie na zasadzie konsensusu, wykluczając głosowania, które dzieliłyby uczestników planowania strategicznego na wygranych i przegranych. Aktywny, merytoryczny udział uczestników warsztatów strategicznych zadecydował o pomyślnym przebiegu procedury planowania strategicznego. Jego efektem stała się zgoda wszystkich osób biorących w nich udział co do uwarunkowań i kierunków rozwoju Gminy Kozienice, a także szereg ustaleń co do wspomnianych własności gminy. Uzgodnienia te stanowiły fundament prac nad treścią SRGK 2018-2030.

Ponadto projekt SRGK 2018-2030 konsultowany był z mieszkańcami gminy podczas spotkania dialogu strategicznego jakie odbyło się w Centrum Kulturalno-Artystycznym w Kozienicach w dniu 20. 06. 2018 r., a także poprzez udostępnienie go na stronie internetowej Gminy Kozienice (www.kozienice.pl) i przyjmowanie uwag do niego. Na tym etapie wniesiono kilka uwag szczegółowych i dokonano stosownych korekt.

Projekt Strategii Rozwoju Gminy Kozienice konsultowany był również z Radnymi Rady Miejskiej w Kozienicach na forach poszczególnych jej komisji. Należy jednak podkreślić, że większość z nich brała udział we wszystkich wcześniejszych, konsultacyjno-warsztatowych etapach prac nad Strategią. Biorąc powyższe pod uwagę, należy uznać, że SRGK 2018-2030 spełnia zasadę konsensusu społeczności lokalnej i posiada walor akceptacji reprezentantów społeczności lokalnej.

Zasada zgodności wertykalnej i horyzontalnej. Samorząd Gminy Kozienice, jak każdy inny samorząd, mimo iż dysponuje ustawowo zagwarantowanym obszarem autonomii działa w szeroko rozumianym otoczeniu. Relacje z owym otoczeniem posiadają 3 bardzo istotne dla jego rozwoju cechy. Po pierwsze dotyczą zagadnień gospodarczych, społecznych i środowiskowych. Po drugie, podmioty, które w relacje te z Gminą Kozienice wchodzi są liczne i są to inne samorządy, przedsiębiorstwa, organizacje społeczne, pojedyncze osoby, instytucje publiczne, a nawet władze państwowe, czy władze organizacji międzynarodowych. Po trzecie, wpływ tych relacji na rozwój Gminy Kozienice jest bardzo duży.

Biorąc powyższe pod uwagę zapewniono zgodność wertykalną i horyzontalną Strategii Rozwoju Gminy Kozienice na lata 2018-2030 z dokumentami planistycznymi (strategiami, planami, programami) najważniejszych podmiotów otoczenia - oczywiście we wszystkich tych przypadkach, w których było to zgodne z interesem Gminy Kozienice. Zgodność wertykalna to zgodność Strategii z dokumentami planistycznymi samorządu powiatowego, województwa, kraju oraz organizacji międzynarodowych. Daje ona możliwość rozwoju współpracy z tymi podmiotami oraz zwiększa szanse na pozyskanie środków zewnętrznych. Zgodność horyzontalna to zgodność Strategii z dokumentami planistycznymi sąsiednich samorządów gminnych. Daje ona możliwość rozwoju współpracy z nimi przy rozwiązywaniu tych samych lokalnych i subregionalnych problemów. Dokumenty planistyczne zgodności wertykalnej i horyzontalnej zostały zawarte w rozdziałach 18.3. i 18.4. Fakt, iż Strategia Rozwoju Gminy Kozienice na lata 2018-2030 spełnia warunek zgodności wertykalnej i horyzontalnej nie oznacza, że została ona podporządkowana treści innych dokumentów planistycznych. Priorytetem były tu bowiem koncepcje, uwarunkowania, szanse i zagrożenia Gminy Kozienice, będące przedmiotem analizy strategicznej przedstawionej w rozdziale 7.

Zasada zgodności wewnętrznej. Zgodność wewnętrzna to zgodność niniejszej Strategii z innymi dokumentami planistycznymi Gminy Kozienice.

Zarządzanie strategiczne wymaga posługiwania się przez samorząd gminy szeregiem różnorodnych dokumentów planistycznych o charakterze zarówno długoterminowym, jak i krótkoterminowym. Niezależnie od tego, czy ich sporządzanie jest fakultatywnym aktem aktywności władz, czy też wynika z dyspozycji ustawowych, wszystkie one powinny tworzyć spójną, hierarchiczną strukturę. Z oczywistych względów w strukturze tej funkcję nadrzędną pełni Strategia Rozwoju Gminy Kozienice. Strategia Rozwoju Gminy Kozienice na lata 2018-2030 spełnia ten wymóg. Osiągnięto go drogą szczegółowej analizy planów i programów przyjętych przez ten samorząd do realizacji

w ostatnich kilku latach oraz asymilacji ich najważniejszych elementów. Dokumenty planistyczne zgodności wewnętrznej zostały zawarte w rozdziale 18.4.

Zasada rozwoju zrównoważonego (ekorozwoju). Ekorozwój to proces rozwoju gospodarczego, w którym następuje skojarzenie rozwoju społeczno-gospodarczego z funkcjonowaniem ekosystemów i stanem ich relacji ekologicznych. Ekorozwój to również takie zarządzanie zasobami środowiska, które umożliwia ich gospodarcze i społeczne wykorzystanie przy jednoczesnym ich zachowaniu w postaci możliwie zbliżonej do pierwotnej, tak aby i w przyszłości mogły być wykorzystywane. Przyjmując zasadę rozwoju zrównoważonego (ekorozwoju) złożono możliwość równoległego i zrównoważonego rozwijania wszystkich trzech sfer gminy (gospodarczej, społecznej i środowiskowej) dzięki zrozumieniu wagi każdej z nich i umiejętności znajdowania rozwiązań kompromisowych.

5. Wykorzystane źródła informacji

W procesie budowy Strategii Rozwoju Gminy Kozienice na lata 2018-2030, oprócz informacji pozyskanych podczas warsztatów strategicznych, a także w drodze licznych konsultacji z władzami gminy, wykorzystano dane, informacje i koncepcje pochodzące z:

- Banku Danych Lokalnych Głównego Urzędu Statystycznego,
- dokumentów planistycznych zgodności wertykalnej i horyzontalnej wskazanych w rozdziale 18.3,
- dokumentów planistycznych zgodności wewnętrznej wskazanych w rozdziale 18.4,
- archiwalnych planów i programów rozwoju Gminy Kozienice, w tym jej poprzednich strategii rozwoju,
- sprawozdań statystyki państwowej (np. MPiPS-03, MPiPS-05) składanych przez gminę,
- Badań Aktywności Ekonomicznej Ludności w latach 2011-2014 Głównego Urzędu Statystycznego,
- sprawozdań z realizacji planów i programów Gminy Kozienice,
- informatorów miesięcznych Powiatowego Urzędu Pracy w Kozienicach,
- sprawozdań rocznych z działalności Powiatowego Urzędu Pracy w Kozienicach.
- uchwały budżetowej na 2018 r.,
- sprawozdań rocznych z wykonania budżetów z lat 2012-2017,
- sprawozdań z działalności Burmistrza Kozienic,
- materiałów promocyjnych Gminy Kozienice,
- wydań Naszej Gminy,
- stron internetowych Gminy Kozienice oraz jej jednostek i spółek,
- wszystkich, pozostałych, nie wskazanych wyżej, uchwał Rady Miejskiej i zarządzeń Burmistrza Kozienic,
- kilkuset publikacji naukowych poświęconych zagadnieniom zarządzania rozwojem lokalnym,
- wyników wywiadów osobistych przeprowadzonych przez autora w lipcu i sierpniu 2014 r. z burmistrzami 46 polskich, małych miast nt. ich koncepcji i doświadczeń w zarządzaniu strategicznym rozwojem ich miast.

CZĘŚĆ I:
Raport stanu, diagnoza i analiza strategiczna
podstawowych uwarunkowań rozwojowych

6. Diagnoza statystyczna gminy

6.1. Założenia i znaczenie kategorii

W procesie budowy Strategii Rozwoju Gminy Kozienice na lata 2018-2030 przeprowadzono diagnozę statystyczną społecznej, gospodarczej i środowiskowej sfer gminy. W celu ograniczenia objętości niniejszego dokumentu zrezygnowano z prezentacji jej wszystkich elementów. Zamieszczenie ich w całości spowodowałoby podwojenie objętości niniejszego dokumentu i zmniejszyło jego przejrzystość. Przeniosłoby zbyt także akcent z tego jakie cele i zadania samorząd gminy osiągał i wykonywał w przyszłości na opis tego co miało miejsce w przeszłości i jak wyglądała teraźniejszość. Przedstawione niżej zestawienia danych są zatem streszczeniem tej diagnozy i obejmują podstawowe przeszłe i obecne cechy Gminy Kozienice. Wraz z zamieszczonymi w rozdziale 7 wynikami analizy strategicznej i analizy relacji strategicznych tworzą część diagnostyczną SRGK 2018-2030 o odpowiedniej proporcji wobec jej części planistycznej i wdrożeniowej.

W zamieszczonych niżej zestawieniach wykorzystano następujące założenia i kategorie:

- PKD 2007: wprowadzona Rozporządzeniem Rady Ministrów¹ z dnia 24. 12. 2007 r. do stosowania w statystyce, ewidencji i dokumentacji oraz rachunkowości, a także w urzędowych rejestrach i systemach informacyjnych administracji publicznej, Polska Klasyfikacja Działalności;
- SP: Skarb Państwa;
- współczynnik skolaryzacji brutto: relacja liczby osób uczących się na danym poziomie kształcenia (niezależnie od wieku) do liczby ludności (stan w dniu 31 XII) w grupie wieku określonej jako odpowiadająca temu poziomowi nauczania;
- współczynnik skolaryzacji netto: relacja liczby osób (w danej grupie wieku) uczących się na danym poziomie kształcenia do liczby ludności (stan w dniu 31 XII) w grupie wieku określonej jako odpowiadająca temu poziomowi nauczania;
- jeśli po nazwie cechy nie wskazano jej jednostki pomiaru jednostką jest sztuka;
- podmioty sektora kreatywnego: podmioty wg sekcji i działów PKD 2007: G 47, J 58, J 59, J 60, M 71, M 73, M 74, R 90, R 91;
- znak „-” oznacza, iż wartość danej cechy nie jest dostępna ponieważ w danym roku nie podlegała pomiarowi statystycznemu;

¹ Dz. U. z 2007 r. nr 251, poz. 1885, z 2009 r. nr 59, poz. 489 oraz z 2017 r. poz. 2440.

- skrót „djn” oznacza, że dana nie jest jeszcze dostępna i zostanie uzupełniona po jej upublicznieniu przez Główny Urząd Statystyczny do końca 2018 r.

6.2. Przestrzeń i środowisko

Tabela 1. Powierzchnia lasów w latach 2008-2017

Cecha	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017
lasów ogółem (ha)	9 405,6	9 419,7	9 435,8	9 776,2	9 775,8	9 778,1	9 803,6	9 824,8	9 824,5	9 822,4
lasów publicznych ogółem (ha)	-	-	8 029,7	8 033,8	8 033,4	8 035,7	8 061,2	8 063,8	8 063,5	8 061,4
lasów publicznych SP (ha)	-	-	7 999,7	8 003,8	8 003,4	8 005,7	8 028,2	8 030,8	8 030,5	8 028,4
lasów publicznych SP w zarządzie Lasów Państw. (ha)	-	-	7 974,6	7 977,7	7 978,3	7 981,0	7 981,0	7 983,5	7 983,2	7 981,1
lasów publicznych SP - Parki Narodowe (ha)	-	-	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
lasów publicznych SP w zasobie Włas. Rolnej SP (ha)	-	-	2,0	3,0	2,0	1,60	0,26	0,27	0,27	0,27
lasów publicznych gminne (ha)	-	-	30,0	30,0	30,0	30,0	33,00	33,00	33,00	33,00
lasów prywatnych ogółem (ha)	-	-	-	1 742,4	1 742,4	1 742,4	1 742,4	1 761,0	1 761,0	1 761,0

Tabela 2. Obszary prawnie chronione i pomniki przyrody w latach 2008-2017

Cecha	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017
obszary prawnie chronione ogółem (ha)	4 674,9	4 679,6	4 726,7	4 986,9	4 726,7	4 726,7	4 726,7	4 726,7	4 726,7	4 726,9
rezerwat przyrody (ha)	159,5	159,5	159,5	419,7	159,5	159,50	159,50	159,50	159,46	159,78
parki krajobrazowe (ha)	4 726,7	4 726,7	4 726,7	4 726,7	4 726,7	4 726,7	4 726,7	4 726,7	4 726,7	4 726,7
rezerwat i pozostałe w parkach krajobraz. (ha)	385,4	385,4	333,7	333,7	333,7	333,70	333,70	333,70	333,66	333,66
użytki ekologiczne (ha)	174,1	178,8	174,2	174,2	174,2	174,20	174,20	174,20	174,20	174,06
pomniki przyrody (ha)	61	54	57	57	57	57	57	57	56	56

Tabela 3. Tereny zieleni w latach 2008-2017

Cecha	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017
nasadzenia drzew	152	160	156	703	200	21	900	2 653	32	335
ubytki drzew	209	182	211	241	308	264	5 389	816	1 187	137
parki spacerowo-wypoczynkowe	1	1	1	1	1	2	2	2	2	2
powierzchnia parków spacerowo-wypocz. (ha)	11,7	11,7	11,7	11,7	11,7	23,87	23,87	23,87	23,87	23,87

zielenie	13	13	13	13	13	13	13	13	13	14	14	14	14
powierzchnia zieleni (ha)	2,5	2,5	2,5	2,5	2,5	2,5	2,5	2,5	2,5	2,75	2,75	2,75	2,75
zieleni uliczna (ha)	7,1	7,1	7,1	7,1	7,1	7,1	7,1	7,1	7,1	7,10	7,10	7,10	7,10
tereny zieleni osiedlowej (ha)	18,5	21,8	21,8	22,9	22,9	22,9	22,9	22,9	23,80	23,80	23,80	23,80	23,80
parki, zieleńce i tereny zieleni osiedlowej (ha)	32,7	36,0	36,0	37,1	37,1	37,1	37,1	37,1	50,42	50,42	50,42	50,42	50,42
oświatowe	13	13	13	13	13	13	13	13	13	13	13	13	13
powierzchnia cmentarzy (ha)	20,4	20,4	20,4	20,4	20,4	20,4	20,4	20,4	20,40	20,40	20,40	20,40	20,40
żywoploty ogółem (w miastach i na wsi)	1 898	2 448	2 448	2 448	2 448	2 448	2 448	2 448	1 300	1 300	1 400	1 300	1 300

6.3. Sfera społeczna

Tabela 4. Struktura wiekowa ludności w latach 2012-2017

Kategoria wiekowa (lata)	2012	2013	2014	2015	2016	2017
ogółem	30 636	30 561	30 353	30 164	30 018	29 787
ogółem mężczyźni	15 009	14 977	14 874	14 759	14 696	14 574
ogółem kobiety	15 627	15 584	15 479	15 405	15 322	15 213
0-4	1 476	1 476	1 465	1 394	1 381	1 362
5-9	1 368	1 376	1 392	1 434	1 444	1 438
10-14	1 511	1 492	1 458	1 400	1 340	1 339
15-19	1 850	1 756	1 638	1 594	1 574	1 484
20-24	2 112	2 094	2 049	2 027	1 912	1 813
25-29	2 412	2 252	2 161	1 987	1 984	2 019
30-34	2 472	2 502	2 428	2 388	2 315	2 141
35-39	2 383	2 397	2 364	2 366	2 344	2 315
40-44	1 936	2 051	2 196	2 231	2 285	2 288
45-49	1 606	1 590	1 592	1 691	1 769	1 899
50-54	2 248	2 040	1 855	1 694	1 616	1 555
55-59	2 906	2 772	2 673	2 525	2 342	2 150
60-64	2 502	2 637	2 743	2 812	2 788	2 742
65-69	1 360	1 604	1 769	1 985	2 150	2 293

70-74		807	793	911	1 048		
75-79		694	708	676	684		1 216
80-84		557	543	533	515		668
85 i więcej		436	478	516	527		527
				490			538

Tabela 5. Gęstość zaludnienia i zmiany liczby ludności w latach 2008-2017

Cecha	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017
ludność na 1 km ²	123	122	127	126	126	125	124	124	123	122
zmiana liczby ludności na 1000 mieszkańców	-3,9	-4,9	34,9	-4,7	-4,0	-2,5	-6,8	-6,2	-4,8	-7,7

Tabela 6. Wskaźniki demograficzne w latach 2008-2017

Cecha	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017
ludność w wieku przedproduk. w ludności ogółem (%)	19,5	18,9	18,3	17,9	17,6	17,5	17,3	17,0	17,0	16,9
ludność w wieku produkcyjnym w ludności ogółem (%)	66,7	66,7	66,8	66,2	65,5	64,3	63,5	62,5	61,5	60,4
ludność w wieku poproduk. w ludności ogółem (%)	13,8	14,4	14,9	15,9	16,9	18,2	19,2	20,4	21,5	22,7
ludność w wieku nieprod. na 100 os. w w. prod. (os.)	49,9	49,8	49,7	51,1	52,8	55,5	57,5	59,9	62,6	65,5
ludność w wieku poprod. na 100 os. w w. przedpr. (os.)	70,9	76,1	81,6	89,2	96,0	103,9	110,9	119,9	127,0	134,6
ludność w wieku poprod. na 100 os. w w. produk. (os.)	20,7	21,5	22,4	24,1	25,9	28,3	30,3	32,7	35,0	37,6
współczynnik feminizacji	104	104	104	104	104	104	104	104	104	104

Tabela 7. Migracje ludności w latach 2008-2017

Cecha	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017
zameldowania w ruchu wewnętrznym	207	280	304	277	268	330	307	286	296	214
zameldowania z zagranicy	3	9	3	7	3	3	4	0	9	6
wymeldowania w ruchu wewnętrznym	385	467	418	447	406	473	481	423	436	435
wymeldowania za granicę	14	2	7	8	8	12	13	0	0	0
saldo migracji wewnętrznych	-178	-187	-114	-170	-138	-143	-174	-137	-140	-221
saldo migracji zagranicznych	-11	7	-4	-1	-5	-9	-9	0	9	6
saldo migracji wewnętrznych na 1000 ludności	-5,9	-6,3	-3,7	-5,5	-4,5	-4,7	-5,7	-4,5	-4,7	-7,4

Tabela 8. Małżeństwa w latach 2008-2017

Cecha	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017
małżeństwa na 1000 ludności	8,6	7,7	7,1	7,0	7,1	5,6	5,3	4,8	4,9	4,5
małżeństwa zawarte	261	233	220	215	219	171	161	144	147	135

Tabela 9. Przyrost naturalny w latach 2008-2017

Cecha	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017
urodzenia żywe	306	302	333	294	298	297	290	243	274	278
zgon ogółem	274	289	267	269	277	250	306	296	314	293
zgoni niemowląt	1	1	0	0	2	0	0	1	1	1
przyrost naturalny	32	13	66	25	21	47	-16	-53	-40	-15
przyrost naturalny na 1000 ludności	1,06	0,43	2,13	0,81	0,68	1,54	-0,53	-1,75	-1,33	-0,5

Tabela 10. Skolaryzacja w latach 2008-2017

Cecha	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017
współczynnik skolaryzacji brutto: szkoły podstawowe	101,46	101,46	98,00	97,77	96,79	96,41	93,74	91,14	94,16	djn
współczynnik skolaryzacji brutto: gimnazja	107,44	108,51	103,07	100,60	100,21	99,78	97,18	99,55	98,28	djn
współczynnik skolaryzacji netto: szkoły podstawowe	101,08	100,17	97,11	95,66	94,86	94,43	93,40	90,83	92,09	djn
współczynnik skolaryzacji netto: gimnazja	102,78	103,22	97,50	96,22	95,10	95,67	93,82	94,50	94,73	djn

6.4. Sfera gospodarcza

Tabela 11. Podmioty gospodarki narodowej – wskaźniki – w latach 2008-2017

Cecha	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017
podmioty wpisane do REGON na 10 tys. ludności	819	827	824	813	823	817	817	816	807	805
jednostki nowo zarej. w REGON na 10 tys. ludności	-	66	67	60	64	50	65	48	43	57
jednostki wykreślone z REGON na 10 tys. ludności	-	58	38	68	52	51	65	51	48	57
os. fiz. prowadzące działaln. gosp. na 1000 ludności	66	67	66	65	66	65	65	64	63	63

	2,67	2,68	2,78	2,89	2,87	2,91	3,00	3,15	STRONA 25 z 204	
fundacje, stowarz. i org. społ. na 1000 mieszkańców									3,16	3,36
udział podm. wyrej. w og. liczbie podm. w REGON (%)	-	7,0	4,6	8,4	6,3	6,3	8,0	6,3	5,9	7,0
udział nowo zarejestrowanych podmiotów sektora kreatywnego w liczbie n. zarej. podmiotów ogółem (%)	-	4,08	6,28	5,38	4,55	5,19	9,09	8,28	8,53	8,77
udział nowo zarej. podmiotów sektora przetw. roln.-spoż. w ogólnej liczbie nowo zarej. podm. ogółem (%)	-	2,04	1,45	1,61	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,58

Tabela 12. Podmioty nowo zarejestrowane w rejestrze REGON i wyrejestrowane z rejestru REGON w latach 2009-2017

Cecha	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017
podmioty nowo zarejestrowane	196	207	186	198	154	198	145	129	171
podmioty wyrejestrowane	173	118	211	160	157	199	155	144	169

Tabela 13. Podmioty gospodarki narodowej wpisane do rejestru REGON wg formy prawnej w latach 2012-2017

Cecha	2012	2013	2014	2015	2016	2017
spółdzielnie ogółem	18	18	18	17	17	17
spółki handlowe ogółem	87	93	95	100	97	99
spółki handlowe - z udziałem kapitału zagranicznego razem	10	11	11	9	8	8
spółki handlowe - akcyjne razem	4	5	5	3	3	1
spółki handlowe - z ograniczoną odpowiedzialnością razem	63	68	69	73	70	75
spółki cywilne ogółem	131	133	130	131	132	129

Tabela 14. Podmioty gospodarki narodowej wpisane do rejestru REGON wg sekcji PKD 2007 w latach 2012-2017

Cecha	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017
ogółem	2 466	2 547	2 501	2 520	2 497	2 479	2 460	2 422	2 399
Sekcja A: Rolnictwo, leśnictwo, łowiectwo i rybactwo	77	80	79	64	50	26	26	25	23
Sekcja C: Przetwórstwo przemysłowe	179	185	188	185	189	195	202	201	200
Sekcja D: Wytw. i zaop. w en. el., gaz, parę w., gorącą wodę...	2	3	3	3	4	4	4	4	4
Sekcja E: Dostawa wody; gospodarow. ściekami i odpadami...	4	4	5	6	6	4	5	4	4
Sekcja F: Budownictwo	392	409	395	395	398	400	395	386	385
Sekcja G: Handel hurtowy i detal., naprawa poj. samochod. ...	701	715	695	694	678	675	658	637	603

Sekcja H: Transport i gospodarka magazynowa	181	181	171	171	170	163	153	152	151
Sekcja I: Działalność zw. z zakwater. i usługami gastronomiczn.	77	80	73	76	78	73	71	68	69
Sekcja J: Informacja i komunikacja	50	54	59	69	70	65	58	58	57
Sekcja K: Działalność finansowa i ubezpieczeniowa	77	81	75	73	72	70	61	62	59
Sekcja L: Działalność związana z obsługą rynku nieruchomości	98	102	109	111	108	108	113	114	114
Sekcja M: Działalność profesjonalna, naukowa i techniczna	187	194	188	190	190	199	207	209	203
Sekcja N: Działalność w zakresie usług administrowania...	19	23	22	26	28	30	35	29	34
Sekcja O: Administracja publiczna i obrona narodowa....	23	23	24	24	24	24	23	22	22
Sekcja P: Edukacja	76	79	74	87	86	83	85	79	81
Sekcja Q: Opieka zdrowotna i pomoc społeczna	125	131	135	143	143	150	142	145	152
Sekcja R: Działalność związana z kulturą, rozrywką i rekreacją	45	44	46	43	41	42	43	45	49
Sekcje S i T: Pozostała dział. usł. i gosp. dom. zatrudniające...	153	159	160	160	162	168	178	181	189

Tabela 15. Podmioty gospodarki narodowej wpisane do rejestru REGON wg klas wielkości w latach 2008-2017

Cecha	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017
ogółem	2 456	2 466	2 547	2 501	2 520	2 497	2 479	2 460	2 422	2 399
0 – 9 pracowników	2 342	2 344	2 409	2 360	2 387	2 361	2 348	2 330	2 292	2 271
10 – 49 pracowników	83	89	104	108	98	100	95	94	95	96
50 – 249 pracowników	25	27	28	28	30	31	31	31	30	28
250 – 999 pracowników	5	4	4	3	3	3	3	3	3	3
1000 i więcej pracowników	1	2	2	2	2	2	2	2	2	1

Tabela 16. Turystyczne obiekty noclegowe i ich wykorzystanie w latach 2008-2017

Cecha	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017
turyści zagraniczni (nierezydenci)	143	99	185	136	230	376	439	1 201	959	956
udzielone noclegi turystom zagranicznym (nierezyd.)	274	135	221	193	509	658	903	2 682	1 808	1 687
obiekty ogółem VII	3	4	4	3	3	4	5	5	5	5
obiekty całoroczne VII	2	2	2	2	3	3	4	4	4	4
miejsca noclegowe ogółem VII	324	383	359	326	246	318	403	403	403	401
miejsca noclegowe całoroczne VII	95	95	95	101	246	218	303	303	303	199

Tabela 17. Bezrobotni zarejestrowani wg płci w latach 2008-2017

Cecha	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017
bezrobotni zarejestrowani wg płci	1 753	2 168	2 258	2 365	2 359	2 349	2 007	1 628	1 427	1 276
- w tym mężczyźni	756	1 044	1 082	1 063	1 101	1 096	867	734	604	556
- w tym kobiety	997	1 124	1 176	1 302	1 258	1 253	1 140	894	823	720
udział bezrobotnych zarej. w ludności w wieku produk. (%)	8,8	10,9	10,9	11,6	11,8	12,0	10,4	8,6	7,7	7,1
- w tym mężczyźni (%)	7,3	10,0	10,0	9,9	10,3	10,4	8,4	7,2	6,0	5,7
- w tym kobiety (%)	10,4	11,8	12,0	13,6	13,4	13,7	12,8	10,3	9,7	8,8

Tabela 18. Pracujący na 1000 ludności i wg płci w latach 2008-2017

Cecha	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017
pracujący na 1000 ludności	289	290	275	277	273	272	277	284	281	278
pracujący ogółem	8 651	8 640	8 503	8 516	8 361	8 313	8 399	8 561	8 441	8 270
pracujący mężczyźni	5 000	5 004	4 884	5 033	4 927	4 787	4 899	5 165	4 977	4 759
pracujące kobiety	3 651	3 636	3 619	3 483	3 434	3 526	3 500	3 396	3 464	3 511

6.5. Infrastruktura techniczna

Tabela 19. Sieć gazowa i jej wykorzystanie w latach 2008-2017

Cecha	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017
długość czynnej sieci ogółem (m)	101 858	102 209	104 054	104 204	104 861	105 619	107 650	108 952	110 597	djn
długość czynnej sieci przesyłowej (m)	4 725	4 725	4 725	4 725	4 725	4 725	4 725	4 725	4 725	djn
długość czynnej sieci rozdzielczej (m)	97 133	97 484	99 329	99 479	100 136	100 894	102 925	104 227	105 872	djn
czynne przyłącza	2 097	2 131	2 188	2 239	2 295	2 332	2 374	2 444	2 533	djn
odbiorcy gazu	6 808	6 844	6 890	6 914	6 957	7 174	7 230	7 281	7 371	djn
odbiorcy gazu ogrzewający mieszkania gazem	836	759	1 464	868	1 469	1 499	1 594	1 637	1 664	djn
zużycie gazu (tys. m3)	3 122,8	3 286,4	3 544,0	4 011,5	3 296,9	3 260,4	3 279,0	3 576,4	3 668,9	djn
ludność korzystająca z sieci gazowej	19 110	18 941	19 734	19 579	19 734	19 890	19 767	19 569	19 611	djn
zużycie gazu z sieci na 1 mieszkańca (m3)	104,0	109,9	114,6	130,1	107,4	106,6	107,7	118,3	122,0	djn

STRONA 28 z 204												
zużycie gazu z sieci na 1 korzystającego (m3)	163,4	173,5	179,6	204,9	167,1	163,9	165,9	182,8	187,1	djn		
korzystający z sieci gazowej w % ogółu ludności	63,8	63,5	63,9	63,7	64,4	65,1	65,1	64,9	65,3	djn		

Tabela 20. Odpady komunalne – dzięki wysypiska i zmieszane odpady odebrane w latach 2008-2017

Cecha	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017
dziśkie wysypiska istniejące - stan w dniu 31 XII	0	0	0	0	0	0	0	0	0	djn
dziśkie wysypiska zlikwidowane	2	1	1	0	0	0	0	0	3	djn
zmieszane odpady zebrane (t)	8 020,9	8 077,4	8 162,6	8 829,2	8 132,1	6 721,7	5 503,5	6 297,0	8 018,0	djn
zmieszane odpady zebrane na 1 mieszkańca (kg)	267,1	270,1	264,0	286,3	264,9	219,8	180,7	208,4	266,7	djn
jednostki odbierające odpady	-	2	3	4	2	2	3	3	4	djn

Tabela 21. Kanalizacja i jej wykorzystanie w latach 2008-2017

Cecha	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017
długość czynnej sieci kanalizacyjnej (km)	146,9	151,3	151,3	176,8	207,1	210,4	220,5	229,2	237,9	246,6
przystępu do budynków mieszkalnych i zb. zam. (szt.)	2 787	2 936	2 947	3 316	3 592	3 697	3 968	4 200	4 417	4 536
ścieki odprowadzone (dm3)	1 183	1 208	1 222	1 203	1 195	1 179	1 224	1 283	1 300	1 290
ludność korzystająca z sieci kanalizacyjnej	23 575	23 643	24 524	24 870	25 145	25 173	27 000	26 975	26 954	djn
korzystający z kanalizacji w % ogółu ludności	78,7	79,3	79,4	80,9	82,1	82,4	89,0	89,4	89,8	djn

Tabela 22. Gromadzenie i wywóz nieczystości ciekłych w latach 2008-2017

Cecha	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017
zbiorniki bezodpływowe	567	444	412	400	434	434	255	255	100	djn
oczyszczalnie przydomowe	3	4	4	4	4	4	11	11	11	djn
stacje zlewne	3	3	3	3	3	3	3	3	3	djn

Tabela 23. Oczyszczanie ścieków komunalnych w latach 2008-2017

Cecha	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017
ludność korzystająca z oczyszczalni	26 426	26 345	27 890	28 230	28 800	29 970	29 400	29 361	29 375	29 240
oczyszczalnie komunalne z podw. usuw. biogenów	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4

ścieki ocz. (z wodami inf i ściekami dowoż.) (dam3)	1 336	1 384	1 478	1 436	1 293	1 388	1 432	1 405	STRONA 29 z 204	
									1 426	1 526
wielkość oczyszczalni komunalnych w RLM	55 817	55 817	55 817	55 817	55 817	55 817	55 817	55 817	55 817	55 817

Tabela 24. Wodociągi i ich wykorzystanie w latach 2008-2017

Cecha	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017
długość czynnej sieci rozdzielczej (km)	163,6	178,7	179,7	181,4	211,5	211,9	219,1	226,4	229,6	232,7
przyłącza do budynków mieszkal. i zb. zam. (szt.)	3 566	3 732	3 779	3 863	4 165	4 258	4 471	4 699	4 923	5 110
woda dostarczona gospodarstwom domow. (dam3)	924,6	915,7	946,0	928,1	940,6	949,7	930,0	954,1	923,8	971,8
ludność korzystająca z sieci wodociągowej	24 614	24 660	25 605	25 543	25 780	25 778	27 208	27 158	27 135	djn
zużycie wody w gosp. domow. na 1 mieszkańca (m3)	30,8	30,6	30,6	30,1	30,6	31,0	30,5	31,6	30,7	35,3
zużycie wody w gosp. dom. na 1 korzystającego (m3)	37,6	37,1	36,9	36,3	36,5	36,8	34,2	35,1	34,0	djn
korzystający z wodociągu w % ogółu ludności	82,1	82,7	82,8	83,0	84,1	84,3	89,6	90,0	90,4	djn

Tabela 25. Ścieżki rowerowe w latach 2011-2017

Cecha	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017
ścieżki rowerowe (drogi dla rowerów) ogółem (km)	4,8	4,8	5,9	5,9	12,6	6,8	10,3

6.6. Infrastruktura społeczna

Tabela 26. Szkolnictwo podstawowe dla dzieci i młodzieży w latach 2008-2017

Cecha	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017
szkoły podstawowe	12	12	12	11	11	11	11	11	11	14
nauczyciele	-	-	-	142,81	142,79	137,84	137,89	139,97	128,56	djn
oddziały	109,5	109	111,5	108	106	104	106	108	98	119
uczniowie	1 882	1 805	1 762	1 711	1 657	1 609	1 670	1 779	1 548	1828
uczniowie w 1 klasie	-	-	-	-	239	253	357	391	79	282
absolwenci	346	331	333	301	291	300	293	272	277	djn
uczniowie na oddział	-	-	16	16	16	15	16	16	16	15

Tabela 27. Szkolnictwo gimnazjalne dla dzieci i młodzieży w latach 2008-2017

Cecha	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017
gimnazja	3	3	3	3	3	3	3	3	3	djn
nauczyciele	-	-	-	83,79	79,20	73,60	72,87	72,76	71,49	djn
oddziały	47	45	43	41	39	37	36	36	36	djn
uczniowie	1 163	1 096	1 024	979	931	895	881	857	832	djn
uczniowie w 1 klasie	-	-	-	-	297	304	291	278	277	djn
absolwenci	402	395	384	341	329	322	296	289	296	djn
uczniowie na oddział	-	-	24	23	23	24	24	23	22	djn

Tabela 28. Szkolnictwo gimnazjalne dla dorosłych w latach 2008-2017

Cecha	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017
gimnazja	1	1	1	1	1	1	1	1	1	djn
nauczyciele	-	-	-	0,82	0,87	0,84	0,81	1,23	1,24	djn
oddziały	3	3	2	2	2	2	2	3	3	djn
uczniowie	36	51	49	31	31	27	16	30	26	djn
uczniowie w 1 klasie	-	-	-	-	0	0	0	6	6	djn
absolwenci	20	19	17	31	21	16	20	7	16	djn
uczniowie na oddział	-	-	25	16	16	14	8	10	9	djn

Tabela 29. Szkolnictwo ogólnokształcące dla młodzieży w latach 2008-2017

Cecha	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017
licea	2	2	2	2	2	2	2	2	2	djn
nauczyciele	-	-	-	58,01	58,72	50,43	42,33	43,39	44,94	djn
oddziały	36	33	33	30	28	24	22	21	21	djn
uczniowie	1 044	956	935	836	799	692	641	575	577	djn
uczniowie w 1 klasie	-	-	-	-	245	192	201	186	201	djn
absolwenci	366	355	148	334	266	302	247	246	192	djn
uczniowie na oddział	-	-	27	27	27	28	28	27	28	djn

Tabela 30. Szkolnictwo artystyczne nie dające uprawnień zawodowych w latach 2008-2017

Cecha	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017
szkoły	0	1	1	1	1	1	1	1	1	djn
nauczyciele	-	-	-	13,08	18,00	22,68	25,64	27,79	29,02	djn
uczniowie	0	46	61	70	85	91	110	113	114	djn
uczniowie w 1 klasie	-	-	-	-	15	15	24	43	23	djn
absolwenci	0	0	0	0	0	0	0	35	10	djn

Tabela 31. Technika dla młodzieży w latach 2008-2017

Cecha	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017
szkoły	2	2	2	2	2	2	2	2	2	djn
nauczyciele	-	-	-	35,12	30,74	31,47	37,48	34,44	34,98	djn
oddziały	24	22	21	20	18	18	17	17	17	djn
uczniowie	631	579	554	503	465	462	467	494	482	djn
uczniowie w 1 klasie	-	-	-	-	132	138	128	121	123	djn
absolwenci	152	177	138	135	138	130	109	80	121	djn
uczniowie na oddział	-	-	26	25	26	26	27	29	28	djn

Tabela 32. Szkolnictwo zasadnicze zawodowe dla młodzieży w latach 2008-2017

Cecha	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017
szkoły	2	2	2	2	2	2	2	2	2	djn
nauczyciele	-	-	-	22,71	17,76	19,42	17,69	15,50	11,92	djn
oddziały	15	16	16	17	15	16	15	14	12	djn
uczniowie	390	449	440	423	417	389	375	334	301	djn
uczniowie w 1 klasie	-	-	-	-	147	155	126	98	106	djn
absolwenci	121	106	127	152	138	158	103	117	125	djn
uczniowie na oddział	-	-	28	25	28	24	25	24	25	djn

Tabela 33. Opieka przedszkolna w latach 2008-2017

Cecha	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017
dzieci w pl. wych. przedsz. na 1 tys. dzieci w w. 3-5 l.	672	740	747	783	760	792	849	897	868	djn
dzieci w w. 3-5 lat na 1 msc. w pl. wych. przedsz.	1,29	1,26	1,26	1,27	1,32	1,32	1,29	1,30	1,28	djn
oddziały przedszkolne w szkołach podstawowych	12	12	12	11	11	11	11	9	10	djn
dzieci w oddziałach przedszkolnych w szkoł. podst.	242	264	240	287	280	292	261	179	331	djn
nauczyciele w oddziałach przedsz. w szkoł. podst.	-	-	-	21,91	21,69	21,48	20,76	10,96	26,58	djn
przedszkola	6	6	6	6	6	6	6	6	7	djn
dzieci w przedszkolach	612	614	635	625	638	658	648	635	704	djn
nauczyciele w przedszkolach	-	-	-	56,62	52,53	54,08	49,10	51,81	57,69	djn

Tabela 34. Baza mieszkaniowa i jej wykorzystanie w latach 2008-2017

Cecha	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017
budynki mieszkalne w gminie	4 775	4 820	4 880	5 004	5 075	5 146	5 212	5 281	5 342	5 400
mieszkania wyposażone w wodociąg	9 303	9 422	9 712	9 785	9 862	10 024	10 091	10 205	10 277	djn
mieszkania wyposażone w ustęp spłukiwany	8 955	9 074	9 556	9 629	9 706	9 868	9 935	10 049	10 121	djn
mieszkania wyposażone w łazienkę	8 936	9 055	9 411	9 484	9 561	9 723	9 790	9 904	9 976	djn
mieszkania wyposażone w c.o.	8 617	8 736	8 893	8 966	9 043	9 205	9 272	9 386	9 458	djn
mieszkania wyposażone w gaz sieciowy	6 774	6 844	6 911	6 955	6 970	6 998	7 025	7 047	7 073	djn
liczba mieszkań ogółem	10 194	10 313	10 299	10 372	10 449	10 611	10 678	10 792	10 864	djn
liczba izb ogółem	38 187	38 591	39 220	39 582	39 991	40 595	40 963	41 465	41 860	djn
powierzchnia użytkowa mieszkań ogółem (tys. m2)	718,9	728,6	738,2	746,0	756,1	770,4	779,5	792,7	802,7	djn
przeciętna powierzchnia użytkowa 1 mieszkania (m2)	70,5	70,7	71,7	71,9	72,4	72,6	73,0	73,5	73,9	djn
przeciętna powierzchnia użytkowa mieszkania na 1 osobę (m2)	24,0	24,4	23,9	24,3	24,7	25,2	25,7	26,3	26,7	djn
mieszkania na 1000 mieszkańców	340,1	345,8	333,2	337,2	341,1	347,2	351,8	357,8	361,9	djn
przeciętna liczba izb w 1 mieszkaniu	3,75	3,74	3,81	3,82	3,83	3,83	3,84	3,84	3,85	djn
przeciętna liczba osób na 1 mieszkanie	2,94	2,89	3,00	2,97	2,93	2,88	2,84	2,80	2,76	djn
przeciętna liczba osób na 1 izbę	0,78	0,77	0,79	0,78	0,77	0,75	0,74	0,73	0,72	djn
mieszkania w zasobie gminy (komunalne)	-	473	-	-	-	371	-	326	313	djn
powierzchnia użytkowa mieszkań w zasobie gminy (m2)	-	20 704	-	-	-	15 555	-	13 462	12 522	djn
lokale socjalne w zasobie gminy	-	112	-	101	90	89	90	88	90	djn

powierzchnia użytkowa lokali socjalnych w zasobie gminy (m2)	-	3 793	-	2 998	2 544	2 545	2 579	2 527	2 566	djn
mieszkania sprzedane z zasobu gminy	-	59	-	41	-	75	-	45	17	djn
powierzchnia mieszkań sprzedanych z zasobu gminy (m2)	-	2 698	-	2 017	-	3 594	-	2 093	728	djn
budynki mieszkalne w gminie	4 775	4 820	4 880	5 004	5 075	5 146	5 212	5 281	5 342	djn

Tabela 35. Mieszkania oddane do użytkowania w latach 2008-2017

Cecha	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017
mieszkania	82	126	68	78	87	166	79	115	73	66
izby	-	-	-	-	-	-	433	506	403	353
powierzchnia użytkowa mieszkań (m2)	10 584	10 677	9 713	8 458	11 423	14 914	10 796	13 294	10 109	8 824

Tabela 36. Kluby sportowe (w tym UKS) w latach 2008-2017

Cecha	2008	2010	2012	2014	2016
kluby	19	14	14	14	12
członkowie	1 176	822	776	1 056	1 093
ćwiczący ogółem	1 006	839	917	1 063	1 117
ćwiczący mężczyźni	681	551	625	758	787
ćwiczący kobiety	325	288	292	305	330
ćwiczący do lat 18 ogółem	850	672	700	874	850
sekcje sportowe	24	18	17	19	13
trenerzy	12	18	19	16	15
instruktorzy sportowi	35	19	22	22	20
inne osoby prowadzące zajęcia sportowe	3	6	3	4	4

Tabela 37. Biblioteki inne niż publiczne i ich wykorzystanie w latach 2009-2017

Cecha	2009	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017
biblioteki i filie	3	3	3	3	3	3	3	3
powierzchnia pomieszczeń bibliotecznych (m2)	277	275	267	296	296	296	296	296
pracownicy	5	6	4	4	4	4	4	4

	49 680	30 209	29 535	29 000	28 695	28 635	28 458	28 510
księgozbiór (woluminy)								
zbiory specjalne	466	923	923	944	365	365	365	384
czytelnicy (użytkownicy aktywnie wypożyczający) w ciągu roku	920	972	645	365	390	977	444	504

STRONA 34 z 204

Tabela 38. Biblioteki publiczne i ich wykorzystanie w latach 2008-2017

Cecha	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017
biblioteki i filie	8	8	8	8	8	8	8	9	9	9
pracownicy bibliotek	16	16	21	22	21	22	21	22	21	22
księgozbiór	80 681	82 823	83 472	83 197	85 105	85 278	82 226	82 720	84 633	83 213
zbiory elektroniczne zinventaryzowane	-	-	-	81	82	82	82	82	82	-
czytelnicy w ciągu roku	5 029	6 258	6 408	6 007	6 852	6 162	6 263	6 293	6 753	6 279
wypożyczenia księgozbioru na zewnątrz	107 258	114 496	105 821	102 968	104 814	107 827	112 812	111 883	106 357	103 239
punkty biblioteczne ogółem	2	2	1	1	1	0	1	1	1	2
ludność na 1 placówkę biblioteczną	2 997	2 983	3 434	3 418	3 404	3 820	3 373	3 016	3 002	2 708
księgozbiór bibliotek na 1000 ludności	2 691	2 776	2 700	2 704	2 777	2 790	2 709	2 742	2 819	2 794
czytelnicy bibliotek publicznych na 1000 ludności	167	209	207	195	223	201	206	208	225	210
wypożyczenia księgozbioru na 1 czytelnika (wol.)	21,3	18,3	16,5	17,1	15,3	17,5	18,0	17,8	15,7	16,4
komputery w bibliotece ogółem	29	28	37	43	48	48	47	70	70	77
komputery w bibliotece dostępne dla czytelników	14	14	21	24	28	26	26	44	44	49

Tabela 39. Centra, domy i ośrodki kultury i ich wykorzystanie w latach 2011-2017

Cecha	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017
ogółem	1	1	1	1	1	1	1
imprezy	90	75	94	95	354	89	114
uczestnicy imprez	12 435	11 420	22 655	18 384	35 567	27 234	30 741
liczba uczestników imprez na 1000 mieszkańców	403	372	741	604	1 177	906	1 028
grupy artystyczne	3	5	6	10	11	2	15
członkowie grup artystycznych	78	105	93	128	129	26	234
koła / kluby / sekcje	13	10	5	6	14	48	42
członkowie kół / klubów / sekcji	118	427	360	428	532	937	1 197

Tabela 40. Kina i ich wykorzystanie w latach 2011-2017

Cecha	2015	2016	2017
liczba kin	0	1	1
sale	0	2	2
miejsca na widowni	0	486	486
seanse ogółem	0	1 069	1 069
seanse filmy produkcji polskiej	0	252	275
widzowie ogółem	0	45 484	42 941
widzowie na filmach produkcji polskiej	0	17 337	16 500
liczba ludności na 1 miejsce w kinach	0,00	61,77	61,29

Tabela 41. Muzea i ich wykorzystanie w latach 2008-2017

Cecha	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017
muzea	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1
imprezy oświatowe w muzeach ogółem	92	25	27	85	34	58	37	27	57	58
imprezy oświatowe w muzeach na 10 tys. mieszk.	30,6	8,4	8,7	27,6	11,1	19,0	12,1	8,9	19,0	19,4
zwiedzający muzea i oddziały	4 086	3 500	3 372	4 518	4 196	3 658	3 371	4 095	4 250	2 300

Tabela 42. Dzieci objęte opieką w żłobkach i w wieku żłobkowym oraz żłobki i kluby dziecięce w latach 2008-2017

Cecha	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017
dzieci w wieku do 3 lat ogółem	869	900	908	884	878	876	875	815	794	791
dzieci objęte opieką w żłobkach	29	27	24	25	42	61	64	61	59	70
odsetek dzieci objętych opieką w żłobkach (%)	3,3	3,0	2,6	2,8	4,8	7,0	7,3	7,5	7,4	8,8
żłobki	-	-	-	-	1	1	2	2	2	2
kluby dziecięce	-	-	-	-	1	1	0	0	0	0
miejsca ogółem (z oddziałami i klubami dziecięcymi)	-	-	-	-	65	65	65	65	65	72
dzieci w ciągu roku ogółem (z oddz. i klubami dziecięc.)	-	-	-	-	86	99	119	111	107	123

Tabela 43. Imprezy masowe w latach 2013-2017

Cecha	2013	2014	2015	2016	2017
liczba imprez	5	3	4	5	6
liczba imprez artystyczno-rozrywkowych	5	3	4	4	5
liczba imprez interdyscyplinarnych	0	0	0	1	1
uczestnicy imprez ogółem	15 000	15 000	15 000	17 100	29 200
uczestnicy imprez artystyczno-rozrywkowych	15 000	15 000	15 000	16 000	28 000
uczestnicy imprez interdyscyplinarnych	0	0	0	1 100	1 200

Tabela 44. Ambulatoryjna opieka zdrowotna w latach 2008-2017

Cecha	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017
ambulatoryjna opieka zdrowotna - porady lekarskie	-	-	-	-	226 247	229 812	240 140	231 936	243 093	238 773
podmioty ambulatoryjne - przychodnie ogółem	8	8	9	14	14	13	13	15	16	18
podstawowa opieka zdrowotna - porady	140 886	136 921	134 455	138 202	134 109	134 164	141 419	135 419	137 328	136 669

Tabela 45. Apteki i punkty apteczne w latach 2008-2017

Cecha	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017
ludność na aptekę ogólnodostępną	3 330	3 314	3 434	3 418	3 064	3 056	3 035	3 016	3 002	2 797
apteki	9	9	9	9	10	10	10	10	10	10
mgr farmacji	18	21	21	24	22	23	23	23	19	20
punkty apteczne	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1

Tabela 46. Placówki socjalizacyjne i wsparcia dziennego dla dzieci i młodzieży w latach 2008-2017

Cecha	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017
placówki socjalizacyjne	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1
miejsca w placówkach socjalizacyjnych ogółem	35	35	30	30	30	30	30	30	30	30
wychowankowie placówek socjalizacyjnych	64	65	63	53	56	52	46	39	35	32
placówki wsparcia dziennego	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2

miejsca w placówkach wsparcia dziennego	100	65	65	65	60	53	30	41	43
korzystający z placówek wsparcia dziennego	91	65	68	57	64	48	36	50	53
wolontariusze w placówkach wsparcia dziennego	10	4	1	0	0	4	0	0	0

Tabela 47. Placówki stacjonarnej pomocy społecznej w latach 2008-2017

Cecha	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017
domy pomocy społecznej	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1
miejsca	70	75	70	73	73	76	100	100	106	106
mieszkańcy	70	75	70	73	73	76	86	99	106	99

Tabela 48. Gospodarstwa domowe i osoby korzystające ze środowiskowej pomocy społecznej w latach 2009-2017

Cecha	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017
gospodarstwa domowe korzystające ze środowiskowej pomocy społecznej	874	918	876	889	857	846	710	675	djn
– w tym poniżej kryterium dochodowego	474	530	487	556	532	558	466	408	djn
osoby korzystające ze środowiskowej pomocy społecznej	2 588	2 490	2 332	2 232	2 210	2 062	1 686	1 570	djn
– w tym poniżej kryterium dochodowego	1 372	1 380	1 224	1 436	1 364	1 385	1 112	931	djn
zasięg korzystania ze środowiskowej pomocy społecznej (%)	8,7	8,1	7,6	7,3	7,2	6,8	5,6	5,2	djn
– w tym poniżej kryterium dochodowego (%)	4,6	4,5	4,0	4,7	4,5	4,5	3,7	3,1	djn

Tabela 49. Korzystający i kwoty świadczeń rodzinnych w latach 2008-2017

Cecha	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017
rodziny otrzymujące zasiłki rodzinne na dzieci	1 399	1 143	1 041	909	865	818	777	685	707	djn
dzieci, na które rodzice otrzymują zasiłek rodzinny	2 451	2 028	1 865	1 647	1 575	1 462	1 386	1 256	1 291	djn
kwota świadczeń rodzinnych (tys. zł)	4 679	4 316	4 822	4 454	4 541	4 532	4 316	4 548	5 600	djn
kwota zasiłków rodzinnych z dodatkami (tys. zł)	3 337	2 896	3 171	2 758	2 683	2 678	2 427	2 234	2 548	djn
kwota zasiłków pielęgnacyjnych (tys. zł)	874	952	1 031	1 005	1 048	1 112	1 117	1 133	1 119	djn

6.7. Zarządzanie

Tabela 50. Dochody budżetowe w latach 2008-2017 (w tys. zł)

Cecha	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017
dochody na 1 mieszkańca	2,783	3,039	3,830	4,489	4,034	3,923	4,169	4,250	5,773	5,027
dochody własne	59 388,9	65 182,4	87 152,4	98 552,9	87 361,1	875 03,9	94 334,4	95 781,7	104 881	100 869
dotacje	-	9 263,3	14 064,3	21 782,1	16 289,8	12 404,1	12 801,5	12 056,3	47 413,6	28 309,13
finan. i współfin. progr. i proj. UE	-	-	3724,9	13 221,8	6 421,3	1 625,9	513,6	453,2	22 964,0	626 187,6
subwencje ogółem	15 353,4	16 466,2	17 235,9	18 086,7	20 207,1	20 089,7	19 851,8	20 610,1	21 267,2	21 132,6
dochody ogółem	83 586,5	90 911,9	118 452	138 421	12 3858	119 997	126 987	128 448	173 562	150 310

Tabela 51. Wydatki budżetowe w latach 2008-2017 (w tys. zł)

Cecha	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017
wydatki ogółem	85 308,7	96 365,4	120 345,9	133 510,2	136 733,9	128 427,9	137 148,6	145 184,4	145 484,5	
wydatki na 1 mieszkańca	2 841	3 222	3 892	4 330	4 454	4 199	4 503	4 804	4 839	5 635
rolnictwo i łowiectwo	2 268,6	1 346,0	1 321,8	273,1	358,3	351,1	355,5	347,3	376,3	384,6
energia el., gaz i woda	0,0	1 335,2	1 456,2	1 454,8	1 514,2	1 543,4	1 783,6	1 621,7	1 837,3	1 799,8
transport i łączność	9 776,7	8 284,8	14 700,3	11 425,2	14 209,5	11 251,6	10 117,7	7 261,8	7 802,6	16 396,4
gospodarka mieszkaniowa	1 426,3	4 143,0	5 190,7	4 873,6	4 197,7	3 420,9	4 275,9	3 149,6	5 185,5	8 325,9
działalność usługowa	303,7	133,9	139,4	292,6	68,1	24,2	46,8	30,6	33,5	65,5
administracja publiczna	10 167,4	11 099,6	12 031,1	12 459,9	15 059,9	12 890,1	13 167,6	13 171,4	14 742,5	15 680,7
bezp. publ. i ochrona ppoż.	1 607,2	1 944,9	2 551,7	1 719,0	2 559,4	1 617,4	1 305,3	1 358,9	1 673,9	2 563,0
obsługa długu publicznego	315,1	348,5	412,6	762,6	735,8	873,0	1 079,3	1 175,5	1 453,4	1 321,8
różne rozliczenia	1 143,4	1 081,8	887,2	932,0	4 492,2	4 455,2	1 909,5	2 650,2	1 358,9	1 131,0
oświata i wychowanie	29 503,7	30 543,0	34 484,9	39 053,3	41 495,7	41 567,7	40 382,9	41 131,8	42 874,7	45 094,3
ochrona zdrowia	1271,8	1 488,6	1 254,1	1 616,2	2 335,3	1 108,2	1 544,7	1366,8	1 618,9	1 526,9
pomoc społeczna	10 921,0	10 775,4	11 729,2	11 431,2	11 551,1	11 843,3	12 136,4	12 173,7	24 803,4	6 222,2
pozost. zad. polityki społecz.	588,7	525,3	743,4	819,7	1 535,1	1 543,8	1 361,1	1135,3	1 172,9	168,0
edukacyjna opieka wychow.	933,9	1 050,3	1 263,6	1 360,4	1 384,6	1 771,5	1 845,7	1 683,0	1 776,8	1 837,3
gosp. komunalna i och. środ.	7 371,6	14 214,0	23 490,4	29 017,7	17 584,7	14 058,0	11 691,6	17 448,3	19 104,0	17 910,7

STRONA 39 z 204												
kultura i ochr. dziedzictwa	1 611,0	1 604,3	2 093,0	2 957,4	4 607,6	8 512,8	21 383,9	27 585,8	7 103,1	8 923,4		
kultura fizyczna	0,0	0,0	0,0	12 683,3	13 038,1	11 590,2	12 564,6	11 640,1	12 529,8	14 704,1		
wydatki majątkowe ogółem	21 952,1	22 904,5	32 747,5	32 419,1	28 903,7	18 667,1	30 293,9	32 809,2	13 709,4	27 320,6		
wydatki majątkowe inwestyc.	19 882,1	18 124,5	22 442,0	17 655,1	28 253,7	17 667,1	30 293,9	32 809,2	13 709,4	27 320,6		
wydat. inwest. w wydat. ogół.	23,3	18,8	18,6	13,2	20,7	13,8	22,1	22,6	9,4	16,2		
wydatki bieżące ogółem	63 356,6	73 461,0	87 598,4	101 091,1	107 830,2	109 760,8	106 854,7	112 375,2	131 775,1	141 158,4		
wydatki bieżące na wynagr.	23 699,5	25 081,9	27 388,4	37 908,7	39 294,9	41 632,3	42 229,2	44 093,3	46 259,8	48 365,3		
wydat. bież. na poch. od wynagr.	4 278,7	4 283,7	4 632,4	6 315,4	6 998,1	7 944,5	7 887,3	8 232,9	8 566,9	8 975,6		
wydat. bież. na materał. i usługi	11 437,3	19 128,6	25 925,5	32 398,7	30 601,8	31 148,6	32 705,6	29 780,5	33 530,6	35 590,8		
dotacje ogółem	10 654,8	11 518,6	13 057,3	4 150,3	4 472,7	5 827,9	5 695,8	5 948,2	8 674,4	9 513,3		
świadczenia na rzecz osób fiz.	9 509,2	9 722,0	11 125,0	10 540,2	10 621,7	10 998,0	11 296,5	10 978,8	22 979,4	27 403,8		
wydat. bież. jedn. budżetowych	41 721,6	50 714,3	60 103,4	80 729,9	80 716,5	84 572,5	86 718,1	86 213,0	91 999,1	96 876,0		

Tabela 52. Dodatki i zaległości mieszkaniowe w latach 2008-2017

Cecha	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017
liczba dodatków mieszkaniowych	3 944	3 324	3 504	3 284	3 332	3 486	3 388	2 972	2 537	djn
wartość dodatków mieszkaniowych w tys. zł	532,4	506,0	601,5	558,6	585,0	621,9	613,0	540,8	449,4	djn
postępowania eksmisyjne z zaległości w opłatach za mieszkania	-	0	-	0	-	0	-	5	6	djn
orzeczone sąd, eksmisje z zaległości w opłatach za mieszkania	-	0	-	1	-	1	-	2	3	djn
mieszkania z zaległości w opłatach za mieszkania w zasobie gminy	-	116	-	78	-	86	-	147	156	djn
wysokość zaległości w opłatach za mieszkania w zasobie gminy	-	143,0	-	105,1	-	129,2	-	174,0	728,6	djn

Tabela 53. Gminne samorządowe jednostki organizacyjne wg PKD 2007 w latach 2009-2017

Cecha	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017
gminne samorządowe jednostki organizacyjne ogółem	31	35	31	10	10	10	10	10	10
gminne samorządowe jednostki organizacyjne w sekcji L	0	0	0	1	1	1	1	1	1
gminne samorządowe jednostki organizacyjne w sekcji O	1	1	1	1	1	1	1	1	1
gminne samorządowe jednostki organizacyjne w sekcji P	24	27	23	1	1	1	1	1	1
gminne samorządowe jednostki organizacyjne w sekcji Q	3	3	3	3	3	3	3	3	3
gminne samorządowe jednostki organizacyjne w sekcji R	3	4	4	4	4	4	4	4	4

7. Analiza strategiczna cech i relacji gminy

7.1. Analiza SWOT Plus

W procesie budowy SRGK 2018-2030 zastosowano analizę strategiczną SWOT Plus, dostosowaną do charakteru jednostek samorządu terytorialnego. W analizie tej wyróżniono:

- **atuty** – najważniejsze, istniejące w momencie analizy, właściwości Gminy Kozienice, które są aktywnymi źródłami jej rozwoju lub nieaktywnymi, lecz możliwymi do zaktywizowania źródłami tego rozwoju.
- **stymulanty** – aktywne czynniki zewnętrzne przyczyniające się do rozwoju Gminy Kozienice.
- **problemy** – istniejące w momencie analizy, właściwości Gminy Kozienice, które są hamulcami lub barierami jej rozwoju.
- **destymulanty** – aktywne czynniki zewnętrzne będące barierami lub hamulcami rozwoju Gminy Kozienice.
- **szanse wewnętrzne** – wyróżniające Gminę Kozienice, mające swoje źródło na jej terenie, szczególne możliwości wykreowania jej nowych atutów, zdyskontowania istniejących, atutów, rozwiązania problemów, wyeliminowania zagrożeń lub zabezpieczenia się przed nimi.
- **szanse zewnętrzne** – najważniejsze, pozytywne czynniki zewnętrzne, które istniały w momencie analizy i mogą, po spełnieniu pewnych warunków, stać się stymulantami rozwoju Gminy Kozienice, lub których zaistnienie w przyjętym horyzoncie czasowym jest wysoce prawdopodobne, i które mogą, po spełnieniu pewnych warunków, stać się stymulantami.
- **zagrożenia wewnętrzne** – najważniejsze, istniejące w momencie analizy, właściwości Gminy Kozienice, które są nieaktywnymi, lecz możliwymi do zaktywizowania barierami lub hamulcami jej rozwoju, lub sytuacje wysokiego prawdopodobieństwa utraty danego atutu, pojawienia się problemu lub utraty stymulanty, wtedy gdy przyczyna znajduje się na terenie Gminy Kozienice.
- **zagrożenia zewnętrzne** – najważniejsze, negatywne czynniki zewnętrzne, których zaistnienie w przyjętym horyzoncie czasowym jest wysoce prawdopodobne, i które mogą stać się destymulantami rozwoju Gminy Kozienice, lub sytuacje wysokiego prawdopodobieństwa utraty danej stymulanty, wtedy gdy przyczyna zmiany leży poza Gminą Kozienice.

W kolejnych 4 tabelach przedstawiono wyniki analizy powyższych cech Gminy Kozienice. Rysunek 1 stanowi ilustrację jej struktury.

Rysunek 1. Schemat analizy SWOT Plus Gminy Kozienice

		<i>Wnętrze Gminy Kozienice i jej właściwości</i>	<i>Otoczenie i jego czynniki wpły- wu na rozwój Gminy Kozienice</i>
<i>istniejące</i>	<i>korzystne</i>	ATUTY	STYMULANTY
	<i>niekorzystne</i>	PROBLEMY	DESTYMULANTY
<i>potencjalne</i>	<i>korzystne</i>	SZANSE WEWNĘTRZNE	SZANSE ZEWNĘTRZNE
	<i>niekorzystne</i>	ZAGROŻENIA WEWNĘTRZNE	ZAGROŻENIA ZEWNĘTRZNE

Tabela 54. Atuty Gminy Kozienice

	ATUTY STRATEGICZNE	POZOSTAŁE ATUTY
gospodarka (bez rolnictwa)	- elektrownia w Świerżach Górnych k. Kozienic należąca do Enea Wytwarzanie S.A. co sprawia, że jest to największy, stabilny pracodawca i najważniejszy podatnik, - obecność na terenie gminy, innych niż Enea Wytwarzanie S.A. przedsiębiorstw, o ponadlokalnym znaczeniu gospodarczym, np. Esselte Poland Sp. o.o., Bakoma Bis Sp o.o., Obory Sp. o.o., Spółdzielnia Inwalidów im. Zygmunta Starego w Kozienicach, PKS Sp. o.o., Darfruit Sp. z o.o. i in., - duża liczba małych i mikroprzedsiębiorstw, - bogate zasoby leśne i zrównoważona gospodarka leśna.	- obecność na terenie gminy Zespołu Szkół Nr 1 im. Legionów Polskich w Kozienicach jako placówki kształcenia zawodowego, - organizacje przedsiębiorców, np. Stowarzyszenie Kupców i Przedsiębiorców w Kozienicach, - stosunkowo wysokie i różnicowane kwalifikacje społeczno-ści lokalnej, - zasoby piasków (niewykorzystywane).
lokalizacja i komunikacja	- położenie w stosunkowo niewielkiej odległości od dużych miast: Warszawy, Radomia, Lublina, - położenie w bezpośrednim sąsiedztwie Wisły, w Dolinie Środkowej Wisły, - położenie na trasie przemysłowej linii kolejowej nr 76, - położenie na trasie dróg krajowych nr 48 i nr 79 stanowiących ważne korytarze tranzytowe.	- status Kozienic jako miasta powiatowego i wynikająca z tego lokalizacja w Kozienicach instytucji powiatowych, - stosunkowo niewielka odległość od lotnisk międzynarodowych, - bezpłatna komunikacja wewnątrzmijska.
przestrzeń	- tereny inwestycyjne obok zarządzanej przez Enea Wytwarzanie S.A. elektrowni w Świerżach Górnych umożliwiające jej dalszy rozwój, - tereny, które mogą zostać przygotowane prawnie i infrastrukturalnie pod nową działalność gospodarczą.	- korzystne dla budownictwa warunki fizjograficzne - wysoka nośność i niewielkie zróżnicowanie poziomów gruntów, - wysoki poziom estetyki części zurbanizowanych obszarów gminy.

	ATUTY STRATEGICZNE	POZOSTAŁE ATUTY
infrastruktura techniczna	- dobrze rozwinięta przestrzennie sieć dróg wewnętrznych i łączących gminę z otoczeniem, a także co najmniej dobry stan techniczny większości z nich, - wysoka dostępność infrastruktury wodociągowej i potencjał ujęć wody, - wysoka dostępność infrastruktury kanalizacji sanitarnej oraz potencjał oczyszczalni ścieków, - wysoka dostępność infrastruktury elektroenergetycznej, w tym wysokiego napięcia, a także potencjał zasilania, - dostępność sieci gazowej na terenie części gminy, w tym w Kozienicach, a także potencjał dostaw gazu, - rozwinięty system selektywnej zbiórki i gospodarki odpadami komunalnymi.	- urządzenia fotowoltaiczne w 86 gospodarstwach domowych – jako wzorzec do naśladowania, - zmodernizowana Ciepłownia Kozienickiej Gospodarki Komunalnej Sp. z o.o., - gminne punkty kontroli jakości powietrza, - nowe pojazdy do transportu odpadów komunalnych, - Punkt Selektywnej Zbiórki Odpadów Komunalnych.
sport i rekreacja	- liczne, zróżnicowane rodzajowo i nowoczesne obiekty sportowo-rekreacyjne, - bogata oferta usług i wydarzeń sportowo-rekreacyjnych, - wysoki poziom zaangażowania części społeczności lokalnej, zwłaszcza ludzi młodych, w uprawianiu sportu i aktywnej rekreacji.	- liczne organizacje pozarządowe działające w sferze sportu i rekreacji, - subregionalny efekt promocyjny gminy uzyskiwany dzięki bogatej ofercie usług sportowych i rekreacyjnych.
służba zdrowia	- Samodzielny Publiczny Zespół Zakładów Opieki Zdrowotnej w Kozienicach (Szpital Powiatowy), - Samodzielny Publiczny Zakład Opieki Zdrowotnej "Przychodnie Kozienickie" oraz inne placówki lecznictwa otwartego, - pełne zabezpieczenie podstawowej i znaczne specjalistycznej opieki zdrowotnej.	- programy profilaktyczne i terapeutyczne realizowane przez gminę, SPZOZ „Przychodnie Kozienickie” oraz inne placówki, a także ich bezpośrednie wsparcie udzielane tym jednostkom w realizacji ww. programów.

	ATUTY STRATEGICZNE	POZOSTALE ATUTY
edukacja i przedszkola	- rozwinięta sieć gminnych szkół podstawowych wraz z ich bazą materialną, - szeroki zakres i wysoka jakość usług edukacyjnych i im towarzyszących w gminnych placówkach oświatowych, - wysokie kwalifikacje nauczycieli, - przedszkola gminne i wysoka dostępność i jakość świadczonych w nich usług opiekuńczych oraz im towarzyszących.	- realizacja projektów unijnych w gminnych placówkach oświatowych, - bogata oferta szkolnych zajęć pozalekcyjnych dla dzieci i młodzieży, - wysoki priorytet edukacji w polityce finansowej gminy, - Uniwersytet Trzeciego Wieku w Kozienicach działający w ramach Kozienickiego Domu Kultury im. Bogusława Klimczuka.
kultura i sztuka	- Centrum Kulturalno-Artystyczne (jako obiekt), - Kozienicki Dom Kultury im. B. Klimczuka, - Biblioteka Publiczna Gminy Kozienice im. ks. Franciszka Siarczyńskiego, - bogata oferta i wysoki poziom usług i wydarzeń kulturalno-rozrywkowych, - organizacja znanych w subregionie imprez o charakterze promocyjno-kulturalno-rozrywkowym, - Muzeum Regionalne w Kozienicach im. prof. T. Mikockiego.	- osoby i org. pozarządowe aktywnie działające w kulturze, - bogata, materialna i niematerialna wielokulturowa spuścizna historyczna, - obiekty zabytkowe, - zaangażowanie mieszkańców w pielęgnowanie tradycji i zachowanie spuścizny kulturowej, - bogate zasoby przedmiotów kultury materialnej stanowiące własność mieszkańców.
rolnictwo	- obszerne zasoby użytków rolnych o glebach z wysokimi klasami bonitacyjnymi, - grupa wysokotowarowych gospodarstw rolnych, wyposażonych w nowoczesny sprzęt, prowadzonych przez młodych, energicznych rolników, - lokalne przetwórstwo rolne (kapusta, ogórki i in.).	- wieloletnie tradycje rolnicze, zwłaszcza w zakresie produkcji warzyw i owoców miękkich oraz hodowli trzody; - duża liczebność gospodarstw rolnych: ich produkcja rolna; dobry stan ekonomiczny większości z nich.

	ATUTY STRATEGICZNE	POZOSTAŁE ATUTY
pomoc i opieka społeczna	- wykwalifikowana, zaangażowana i wystarczająca ilościowo kadra pracowników gminnego systemu pomocy i opieki społecznej, - dobra współpraca gminnego systemu pomocy i opieki społecznej z licznymi podmiotami powiatowymi, państwowymi i pozarządowymi, - system świadczeń socjalnych, - system poradnictwa socjalno-społecznego, - szeroki zakres świadczeń pomocy i opieki społecznej, w tym dla osób starszych, - wysoka ranga problemów społecznych w polityce rozwoju prowadzonej przez władze gminy.	- dobry poziom rozpoznania lokalnych problemów i zagrożeń społecznych, - polityka świadczenia usług przez gminne jednostki pomocy społecznej polegająca na „wychodzeniu do klienta”, - system wykrywania zjawisk patologicznych i zagrożeń związanych z patologiami, - działalność Warsztatu Terapii Zajęciowej w Przewozie przy Miejsko Gminnym Ośrodku Pomocy Społecznej w Koźzienicach, - Koźienicka Spółdzielnia Socjalna, - rozwiązywanie i zapobieganie niektórym problemom społecznym w oparciu o współpracę z organizacjami pozarządowymi.
bezpieczeństwo	- wysoki poziom bezpieczeństwa publicznego, - dobrze rozwinięty system utrzymania porządku i bezpieczeństwa publicznego (Komenda Powiatowa Policji, Komenda Powiatowa Państwowej Straży Pożarnej, sieć Ochotniczych Straży Pożarnych, całodobowy dyżur Szpitalnego Oddziału Ratunkowego, Gminny Zespół Zarządzania Kryzysowego).	- „system SMS” powiadamiający mieszkańców o zagrożeniach.

	ATUTY STRATEGICZNE	POZOSTALE ATUTY
społeczność	- stosunkowo wysokie dochody społeczności lokalnej i wynikające z tego dobre warunki socjalno-bytowe większości rodzin, - silne i aktywne organizacje pozarządowe, - dobre warunki funkcjonowania organizacji pozarządowych, - rady sołeckie i komitety osiedlowe, - aktywność części mieszkańców w kreowaniu rozwoju gospodarczego, społecznego oraz w zakresie ochrony/rozwoju środowiska naturalnego, - istnienie liderów społecznych z dużym potencjałem kwalifikacji i prorozwojowych koncepcji, zwłaszcza w zakresie sportu, turystyki, kultury i oświaty.	- wysoki poziom świadomości społeczności lokalnej w zakresie własnych praw, - brak konfliktów na tle narodowościowym, - zaangażowanie części mieszkańców podejmowanie kluczowych decyzji samorządowych, - akceptacja społeczności lokalnej dla udziału obywateli innych narodowości w kreowaniu rozwoju społeczno-gospodarczego, - gotowość części społeczeństwa do działań wolontarystycznych, - patriotyzm lokalny.
turystyka	- Puszcza Koźienicka i jej otulina, - bogate zasoby flory i fauny – cenne siedliska przyrodnicze, - sieć turystycznych szlaków pieszych i rowerowych, - liczne i wysoce interesujące wydarzenia historyczne, które miały miejsce na terenie gminy, w tym o ponadlokalnym znaczeniu, - organizacja znanych w regionie imprez o charakterze promocyjno-turystyczno-rekreacyjnym,	- Zespół Pałacowo-Parkowy w Koźienicach, - obiekty zabytkowe (np.: Willa A. Bezego, Dworek w stylu mazowieckim z 1. poł. XIX w., Kramy kupieckie z poł XIX w., Cmentarz żydowski, Kościół parafialny Św. Krzyża, Kaplica pw. św. Aleksandra, Cmentarz rzymsko-katolicki (poł. XIX w., Zespół Budynków Zgromadzenia S. Franciszkanek, Hermedia w Koźienicach i in.), - walory krajobrazowe, - Muzeum Regionalne w Koźienicach im. prof. T. Mikockiego, - gospodarstwa możliwe do wykorzystania w agroturystyce.

	ATUTY STRATEGICZNE	POZOSTAŁE ATUTY
samorząd	- akceptacja władz lokalnych dla koncepcji zarządzania strategicznego, - wysoki poziom i długookresowa stabilność dochodów budżetowych, - wysoka zdolność administracji samorządowej do pozyskiwania środków pochodzących z funduszy Unii Europejskiej, - wysoki poziom aktywności i kwalifikacji władz lokalnych, pracowników administracji samorządowej oraz pracowników jednostek organizacyjnych gminy, - ponadprzeciętne dochody budżetu gminy w przeliczeniu na jednego mieszkańca. - wysoki poziom kwalifikacji kadr samorządu gminy i jego jednostek oraz spółek. - partnerska współpraca samorządu gminy z Enea Wytwarzanie S.A. - partnerska współpraca samorządu gminy z samorządem powiatu kozińskiego, - skuteczne i efektywne rozwiązania organizacyjne stosowane w samorządzie gminy, jak np. wspólna obsługa, finansowa i administracyjno-organizacyjna jednostek gminy, świadczenie usług w ramach zestandardyzowanych procedur, stały monitoring zadowolenia Klientów i in., - dobry system komunikacji władz z mieszkańcami.	- efekt promocyjny gminy wywołany obecnością na jej terenie elektrowni w Świerżach Górnych k. Koźienic należąca do Enea Wytwarzanie S.A., - dobry system samorządowego wspierania działalności lokalnych organizacji pozarządowych, - postrzeganie Gminy Koźienice przez otoczenie jako dostatejnie, dobrze zarządzanej i z dobrymi perspektywami rozwoju, - samorządowa, partnerska współpraca krajowa, np. w ramach LGD „Puszcza Kozińska”, Zw. Gmin Ziemi Kozińskiej, także zagraniczna, np. z Gminą Związkową Gölheim z Nadrenii Palatynatu (Niemcy), - wysoka dostępność informacji nt. działań samorządu gminy, - wysokie pozycje w różnorodnych rankingach samorządowych zdobyte w ostatnich kilkunastu latach, - wysoki poziom obsługi Klientów Urzędu Miejskiego i innych jednostek oraz spółek gminy, - status organizacyjno-prawny samorządu lokalnego jako gminy miejsko-wiejskiej, - ponadlokalny wizerunek (ponadlokalne postrzeganie) gminy jako dobrze zarządzanej przez władze samorządowe, - siedziba władz powiatowych na terenie gminy.

	ATUTY STRATEGICZNE	POZOSTAŁE ATUTY
środowisko	- wysoka bioróżnorodność i naturalność lokalnego środowiska przyrodniczego, - wysoki poziom lesistości gminy oraz mikroklimat kompleksów leśnych, - bogate zasoby naturalnych zbiorników i cieków wodnych, - prawne formy ochrony przyrody i krajobrazu, - dobra jakość powietrza (poza niewielkimi obszarami zanieczyszczonymi niską emisją podczas niektórych okresów w sezonie zimowym), - dobry poziom czystości wód powierzchniowych i podziemnych, - dobry poziom czystości gleb, - bogate zasoby wód podziemnych i powierzchniowych (w tym rzeki: Wisła, Zagożdżonka, Radomka; jeziora: Koźienickie, Opatkowickie; zbiornik Janików; stawy i in.).	- dofinansowanie przez gminę sterylizacji i kastracji psów i kotów, - finansowanie przez gminę usuwania wyrobów zawierających azbest z posesji i obiektów prywatnych. - wysoki poziom świadomości ekologicznej części społeczności lokalnej.

Tabela 55. Stymulanty rozwoju Gminy Kozienice

STYMULANTY STRATEGICZNE

- strumienie finansowe ze strukturalnych źródeł pomocowych (głównie funduszy UE) trafiające do samorządu gminy, lokalnych przedsiębiorstw, rolników oraz indywidualnie do mieszkańców,
- subwencja i dotacje z budżetu państwa,
- napływ wiedzy, innowacji i nowych technologii na teren gminy,
- stosunkowo wysokie tempo rozwoju i sytuacja gospodarcza kraju pozytywnie wpływająca na lokalne przedsiębiorstwa i samorząd gminy,
- rosnący krajowy popyt na wytwarzaną na terenie gminy energię elektryczną,
- stabilny krajowy popyt na wytwarzane na terenie gminy drewno,
- stabilny krajowy popyt na wytwarzane na terenie gminy produkty rolne,
- programy edukacyjne, promocyjne, restrukturyzacyjne, prewencyjne i modernizacyjne realizowane na terenie gminy przez powiat oraz organy administracji wojewódzkiej i państwowej,
- drogowy tranzyt komunikacyjny,
- popyt zewnętrzny na nieruchomości gruntowe i budowlane znajdujące się na terenie gminy,
- instrumenty prawno-ekonomiczne, mobilizujące do realizacji inwestycji prośrodowiskowych,
- pozyskiwanie wiedzy, ze źródeł ponadlokalnych, przez mieszkańców gminy.

Tabela 56. Problemy Gminy Kozienice

	PROBLEMY STRATEGICZNE	POZOSTAŁE PROBLEMY
bezrobocie	- niedostosowanie podaży do popytu na lokalnym rynku pracy – jednocześnie występowanie zjawisk bezrobocia i braku możliwości zatrudnienia nowych pracowników o pożądanym poziomie kwalifikacji, - wysoki udział kobiet wśród osób bezrobotnych, - niewystarczająca oferta pracy dla młodzieży i osób powyżej 50 roku życia, - niesatysfakcjonujący poziom zarobków oferowanych osobom poszukującym pracy, - niski poziom wykształcenia i kwalifikacji zawodowych wielu bezrobotnych, zwłaszcza długotrwale bezrobotnych, - zjawiska towarzyszące bezrobociu: depresje, frustracje, uzależnienia, spadek poczucia własnej wartości, wzrost przestępczości i patologia rodziny.	- fakt istnienia bezrobocia w mentalności części bezrobotnych jako dziedzicznego „sposobu na życie” i tzw. wyuczona bezradność, - spadek aktywności w poszukiwaniu pracy u części bezrobotnych – przyzwyczajenie do bezrobocia w długim okresie, - zjawisko pracy „na czarno” z jednoczesnym pobieraniem zasiłku dla bezrobotnych lub/i zasiłków socjalnych oraz korzystaniem z ubezpieczeń społecznych opłacanych ze środków publicznych, - niski poziom zainteresowania części bezrobotnych legalną pracą, - niski poziom zainteresowania części bezrobotnych zdobyciem kolejnego stopnia wykształcenia i nowych kwalifikacji zawodowych, - wysoki udział osób długotrwale pozostających bez pracy i posiadających niskie kwalifikacje i małe doświadczenie zawodowe w zbiorowości bezrobotnych, - bezrobotni „ukryci w rolnictwie”, nierejestrowani i bez prawa do zasiłku,
przestrzeń	- dyspersja przestrzenna części obszarów zurbanizowanych.	- niski poziom estetyki części obszarów zurbanizowanych gminy.

	PROBLEMY STRATEGICZNE	POZOSTAŁE PROBLEMY
demografia i migracje	- ujemne saldo migracji, zwłaszcza wskutek migracji zarobkowej i edukacyjnej, w szczególności ludzi młodych, wykształconych, wysoko wykwalifikowanych i przedsiębiorczych, - wzrost średniej wieku mieszkańców gminy, - ujemny przyrost naturalny w ostatnich kilku latach, - ogólny spadek liczby mieszkańców gminy.	- wysoki udział mieszkańców w wieku poprodukcyjnym (obciążenie demograficzne), - spadający wskaźnik dzietności.
sport i rekreacja	- niski lub zerowy poziom uczestnictwa znacznej części mieszkańców w sporcie i rekreacji, zwłaszcza mieszkańców wiejskiej części gminy.	- trudności z dojazdem komunikacją publiczną do przedszkola w Kozienicach z terenów wiejskich gminy.
gospodarka, w tym rolnictwo	- dominacja w gospodarce gminy energetyki i branż wobec niej komplementarnych oraz pochodnych, - silne ograniczanie możliwości rozwoju gospodarczego przez, ponadto: - kalnie ustanowione, prawne formy ochrony przyrody i krajobrazu (np. obszary Natura 2000), - niska dostępność przygotowanych prawnie i zabezpieczonych infrastrukturalnie terenów inwestycyjnych, - niska skłonność mieszkańców do przedsiębiorczości, - niski poziom udziału komercyjnych usług turystyczno-rekreacyjnych w gospodarce mimo potencjału walorów turystyczno-rekreacyjnych, - niedostatek lokalnych przedsiębiorstw skupujących i przetwarzających lokalne produkty rolne.	- niesatysfakcjonująca promocja walorów gospodarczych gminy, - niski poziom wiedzy mikroprzedsiębiorców w zakresie możliwości uzyskania wsparcia z funduszy Unii Europejskiej, - niski potencjał żeglugi wiślanej, zwłaszcza w zakresie transportu towarowego, - mały areal wielu gospodarstw rolnych, - brak lokalnej grupy producentów rolnych.

	PROBLEMY STRATEGICZNE	POZOSTAŁE PROBLEMY
zdrowie	- zbyt niski stopień referencyjny Szpitala Powiatowego (SPZZOZ w Kozienicach), - zadłużenie Szpitala Powiatowego (SPZZOZ w Kozienicach), - brak ośrodków wsparcia typu dziennego dla osób starszych, - niewystarczająca dostępność do lekarzy specjalistów, - niska kultura zdrowotna wielu mieszkańców, - wzrost zachorowań na tzw. choroby cywilizacyjne, - niedostatek placówek opieki medycznej nad osobami starszymi.	- wzrost liczby przypadków zaburzeń psychicznych, - brak gminnego programu ochrony zdrowia psychicznego i ograniczony dostęp do opieki psychiatrycznej, - niski poziom dostępności do usług rehabilitacyjnych, - trudności w pozyskaniu osób do prac opiekuńczych nad osobami starszymi, - niedostatek młodych kadr dla lokalnej podstawowej opieki zdrowotnej oraz usług pielęgniarских.
eduk. i op. przed-szk.	- niż demograficzny w szkolnych grupach wiekowych, - brak zaplecza sportowego przy niektórych szkołach gminnych, - niesatysfakcjonująca liczba miejsc w Publicznym Żłobku Miejskim w Kozienicach,	- trudność z dojazdem komunikacją publiczną do infrastruktury sportowo-rekreacyjnej zlokalizowanej w Kozienicach z terenów wiejskich gminy.
uzależnienia	- alkoholizm, - narkomania i uzależnienie od substancji odurzających in. niż narkotyki, - niechęć uzależnionych do podejmowania i kontynuacji leczenia.	- obniżanie się wieku inicjacji alkoholowej i narkotykowej, - niesatysfakcjonujący poziom społecznej świadomości problemu uzależnień, w tym przede wszystkim alkoholizmu,
niepełnosprawność	- istnienie społecznych barier społecznego i gospodarczego funkcjonowania osób niepełnosprawnych, - niedostosowanie części miejsc i obiektów użyteczności publicznej do potrzeb osób niepełnosprawnych,	- ograniczone możliwości wspierania przez gminę osób niepełnosprawnych powyżej 25 roku życia, - niewystarczająca ilość mieszkań dostosowanych do potrzeb osób niepełnosprawnych, - niskie wykształcenie i aktywność części niepełnosprawnych.

	PROBLEMY STRATEGICZNE	POZOSTALE PROBLEMY
mieszkalnictwo i obiekty zabytkowe	- wysokie koszty utrzymania mieszkaniowego zasobu gminy, - niesatysfakcjonujący stan techniczny niektórych, komunalnych budynków mieszkalnych, - zapotrzebowanie na komunalne lokale mieszkalne przewyższające możliwości jego zaspokojenia,	- zły stan techniczny części zabytkowych budynków, budowli i mogił, - braki i zły stan techniczny mieszkań socjalnych.
rekreacja i turystyka	- brak w pełni zdefiniowanych i stworzonych produktów turystycznych oraz niesatysfakcjonujący zakres ich marketingu, - niewystarczająca baza noclegowa, - braki w zakresie sieć ścieżek i tras rowerowych oraz innej infrastruktury turystyczno-rekreacyjnej, - niski poziom nowoczesności lokalnej oferty turystycznej.	- braki w oznakowaniu turystycznym, zwłaszcza wielojęzycznym - brak obszaru pełniącego jednocześnie funkcje lokalnego centrum rozrywki i miejsca spędzania wolnego czasu, - niskie zainteresowanie kapitału prywatnego inwestowaniem w turystykę w gminie,
bezpieczeństwo i porządek publiczny	- zbyt niski poziom wiedzy mieszkańców na temat postępowania w sytuacjach kryzysowych, - zdarzenia drogowe związane z tranzytem na drogach krajowych przebiegających przez gminę, - zdarzenia drogowe związane z lokalnym ruchem samochodowym, - agresja i przemoc, w tym cyberprzemoc wśród dzieci i młodzieży. - przypadki przestępstw przeciwko zdrowiu i mieniu.	- niszczenia mienia publicznego i prywatnego (wandalizm), - zakłócanie porządku publ. związane z nadużywaniem alkoholu, - przemoc w rodzinie, - brak umiejętności prawidłowego funkcjonowania dzieci i młodzieży oraz dorosłych w środowisku cyfrowym, w szczególności w środowisku tzw. nowych mediów, - bezdomne zwierzęta (koty, psy), - szkody wyrządzane przez dziki, bobry i inne dzikie zwierzęta i problemy organiz.-finansowe zw. z wypadkami z ich udziałem.

	PROBLEMY STRATEGICZNE	POZOSTALE PROBLEMY
infrastruktura techniczna i komunikacja	- brak mostu drogowo-kolejowego na Wiśle w sąsiedztwie Kozienic, - brak obwodnicy Kozienic i związane z tym uciążliwości tranzytu, - niedostateczny stan techniczny części dróg krajowych, wojewódzkich i powiatowych znajdujących się na terenie gminy oraz części infrastruktury okołodrogowej, - ograniczenia w szerokopasmowym dostępie do Internetu, - braki i zły stan techniczny znacznej części urządzeń melioracji głównej i szczegółowej (w tym infrastruktury hydrotechnicznej), - braki i zły stan techniczny infrastruktury technicznej służącej gospodarce wodami powierzchniowymi, w tym w zakresie zabezpieczeń przeciwpowodziowych, - brak sieci gazowej w części gminy, - brak lokalnej, gminnej komunikacji publicznej łączącej Kozienice z pozostałymi miejscowościami gminy, - zbyt długi czas dojazdu do Warszawy środkami komunikacji publicznej i samochodami prywatnymi.	- niedostateczna liczba miejsc parkingowych w Kozienicach, - zły stan techniczny i braki w zakresie monitoringu wizyjnego, - brak kolejowych połączeń pasażerskich, - niedostosowanie rozkładu jazdy lokalnej komunikacji publicznej do godzin pracy części przedsiębiorstw, - niewielkie zainteresowanie przyłączaniem się do sieci ciepłej przy jednoczesnych rezerwach mocy Ciepłowni Kozienickiej Gospodarki Komunalnej Sp. z o.o., - wymagający modernizacji stan techniczny linii energetycznych średniego napięcia, - zły lub wymagający przebudowy stan niektórych sieć dróg gminnych i infrastruktury okołodrogowej, - braki w zakresie kanalizacji deszczowej, - niesatysfakcjonujący/zły stan części dróg transportu rolniczego, - niesatysfakcjonująco rozwinięta sieć dróg i ścieżek rowerowych.
samorząd	- duży udział wydatków budżetowych na pokrycie kosztów bieżących świadczenia gminnych usług. - dezaktualizacja lub brak miejscowych planów zagosp. przestrzennego, - występowanie „demokracji stronnictw zamiast demokracji terytorialnej”, tzn. przedkładanie interesu grupy politycznej nad interes lokalny.	- wysoka zmienność państwowych aktów prawnych regulujących działalność samorządu lokalnego, - nie w pełni rozwinięte e-usługi dla mieszkańców i przedsiębiorców.

	PROBLEMY STRATEGICZNE	POZOSTAŁE PROBLEMY
organizacje pozarządowe	- istotne uzależnienie działalności organizacji pozarządowych od środków pochodzących z budżetu gminy, - niski stopień dążenia lokalnych organizacji pozarządowych do pozyskania głównych środków na swą działalność ze źródeł innych niż budżet gminy, - mała liczba organizacji pozarządowych działających w sferze pomocy społecznej.	- niesatysfakcjonująca kreatywność organizacji pozarządowych w obszarach działalności nie finansowanych z budżetu gminy, - niski poziom wiedzy organizacji pozarządowych na temat możliwości i procedur pozyskiwania środków z funduszy pomocowych w ramach realizacji projektów własnych, - niedostateczny poziom współpracy pomiędzy organizacjami pozarządowymi, - „zamykanie się” organizacji pozarządowych w gronie członków.
środowisko	- niski poziom świadomości ekologicznej znacznej części mieszkańców gminy, w szczególności w zakresie segregacji odpadów, pozostawiania odpadów w miejscach niedozwolonych i milczącej akceptacji wobec zachowań antyśrodowiskowych innych członków społeczności lokalnej, - niska emisja z indywidualnych palenisk w niektórych okresach sezonu zimowego, - niska dostępność kosztowa proekologicznych rozwiązań energetycznych dla mieszkańców gminy, - konflikty między sferą środowiska naturalnego a sferami społeczną i gospodarczą gminy, - szkodniki niszczące drzewostan, - zbyt niski poziom segregacji i zagospodarowania odpadów komunalnych i zbyt duży udział odpadów biodegradowalnych w tych odpadach.	- przypadki pylenia popiołów podymnicowych, - fragmentacja kompleksów leśnych i wynikające z tego braki koorytaryzy ekologicznych dla zwierząt, - nielegalne (tzw. dzikie) składowiska odpadów, - obecność azbestu w materiałach budowlanych, z których wykonane są niektóre obiekty mieszkalne i gospodarcze, - zaśmiecanie terenów leśnych przyległych do osiedli mieszkaniowych i na trasach przebiegu ścieżek turystycznych, - zaśmiecanie zbiorników wodnych, - wysoka zmienność państwowych aktów prawnych regulujących ochronę i wykorzystanie zasobów środowiska, - niewłaściwe stosowanie środków ochrony roślin w rolnictwie i stosowanie środków niedopuszczonych do użytku w Polsce.

	PROBLEMY STRATEGICZNE	POZOSTALE PROBLEMY
społeczeństwo	- nie w pełni zaspokojone i rosnące potrzeby w zakresie dziennej opieki dla osób starszych, - utrwalanie się zjawisk wykluczenia społecznego części mieszkańców, - pauperyzacja części mieszkańców i dochodowe rozwarstwienie społeczne, - atomizacja, nietrwałość i dysfunkcyjność części rodzin, - bierna postawa wielu beneficjentów gminnego systemu pomocy i opieki społecznej – brak inicjatyw i zaangażowania w zmiany życia prywatnego i zawodowego prowadzące do uniezależnienia od świadczeń społecznych, - postawy roszczeniowe części społeczności lokalnej wywołane wysokim poziomem usług publicznych, w tym w zakresie pomocy i opieki społecznej oraz szeroką akcją finansowego wspierania przez samorząd inicjatyw publicznych, - wzrost ogólnego zapotrzebowania na bezpłatne lub niskopłatne usługi społeczne, - niski poziom świadomości obywatelskiej i postaw obywatelskich znaczącej części mieszkańców gminy,	- mały udział wolontariatu w rozwiązyw. problemów społecznych, - tzw. dziedziczenie biedy, - przypadki niedożywienia wymagającego interwencji gminy, - niski poziom zaangażowania społecznego (postawy bierne, zachowawcze, negatywne) dużej części mieszkańców gminy, - niskie zainteresowanie grupami samopomocowymi, - niechęć części mieszkańców do korzystania z gminnych usług i świadczeń zmierzających do poprawy ich stanu zdrowia, sytuacji rodzinnej, osobistej, zawodowej i materialnej, - niewydolność wychowawcza części rodziców, w tym brak czasu rodziców dla dzieci, - wymagające wsparcia materialnego rodziny wielodzietne, - tzw. eurosieroctwo, - występowanie zapóźnień edukacyjnych wśród uczniów, - brak poczucia wspólnoty samorządowej wśród mieszkańców, - zanikanie więzi społecznych, - bezdomność.

Tabela 57. Destymulanty rozwoju Gminy Kozienice

DESTYMULANTY
- migracyjne „przyciąganie” mieszkańców gminy przez Warszawę, Radom, Lublin i Łódź oraz inne duże ośrodki miejskie, w tym również zagraniczne, - zmienność, złożoność i restrykcyjność przepisów prawa (m. in. w zakresie działalności gospodarczej, oświaty, finansów samorządowych, partnerstwa publiczno-prywatnego), - niewystarczające finansowanie przez NFZ usług diagnostycznych i terapeutycznych, - regulacje prawne ograniczające możliwości prewencji i rozwiązywania problemów społecznych, - regulacje prawne skutkujące wzrostem poziomu kosztów pracy, - wysoki i rosnący poziom państwowych obciążeń fiskalnych i parafiskalnych, - przekazywanie samorządom przez władze państwa coraz to nowych zadań publicznych do realizacji, bez zabezpieczenia wystarczających źródeł ich finansowania, - powodowanie przez ponadlokalny tranzyt drogowy na drogach krajowych zanieczyszczenia powietrza i hałasu, a także obniżenia poziomu bezpieczeństwa drogowego, - niewystarczające dochody samorządu powiatowego w stosunku do potrzeb realizacji zadań powiatowych, co wynika z niedoskonałości rozwiązań prawnych regulujących działalność samorządów powiatowych, - wypieranie lokalnej, tradycyjnej kultury przez ponadlokalną, zunifikowaną kulturę masową (często globalną), - przejmowanie ponadlokalnych, zunifikowanych postaw, poglądów, zwyczajów, obyczajów i pragnień wywołujące utratę tożsamości lokalnej mieszkańców, - napływ obecnych ponadlokalnie, biernych, roszczeniowych i skrajnie konsumpcyjnych postaw życiowych, wzorców nieuczciwości, egoizmu, obojętności, głębokiej nieufności, omijania i wykorzystywania prawa niezgodnie z intencją prawodawcy itp., - ponadlokalna konkurencja dla wytwarzanych w gminie produktów przemysłowych, adresowanych dla ponadlokalnych odbiorców,

DESTYMULANTY

- ponadlokalna konkurencja dla wytwarzanych w gminie produktów rolnych, adresowanych dla ponadlokalnych odbiorców,
- ponadlokalna konkurencja dla świadczonych w gminie usług turystyczno-rekreacyjnych, adresowanych dla ponadlokalnych odbiorców,
- obciążenie lokalnych dochodów budżetowych tzw. janosikowym - wpłatami do budżetu państwa dokonywanej na podstawie ustawy z dnia 13 listopada 2003 r. o dochodach jednostek samorządu terytorialnego przez jednostki samorządu terytorialnego, których dochody z podatków przekraczają wskaźniki określone w tej ustawie.

Tabela 58. Szanse wewnętrzne Gminy Kozienice

STRATEGICZNE SZANSE WEWNĘTRZNE	POZOSTALE SZANSE WEWNĘTRZNE
spoleczne - skłonność części wykształconych mieszkańców gminy i subregionu (w tym absolwentów szkół wyższych) do trwałego wiązania swojej przyszłości z Gminą Kozienice. - skłonność części mieszkańców do stałego podnoszenia kwalifikacji, - zainteresowanie znaczącej części mieszkańców gminy rozpoczęciem lub intensyfikacją uprawiania sportu lub/i rekreacji, - gotowość części beneficjentów gminnej pomocy społecznej do podnoszenia swoich kwalifikacji zawodowych i kompetencji życiowych, - rozwój lokalnych organizacji pozarządowych oraz ich oferty współpracy z samorządem gminy w zakresie kreowania jej rozwoju, - możliwość wykorzystania aktywności lokalnych organizacji pozarządowych w rozwiązywaniu aktualnych problemów społecznych oraz zabezpieczania się przed zagrożeniami rozwoju sfery społecznej, - moda na zdrowy tryb życia, w tym na aktywność fizyczną, - wzrost udziału mieszkańców traktujących uzależnienia w kategorii problemu społecznego, - finansowa i techniczna możliwość wykorzystania najnowszych technik telekomunikacyjnych i informatycznych w całym procesie kształcenia dzieci i młodzieży.	- gotowość mediów lokalnych do współpracy w rozwiązywaniu problemów społecznych, - gotowość niektórych mieszkańców do rozpoczęcia lub intensyfikacji działań wolontaryjnych na rzecz gminy, - wzrost świadomości społecznej, w tym dzieci i młodzieży, co do problemów i zagrożeń wynikających z uzależnień, - zainteresowanie znaczącej części mieszkańców gminy (głównie ludzi młodych) rozpoczęciem lub intensyfikacją uprawiania sportu lub regularną rekreacją, - skłonność młodzieży do udziału w niestandardowych, nowoczesnych przedsięwzięciach o charakterze kulturalnym, sportowym i społecznym, - wysokie zainteresowanie środowisk nauczycielskich podnoszeniem własnych kwalifikacji, - pomysły mieszkańców mające na celu aktywizację społeczną gminy, - skłonność części mieszkańców do udziału w przedsięwzięciach służących poprawie estetyki gminy.

	STRATEGICZNE SZANSE WEWNĘTRZNE	POZOSTALE SZANSE WEWNĘTRZNE
środowiskowe	- rosnące zainteresowanie mieszkańców sprawami środowiska naturalnego, - prawna i finansowa możliwość finansowego wspierania termomodernizacji mieszkań prywatnych, - zainteresowanie mieszkańców gminy wykorzystaniem proekologicznych, oszczędnych, niskoemisyjnych rozwiązań energetycznych we własnych domach,	- zmniejszanie się ujemnego oddziaływania elektrowni w Świerżach Górnych k. Kozienic należącej do Enea Wytwarzanie S.A. na środowisko w związku dalszymi inwestycjami proekologicznymi, - gotowość części mieszkańców do podnoszenia własnej świadomości ekologicznej, - gotowość części mieszkańców do udziału w programach wsparcia prośrodowiskowego, - gotowość części mieszkańców do udziału w konkursach proekologicznych, - moda na rower jako środek codziennej komunikacji,
samorządowe	- możliwość zaangażowania szerokich kręgów społeczno-gospodarczych w konsekwentną realizację strategii rozwoju gminy, - konsensus społeczny w zakresie celów rozwoju gminy uzyskany podczas prac nad Strategią Rozwoju Gminy Kozienice na lata 2018-2030. - możliwość skutecznej i efektywnej realizacji fakultatywnych i obligatoryjnych zadań gminy we współpracy z samorządami sąsiednich gmin, samorządem powiatu, samorządem wojewódzkim, innymi instytucjami publicznymi i prywatnymi.	- możliwość kontynuacji współpracy samorządu gminy z Enea Wytwarzanie S.A. na rzecz rozwoju lokalnego, - możliwość wykorzystania dobrych relacji samorządu gminy z lokalnymi przedsiębiorcami w działaniach na rzecz rozwoju społecznego gminy.

	STRATEGICZNE SZANSE WEWNĘTRZNE	POZOSTAŁE SZANSE WEWNĘTRZNE
gospodarcze	- zamiary dalszej rozbudowy elektrowni w Świerżach Górnych k. Koźienic należącej do Enea Wytwarzanie S.A., - możliwość podjęcia działań zachęcających Enea Wytwarzanie S.A. do podejmowania „pozaenergetycznych” przedsięwzięć gospodarczych na terenie Gminy Koźienice, - zamierzenia inwestycyjne lokalnych podmiotów gospodarczych, - finansowa i techniczna możliwość dalszego szybkiego rozwoju walorów użytkowych gminy decydujących o atrakcyjności inwestycyjnej gminy, - finansowa i techniczna możliwość rozwoju/umocnienia alternatywnych, w stosunku do energetyki konwencjonalnej, podstaw rozwoju gospodarczego gminy, - prawna i finansowa możliwość prowadzenia aktywnej samorządowej polityki gospodarczej, - finansowa i organizacyjna możliwość dalszego ograniczania przez samorząd gminy biurokratycznych, społecznych i technicznych barier rozwoju przedsiębiorczości lokalnej, - aktywność mieszkańców wiejskiej części gminy w rozwijaniu działalności turystycznej i paraturystycznej, przetwórstwie lokalnych produktów rolnych lub runa leśnego, a także w zakresie rzemiosła lub rzemiosłnictwa.	- gotowość części mieszkańców gminy do podejmowania działalności gospodarczej na własny rachunek, - finansowa i organizacyjna możliwość gospodarczej aktywizacji społeczności gminy, - wzrost świadomości mieszkańców w zakresie uzależnienia własnej zamożności i zamożności swoich dzieci od dostosowania posiadanego wykształcenia do potrzeb rynku pracy, własnej przedsiębiorczości, aktywności zawodowej i postaw życiowych, - możliwość wykorzystania lokalnych autorytetów rozpoznawanych ponadlokalnie w ponadlokalnej promocji gminy i jej walorów.

Tabela 59. Szanse zewnętrzne Gminy Kozienice

	STRATEGICZNE SZANSE ZEWNĘTRZNE	POZOSTALE SZANSE ZEWNĘTRZNE
gospodarcze	- finansowa i techniczna możliwość inwestowania przez Enea Wytwarzanie S.A., na terenie Gminy Kozienice, w przedsięwzięcia gospodarcze nie związane z energetyką konwencjonalną”, - strukturalny wzrost zapotrzebowania gospodarki i społeczeństwa kraju na energię elektryczną, - technologie umożliwiające gospodarcze wykorzystanie popiołów pochodnych i produktów odsiarczania spalin, a także rozwój przemysłów bazujących na tych technologiach i popytu na ich wyroby, - poszukiwanie przez inwestorów zewnętrznych atrakcyjnych miejsc do inwestowania, - technologie służące oddzieleniu i wychwyceniu dwutlenku węgla ze spalin w blokach energetycznych wykorzystujących węgiel, - możliwość wykorzystania unijnego systemu ochrony i promocji wyrobów regionalnych oraz tradycyjnych w rozwoju lokalnego rolnictwa, - popyt na ekologiczne produkty żywnościowe.	- nieprzewidywalna sytuacja gospodarcza i polityczna wielu regionów świata – fakt ten zwiększa atrakcyjność inwestycyjną Polski jako stabilnego, przewidywalnego państwa, - proces globalizacji gospodarki, - koncepcja klastrów gospodarczych i oferta funduszy zewnętrznych wspierających współpracę klastrową, - powroty byłych mieszkańców gminy z emigracji zarobkowej do Polski i ich gospodarcze zamiary wykorzystania zgromadzonych oszczędności, - rozwój w sąsiedztwie gminy szkolnictwa zawodowego związanego z przetwórstwem drewna, - wzrost zapotrzebowania na usługi pobytowo-opiekuńcze w otoczeniu gminy,
społeczne	- zmiana państwowych rozwiązań prawnych w zakr. polityki prorodzinnej, zdrowotnej, edukacyjnej, wobec osób starszych i wykluczonych, - rosnący poziom mobilności Polaków, - poszukiwanie przez mieszkańców regionu atrakcyjnych miejsc do budowy własnego domu mieszkalnego.	- rozwój organizacji pozarządowych o regionalnym i krajowym zasięgu działalności, - możliwość świadczenia usług w zakresie opieki żłobkowej i przedszkolnej dla mieszkańców sąsiednich gmin - zwiększania ich zainteresowania osiedlaniem się na terenie gminy Kozienice.

	STRATEGICZNE SZANSE ZEWNĘTRZNE	POZOSTAŁE SZANSE ZEWNĘTRZNE
turystyczno-rekreacyjne	- wysoki potencjał popytu na usługi turystyczne, rekreacyjne i sportowe zgłaszanego przez mieszkańców aglomeracji warszawskiej, - wzrost zainteresowania osób poszukujących miejsc wypoczynku miejscowościami z bogatą infrastrukturą rekreacyjną i sportową, - poszukiwanie przez organizatorów, atrakcyjnych lokalizacji ponadlokalnych, regionalnych, krajowych, a nawet międzynarodowych, nowoczesnych imprez sportowych, rekreacyjnych itp., - zmieniający się „model konsumpcyjny” Polaków – m.in. wyrażający wzrostem zainteresowania zdrowym trybem życia, wypoczynkiem i wzrostem wydatków na turystykę i rekreację, - rosnący zagraniczny i krajowy popyt na nowoczesne, niekonwencjonalne usługi turystyczne i paraturystyczne, na turystykę i rekreację weekendową, pieszą, rowerową, historyczną, hippiczną, industrialną, przyrodoznawczą, na usługi agroturystyczne i kulturę wiejską.	- rosnący regionalny popyt na działki letniskowe, - rosnący popyt na wyroby rzemieślnicze i rękodzielnicze, - stabilny poziom popularności tzw. turystyki sentymentalno-nostalgicznej oraz religijnej - poszukiwanie przez organizatorów nowoczesnych, niekonwencjonalnych imprez ponadlokalnych o charakterze sportowym, rekreacyjnym, kulturalnym i turystycznym, atrakcyjnych miejsc do ich przeprowadzenia, - gotowość władz gmin sąsiednich do współpracy z gminą Koźienice w zakr. rozwoju funkcji turystyczno-rekreacyjnych subregionu, - budowa obwodnicy Góry Kalwarii w ciągu drogi krajowej nr 79 skracającej czas dojazdu z Warszawy do gminy Koźienice, - popyt na turystykę i rekreację zw. z ciekami i zbiornikami wodnymi.
środowiskowe	- rozwój bezodpadowych i małoodpadowych technologii energetycznych, wykorzystujących odnawialne źródła energii, - potencjalne rozwiązanie prawne, w tym regulacje rynkowe, zmniejszające opłacalność indywidualn. inwestycji w odnawialne źródła energii, - wzrost wartości surowców wtórnych, - nowoczesne technologie ciepłownicze i transferu ciepła, - państwowe programy wsparcia rozwoju energetyki odnawialnej.	- rozwój prośrodowiskowych dążeń samorządów sąsiednich, - nowe regulacje prawne uwzględniające standardy środowiskowe Unii Europejskiej, - ewolucja systemu prawnego w kierunku wzrostu opłat za gospodarce wykorzystanie zasobów środowiska naturalnego,

	STRATEGICZNE SZANSE ZEWNĘTRZNE	POZOSTALE SZANSE ZEWNĘTRZNE
wielowymiarowe	- strategię i programy państwowe przewidujące kluczowe inwestycje o pozytywnym wpływie na gospodarkę gminy, np. plany budowy Centralnego Portu Lotniczego, Via Carpatia, - strategię i programy państwowe przewidujące rozwój transportu rzeczowego z wykorzystaniem Wisły, - rozwój elektromobilności oraz strategię i programy państwowe przewidujące jej wspieranie, - oferta krajowych i transgranicznych (Unia Europejska, okres programowania 2014-2020) tzw. instytucji i programów pomocowych, dotycząca wsparcia pozamaterialnego i materialnego: samorządów i innych podmiotów publicznych, podmiotów gospodarczych, organizacji pozarządowych, lokalnych grup działania, właścicieli gospodarstw rolnych oraz osób fizycznych, w szczególności w zakresie: innowacyjności, rozwoju kapitału ludzkiego, rozwoju kapitału społecznego, rozwoju infrastruktury technicznej, rozwoju infrastruktury społecznej, podnoszenia poziomu bezpieczeństwa publicznego oraz ochrony środowiska, - integracja Polski z Unią Europejską – dostępność rynków zbytu, swobodny przepływ ludzi, usług, towarów i kapitału, - nowe technologie bezprzewodowego dostępu do Internetu, - nowe technologie i urządzenia techniczne mogące rozszerzyć zakres lub podnieść skuteczność i efektywność działalności samorządu Gminy Kozienice, podmiotów gospodarczych oraz innych organizacji i instytucji.	- rozwój Internetu, technologii i usług teleinformatycznych oraz kultury społeczeństwa informacyjnego, - nowoczesne techniki i środki promocji związane ze środkami masowego przekazu, - możliwość korzystania mieszkańców i podmiotów gospodarczych ze specjalistycznych i zaawansowanych usług społecznych i gospodarczych oferowanych przez podmioty działające w Warszawie, Radomiu, Lublinie i Łodzi, - możliwość wykorzystania lokalnych parlamentarzystów w ponadlokalnym lobbingu na rzecz społeczności lokalnej, - społeczne, gospodarcze i środowiskowe, prorozwojowe przedsięwzięcia realizowane w ramach Lokalnej Grupy Działania „Puszcza Kozienicka”.

	STRATEGICZNE SZANSE ZEWNĘTRZNE	POZOSTAŁE SZANSE ZEWNĘTRZNE
samorządowe	- możliwość wykorzystania doświadczeń i dobrych praktyk w zakresie zarządzania rozwojem lokalnym innych gmin, - możliwość wykorzystania najnowszych osiągnięć nauk z zakresu zarządzania publicznego, gospodarki komunalnej, interwencjonizmu samorządowego, marketingu przestrzeni itp. w kreowaniu rozwoju gminy, - korzystna dla gminy zmiana w zakresie tzw. janosikowego - wpłaty do budżetu państwa dokonywanej na podstawie ustawy z dnia 13 listopada 2003 r. o dochodach jednostek samorządu terytorialnego przez jednostki samorządu terytorialnego, których dochody z podatków przekraczają wskaźniki określone w tej ustawie, - nowe technologie, które można wykorzystać w realizacji zadań gminy, - nowe, sprawdzone w innych samorządach, w tym zagranicznych, skuteczne i efektywne metody zarządzania rozwojem lokalnym.	- możliwość czerpania przez samorząd Gminy Kozienice korzyści z udziału gminy w związkach, fundacjach, stowarzyszeniach i innych organizacjach, - koncepcje wspierania rozwoju społeczno-gospodarczego regionu przez Związek Gmin Ziemi Kozienickiej, - skłonność samorządów zagranicznych (szczególnie z terenów Unii Europejskiej) do nawiązywania i rozwijania współpracy transgranicznej. - ulegająca upowszechnieniu idea partnerstwa publiczno-prywatnego, zmiany rozwiązań prawnych ją regulujących oraz skłonność podmiotów gospodarczych do podejmowania biznesowej współpracy z jednostkami samorządu terytorialnego - możliwość przenoszenia niektórych, gminnych inicjatyw społecznych o znaczeniu ponadlokalnym na szczebel powiatowy i wojewódzki - oferta publicznych placówek naukowych w zakresie merytoryczno-informacyjnego wsparcia zarządzania rozwojem lokalnym, adresowana do jednostek samorządu terytorialnego, - niski poziom kosztów komercyjnego pozyskania kapitału ułatwiający samorządom zaciąganie zobowiązań.

Tabela 60. Zagrożenia wewnętrzne Gminy Koźnice

	STRATEGICZNE ZAGROŻENIA WEWNĘTRZNE	POZOSTAŁE ZAGROŻENIA WEWNĘTRZNE
gospo- darcze	- zagrożenia biotyczne kompleksów leśnych.	- przenoszenie działalności gospodarczej lokalnych przedsiębiorstw poza obszar gminy.
	- ryzyko zawodowej i życiowej demotywacji beneficjentów wskutek źle dobranych lub nadmiernych świadczeń pomocy społecznej, - korzystanie przez beneficjentów z pomocy społecznej mimo nieuzasadniającej tego, ich faktycznej sytuacji osobistej i rodzinnej, - wzrost bezrobocia, - pogłębianie się migracji zarobkowej, w szczególności ludzi młodych i przedsiębiorczych, - postawy krytyczne i roszczeniowe oraz konflikty społeczne w przypadku spadku dochodów gminy, - dalszy wzrost średniej wieku mieszkańców gminy, - spadek dietyności mieszkańców gminy, - konflikty społeczne na tle politycznym, - pogłębianie się postaw roszczeniowych w społeczności lokalnej, - pogłębianie redukcji usług medycznych świadczonych przez Szpital Powiatowy (SPZZOZ w Koźnicach), - dalszy wzrost zachorowań na choroby cywilizacyjne, - rozwój patologii społecznych, - wzrost liczby rodzin dysfunkcyjnych,	- pogłębianie się spadku zainteresowania rodzin sytuacją najstarszych ich członków, - zanikanie świadomości i wiedzy na temat dziedzictwa kulturowego gminy i regionu, - wygasanie identyfikacji mieszkańców z gminą, wśród tych którzy dziś ją posiadają, - upowszechnianie się społecznych postaw roszczeniowych, - upowszechnianie się uzależnień, - bieda osób starszych, niepełnosprawnych i przewlekle chorych, - upowszechnianie się zażywania narkotyków i picia alkoholu przez dzieci i młodzież, - uzależnienia od gier komputerowych, Internetu, hazardu, - napięcia społeczna - wynik materialnego rozwarstwienia ludności, - wygórowane oczekiwania wobec systemu edukacji – konieczność pełnienia wielu funkcji (kształcenie, wychowanie, opieka medyczna, rozwiązywanie i zapobieganie problemom społecznym i in.), - utrwalenie się w świadomości bezrobotnych, zwłaszcza młodych, zjawiska bezrobocia jako „sposobu na życie”.

samorządowe	- duży spadek dochodów budżetowych gminy w przypadku ograniczenia możliwości czerpania dochodów podatkowych z obecności elektrowni w Świerżach Górnych k. Kozienic należącej do Enea Wytwarzanie S.A., - pogorszenie struktury wydatków budżetowych gminy – wzrost udziału wydatków bieżących i spadek udziału wydatków majątkowych, - konflikty we władzach lokalnych o podłożu politycznym.	- spadek efektywności gospodarki komunalnej wywołany zmniejszaniem budżetu gminy, - pogłębianie się kosztochłonności struktur przestrzennych w wyniku rozwoju budownictwa indywidualnego, - osłabienie motywacji nauczycieli posiadających najwyższe stopnie awansu zawodowego do zdobywania i aktualizacji wiedzy oraz zmiany sposobów prowadzenia zajęć.
bezpieczeństwa	- zagrożenie pożarowe wynikające z obecności dużych kompleksów leśnych, szczególnie w okresach suszy, - wzrost liczby pojazdów mechanicznych, a przez to wzrost liczby kolizji i wypadków komunikacyjnych, - wzrost poczucia zagrożenia przestępczością.	- zagrożenia bezpieczeństwa związane ze wzrostem populacji zwierząt dziko żyjących (dziki, bobry, łosie, wilki i in.), - rozwój przestępczości narkotykowej, - rozwój nowych form przestępczości.
środowiskowe	- zanieczyszczenie środowiska, - zagrożenia biotyczne kompleksów leśnych.	- awarie lokalnej oczyszczalni ścieków, - przeciążenie sieci kanalizacyjnej wodami opadowymi, - tworzenie „dzikich wysypisk odpadów” przez mieszkańców gminy, - spadek poziomu wód gruntowych.
wielowymiarowe	- kolejne zmiany ustaw i rozporządzeń destabilizujące warunki prawne prowadzenia działalności gospodarczej, świadczenia usług publicznych oraz ochrony i wykorzystywania zasobów środowiska naturalnego.	- opuszczenie przez Polskę Unii Europejskiej (obecnie niewielkie, ale z tendencją wzrostową, wobec czego konieczne do uwzględnienia ze względu na potencjalne konsekwencje).

Tabela 61. Zagrożenia zewnętrzne Gminy Kozienice

	STRATEGICZNE ZAGROŻENIA ZEWNĘTRZNE	POZOSTAŁE ZAGROŻENIA ZEWNĘTRZNE
gospodarcze	- techniczne, naturalne i terrorystyczne zagrożenia funkcjonowania, zarz. przez Enea Wytwarzanie S.A., elektrowni w Świerżach Górnych k. Kozienic, - wzrost pozycji konkurencyjnej gmin sąsiednich i innych gmin regionu o porównywalnym potencjale społeczno-gospodarczym, jako potencjalnych miejsc lokalizacji średnich i dużych inwestycji, - wzrost pozycji konkurencyjnej gmin sąsiednich w zakresie atrakcyjności turystyczno-rekreacyjnej, - zagrożenia epizootyczne, w szczególności afrykańskim pomorem świń oraz ptasią grypą, - zagrożenie wiatrołomami wynikające z obecności dużych kompleksów leśnych i występowania silnych wiatrów, - spadek pomocy Unii Europejskiej dla polskiego rolnictwa, - rozwój podmiotów gospodarczych będących konkurentami najważniejszych przedsiębiorstw zlokalizowanych na terenie gminy.	- zagrożenie przenwaniem dostaw węgla do Enea Wytwarzanie S.A. w przypadku awaryjnego wyłączenia linii kolejowej nr 76 z eksploatacji, - niekorzystne zmiany prawnych warunków funkcjonowania energetyki zawodowej, - potencjalnie duże problemy rolnictwa w przypadku spadku popytu na lokalne produkty rolne wynikające z niskiego popytu jego dywersyfikacji, - wzrost konkurencji zagranicznych produktów rolnych na polskim rynku wewnętrznym.
społeczne	- napływ obecnych ponadlokalnie, biernych, roszczeniowych i skrajnie konsumpcyjnych postaw życiowych, wzorców nieuczciwości, egoizmu, obojętności, głębokiej nieufności, omijania i wykorzystywania prawa niezgodnie z intencją prawodawcy itp.	- napływ z ponadlokalnego otoczenia zunifikowanej kultury globalnej, powodującej zanik kultury lokalnej i utratę przez mieszkańców tożsamości terytorialnej, - zagrożenia cyberprzestrzeni, szczególnie wobec dzieci i młodzieży.

	STRATEGICZNE ZAGROŻENIA ZEWNĘTRZNE	POZOSTAŁE ZAGROŻENIA ZEWNĘTRZNE
samorządowe	- ograniczenie możliwości pozyskiwania środków zewnętrznych na rozwój gminy, w tym szczególnie pochodzących z funduszy Unii Europejskiej, - nakładanie kolejnych zadań na samorządy lokalne, ponownie bez zapewnienia wystarczającego finansowania, - niekorzystne dla Gminy Kozienice zmiany uregulowań prawnych w zakresie systemu finansowania jednostek samorządu terytorialnego, - brak gotowości do współpracy z samorządem gminy ponadlokalnych podmiotów zarządzających kluczową infrastrukturą drogową i kolejową, - zaniechanie wdrażania Strategii Rozwoju Gminy Kozienice na lata 2018-2030.	- dalsze pogłębienie komplikacji procedur pozyskiwania środków pomocowych z UE, - utrata monopolu na wiedzę przez system edukacji – rozwój Internetu i innych form pozyskiwania informacji, - zagrożenia wynikające z braku spójnej, długofalowej i skutecznej polityki regionalnej i sektorowej państwa (np. nieodpowiednia alokacja środków w ramach programów regionalnych).
wielowymiarowe	- ponowny kryzys gospodarczy o zasięgu co najmniej europejskim i wynikający z niego spadek tempa wzrostu gospodarczego kraju, wzrost deficytu budżetu państwa i związane z tym cięcia wydatków publicznych, a także spadek popytu na wyroby wytwarzane na terenie gminy.	- powrót władz państwowych do polaryzacyjno-dyfuzyjnego modelu rozwoju kraju, - wzrost cen nośników energii, - potencjalne, negatywne skutki integracji europejskiej.
bezpieczeństwa	- zagrożenie powodziowe, którego źródłem jest Wisła, - zagrożenia komunikacyjne powodowane przez tranzyt komunikacyjny w ciągu dróg krajowych przebiegających przez Kozienice.	- susze i podtopienia wywołane przez czynniki pogodowe i niewłaściwe utrzymanie urządzeń melioracji głównej i szczegółowej.
środowiskowe	- niszczenie fragmentów ekosystemów przez osoby spoza gminy wykorzystujące je do celów turystyczno-rekreacyjnych.	- awarie ponadlokalnych oczyszczalni ścieków, - tworzenie „dzikich wysypisk odpadów” przez przywożenie i nielegalne pozbywanie się odpadów na terenie gminy przez osoby spoza jej obszaru.

7.2. Analiza relacji strategicznych

W procesie budowy SRGK 2018-2030 zastosowano również analizę relacji strategicznych Gminy Kozienice, która jest nowoczesną analizą stosowaną podczas budowy strategii rozwoju jednostek terytorialnych.

Między każdą gminą a jej ponadlokalnym otoczeniem (regionalnym, krajowym, europejskim i globalnym) zachodzi wiele relacji istotnych z punktu widzenia rozwoju tej gminy. Używając jednocześnie kryteriów kierunku tych relacji oraz ich wpływu na rozwój gminy, wyróżnić można ich cztery następujące rodzaje:

Relacje waloryzacji – są to relacje przebiegające od wewnątrz gminy, w kierunku jej ponadlokalnego otoczenia, które są korzystne z punktu widzenia jej rozwoju. Polegają one na ponadlokalnej waloryzacji wartości, rdzenie lokalnych lub zlokalizowanych (tzn. pierwotnie ponadlokalnych, ale pozyskanych i powiązanych z wartościami lokalnymi), jak innowacje i pozainnowacyjna wiedza, informacje, elementy kapitałów ludzkiego i społecznego, składniki kultury, mieszkańcy, elementy środowiska przyrodniczego, usługi i produkty. Ponadlokalna waloryzacja to uzyskiwanie przez nie w ponadlokalnym otoczeniu szeroko rozumianej, a więc nie tylko materialnej wartości oraz zwiększanie poziomu ich ponadlokalnego upowszechnienia. Ważną cechą ponadlokalnej waloryzacji jest to, że zwykle powoduje uzyskiwanie przez gminę materialnego lub niematerialnego ekwiwalentu waloryzowanej wartości, wykorzystywanego w jego rozwoju. Waloryzacja może przebiegać również bez bezpośredniego przenoszenia lokalnych wartości poza gminę. Dzieje się tak, gdy np. lokalnie świadczone usługi (np. turystyczno-rekreacyjne, medyczne, edukacyjne) i lokalne środowisko naturalne (np. lasy) są wykorzystywane przez odwiedzających gminę konsumentów. Pośrednio jednak takie przenoszenie następuje. Konsumenci ci, opuszczając gminę, zabierają ze sobą niematerialne wartości, po które do niej przyjechali, np. wspomnienia, doświadczenia, relacje międzyludzkie, wiedzę oraz „nabyte” zdrowie fizyczne i psychiczne.

Relacje animacji – są to relacje korzystne dla gminy, przebiegające od ponadlokalnego otoczenia do wewnątrz układu lokalnego. Polegają one głównie na oddziaływaniach czynników ponadlokalnych na rdzenie lokalne lub zlokalizowane wartości i ich lokalne oraz ponadlokalne powiązania. Biorąc pod uwagę ich zasilający, aktywizacyjny i mobilizacyjny wpływ, określić je można jako relacje animacji. Są to:

- proste zasilanie przez czynniki ponadlokalne społecznych, gospodarczych i środowiskowych elementów gminy (np. subwencje z budżetu państwa),
- inicjowanie lub „rozruchowe”, czasowe podtrzymywanie, lub impulsowe stymulowanie rozwoju gminy przez czynniki ponadlokalne. Chodzi zwykle o środki finansowe i inne formy najczęściej materialnego kapitału, których transfer do gminy to wynik indywidualnej decyzji ponadlokalnego podmiotu władzy (np. dotacje z UE, kapitał firm zewnętrznych),

- modyfikacja społecznych, gospodarczych i środowiskowych elementów gminy przez czynniki ponadlokalne, skutkująca lokalną, korzystną replikacją wartości ponadlokalnych (np.: lokalne upowszechnienie ponadlokalnej wiedzy, sztuki),
- modyfikacja społecznych, gospodarczych i środowiskowych elementów gminy przez czynniki ponadlokalne, której efektem są nowe wartości lokalne, czyli lokalne innowacje (np.: nowe, lokalne produkty, powstałe przy wykorzystaniu ponadlokalnych technologii),
- modyfikacja wartości ponadlokalnych przez społeczne i gospodarcze elementy gminy w nowe wartości lokalne, czyli również lokalne innowacje (np. wykorzystanie popularnych globalnie symboli graficznych w wytwarzaniu lokalnych, tradycyjnych wyrobów).

Relacje supresji – są to relacje przebiegające do wewnątrz gminy z jej ponadlokalnego otoczenia, które są negatywne dla rozwoju gminy. Polegają one na niekorzystnym modyfikowaniu, redukowaniu lub całkowitym eliminowaniu wartości lokalnych przez czynniki ponadlokalne. Potencjalnie zagrożone wartości są liczne, np. elementy kapitałów ludzkiego i społecznego, składniki kultury i historii, elementy środowiska, usługi i produkty i in. Przykłady relacji supresji to napływ ponadlokalnych zanieczyszczeń, wód powodziowych, wypieranie przez ponadlokalne zunifikowane technologie lokalnych technologii tradycyjnych i in.). Relacją supresji jest również nakładanie na gminy przez władze ponadlokalne obciążeń (ograniczeń) forsujących ponadlokalną „przydatność” gminy i produktów jej rozwoju, a także wymuszających poszanowanie ponadlokalnie respektowanych wartości i przekonań. Są to np.: - realizacja państwowych inwestycji na terenie gminy, służących głównie lub wyłącznie ponadlokalnym beneficjentom, a ograniczających jej rozwój, - ustanawianie przez władze państwowe na terenie gminy prawnych form ochrony przyrody, ograniczających jej rozwój gospodarczy.

Relacje deprecjacji - są to relacje przebiegające od wewnątrz gminy w kierunku jej ponadlokalnego otoczenia, które są negatywne z punktu widzenia rozwoju lokalnego. Polegają one na nieekwiwalentnej utracie lokalnych wartości na rzecz ponadlokalnego otoczenia. Są nimi np.: trwała migracja mieszkańców gminy, relokacja firm z terenu gminy, wywożenie z niej dóbr kultury. Do omawianych relacji należy również zaliczyć ponadlokalne obciążenia fiskalne, parafiskalne i inne daniny publiczne. Dzięki ponadlokalnej redystrybucji część z nich służy późniejszej, ponadlokalnej animacji procesów rozwoju gminy.

Zarządzanie strategiczne rozwojem lokalnym nie może być obojętne wobec żadnej z powyższych relacji. Powinno posiadać 4 następujące cechy odpowiadające opisanym wyżej relacjom, których efektem jest wzmocnienie/wzbudzenie relacji korzystnych z punktu widzenia rozwoju gminy (waloryzacji i animacji) oraz osłabienie/wygaszenie relacji niekorzystnych (supresji i deprecjacji). Cechy te to:

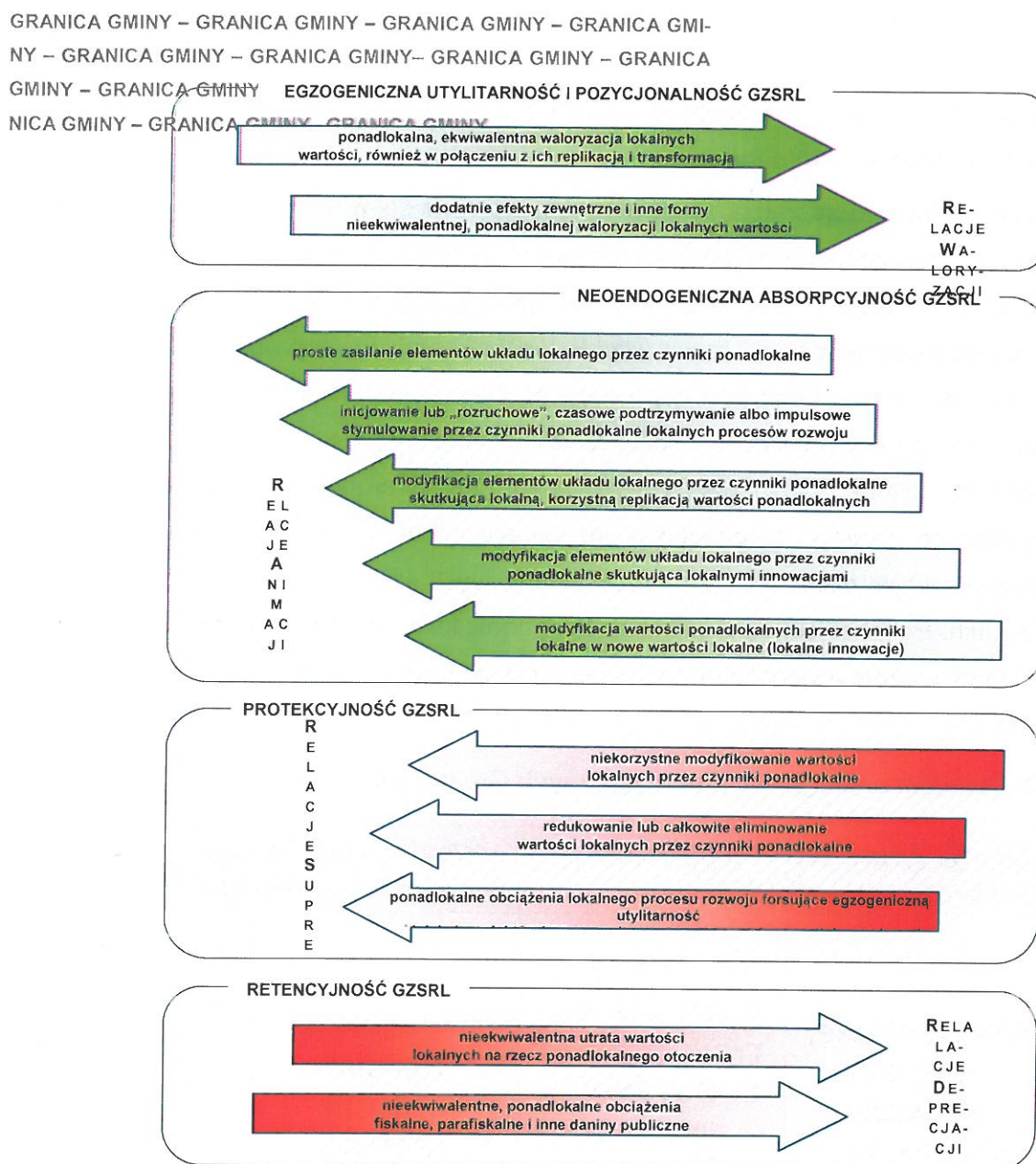
Egzogeniczna użyteczność gminnego zarządzania strategicznego rozwojem lokalnym - to poszukiwanie w jego ramach możliwości ponadlokalnej waloryzacji wartości lokalnych oraz inicjowa-

nie i wspieranie tej waloryzacji (intensyfikowanie relacji waloryzacji). To również sprawianie, by waloryzacja danej wartości lokalnej implikowała kolejne relacje tego typu. Bezpośrednim efektem tych działań jest zwiększenie ponadlokalnego wykorzystania wartości lokalnych i zaspokajanie nimi potrzeb zbiorowości ponadlokalnych, pośrednim – pozyskanie w zamian pożądaných lokalnie wartości materialnych i niematerialnych, stanowiących czynniki rozwoju lokalnego. Stymulowaniu relacji waloryzacji musi towarzyszyć poszukiwanie dla gminy jej „miejsca” w ponadlokalnych strukturach społeczno-gospodarczych. Nieprzypadkowe orientowanie jej względem ponadlokalnego otoczenia, zamiast podejmowania chaotycznych, doraźnych lub horyzontalnych wysiłków na rzecz rozwoju jej wszystkich, potencjalnych funkcji egzogenicznych. Chodzi zatem o tworzenie koncepcji struktury funkcji egzogenicznych gminy, najlepiej dopasowanej do ponadlokalnego, wielowymiarowego popytu, a potem o osiągnięcie tego dopasowania.

Neoendogeniczna absorpcyjność gminnego zarządzania strategicznego rozwojem lokalnym - to ukierunkowanie go na odpowiednie pozyskiwanie dla gminy materialnych i niematerialnych czynników rozwoju lokalnego z ponadlokalnego otoczenia (intensyfikowanie relacji animacji). Pozyskiwanie prostego zasilania gminy przez czynniki ponadlokalne jest istotne, ale pozyskiwanie czynników ponadlokalnych z jednoczesnym wiązaniem ich z wartościami lokalnymi (modyfikowanie elementów układu lokalnego przez czynniki ponadlokalne lub odwrotnie) ma większy potencjał kreacyjny. W jego wyniku następuje bowiem lokalna replikacja wartości ponadlokalnych lub kreacja lokalnych innowacji (nowych wartości lokalnych), trwale związanych z gminą, a przez to trwale przyczyniających się do rozwoju lokalnego. Równie ważne jest pozyskiwanie egzogenicznych czynników inicjowania lub „rozruchowego”, czasowego podtrzymywania albo impulsowego stymulowania lokalnych procesów rozwoju. Zapotrzebowanie na takie czynniki dotyczy nie tylko gmin zapóźnionych, w których podstawowe procesy rozwoju trzeba wzbudzać niejako od zera. W gminach bardziej rozwiniętych, jak Gmina Kozienice, występuje ono również, ale dotyczy procesów zaawansowanych, sfer objętych kryzysem lub wynika z konieczności pokonania tzw. progów rozwoju. Służące temu wzmacnianie lokalnych aktorów w pozyskiwaniu takich, ponadlokalnych czynników oraz samodzielne ich pozyskiwanie przez gminny system samorządowy realizowane powinno być zgodnie z neoendogeniczną filozofią. Chodzi o to, by procesy rozwoju lokalnego, uruchamiane lub wzmacniane dzięki pozyskanym czynnikom, z czasem, trwale i silnie oparły się na potencjałach endogenicznych wzbudzonych dzięki nim.

Protekcyjność gminnego zarządzania strategicznego rozwojem lokalnym to wykrywanie i hamowanie oddziaływania czynników ponadlokalnych na lokalne wartości, które jest niekorzystne z punktu widzenia rozwoju lokalnego (redukowanie relacji supresji). Dotyczy to głównie wartości lokalnych, stanowiących strategiczną bazę rozwoju funkcji egzogenicznych i endogenicznych gminy lub traktowanych przez społeczność lokalną jako niezbywalne składniki jej tożsamości. Protekcyjność oznacza zatem przeciwdziałanie czynnikom obiektywnie negatywnym, np. napływowi wód powodziowych z otoczenia gminy, a także negatywnym subiektywnie, np. wzorcom handlu

Rysunek 2. Rodzaje relacji gminy i odpowiadających im cech gminnego zarządzania strategicznego rozwojem lokalnym (GZSRL)

wielkopowierzchniowego charakterystycznym dla krajów wysoko rozwiniętych. Może się zatem wiązać z odrzuceniem napływających wartości ponadlokalnych, najczęściej globalnych. Wśród ponadlokalnych czynników ograniczających rozwój lokalny są również takie, które – przynajmniej w założeniach – forsują użyteczność gminy i produktów jej rozwoju dla zbiorowości ponadlokalnych, a także poszanowanie ponadlokalnie powszechnych przekonań. Są to m.in. państwowe inwestycje służące głównie ponadlokalnym interesom i prawne formy ochrony przyrody wprowadzone przez państwo na terenie gminy. W ich przypadku protekcyjność nie polega na działaniach bezpośrednio obronnych, gdyż byłyby one niezgodne z prawem lub nieskuteczne, lecz na przekony-

waniu władz ponadlokalnych do alternatywnych wizji roli danej gminy, grupy gmin lub gmin w ogóle w ponadlokalnych procesach rozwoju. Jest to forma ponadlokalnego lobbingu na rzecz ponadlokalnych polityk rozwoju korzystniejszych lokalnie. Istnieją również ponadlokalne destymulanty niepoddające się w żadnemu, lokalnemu wpływowi. W takich sytuacjach protekcyjność może wyrażać się w postaci działań zmniejszających skutki tego oddziaływania, jeśli jest to możliwe i zasadne z punktu widzenia efektywności.

Retencyjność gminnego zarządzania strategicznego rozwojem lokalnym to identyfikowanie, zapobieganie i ograniczanie utraty wartości lokalnych na rzecz ponadlokalnego otoczenia (redukowanie relacji deprecjacji). Podobnie jak w protekcyjności, dotyczy ona najcenniejszych wartości lokalnych i oznacza przyjmowanie przez władze gminy kontekstualnej, obronnej pozycji wobec ponadlokalnego otoczenia. Relacjami deprecjacji są również ponadlokalne obciążenia fiskalne, parafiskalne i inne daniny publiczne. Analogicznie do protekcyjności, możliwa i zasadna wobec nich jest tylko retencyjność lobbingowa, zmierzająca do rewizji proporcji korzyści z rozwoju lokalnego przynależnych lokalnym i ponadlokalnym beneficjentom. Dzięki ponadlokalnym mechanizmom redystrybucyjnym część z tych obciążeń finansowych służy późniejszemu wspieraniu rozwoju innych gmin. Ponoszenie ich to jedna z ról układów lokalnych w ponadlokalnych procesach rozwoju. Lobbingowa retencyjność dotyczy zatem głównie tych obciążeń, które są ewidentnie nieekwiwalentne.

Rysunek 3. Schemat analizy relacji strategicznych Gminy Kozienice

	<i>Relacje od wewnątrz Gminy Kozienice w kierunku ponadlokalnego otoczenia</i>		<i>Relacje od ponadlokalnego otoczenia w kierunku do wewnątrz Gm. Kozienice</i>	
<i>Korzystne dla rozwoju Gminy Kozienice</i>	STRATEGICZNE, OBECNE RELACJE WALORYZACJI	STRATEGICZNE, POŻĄDANE, DOSTYCHCZASOWE I NOWE / ZMODYFIKOWANE RELACJE WALORYZACJI	STRATEGICZNE OBECNE RELACJE ANIMACJI	STRATEGICZNE, POŻĄDANE, DOSTYCHCZASOWE I NOWE / ZMODYFIKOWANE RELACJE ANIMACJI
<i>Niekorzystne dla rozwoju Gminy Kozienice</i>	STRATEGICZNE, OBECNE RELACJE DEPRECJACJI	PRZYSZŁY, MOŻLIWY DO OSIĄGNIĘCIA STAN RELACJI DEPRECJACJI	STRATEGICZNE, OBECNE RELACJE SUPRESJI	PRZYSZŁY, MOŻLIWY DO OSIĄGNIĘCIA STAN RELACJI SUPRESJI

Poszczególne relacje gminy i odpowiadające im cechy gminnego zarządzania strategicznego rozwojem lokalnym zaprezentowano na rysunku 2.

Konstruując Strategię Rozwoju Gminy Kozienice na lata 2018-2030 tak konstruowano cele strategiczne i operacyjne, a także priorytety i zadania strategiczne aby prowadzone na jej bazie zarządzanie posiadało wyżej opisane cechy.

W kolejnych 4 tabelach przedstawiono wyniki analizy powyższych relacji charakterystycznych dla Gminy Kozienice. Ujęto w nich zarówno obecny stan tych relacji jak i stan pożądany w perspektywie roku 2030, osiągnięty w wyniku zarządzania strategicznego posiadającego wyżej opisane cechy. Rysunek 3 ilustruje całą, przeprowadzoną analizę relacji.

Tabela 62. Relacje waloryzacji Gminy Kozienice

	STRATEGICZNE, OBECNE RELACJE WALORYZACJI	STRATEGICZNE, POŻĄDANE, DOTYCHCZASOWE I NOWE/ZMODYFIKOWANE RELACJE WALORYZACJI
sfera gospodarcza (w tym rolnictwo)	a. wytwarzanie energii elektrycznej o wysokiej mocy na rzecz regionalnego i krajowego otoczenia, b. wytwarzanie produktów przemysłowych (głównie o niskim poziomie zaawansowania technologicznego) na rzecz krajowego otoczenia, c. wytwarzanie standardowych produktów rolnych (o głównie niskiej wartości dodanej) na rzecz krajowego otoczenia, d. pozyskiwanie surowca drzewnego na rzecz regionalnego i krajowego otoczenia, e. pozyskiwanie runa leśnego na rzecz regionalnego i krajowego otoczenia,	a. wytwarzanie energii elektr. o wysokiej mocy na rzecz regionalnego i krajowego otoczenia, b. wytwarzanie innowacyjnych produktów przemysłowych, przy wyk. zaawansowanej wiedzy, nowoczesnych technologii i wysokich kwalifikacji, na rzecz co najmniej krajowego otoczenia, c. wytwarzanie wysoko wyspecjalizowanych, ekologicznych produktów rolnych (o wysokiej wartości dodanej) na rzecz krajowego i międzynarodowego otoczenia, d. pozyskiwanie surowca drzewnego na rzecz regionalnego i krajowego otoczenia, e. pozyskiwanie runa leśnego i wytw. z niego wysoko wyspecjalizowanych, ekologicznych, innow. produktów (o wys. wartości dodanej) na rzecz krajowego i międzynarodowego otocz., f. świadczenie usług turystycznych w formule 3E (<i>education, entertainment, excitement</i>) o dużej skali przy łącznym wykorzystaniu, prócz walorów naturalnych, dużego wolumenu informacji, wiedzy, uczuć, emocji, tradycji, historii i tożsamości w oparciu o nowoczesne technologie, innowacje, wielopodmiotową współpracę i sieci. Chodzi tu o nowe wysokochodowe formy turystyki, jak np. <i>questing</i>, zwiedzanie z grami tematycznymi, turystyka muzealna, biograficzna, studyjna, kulinarna, kultury ludowej, literacka i filmowa, tanatoturystyka i inne, g. świadczenie usług edukacji nieformalnej² (komplementarnej wobec usług turystyczno-rekreacyjnych) i pozaformalnej³ na rzecz odbiorców z co najmniej regionalnego otoczenia,

² Na edukację nieformalną składają się działania edukacyjne niezinstytucjonalizowane, zwykle incydentalne lub co najwyżej krótkookresowe, wysoce zdywersyfikowane, a przede wszystkim prowadzone samodzielnie przez osobę uczącą się i mające postać obserwacji, lektury wydawnictw, wizyt muzealnych, recepcji przekazów medialnych, interakcji z oprogramowaniem, korzystania z zasobów bibliotek, baz danych i Internetu, udziału w imprezach masowych, pokazach, happeningach, obchodach.

³ Edukacja pozaformalna to edukacja mniej regularna niż formalna (w oficjalnych szkołach, uczelniach), krótkookresowa, najwyżej średniookresowa, o niższym poziomie standaryzacji, prowadzona zwykle przez specjalistów w formie szkoleń, kursów, lekcji prywatnych itp. i nieprowadząca do zmiany formalnego wykształcenia.

	STRATEGICZNE, OBECNE RELACJE WALORYZACJI	STRATEGICZNE, POŻĄDANE, DOTYCHCZASOWE I NOWE/ZMODYFIKOWANE RELACJE WALORYZACJI
sfera gosp.	f. świadczenie tradycyjnych usług tur.-rekr. o niewielkim wolumenie i wartości na rzecz regionalnego, czasem i krajowego otocz.	h. prowadzenie ponadlokalnego rolniczego handlu hurtowego i pośrednictwa nandlowegona rzecz lokalnego rolnictwa.

	STRATEGICZNE, OBECNE RELACJE WALORYZACJI	STRATEGICZNE, POŻĄDANE, DOTYCHCZASOWE I NOWE/ZMODYFIKOWANE RELACJE WALORYZACJI
sfera społeczna	a. kształcenie na poziomie średnim ogólnokształcącym (z programami rozszerzonymi), średnim zawodowym (mechanik, elektryk, ekonomista, gastronom, hotelarz) oraz branżowym (ślusarz, elektryk, sprzedawca) na rzecz subregionalnego otoczenia, b. świadczenie usług administracji powiatowej na rzecz subregionalnego otoczenia, c. świadczenie usług sportowo-rekreacyjnych i treningowych na rzecz subregionalnego otoczenia, d. świadczenie usług lecznictwa zamkniętego na rzecz subregionalnego otoczenia, e. świadczenie usług diagnostyki i specjalistycznego poradnictwa medycznego na rzecz subregionalnego otoczenia, f. świadczenie usług kulturalno-artystycznych na rzecz subregionalnego otoczenia, g. zapewnienie porządku i bezpieczeństwa publicznego (KPP, KPPSP),	a. kształcenie na poziomie średnim zawodowym i branżowym w innowacyjnych zawodach na rzecz subregionalnego otoczenia, b. świadczenie usług administracji powiatowej na rzecz subregionalnego otoczenia, c. świadczenie usług sportowo-rekreacyjnych i treningowych na rzecz subregionalnego otoczenia, d. świadczenie zaawansowanych, wielodzielzinowych usług lecznictwa zamkniętego na rzecz subregionalnego i częściowo regionalnego otoczenia, e. świadczenie usług diagnostyki i specjalistycznego poradnictwa medycznego na rzecz subregionalnego otoczenia, f. świadczenie usług kulturalno-artystycznych na rzecz subregionalnego otoczenia, g. zapewnienie porządku i bezpieczeństwa publicznego (KPP, KPPSP), h. sprzedaż ponadlokalnym nabywcom nieruchomości pod zabudowę letniskową i mieszkalną, i. świadczenie usług pobytowo-opiekuńczych na rzecz ponadlokalnych klientów.

Tabela 63. Relacje animacji Gminy Koźienice

STRATEGICZNE, OBECNE RELACJE ANIMACJI	STRATEGICZNE, POŻĄDANE, DOTYCHCZASOWE I NOWE/ZMODYFIKOWANE RELACJE ANIMACJI
---------------------------------------	---

	STRATEGICZNE, OBECNE RELACJE ANIMACJI	STRATEGICZNE, POŻĄDANE, DOTYCHCZASOWE I NOWE/ZMODYFIKOWANE RELACJE ANIMACJI
sfera gospodarcza (w tym rolnictwo)	a. nakłady inwestycyjne Enea Wytwarzanie S.A. na elektrownię w Świerżach Górnych k. Kozienic, b. intensywny napływ wiedzy, informacji i innowacji do energetyki i umiarkowany do produkcji przemysłowej, c. napływ środków pomocowych pochodzących z funduszy unijnych, trafiających do lokalnego rolnictwa.	a. nakłady inwestycyjne Enea Wytwarzanie S.A. na elektrownię w Świerżach Górnych k. Kozienic, b. intensywny napływ wiedzy, informacji i innowacji do działalności energetycznej, przemysłowej, turystyczno-rekreacyjnej i rolniczej, c. napływ środków pomocowych pochodzących z funduszy unijnych, trafiających do lokalnego rolnictwa, d. nakłady inwestycyjne na infrastrukturę techniczną o znaczeniu krajowym i wojewódzkim (szczególnie dróg i mostów, linii kolejowych i przeciwpowodziowych urządzeń hydrotechnicznych) ponoszone przez właścicieli i zarządców tej infrastruktury, e. nakłady inwestycyjne inwestorów zewnętrznych z branż przemysłowych, f. nakłady inwestycyjne inwestorów zewnętrznych z branży turystyczno-rekreacyjnej, g. intensywny napływ wiedzy i kompetencji zawodowych do mieszkańców gminy.
sfera społeczna	a. stałe, ustawowe zasilenia finansowe ze źródeł centralnych (budżet państwa, NFZ, ZUS i in.) do lokalnych podmiotów publicznych na realizację ich usług publ., b. środki z funduszy unijnych i innych pomocowych przyznawane samorządowi gminy lub jego jednostkom/spółkom na realizację zadań społecznych,	a. stałe, ustawowe zasilenia finansowe ze źródeł centralnych (budżet państwa, NFZ, ZUS i in.) do lokalnych podmiotów publicznych na realizację ich usług publicznych, b. środki z funduszy unijnych i innych pomocowych przyznawane samorządowi gminy lub jego jednostkom/spółkom, a także organizacjom pozarządowym na realizację zadań publicznych,

	STRATEGICZNE, OBECNE RELACJE ANIMACJI	STRATEGICZNE, POŻĄDANE, DOTYCHCZASOWE I NOWE/ZMODYFIKOWANE RELACJE ANIMACJI
sfera społeczna	c. napływ wiedzy, informacji i innowacji do gminnych podmiotów świadczących usługi społeczne, d. napływ wiedzy, informacji i innowacji do gospodarstw domowych mieszkańców gminy, e. napływ elementów ponadlokalnej kultury i rozrywki do mieszkańców gminy, f. napływ ponadlokalnych imprez sportowych i rekreacyjnych do mieszkańców gminy.	c. napływ wiedzy, informacji i innowacji do gminnych podmiotów świadczących usługi społeczne, szczególnie edukacyjne, energetyczne, komunikacyjne, kulturalno-rozrywkowe, pomocy społecznej, medyczne, mieszkaniowe i in., a także do organizacji pozarządowych współświadczących te usługi, d. napływ wiedzy, informacji i innowacji do gospodarstw domowych mieszkańców gminy, szczególnie ekoenergetycznych, komunikacyjnych, telekomunikacyjnych, e. intensywny napływ elementów ponadlokalnej kultury i rozrywki do mieszkańców i użytkowników (turystów) gminy, tj. koncertów, wystaw, spotkania autorskie, przeglądy, festiwale itp., a także inne wartości kulturowe, np. współczesne, nowe produkty sztuki, idee i kanony jej tworzenia oraz percepcji, f. intensywny napływ ponadlok. imprez sportowo-rekreacyjnych do mieszkańców gminy i turystów. g. decentralizacja na poziom gmin prawno-finansowych instrumentów zarządzania rozwojem lokalnym (szczególnie w zakresie edukacji, świadczeń socjalnych, obciążeń podatkowych, ochrony środowiska, gospodarki odpadowej, inwestycji infrastrukturalnych, wspierania przedsiębiorczości, partnerstwa publiczno-prywatnego i in.) oraz własności i innych praw rzeczowych do lokalnych nieruchomości, h. napływ wzorców osobowych i postaw społecznych budujących kapitały ludzki i społeczny, jak: pragnienie samodoskonalenia; aktywne; kreatywne, przedsiębiorcze podejście do życia; otwartość na zmiany środowiska społeczno-gospodarczego; gotowość na, a nawet satysfakcja w mobilności zawodowej i społecznej; samokształcenie tożsamości lokalnej; patriotyzm lokalny; decentralizacja interpersonalna, prowadząca do zaufania indywidualnego i grupowego; prowadzenie życia prywatnego i zawodowego w oparciu o relacje bilateralne i sieciowe,

	STRATEGICZNE, OBECNE RELACJE ANIMACJI	STRATEGICZNE, POŻĄDANE, DOTYCHCZASOWE I NOWE/ZMODYFIKOWANE RELACJE ANIMACJI
sfera społ.		i. inwestycje ponadlokalnych deweloperów w lokalne budownictwo wielorodzinne, j. napływ nowych mieszkańców gminy, w szczególności młodych, aktywnych gospodarczo i społecznie oraz wysoko wykształconych, k. napływ ponadlokalnych usług komunikacyjnych łączących gminę z regionalnym otoczeniem.
sfera środowiskowa	a. napływ środków finansowych z funduszy unijnych i innych pomocowych do samorządu gminy lub jego jednostkom/spółkom na realizację zadań proekologicznych, b. napływ środków finansowych z funduszy unijnych i innych pomocowych do przedsiębiorstw prywatnych na realizację inwestycji proekologicznych.	a. intensywny napływ środków finansowych z funduszy unijnych i innych pomocowych do samorządu gminy lub jego jednostkom/spółkom na realizację zadań proekologicznych, b. intensywny napływ środków finansowych z funduszy unijnych i innych pomocowych do przedsiębiorstw prywatnych na realizację inwestycji proekologicznych.

Tabela 64. Relacje supresji Gminy Kozienice

	STRATEGICZNE, OBECNE RELACJE SUPRESJI	PRZYSZŁY, MOŻLIWY DO OSIĄGNIĘCIA STAN RELACJI SUPRESJI
sfera gospodarcza (w tym rolnictwo)	a. prawne formy ochrony przyrody ustanowione przez podmioty ponadlokalne, które ograniczają możliwości zainwestowania gospodarczego i społecznego, b. konkurencja dla lokalnych rolników ze strony zagranicznych producentów rolnych, często subsydiowanej i chronionej protekcjonizmem państwowym, c. tranzyt w ciągu dróg krajowych przebiegających przez gminę powodujący zagrożenia komunikacyjne, przyspieszone zużycie dróg oraz niską emisję.	a. dążenie do istotnej redukcji prawnych form ochrony przyrody, ograniczających możliwości zainwestowania gospodarczego i społecznego, nie jest możliwe, praktycznie rzecz biorąc, ani też zasadne. Zasoby środowiskowe stanowią jeden z podstawowych atutów Gminy Kozienice i są niezwykle cenne przyrodniczo w wymiarze lokalnym, ale również regionalnym, krajowym i międzynarodowym. Ich degradacja byłaby sprzeczna z zasadami rozwoju zrównoważ., b. ograniczona konkurencja dla lokalnych rolników ze strony zagranicznych producentów rolnych dzięki wsparciu ich działań na rzecz własnej konkurencyjności udzielanemu przez Gminę Kozienice, c. znaczące ograniczenie zagrożeń komunikacyjnych i niskiej emisji powodów. przez tranzyt w ciągu dróg krajowych przebiegających przez gminę poprzez budowę obwodnicy Kozienic przez GDDKiA.

	STRATEGICZNE, OBECNE RELACJE SUPRESJI	PRZYSZŁY, MOŻLIWY DO OSIĄGNIĘCIA STAN RELACJI SUPRESJI
sfera społeczna	a. przyporządkowanie gminom zadań bez zapewnienia finansowych możliwości ich satysfakcjonującej realizacji, szczególnie w zakresie usług oświatowych, świadczeń socjalnych oraz infrastruktury, b. napływ ponadlokalnych antywzorców prowadzenia polityk publicznych, opartych na agresywnej walce międzypartyjnej, partyjniactwie, nepotyzmie, koteriach itp.,	a. korekty systemu finansów gminnych znajdują się poza kompetencjami władz gminy, jednak mogą one i powinny brać udział w ogólnopolskich, samorządowych inicjatywach na rzecz zmian tego systemu, które mogą doprowadzić do jego pożądaných zmian, b. napływ ponadl. antywzorców prowadzenia polityk publicznych jest poza wpływem gminy, ale skutki tej relacji supresji można i należy lokalnie ograniczać przez budowy lokalnego kapitału społecznego, szczególnie w zakresie integracji międzyludzkiej, zaufania itp.,

	STRATEGICZNE, OBECNE RELACJE SUPRESJI	PRZYSZŁY, MOŻLIWY DO OSIĄGNIĘCIA STAN RELACJI SUPRESJI
sfera społeczna	c. ograniczenia, dyspozycje i absencje prawne, zawężające i standardyzujące instrumentarium zarządzania rozwojem lokalnym, szczególnie w sferach: działalności gospodarczej w sferach użyteczności publicznej, pomocy dla przedsiębiorców, kształtowania cen usług komunalnych, zamówień publicznych, partnerstwa publiczno-prywatnego, ochrony gruntów rolnych, gospodarki budżetowej, planowania i zagospodarowania przestrzennego i gospodarowania nieruchomościami, d. niektóre państwowe przepisy świadczeń socjalnych, które prócz skutków pozytywnych, przynoszą negatywne, jak np. redukcja lokalnego kapitału ludzkiego jego beneficjentów (np. kreatywności, przedsiębiorczości, psychicznej vitalności, woli rozwoju osobistego), czasem też redukcja kapitału społecznego przez implikowanie dezaprobaty u innych mieszkańców gminy, obserwowanych skutki tych przepisów, e. redukcyjny wpływ samorządu powiatowego wynikający z systemowej słabości finansowej i prawnej powiatów, powodującej, że nie są w stanie samodzielnie rozwiązywać części tych problemów subregionalnych, do rozwiązywania których zostały stworzone, a niekiedy, że problemy te wręcz generują, stając się barierami rozwoju lokalnego, f. przejmowanie przez mieszkańców, napływających z ponadl. otoczenia, biernych, roszczeniowych, egoistycznych, nieufnych i konsumpcyjnych postaw życiowych i powielanie wynikających z tego wzorców postępowania, jak nieuczciwość, obojętność na problemy społeczne, omijanie i wykorzyst. prawa niezgodnie z intencją prawodawcy itp.,	c. korekty prawa samorządu lokalnego znajdują się poza kompetencjami władz gminy, jednak mogą one i powinny brać udział w ogólnopolskich, samorządowych inicjatywach na rzecz tego prawa, które mogą doprowadzić do jego pożądanых zmian, d. korekty systemu świadczeń socjalnych znajdują się poza kompetencjami władz gminy, jednak prócz działań lobbujących ukierunkowanych na władze państwowe i mających na celu zmiany tego systemu, możliwe i pożądanе jest lokalne ograniczanie jego negatywnych skutków poprzez podejmowanie działań kompensujących, e. korekty systemu finansów powiatowych znajdują się poza kompetencjami władz gminy, jednak możliwe i pożądanе jest lokalne ograniczanie jego negatywnych skutków poprzez wspieranie działalności samorządu powiatowego, a także podejmowanie działań lobbujących ukierunkowanych na władze państwowe i mających na celu zmiany wspomnianego systemu, f. napływ ponadlokalnych, negatywnych postaw życiowych znajduje się poza wpływem władz gminy, ale skutki tej relacji supresji mogą na i należy lokalnie ograniczać poprzez działania na rzecz budowy lokalnego kapitału ludzkiego oraz społecznego, szczególnie poprzez edukację obywatelską itp.,

	STRATEGICZNE, OBECNE RELACJE SUPRESJI	PRZYSZŁY, MOŻLIWY DO OSIĄGNIĘCIA STAN RELACJI SUPRESJI
sfera społeczna	g. napływ i przejmowanie przez mieszkańców ponadlokalnych, standardowych postaw, poglądów, zwyczajów, obyczajów i pragnień, a także kultury masowej (często globalnej), zastępującej ich lokalną kulturę, powiazaną z Kozienicami i wiejską częścią gminy, co łączy nie powoduje utratę przez mieszkańców ich tożsamości terytorialnej.	g. z wielu powodów napływ ponadlokalnych wzorców osobowych i kultury masowej nie może i nie powinien być ograniczany, ale możliwa i konieczna jest ochrona cennych wzorców i kulturowych wartości lokalnych, które tworzą lokalną tożsamość oraz tradycję. Jest to możliwe szczególnie poprzez budowę lokalnego kapitału społecznego i ludzkiego, w tym zwłaszcza poprzez edukację (także obywatelską), wspieranie działalności kulturalnej, ochronę dziedzictwa kulturowego i in.
sfera środowisk.	a. ekosupresja zewnętrzna, degradacja fragmentów ekosystemów przez osoby spoza gminy wykorzystujące je do celów turystyczno-rekreacyjnych, a także nielegalnie pozbywające się odpadów.	a. ekosupresja ograniczona do minimum poprzez stałą i szczegółową kontrolę przestrzegania przepisów o ochronie środowiska, gospodarcze odpadami, porządku i bezpieczeństwie publicznym oraz edukację w zakresie zachowań i wartości proekologicznych.

Tabela 65. Relacje deprecjacji Gminy Kozienice

	STRATEGICZNE, OBECNE RELACJE DEPRECJACJI	PRZYSZŁY, MOŻLIWY DO OSIĄGNIĘCIA STAN RELACJI DEPRECJACJI
s. g.	nie stwierdzono	nie stwierdzono
sfera społeczna	a. utrata lokalnego kapitału ludzkiego i społecznego, a także materialnego (mienia, oszczędności pieniężnych) na rzecz ponadlokalnego otoczenia wskutek zarobkowej migracji mieszkańców, w szczególności ludzi młodych, wykształconych, wysoko wykwalifikowanych i przedsiębiorczych, b. utrata części potencjału leczniczego Samodzielnego Publicznego Zespołu Zakładów Opieki Zdrowotnej w Kozienicach (Szpitala Powiatowego) w wyniku realizacji jego programu naprawczego, c. utrata na rzecz ponadlokalnego otoczenia części dochodów budżetowych w postaci tzw. janosikowego - wpłaty do budżetu państwa dokonywana na podstawie ustawy z dnia 13 listopada 2003 r. o dochodach jednostek samorządu terytorialnego przez jednostki samorządu terytorialnego, których dochody z podatków przekraczają wskaźniki określone w tej ustawie.	a. zminimalizowana utrata lokalnego kapitału ludzkiego, społecznego i materialnego wskutek działań retencyjnych, jak np. zapewnienie taniej i sprawnej komunikacji ze średnimi i dużymi miastami regionu i wielowymiarowe poprawianie lokalnych warunków zamieszkania i pracy w gminie, b. zatrzymana dalsza utrata potencjału leczniczego Samodzielnego Publicznego Zespołu Zakładów Opieki Zdrowotnej w Kozienicach (Szpitala Powiatowego) w wyniku działań restrukturyzacyjnych i wsparcia gminnego, c. korekty systemu finansów gminnych znajdują się poza kompetencjami władz gminy, jednak mogą one i powinny brać udział w ogólnopolskich, samorządowych inicjatywach na rzecz zmian tego systemu, które mogą doprowadzić do jego pożądanых zmian.
s. s.	nie stwierdzono	nie stwierdzono

CZĘŚĆ II:
Rozwój strategiczny Gminy Kozienice
w latach 2018- 2030

8. Przedmiot, podmioty, okres i horyzont SRGK 2018-2030

Prawidłowe postrzeganie SRGK 2018-2030 oraz poszczególnych jej składników wymaga określenia jej przedmiotu i podmiotów, a także okresu i horyzontu czasowego.

Przedmiotem Strategii Rozwoju Gminy Kozienice na lata 2018-2030 są:

- wartości lokalne (składniki) Gminy Kozienice, czyli: wartości materialne (np. kapitał ludzki, infrastruktura techniczna, nieruchomości, składniki ekosystemów, podmioty gospodarcze, instytucje publiczne) oraz wartości niematerialne (np. kapitał społeczny, kapitał kulturowy, krajobraz),
- obecne i najbardziej prawdopodobne, przyszłe relacje łączące wartości lokalne (składniki) Gminy Kozienice z wartościami ponadlokalnymi (regionalnymi, krajowymi, europejskimi, globalnymi), zarówno te, które są korzystne z punktu widzenia rozwoju tej gminy (relacje waloryzacji i animacji), jak i te które są niekorzystne (relacje supresji i deprecjacji),

znajdujące się (lub mogące się znaleźć) pod bezpośrednim lub pośrednim wpływem samorządu Gminy Kozienice i jego partnerów współpracy strategicznej.

Podmiotami Strategii Rozwoju Gminy Kozienice na lata 2018-2030 są:

władze samorządu gminnego oraz władze podmiotów współdziałania strategicznego. Rola ich jest jednak zróżnicowana. Podmiotem głównym są władze samorządowe Gminy Kozienice. Na nich spoczywa zobowiązanie realizacji zadań strategicznych i osiągnięcia dzięki temu celów niniejszej Strategii. One są zobligowane również do pozyskania, utrzymania i aktywizacji partnerów współdziałania strategicznego, o których mowa wyżej.

Okres Strategii to przedział czasowy, w którym realizowane będą zadania strategiczne, czyli konkretne przedsięwzięcia inwestycyjne, informacyjne, organizacyjne, prawotwórcze, restrukturyzacyjne itp., wskazane w niniejszej Strategii, w rozdziale 14. Okres ten wynosi nieco ponad 12 lat i obejmuje lata 2018-2030. Realizacja zadań strategicznych przebiegać będzie zatem głównie w kadencjach samorządowych 2018-2023 i 2023-2028, a także w pierwszej połowie kadencji 2028-2032.

Część zadań strategicznych, których realizacja zostanie sfinalizowana w końcowej części okresu strategii dostarczy pełnych efektów dopiero po jakimś czasie. Własność ta może dotyczyć nawet niektórych zadań zrealizowanych wcześniej. W Strategii Rozwoju Gminy Kozienice na lata 2018-2030 przyjęto, że nastąpi to nie później niż do końca 2032 roku. Docelowy stan Gminy Kozienice, do którego dąży się za pomocą niniejszej Strategii, to zatem stan po upływie ok. 14 lat, poczynwszy od dnia jej przyjęcia. **Horyzont czasowy** Strategii Rozwoju Gminy Kozienice na lata 2018-2030 wynosi zatem ok. 14 lat i sięga roku 2032.

Planowanie strategiczne to planowanie ciągłe. Przyjęcie 12-letniego okresu i 14-letniego horyzontu Strategii nie oznacza, że kolejna Strategia będzie sporządzana za 12/14 lat. Zmienne relacje z ponadlokalnym otoczeniem, a także struktury wewnętrzne gminy, pojawiające się nowe szanse i zagrożenia, zmieniające się uwarunkowania prawne oraz wiele innych czynników, przesądzają o tym, że kolejna, nowa lub zaktualizowana Strategia Rozwoju Gminy Kozienice zostanie przygotowana i przyjęta wcześniej, najprawdopodobniej za 5-10 lat, lecz ponownie na kolejne 12/14 lat. Postępowanie takie jest prawidłowe i miało już miejsce w praktyce zarządzania rozwojem Gminy Kozienice. Poprzednimi strategiami były:

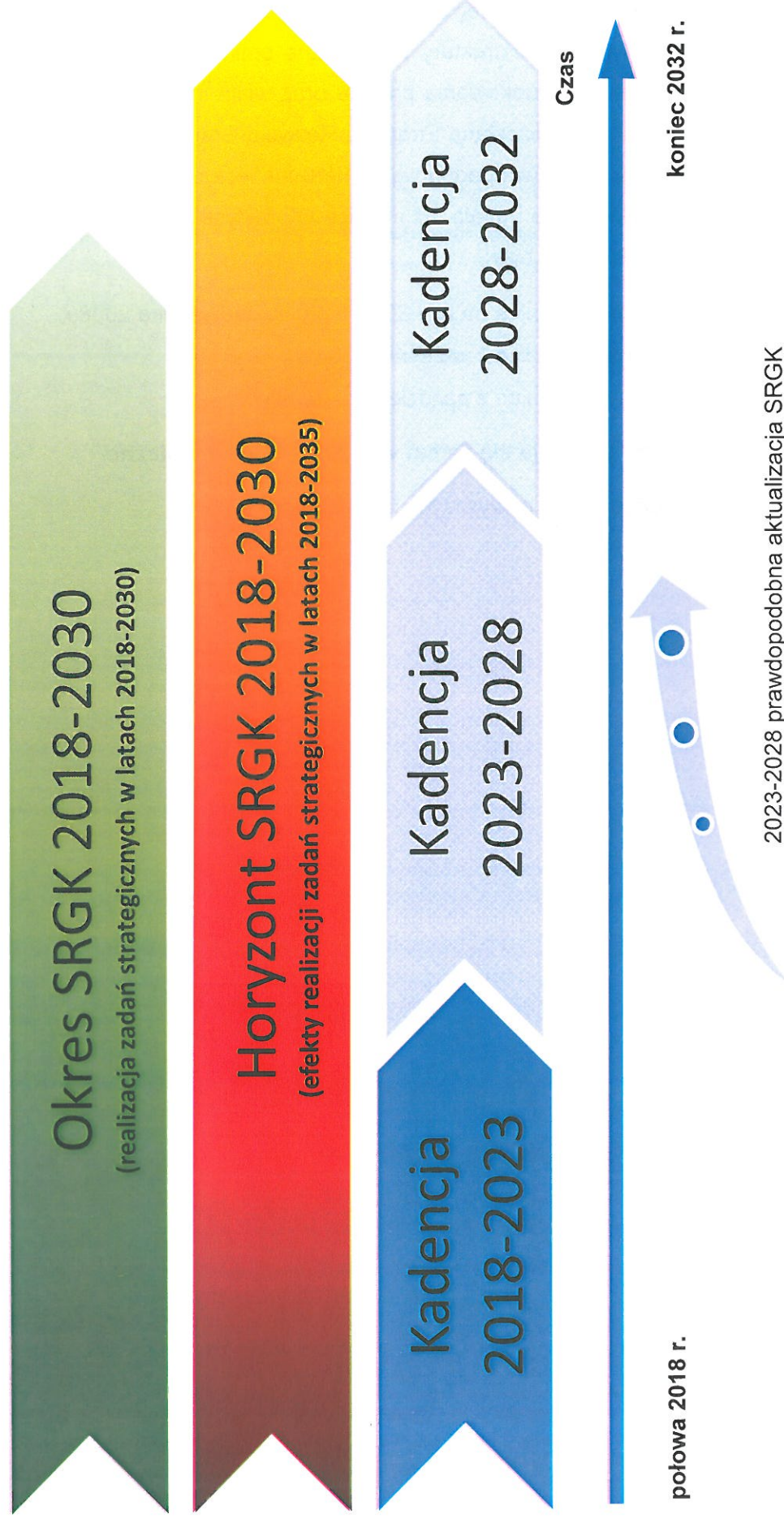
- Strategia Rozwoju Gminy Kozienice na lata 2008-2020 z października 2008 r.
- Strategia Rozwoju Gminy Kozienice z września 2004 r.
- Strategia Rozwoju Gminy Kozienice z października 2002 r.

Okres i horyzont Strategii oddalają się zatem w czasie – są dynamiczne.

Rysunek 4 stanowi graficzne ujęcie powyższych informacji.

Rysunek 4. Okres i horyzont czasowy Strategii Rozwoju Gminy Kozienice na lata 2018-2030

9. Misja rozwojowa Gminy i jej beneficjenci

Misja to odpowiedź na pytanie: „**Po co istniejesz?**”. Powód istnienia samorządu gminnego określony został przez ustawodawcę. W art. 6, ust. 1 ustawy o samorządzie gminnym z dnia 8 marca 1990 r. (Dz. U. z 2017 r. poz. 1875, 2232) ustawodawca wskazał, że „do zakresu działania gminy należą wszystkie sprawy publiczne o znaczeniu lokalnym, niezastrzeżone ustawami na rzecz innych podmiotów”, a w art. 7, ust. 1 że „zaspokajanie zbiorowych potrzeb wspólnoty należy do zadań własnych gminy”. Biorąc powyższe pod uwagę, należy stwierdzić, że ogólną misją każdej polskiej gminy, w tym również Gminy Kozienice, odpowiadającą na pytanie „po co istniejesz?”, jest zatem **„pełnienie roli służebnej w stosunku do społeczności zamieszkującej na jej terenie”**.

Ogólną misję rozwojową wszystkich gmin, można i należy jednak precyzować w odniesieniu do każdej z nich. Dokonuje się tego w ich strategiach i innych długookresowych dokumentach planistycznych mających strategiczny charakter. Misja taka wyraża unikalny sposób w jaki władze lokalne (podmiot strategii), w ścisłym porozumieniu i współpracując ze społecznością lokalną, zamierzają pełnić przedstawioną wyżej służebną rolę. Wyraża również wartości uznawane przez te władze i społeczność za kluczowe w prawidłowym pełnieniu tej roli, a także jej nadrzędny cel. Biorąc pod uwagę pozycję strategiczną Gminy Kozienice, jej strategiczne relacje zidentyfikowane w rozdziale 7, dostępne zasoby, a także niezwykle istotne oczekiwania społeczności lokalnej, misję rozwojową Gminy Kozienice należy sformułować w następujący sposób:

Misją Gminy Kozienice jest tworzenie doskonałego środowiska rozwoju osobistego, zawodowego i gospodarczego, zapewniających wysoką jakość życia mieszkańców i ich udział w rozwoju kraju, w poszanowaniu zasad rozwoju zrównoważonego i w oparciu o lokalne kapitały, ludzki, społeczny, kulturowy i materialny oraz o prorozwojowe wartości zewnętrzne pozyskiwane w ramach rozwiniętych relacji ponadlokalnych.

Głównym beneficjentem SRGK 2018-2030 są zatem mieszkańcy gminy. Ideą budowy i wdrażania Strategii jest bowiem doskonalenie procesu wypełniania przez samorząd misji służebnej w stosunku do nich. Efektem realizacji Strategii będzie zwiększenie korzyści mieszkańców, jakie odnosić będą zarówno w życiu osobistym, jak i zawodowym oraz publicznym.

Beneficjentem SRGK 2018-2030 jest również gospodarka gminy, a także – uwzględniając oczywiste różnice skali – społeczność i gospodarka kraju. Misja obejmuje bowiem działania służące kreowaniu i stabilizowaniu korzystnych warunków tworzenia oraz rozwoju podmiotów gospodarczych, a także udział społeczności lokalnej w rozwoju kraju.

Wśród beneficjentów SRGK 2018-2030 znajdują się również organizacje pozarządowe funkcjonujące na terenie gminy. Misja odnosi się bowiem m. in. do kapitału społecznego, a wiele z zadań przewidzianych w Strategii w swym zakresie merytorycznym dotyczy tych z nich, które działają w sferze kultury, edukacji, nauki, sportu, rekreacji, zdrowia, przyrody i innych.

Rozwój podmiotów gospodarczych i organizacji społecznych został jednak w przedstawionej misji podporządkowany interesowi społeczności lokalnej Gminy Kozienice, wyrażonemu przez jej wysoką jakość życia. Niedopuszczalna jest bowiem sytuacja odwrotna. Pełnienie przez podmioty gospodarcze i organizacji pozarządowych roli beneficjentów, będzie mieć miejsce tylko w tych sytuacjach, w których ich rozwój jest tożsamy z dodatnim bilansem korzyści i kosztów społeczności lokalnej.

Jako beneficjenta SRGK 2018-2030 traktować należy również środowisko przyrodnicze gminy. Przedstawiona misja opiera się bowiem na zasadach rozwoju zrównoważonego, a wiele działań, które będą realizowane w jej ramach służyć będzie zabezpieczeniu lokalnych ekosystemów przed degradacją lub skutkować będzie ich sanacją.

10. Wizja rozwoju

Na podstawie misji, analizy dotychczasowych osiągnięć, analizy strategicznej, analizy relacji strategicznych, analizy uwarunkowań prawnych, diagnozy cech gminy, wyników warsztatów strategicznych, a także aspiracji społeczności lokalnej i władz samorządowych, sformułowana została następująca, syntetyczna wizja rozwoju Gminy Kozienice w perspektywie horyzontu czasowego Strategii:

Gmina Kozienice, gminą zapewniającą mieszkańcom wysoką jakość życia dzięki doskonałym warunkom dla ich funkcjonowania oraz rozwoju osobistego i zawodowego, a podmiotom gospodarczym przewagi konkurencyjne dzięki znakomitym usługom publicznym, przy jednoczesnym, pełnym wdrożeniu zasad rozwoju zrównoważonego.

Integralnymi, uszczegóławiającymi elementami tej wizji są:

GOSPODARKA GMINY KOZIENICE:

- ***zapewniającą atrakcyjne miejsca pracy, w tym dla osób młodych i przyciągającą tych z nich, którzy opuścili gminę by studiować lub zdobywać doświadczenie zawodowe;***
- ***funkcjonującą w dobrym, lokalnym klimacie dla przedsiębiorczości, w którym aktywność biznesowa uznawana jest za wartość dla całej społeczności;***
- ***kreowana przez społeczność lokalną charakteryzującą się wysoką zdolnością i skłonnością do przedsiębiorczości oraz wysokimi kwalifikacjami zawodowymi, w tym zdobytymi w większych miastach Polski i za granicą;***
- ***pełniącą wielowymiarowe funkcje ponadlokalne, związane nie tylko z energiką konwencjonalną, ale również z innymi, innowacyjnymi gałęziami produkcji i komercyjnych usług, w tym z turystyką, a także z rolnictwem;***
- ***oparta na dynamicznie rozwijających się, wysokokonkurencyjnych przedsiębiorstwach różnych rozmiarów, aktywnie wykorzystujących nie tylko lokalne kapitały materialny, ludzki, społeczny i kulturowy, ale także pozyskujących z ponadlokalnego otoczenia innowacje, wiedzę, informacje, środki finansowe i pracowników, w tym byłych mieszkańców;***

- *korzystająca z profesjonalnych, inspirujących usług publicznych;*
- *charakteryzujących się wysokim poziomem innowacyjności, kreatywności oraz sieciowego, w tym klastrowego zintegrowania z lokalnymi i ponadlokalnymi przedsiębiorstwami, nauką i organizacjami publicznymi;*
- *tworząca inteligentne specjalizacje terytorialne gminy, spójne z kluczowymi celami regionalnej i państwowej polityk rozwoju;*
- *wspierana inwestycjami międzynarodowych, innowacyjnych firm.*

SPOŁECZNOŚĆ GMINY KOZIENICE:

- *realizująca swoje aspiracje prywatne i zawodowe na terenie gminy i wiążąca z nią swą bliższą lub/i dalszą przyszłość;*
- *zintegrowana wewnętrznie, inkluzywna wobec wszystkich jej grup wiekowych, o wysokim poziomie kapitału społecznego;*
- *tworząca i chroniąca lokalne, unikalne, cenne wartości kulturowe;*
- *charakteryzująca się wysokim poziomem wiedzy, innowacyjności, kreatywności, refleksyjności, inteligencji (w jej wszystkich sferach), fizycznej i psychicznej witalności, woli rozwoju osobistego, wrażliwości społecznej i środowiskowej, kompetencji obywatelskich, patriotyzmu lokalnego i aktywności publicznej, w tym samorządowej – zdobywanych zarówno na terenie gminy, jak i poza nią;*
- *korzystająca z bogatego lokalnego rynku pracy, nowoczesnych systemów edukacji formalnej i pozaformalnej, skutecznych i aktywizujących systemów zapobiegania i rozwiązywania problemów społecznych, a także ze wszystkich rodzajów wysokodostępnej i proekologicznej infrastruktury technicznej oraz rozwiniętych usług komunikacji lokalnej i ponadlokalnej;*
- *prowadząca zdrowy tryb życia z wykorzystaniem bogatej infrastruktury sportowo-rekreacyjnej oraz wielowymiarowej opieki medycznej, rehabilitacyjnej i rewalidacyjnej;*
- *mająca zaspokojone potrzeby mieszkaniowe zróżnicowanymi sposobami*

- dostosowanymi do ich możliwości, sytuacji społeczno-zawodowej i potrzeb;*
- *otaczająca seniorów, trwale chorych i niepełnosprawnych profesjonalną opieką i wielowymiarowym wsparciem oraz umożliwiającą im integrację środowiskową i społeczną;*
 - *charakteryzująca się istotną reemigracją, w tym planowaną już na etapie emigracji;*
 - *posiadająca uzasadnione poczucie wysokiego poziomu bezpieczeństwa publicznego i prywatnego;*
 - *funkcjonująca w przestrzeni publicznej charakteryzującej się wysokim poziomem ładu i estetyki;*
 - *podejmująca zachowania i stosująca oraz kreująca rozwiązania techniczno-organizacyjne przyjazne środowisku naturalnemu i innym mieszkańcom;*
 - *obdarzająca mandatem zaufania władze lokalne, strategicznie kreujące rozwój lokalny i stosujące do tego najnowocześniejsze, skuteczne i efektywne metody perspektywicznego zarządzania publicznego.*

ŚRODOWISKO GMINY KOZIENICE:

- *poddane niskiej antropopresji dzięki: wysokiej świadomości ekologicznej mieszkańców oraz ich wiedzy, kompetencjom, kreatywności i zaangażowaniu w ochronę środowiska naturalnego; pełnemu skanalizowaniu gminy; wdrożeniu kompleksowych, wysokowydajnych systemów selektywnej zbiórki, recydingu, biodegradacji i innych form gospodarowania odpadami komunalnymi; zapobieganiu przedostawaniu się odpadów do środowiska i usuwaniu z niego tych, które się przedostały; kompleksowej kontroli przestrzegania i egzekucji prawa ochrony środowiska; upowszechnieniu odnawialnych źródeł energii, technologii izolacyjnych, elektromobilności, komunikacji publicznej i rowerowej oraz proekologicznych źródeł ciepła;*
- *objęte stałym, kompleksowym monitoringiem i działaniami w zakresie prewencji i rozwiązywania konfliktów między środowiskową sferą rozwoju gminy a sferami gospodarczą i społeczną;*

- **charakteryzujące się dużą bioróżnorodnością, witalnością i niskim poziomem zanieczyszczenia wód, gleb i powietrza;**
- **zabezpieczone spójnym systemem obszarów chronionych oraz praktycznym wdrożeniem zasad rozwoju zrównoważonego;**
- **ze zrewitalizowanymi składnikami ekosystemów, które uległy degradacji,**
- **stale wzbogacane nowymi założeniami zielonymi,**
- **wolne od materiałów zawierających azbest i odpadów niebezpiecznych.**

Podkreślić należy, iż przedstawiona wizja rozwoju jest zgodna z oczekiwaniami społeczności Gminy Kozienice i zbiorowości funkcjonujących na jej terenie podmiotów gospodarczych. Oczekiwania te identyfikowane były nie tylko na drodze konsultacji i badań ankietowych prowadzonych podczas prac nad SRGK 2018-2030, ale także podczas bieżących kontaktów władz gminnych, zarówno w trakcie spotkań indywidualnych, jak i licznych spotkań gremialnych organizowanych w procesie sporządzania i wdrażania różnorodnych programów i planów. Informacje o potrzebach mieszkańców i firm gminy pochodzą również ze źródeł statystyki publicznej, opracowań studialnych i monograficznych, mediów, a także od przedstawicieli społeczności Gminy Kozienice jakimi są członkowie władz gminnych.

11. Cele strategiczne

W Strategii Rozwoju Gminy Kozienice na lata 2018-2030 wyróżniono dwa rodzaje celów. Cele mające najwyższą wagę, to znaczy cele strategiczne oraz podporządkowane im cele pośrednie (częstkowe), czyli operacyjne. **Cele strategiczne to cele, których osiągnięcie warunkuje wypełnienie misji samorządu Gminy Kozienice, polegające na urzeczywistnieniu wizji jej rozwoju. Są najważniejsze i nie mogą podlegać modyfikacji, aż do ponownej zmiany Strategii. Cele operacyjne są z kolei składowymi celów strategicznych, lub/i etapami na drodze do ich osiągnięcia.** Są również ogniwem pośrednim między celami strategicznymi, a trzecim elementem struktury SRGK 2018-2030, jakim są zadania strategiczne, czyli konkretne przedsięwzięcia. Mają charakter techniczny, ponieważ ich wyznaczenie usprawnia proces wdrażania Strategii. Cele operacyjne łączą bowiem **ogólne i syntetyczne kategorie misji, wizji i celów strategicznych ze szczegółami konkretnych przedsięwzięć, czyli zadań strategicznych.** Wyodrębnienie celów operacyjnych daje również możliwość prowadzenia precyzyjnego monitoringu SRGK 2018-2030, poprzez przyporządkowanie im zespołów wskaźników. Ponadto w SRGK 2018-2030 wyróżniono również priorytety rozwoju, czyli te części celów operacyjnych, których osiągnięcie jest najważniejsze z punktu rozwoju Gminy Kozienice. Wyodrębnienie priorytetów pozwala na różnicowanie wag przypisywanych poszczególnym zadaniom strategicznym i nadawanie niektórym z nich

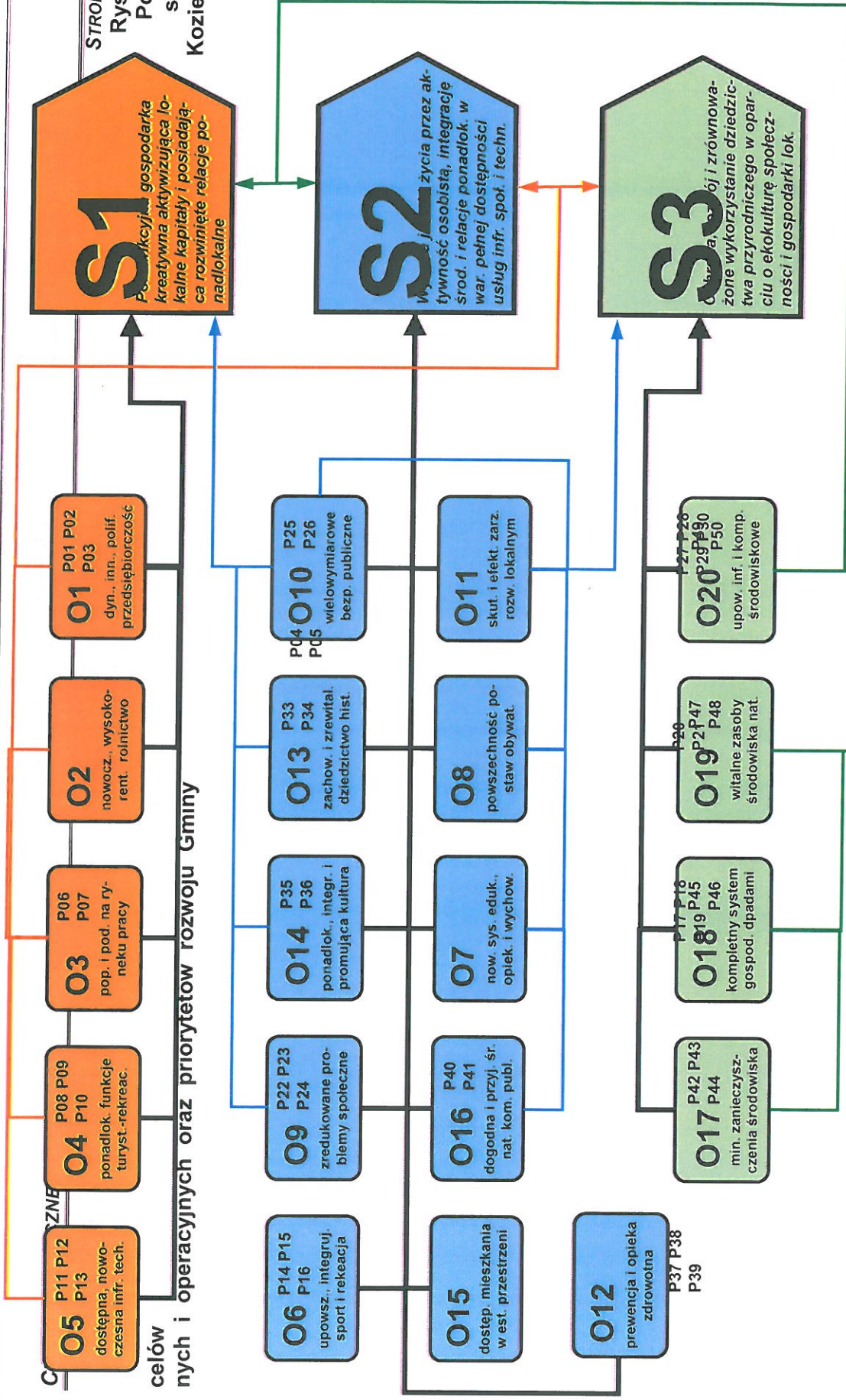
Rysunek 5. Misja i wizja oraz hierarchiczna struktura celów strategicznych, operacyjnych i zadań strategicznych Gminy Kozienice

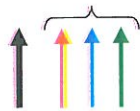

statusu zadań głównych, a reszcie statusu zadań pozostałych. Całość tej hierarchicznej struktury przedstawia rysunek 5, a powiązania między celami operacyjnymi i strategicznymi, rysunek 6.

Zależność hierarchiczna: elementy niższego rzędu wynikają z elementów wyższego rzędu, są im podporządkowane.

Zależność funkcjonalna: elementy niższego rzędu przyczyniają się do osiągnięcia elementów wyższego rzędu.

W Strategii Rozwoju Gminy Kozienice na lata 2018-2030 przyjęto trzy niżej omówione cele strategiczne oznaczone S1, S2 i S3.

S1

„Polifunkcyjna gospodarka kreatywna aktywizująca lokalne kapitały i posiadająca rozwinięte relacje ponadlokalne”

Pierwszym celem strategicznym Gminy Kozienice jest rozwój gospodarczy oparty na przedsiębiorstwach kreatywnych, innowacyjnych, tzw. uczących się, należących do różnych branż (w tym komplementarnych i niezależnych od energetyki konwencjonalnej), aktywnie wykorzystujących kapitały lokalne (ludzi, społeczny, kulturowy, materialny) i posiadających silnie rozwinięte relacje ponadlokalne (subregionalne, regionalne, krajowe, międzynarodowe), dzięki którym pozyskują prorozwojowe czynniki (wiedzę, innowacje, informacje, technologie, finanse, a także pracowników, w tym reemigrantów) i sprzedają swoje produkty oraz usługi na wielu rynkach.

Pierwszy cel strategiczny Gminy Kozienice, wyrażony hasłem „Polifunkcyjna gospodarka kreatywna, aktywizująca lokalne kapitały i posiadająca rozwinięte relacje ponadlokalne”, odnosi się do jej sfery gospodarczej, tzn. do przedsiębiorstw zlokalizowanych na terenie gminy oraz do zlokalizowanych na terenie gminy oddziałów, zakładów, filii i innych placówek przedsiębiorstw mających swoją siedzibę poza gminą. **Cel ten polega na dążeniu do rozwoju gospodarki Gminy Kozienice poprzez stymulowanie nie tylko jej wzrostu, ale również jej pożądanых przekształceń strukturalnych.**

W części dotyczącej wzrostu lokalnej gospodarki, chodzi o: wzrost liczebności podmiotów gospodarczych (poprzez ich zakładanie przez lokalne firmy i mieszkańców, w tym reemigrantów, lub poprzez inwestycje zewnętrzne); wzrost potencjału wytwórczego istniejących już podmiotów gospodarczych; wzrost zakresu przestrzennego obsługiwanych przez nie rynków zbytu; wzrost ich zatrudnienia; wzrost produkcji i sprzedaży tych podmiotów gospodarczych. Działania na rzecz wzrostu lokalnej gospodarki są bardzo istotne ponieważ skutkują wzrostem przychodów i zysków lokalnych podmiotów gospodarczych (co umożliwia akumulację oraz pozwala na inwestycje i konsumpcję właścicielską), a także skutkują wzrostem publicznych dochodów budżetowych i dochodów zatrudnionych mieszkańców (co zwiększa wolumen oraz jakość usług publicznych i podnosi zdolności konsumpcyjne mieszkańców przekładając się na ich jakość życia).

Jeśli chodzi o pożądane przekształcenia strukturalne to w pierwszej kolejności chodzi o zwiększanie kreatywności lokalnej gospodarki, czyli: innowacyjności lokalnych podmiotów gospodarczych (ich zdolności do brania udziału w procesach innowacyjnych, tj. w absorbowaniu

innowacji, w kreowaniu własnych innowacji i w ponadlokalnym upowszechnianiu innowacji), udziału lokalnych innowacji produktowych i usługowych w całym lokalnym wolumenie produkcji i usług; zakresu rodzajowego i zaawansowania technologicznego wytwarzanych dóbr i usług oraz sprzedawanych towarów; wartości dodanej w lokalnych procesach produkcji i handlu; efektywności procesów produkcyjnych, usługowych i handlowych; udziału pracowników o średnich i wysokich kwalifikacjach zawodowych; udziału nowoczesnych metod, technik i narzędzi zarządzania wykorzystywanych w lokalnych przedsiębiorstwach; udziału zaawansowanych form organizacyjno-prawnych i własnościowych, na których oparte są lokalne podmioty gospodarcze; udziału produktów wirtualnych i innych niematerialnych wytwarzanych lub replikowanych przez lokalne podmioty gospodarcze; udziału produkcji i usług, które są wynikiem współpracy sieciowej lokalnych podmiotów gospodarczych z jednostkami naukowymi i podmiotami administracji publicznej; skłonności do przedsiębiorczości charakteryzującej społeczność lokalną. **Takie przekształcenia strukturalne stanowią bowiem współcześnie warunek konkurencyjności lokalnej gospodarki, jej wysokiej bieżącej i przyszłej dochodowości, a także przyszłej ekspansji. Ponadto zwiększają atrakcyjność lokalnego rynku pracy, przez co przyczyniają się do minimalizacji negatywnych zjawisk społecznych (np. migracji, bezrobocia, alkoholizmu, stagnacji personalnej) i upowszechniania zjawisk pozytywnych (np. reemigracji, napływu nowych mieszkańców, samorealizacji, integracji społecznej, przedsiębiorczości).**

Pożądanym przekształceniem strukturalnym gospodarki lokalnej jest maksymalizacja wykorzystania przez nią lokalnych kapitałów: ludzkiego, społecznego, kulturowego i materialnego w bieżącej działalności oraz w inwestycjach lokalnych podmiotów gospodarczych. Przyniesie to bowiem szereg kluczowych korzyści. Po pierwsze odblokuje dostępne, lecz nie wykorzystywane dotąd w pełni potencjały rozwojowe gminy dynamizując jej rozwój, np. potencjały środowiska naturalnego, osobowe, społeczne. Po drugie, na zasadzie sprzężenia zwrotnego, przyczyni się do wzrostu potencjału kapitałów miękkich, w szczególności kapitału ludzkiego i społecznego – pogłębienie zaangażowania społeczności lokalnej w rozwój gospodarczy, zwiększy np. jej kompetencje zawodowe, zdolność do pracy zespołowej, poziom wzajemnego zaufania oraz wiele innych składników wspomnianych kapitałów. Po trzecie, zmniejszy prawdopodobieństwo migracji lokalnych firm poza teren gminy, nawet w sytuacjach wysokiej konkurencyjności gospodarczej lokalizacji alternatywnych. Po czwarte, maksymalizacja wykorzystania lokalnych kapitałów zmniejszy motywację mieszkańców do migracji i zwiększy motywację byłych mieszkańców do re-emigracji.

W pojęciach kreatywności lokalnej gospodarki i aktywizacji lokalnych kapitałów mieści się również stosowanie przez lokalne podmioty gospodarcze takich urządzeń technicznych, technologii i wytwarzanie takich produktów oraz usług, dzięki którym unikają one sytuacji pozostawania w roli nieakceptowalnej bariery rozwoju lokalnego na płaszczyźnie ekolo-

gicznej i społeczno-kulturowej. Rozwój gospodarczy oznacza bowiem również proces ewolucji podmiotów gospodarczych zgodnej z wymogami ekorozwoju i preferencjami społecznymi.

Trzecim z pożądanych przekształceń strukturalnych gospodarki lokalnej jest także jej polifunkcjonizacja. W chwili obecnej dominującą funkcją gospodarczą gminy jest wytwarzanie energii elektrycznej w oparciu o konwencjonalne paliwo kopalne (węgiel kamienny) dostarczane spoza jej obszaru. Działalność ta jest nie tylko podstawowym filarem gospodarki gminy, ale zapewnia główne dochody samorządu gminnego, dominującej grupy zawodowo czynnych mieszkańców, a także mniejszych podmiotów kooperujących. Co więcej, lokalny potencjał branży energetycznej był w ostatnich latach rozbudowywany i istnieje wysokie prawdopodobieństwo, że w okresie realizacji SRGK 2018-2030 będzie poddawany dalszej rozbudowie. Oznacza to, iż gminna funkcja energetyczna będzie przyrastała w wymiarze bezwzględny. Nie negując korzyści wynikających z rozwoju funkcji energetycznej, a w związku z tym sprzyjając również i jej rozwojowi, w Gminie Kozienice należy dążyć do rozwoju innych funkcji gospodarczych, niezależnych w stosunku do energetyki konwencjonalnej i komplementarnych wobec niej. Podnoszenie udziału innych, różnych funkcji gospodarczych gminy, czyli polifunkcjonizacja gospodarki gminy, przyniesie bowiem szereg korzyści. Po pierwsze, wzbogaci lokalny rynek pracy, zmniejszając tym samym negatywne tendencje migracyjne wykazywane przez tych mieszkańców, zwłaszcza młodych, których aspiracje zawodowe nie są związane z energetyką, a także zwiększając reemigrację. Po drugie, zabezpieczy lokalny rynek pracy przez wzrostem bezrobocia wynikającym z prawdopodobnego wzrostu technicznego uzbrojenia pracy i potencjalnej redukcji miejsc pracy w branży energetycznej i komplementarnych wobec niej. Po trzecie, przyczyni się do zwiększenia prorozwojowych interakcji między podmiotami gospodarczymi nie należącymi do branży energetycznej oraz między podmiotami nie należącymi i należącymi do niej, których skutkiem będą lokalne innowacje produktowe, organizacyjne, gospodarcze, kulturalne, a nawet społeczne. Po czwarte, polifunkcyjna struktura gospodarcza jest strukturą bardziej bezpieczną niż monofunkcyjna. Z dzisiejszej perspektywy, prawdopodobieństwo utraty przez Gminę Kozienice dominującej funkcji energetycznej w najbliższych kilkudziesięciu latach jawi się jako wyjątkowo niskie. Można zakładać, że energetyka jeszcze przez dekady będzie głównym elementem gospodarki Gminy Kozienice i jej siłą napędową. Niemniej, nie można przyjmować, że istoty spadek potencjału tej branży nigdy nie nastąpi. W takiej sytuacji rozwój społeczno-gospodarczy Gminy Kozienice będzie musiał zostać oparty na innych, alternatywnych, gospodarczych filarach, najlepiej kreatywnych, stanowiących inteligentne specjalizacje terytorialne. Jednak aby potencjał tych alternatywnych filarów był do tego wystarczający, stymulowanie ich rozwoju musi być podjęte już w chwili obecnej. W przeciwnym wypadku ich potencjał okaże się niewystarczający, a gmina pogrąży się w głębokiej recesji i kryzysie strukturalnym na długi okres – tak jak stało się to i dzieje w wielu innych, monofunkcyjnych gminach polskich i zagranicznych.

Czwarte z kluczowych, pożądaných przekształceń gospodarki Gminy Kozienice to intensyfikacja istniejących i stworzenie nowych, silnych, wielowymiarowych relacji animacji i waloryzacji (por. rozdział 7.2), łączących lokalną gospodarkę z ponadlokalnymi podmiotami gospodarczymi, jednostkami naukowymi, organizacjami publicznymi, organizacjami pozarządowymi, osobami fizycznymi i innymi jednostkami. Relacje animacji pozwolą pozyskać czynniki rozwoju gospodarczego, które nie są dostępne na terenie gminy w potrzebnej ilości (wolumenie) i o pożądanej strukturze. Mowa tu o takich czynnikach jak innowacje produktowe, technologiczne, organizacyjne i inne, informacje, technologie, maszyny i urządzenia, nośniki energii, osoby z ich wiedzą (w tym reemigranci), kompetencjami i doświadczeniem oraz innymi składnikami kapitału ludzkiego, wartości niematerialne (w tym kulturowe), wartości prawne, a także kapitał pieniężny i inny materialny. **Wysoka dostępność takich czynników w danej gospodarce, zwłaszcza odpowiednich kadr, innowacji, wiedzy, informacji i im pokrewnych, stanowi współczesny, krytyczny warunek dynamicznego rozwoju gospodarczego.** Z kolei relacje waloryzacji pozwolą wielopłaszczyznowo, szybko i atrakcyjnie „sprzedawać” subregionalnym, regionalnym, krajowym, europejskim, a nawet globalnym odbiorcom coraz to większe wolumeny wartości wytwarzanych przez gospodarkę gminy, tj. produktów, towarów, usług i in., **a w konsekwencji otrzymywać w zamian ekwiwalent kapitałowy niezbędny do dalszego rozwoju społeczno-gospodarczego.**

Odniesienie pierwszego celu strategicznego Gminy Kozienice do gospodarki lokalnej i jej rozwoju nie jest przypadkiem i nie powinno budzić obaw co do sprzeczności z celem drugim, jakim jest rozwój społeczny. **Rozwój gospodarczy w Gminie Kozienice jest bowiem głównym, nie mającym alternatywy, warunkiem rozwoju społecznego.** Jest bowiem warunkiem uzyskania i utrzymania na tyle wysokich dochodów, zarówno budżetowych gminy, jak i gospodarstw domowych, że będą one mogły nadal podnosić jakość życia mieszkańców. **Rozwój gospodarczy jest zatem niezbędny dla prawidłowego rozwoju społecznego.** Nowe, dodatkowe środki pochodzące ze sfery gospodarczej pozwolą nie tylko na zaspokajanie, jak dziś, społecznych potrzeb bieżących, ale też na realizację nowych inwestycji w infrastrukturę techniczną i społeczną. Rozwój gospodarczy poprawi również strukturę wydatków budżetowych samorządu gminy, ograniczając wydatki związane z patologiami społecznymi, będącymi wynikiem bezrobocia i ograniczeń w zawodowej samorealizacji, a także redukując skalę dopłat do usług komunalnych dzięki zwiększeniu siły nabywczej ludności.

Przyjęcie pierwszego celu strategicznego w postaci „Polifunkcyjnej gospodarki kreatywnej, aktywizującej lokalne kapitały i posiadającej rozwinięte relacje ponadlokalne” oznacza zatem, że w Gminie Kozienice gospodarkę i jej rozwój traktuje się jako główny czynnik zaspokojenia potrzeb podmiotu najistotniejszego, jakim są mieszkańcy gminy.

S2

„Wysoka jakość życia mieszkańców przez aktywność osobistą, integrację środowiskową i relacje ponadlokalne, w warunkach pełnej dostępności usług infrastruktury społecznej i technicznej”

Drugim celem strategicznym Gminy Kozienice jest zapewnienie obecnym i byłym/przyszłym (reemigracja) mieszkańcom wysokiej jakości życia poprzez: stworzenie im doskonałych lokalnych warunków do wielowymiarowej aktywności osobistej (m. in.: sportowej, rekreacyjnej, kulturalnej, rozrywkowej, edukacyjnej, zawodowej, gospodarczej, prośrodowiskowej, prospołecznej), pogłębienie ich integracji z otoczeniem społecznym (pogłębienie wzajemnego zaufania, szacunku, lojalności oraz umocnienie wspólnoty tradycji, wartości, postaw, niekodyfikowanych norm postępowania, a także zwiększenie gotowości współpracy) i przyrodniczym (upowszechnienie pozytywnego stosunku emocjonalnego do lokalnego środowiska naturalnego, ekomyślenia oraz aktywnych postaw prośrodowiskowych) oraz zapewnienie im możliwości wymiany z ponadlokalnym otoczeniem prorozwojowych wartości (m. in. wiedzy, informacji, innowacji, składników kultury i rozrywki, środków materialnych), w warunkach wysokiej dostępności kompletnej palety usług świadczonych przez instytucje infrastruktury społecznej i z wykorzystaniem kompleksowej, nowoczesnej infrastruktury technicznej.

Drugi cel strategiczny Gminy Kozienice, wyrażony hasłem „Wysoka jakość życia przez aktywność osobistą, integrację środowiskową i relacje ponadlokalne, w warunkach pełnej dostępności usług infrastruktury społecznej i technicznej” odnosi się do jej sfery społecznej.

Jak wskazano w rozdziale 9., misją każdej gminy, a zatem również Gminy Kozienice, jest pełnienie roli służebnej w stosunku do społeczności zamieszkującej na jej terenie. Klasycznie, rolę tę postrzega się jako zaspokajanie zbiorowych potrzeb społeczności lokalnej, poprzez realizację obowiązkowych, zleconych i fakultatywnych zadań z zakresu: ładu przestrzennego, komunikacji, ochrony zdrowia, pomocy społecznej, mieszkalnictwa, edukacji publicznej, opieki nad dzieckiem do lat 3, kultury (w tym bibliotek i innych instytucji kultury oraz ochrony zabytków i opieki nad zabytkami) i rozrywki, sportu, wypoczynku i rekreacji, porządku i bezpieczeństwa publicznego, utrzymania gminnych obiektów i urządzeń użyteczności publicznej oraz obiektów administracyjnych, infrastruktury drogowej, ciepłowniczej i wodociągowo-kanalizacyjnej oraz szeregu zadań należących do innych sfer życia społecznego. Jednocześnie uznaje się, że rozszerzanie zakresu

i zwiększanie wolumenu świadczeń w ramach realizacji tych zadań implikuje podnoszenie jakości życia społeczności lokalnej. **Nie negując bezwzględnej konieczności realizacji zadań publicznych dla zapewnienia wysokiej jakości życia mieszkańców, w SRGK 2018-2030 przyjęto dodatkowe podejście do osiągnięcia tego celu. Polega ono na dążeniu do zapewniania wysokiej jakości życia mieszkańców gminy poprzez zapewnienie im możliwie najlepszych warunków do aktywności osobistej (edukacyjnej, wychowawczej, zawodowej, kulturalnej, rozrywkowej, sportowej, rekreacyjnej, prośrodowiskowej, prospołecznej, gospodarczej, rolniczej i innej), do integracji z lokalnym środowiskiem społecznym i z lokalnym środowiskiem naturalnym, a także do nawiązywania silnych i licznych relacji z podmiotami z ponadlokalnego otoczenia, z którymi wymieniać będą oni czynniki rozwoju społeczno-gospodarczego, jak np.: wiedzę, kompetencje, doświadczenia, innowacje, informacje, składniki kultury i sztuki. Takie podejście jest spójne z zasadą pomocniczości (subsydiarności), konstytutywną dla idei samorządu terytorialnego, która m. in. stanowi, że instytucje państwa powinny powstawać i rozpoczynać działanie jako jednostki pomocnicze względem własnych działań poszczególnych osób i ich rodzin. Podejście to oznacza, że w zapewnianiu wysokiej jakości życia mieszkańców samorząd Gminy Kozienice akcentował będzie tworzenie warunków ich samodzielnego, rodzinnego i zbiorowego podnoszenia jakości życia oraz wzmacniał ich motywację i kompetencje w tym zakresie. Pozwoli to na zwiększenie efektywności gminnych działań prowadzonych na rzecz rozwoju społecznego, a także na zwiększenie ich spójności z oczekiwaniami społeczności lokalnej. Akcentowanie aktywności mieszkańców przyczyni się także do optymalizacji świadczeń pomocy i opieki społecznej. Część z nich ma bowiem charakter nominanty, co oznacza, że po przekroczeniu pewnego poziomu ich ilości, jakości i dostępności, obok pozytywnych, pojawiają się ich negatywne skutki, przeciwne omawianej aktywności, jak np. życiowa bierność, postawy roszczeniowe i wybór formalnego bezrobocia, nierejestrowanego zatrudnienia oraz dochodów socjalnych jako „sposobu na życie”. Właściwe jest więc dążenie do takiego ich poziomu i struktury, które zapewnią powszechnie akceptowalne minimum warunków życia obywateli rzeczywiście pozbawionych możliwości samodzielnego utrzymania, przy jednoczesnym zachowaniu pożądanых, czyli aktywnych postaw społecznych. Warto również zaznaczyć, iż owo minimum będzie zmieniać swoją treść wraz z postępującym rozwojem gospodarczym i cywilizacyjnym gminy oraz państwa. W zakresie dostępności usług społecznych niezwykle istotny jest również udział tych z nich, które służą przewidywaniu problemów społecznych i zapobieganiu im. Szeroko rozumiane koszty prewencji są bowiem zdecydowanie niższe niż koszty rozwiązywania tych problemów, a także niż koszty kompensowania ich społecznych, gospodarczych i środowiskowych skutków. Dlatego pod pojęciem pełnej dostępności usług społecznych świadczonych przez gminę i jej jednostki należy rozumieć również akcentowanie i zapewnienie pełnej palety usług diagnostycznych i prewencyjnych.**

Rozumiane w przedstawiony wyżej sposób podnoszenie jakości życia mieszkańców przez samorząd gminy jest także swoistą strategią postępowania tego samorządu wobec zjawiska migracji, dotyczącego zwłaszcza ludzi młodych, zmotywowanych do rozwoju osobistego i zawodowego, ponadprzeciętnie wykształconych i przedsiębiorczych. Migracja do dużych miast i za granicę, zwłaszcza ludzi o przedstawionych cechach, jest współcześnie zjawiskiem powszechnym w całym kraju i dotyka nie tylko zdecydowaną większość gmin mniejszych i podobnych demograficznie, ale również większość miast średniej wielkości, naturalnie oferujących mieszkańcom szerszą paletę usług i więcej możliwości rozwoju zawodowego niż Gmina Kozienice. Jest to zarówno wynik stosowania przez dwie dekady polityki polaryzacyjno-dyfuzyjnego rozwoju kraju, jak i powszechnych w skali globalnej zjawisk koncentracji procesów rozwoju, niezależnych od władz państwowych. **W związku z tym strategia niniejsza odrzuca założenie, iż potrzebne i możliwe do skutecznej realizacji są działania zniechęcające do migracji wspomnianych mieszkańców Gminy Kozienice, zmotywowanych do edukacji, zwłaszcza do studiowania, czy też do rozwoju zawodowego w ramach branż gospodarki nieobecnych lub słabo rozwiniętych gminie.** „Przyciąganie” dużych miast i zagranicy jest bowiem zbyt duże, a akademicka edukacja i rozwój zawodowy są wielowymiarowo korzystne dla tych osób. **Strategia niniejsza opiera się natomiast na założeniu, iż dzięki sukcesywnemu podnoszeniu jakości życia mieszkańców w sposób wyjaśniony wyżej, obejmujący zapewnienie warunków do aktywności osobistej, do integracji społecznej i środowiskowej, a także do nawiązywania relacji z ponadlokalnym otoczeniem, część z osób, które opuściły gminę powróci do niej w przyszłości.** Taka reemigracja będzie szczególnie korzystna z punktu widzenia Gminy Kozienice, ponieważ osoby powracające przywiozą ze sobą nie tylko kapitał materialny, ale przede wszystkim wiedzę, doświadczenie i kompetencje zawodowe, ponadlokalne relacje osobiste i zawodowe, pomysły na działalność gospodarczą, społeczną i środowiskową oraz wiele innych składników kapitałów niematerialnych. **Dzięki temu przyszła reemigracja, nawet znacząco niższa niż współczesna emigracja stanie się dla Gminy Kozienice jedną z najbardziej prorozwojowych relacji animacji.** Ponadto, podnoszenie jakości życia mieszkańców w przedstawiony wyżej sposób zainicjuje migracyjny napływ osób, które dotąd nigdy nie mieszkały w Gminie Kozienice, i które również przywiozą do niej ze sobą pożądane dla rozwoju, materialne i niematerialne wartości.

S3

„Ochrona, rozwój i zrównoważone wykorzystanie dziedzictwa przyrodniczego w oparciu o ekokulturę społeczności i gospodarki lokalnej”

Trzecim celem strategicznym Gminy Kozienice jest jednoczesna ochrona lokalnego środowiska naturalnego (przed zanieczyszczeniem, nadmierną eksploatacją i eliminacją jego ożywionych i nieożywionych składników), jego rozwój (m. in.: sanacja i rozbudowa ekosystemów, zwiększanie bioróżnorodności, tworzenie trwałych i okresowych założeń zielonych) oraz jego, bazujące na wysokiej ekokulturze, zrównoważone wykorzystanie przez społeczność lokalną (co zapewni jej wysoką jakość życia) oraz przez lokalne przedsiębiorstwa (co podniesie ich konkurencyjność).

Trzeci cel strategiczny Gminy Kozienice, wyrażony hasłem „Ochrona, rozwój i zrównoważone wykorzystanie dziedzictwa przyrodniczego w oparciu o ekokulturę społeczności i gospodarki lokalnej”, odnosi się do jej sfery środowiskowej i wyraża konieczność użytkowania zasobów lokalnych zgodnie z zasadą ekorozwoju (rozwoju zrównoważonego). Przez ekorozwój (rozwój zrównoważony) rozumie się taki rozwój społeczno-gospodarczy, który odbywa się z poszanowaniem zasobów środowiska, i który zaspokajając dzisiejsze potrzeby nie uniemożliwia zaspokojenia potrzeb przyszłych pokoleń. Zasada ekorozwoju jest zasadą konstytucyjną. Konstytucja wskazuje, że „Rzeczpospolita Polska zapewnia ochronę środowiska, kierując się zasadą zrównoważonego rozwoju”, a także, że „władze publiczne prowadzą politykę zapewniającą bezpieczeństwo ekologiczne współczesnemu i przyszłym pokoleniom”. Z kolei w Ustawie Prawo ochrony środowiska wskazano, iż rozwój zrównoważony to „taki rozwój społeczno-gospodarczy, w którym następuje proces integrowania działań politycznych, gospodarczych i społecznych, z zachowaniem równowagi przyrodniczej oraz trwałości podstawowych procesów przyrodniczych, w celu zagwarantowania możliwości zaspokajania podstawowych potrzeb poszczególnych społeczności lub obywateli zarówno współczesnego pokolenia, jak i przyszłych pokoleń”. Ekorozwój zakłada zatem konieczność prowadzenia działalności człowieka w harmonii z ekosystemami.

Dotychczasowy rozwój Gminy Kozienice oparty w dużej mierze na wielkoskalowej produkcji energii elektrycznej z węgla kamiennego spowodował stosunkowo niewielką, negatywną ingerencję w lokalne, niezwykle cenne ekosystemy. SRGK 2018-2030 wytycza taki rozwój gospodarczy i społeczny Gminy Kozienice, który nie tylko nie pogłębia tej ingerencji, ale mimo nowych form wyko-

rzystania wspomnianych ekosystemów, głównie turystyczno-rekreacyjnego, zapewnia rozwój tych ekosystemów, tzn. sanację tych ich fragmentów, które uległy degradacji, ich rozbudowę o fragmenty nowe, podnoszenie ich stopnia bioróżnorodności i czystości, a także przez uzupełnianie ich o trwałe i okresowe założenia zielone. Takie zrównoważone podejście do lokalnego środowiska naturalnego będzie możliwe dzięki wysokiej ekokulturze społeczności lokalnej i lokalnych podmiotów gospodarczych oznaczającej pozytywny, emocjonalny stosunek do niego wyrażający się aktywnym poszukiwaniem prywatnych, publicznych i biznesowych dróg jego ochrony, sanacji, wzbogacania i społecznego oraz gospodarczego wykorzystania. Dlatego w SRGK 2018-2030 tę wysoką kulturę planuje się kształcić i utrzymywać na wysokim poziomie z wykorzystaniem szeregu narzędzi, którymi dysponuje gmina i jej jednostki.

12. Cele operacyjne

Przyjętym trzem celom strategicznym podporządkowano 20 celów operacyjnych. Cele te to:

- O1. **Dynamiczna, innowacyjna, polifunkcyjna przedsiębiorczość.** Przedsiębiorczość taka to przedsiębiorczość, która charakteryzuje się: wzrostem liczby i rozwojem wewnętrznym (wzrostem zysków, wartości, zakresu działalności, pozycji konkurencyjnej i zatrudnienia, a także ograniczeniem negatywnego wpływu na środowisko naturalne) lokalnych przedsiębiorstw; wzrostem liczby i rozwojem (poszerzeniem zakresu działalności, wzrostem skuteczności działalności) instytucji wspierających rozwój tychże podmiotów; wzrostem poziomu innowacyjności podmiotów gospodarczych (rozumianej jako zdolność do brania udziału w procesach innowacyjnych, tj. w absorbowaniu innowacji oraz kreowaniu i ponadlokalnym upowszechnianiu innowacji); absorpcją inwestycji zewnętrznych; rozwojem wielowymiarowych powiązań lokalnych podmiotów gospodarczych z nauką i samorządem, polifunkcyjną (różnorodną branżowo, własnościowo i wielkościowo) strukturą działalności gospodarczej lokalnych przedsiębiorstw; wysoką skłonnością mieszkańców gminy do podejmowania działalności gospodarczej; szacunkiem społeczności lokalnej do idei przedsiębiorczości i przedsiębiorców jako takich.
- O2. **Nowoczesne, wysokorentowne rolnictwo.** Rolnictwo takie to rolnictwo intensywne o zróżnicowanej produkcji rolnej, wysokiej efektywności i zminimalizowanym negatywnym wpływie na środowisko naturalne; posiadające silne i bezpośrednie powiązania z lokalną turystyką i rekreacją, lokalnym i subregionalnym przetwórstwem oraz handlem spożywczym, a także gastronomią; charakteryzujące się wysokim poziomem innowacyjności stosowanych technik rolniczych, a także innowacjami produktowymi; silnie waloryzujące w przestrzeni ponadlokalnej lokalnie wytwarzane produkty poprzez dodanie do nich lokalnych marek i ochrony prawnej; wykorzystujące bardzo dobry stan lokalnego środowiska naturalnego oraz wieloletnie tradycje i doświadczenia rolnicze; bazujące na efektywnej strukturze agrarnej, samodzielnie rentownych gospodarstwach rolnych oraz wysokich kompetencjach rolników; charakteryzujące się, sieciowymi, wzajemnymi powiązaniami ekonomicznymi lokalnych gospodarstw rolnych oraz powiązaniami tychże gospodarstw z podmiotami sfer publicznej, naukowej i biznesu, dającymi tym gospodarstwom przewagi konkurencyjne i wyznaczającymi ich kierunki rozwoju.
- O3. **Spójna struktura podaży i popytu na lokalnym rynku pracy.** Rynek pracy, którego struktura podaży i struktura popytu są ze sobą spójne to rynek, na którym oferowane są zróżnicowane branżowo miejsca pracy, dające możliwość zatrudnienia osobom o różnych poziomach kompetencji zawodowych, o akceptowanych przez społeczność lokalną poziomach wynagrodzeń, zapewniające nie tylko dobre warunki zatrudnienia, ale dające również szanse na rozwój zawodowy; na którym pracownicy oferują kwalifikacje dostosowane do potrzeb lokalnych i subregionalnych przedsiębiorców, dysponują dobrymi kompetencjami psychospołecznymi; wy-

kazują się motywacją rozwoju zawodowego i gotowością do mobilności zawodowej w ramach posiadanego, stale rozszerzanego zasobu kompetencji; na którym następuje stały, stopniowy wzrost liczby zatrudnionych, wydajności pracy, wypłacanych wynagrodzeń i jakości warunków pracy; na którym aktywną, kohezyjną, motywacyjną i stymulacyjną rolę pełnią jednostki publiczne, począwszy od przedszkoli, przez szkoły, instytucje rynku pracy, a na Uniwersytecie Trzeciego Wieku (w ramach Kozienickiego Domu Kultury im. B. Klimczuka) skończywszy; na którym nie występuje istotne zatrudnienie nierejestrowane; na którym nie występują dysproporcje większe niż związane z bezrobociem frykcyjnym; funkcjonowanie na którym jest powodem do osobistego zadowolenia pracobiorców i biznesowej satysfakcji pracodawców.

04. **Rozwinięte ponadlokalne funkcje turystyczno-rekreacyjne.** Rozwinięte, ponadlokalne funkcje turystyczno-rekreacyjne to funkcje adresowane nie tylko do mieszkańców gminy, ale przede wszystkim do użytkowników zewnętrznych i dające dochody mieszkańcom gminy oraz inwestorom zewnętrznym, którzy zainwestowali w branży turystyczno-rekreacyjnej oraz w branżach pokrewnych. Rozwinięte, ponadlokalne funkcje turystyczno-rekreacyjne to funkcje innowacyjne, zróżnicowane rodzajowo (obejmujące np.: ekoturystykę, turystykę pieszą, rowową, religijną, muzealną, biograficzną, kulinarną, kulturową, literacką, filmową, tanatoturystykę, agroturystykę i in.), wykorzystujące prócz zagospodarowania turystycznego, informacje, wiedzę, uczucia, emocje, tradycje, historię i tożsamość lokalną metodami opartymi na nowych technologiach, innowacjach, współpracy i sieciach. O rozwoju tych funkcji przesądza także to, iż bazują one na kompleksowym, spójnym, wysokodostępnym zagospodarowaniu turystycznym (zarówno publicznym, jak i prywatnym), skonkretyzowanych produktach i markach turystycznych, skoncentrowanych kampaniach marketingowych, wysokich kompetencjach zawodowych osób utrzymujących się z turystyki i rekreacji, wielowymiarowym wsparciu publicznym, lokalnych zasobach naturalnych, wielowiekowym i bogatym dziedzictwie kulturowym, a także na lokalnej działalności sportowo-rekreacyjnej i kulturalno-rozrywkowej. Integralnym elementem rozwoju tych funkcji jest także to, że obciążają lokalne środowisko naturalne w stopniu pozwalającym na jego bieżącą rewitalizację (odtworzenie), zapewniają utrzymanie istotnej części społeczności lokalnej oraz istotne dochody budżetu gminy.
05. **Wysoka dostępność nowoczesnej infrastruktury technicznej.** Wysoka dostępność infrastruktury technicznej oznacza, iż istnieje techniczna możliwość przyłączenia się i pełnego korzystania przez wszystkich mieszkańców gminy oraz podmioty gospodarcze ze wszystkich rodzajów infrastruktury technicznej. Wysoka dostępność oznacza jednocześnie, że koszty korzystania ww. użytkowników z tej infrastruktury są oceniane przez nich jako akceptowalne. W stosunku do potencjalnych użytkowników wysoka dostępność infrastruktury oznacza natomiast jednocześnie występowanie nadwyżki i równowagi infrastrukturalnej. Nadwyżka infrastrukturalna ma miejsce wtedy, gdy techniczne możliwości obsługi infrastrukturalnej danego rodzaju infrastruktury technicznej przewyższają aktualne na nie zapotrzebowanie. Równowaga

infrastrukturalna to nadwyżka we wszystkich rodzajach infrastruktury technicznej. Nadwyżka i równowaga infrastrukturalna to podstawowy warunek pozyskania inwestycji zewnętrznych i realizacji kluczowych inwestycji wewnętrznych. Nowoczesność omawianej infrastruktury oznacza z kolei, że jest to infrastruktura (wodociągowa, kanalizacyjna, gazownicza, elektroenergetyczna, elektromobilności, teleinformatyczna, drogowa, okołodrogowa, kolejowa, hydrotechniczna, melioracyjna, ciepłownicza) posiadająca wszystkie funkcjonalności jakie można jej współcześnie przypisać, a także spełniająca współczesne normy, oczekiwania społeczne i gospodarcze w zakresie jej wpływu na środowisko naturalne, strat dystrybuowanych mediów, trwałości, uciążliwości dla otoczenia, bezpieczeństwa, integracji z systemami ponadlokalnymi, wydajności, kosztów budowy, rozbudowy i eksploatacji oraz poziomu estetyki.

06. **Upowszechniony, integrujący sport i rekreacja.** W kreowaniu funkcji sportowo-rekreacyjnych Gminy Kozienice chodzi przede wszystkim o sport masowy, zapewniający rozwój osobisty i profilaktykę zdrowotną wszystkich członków społeczności lokalnej, w tym również osób starszych, niepełnosprawnych, intensywnie obciążonych obowiązkami zawodowymi, opiekuńczymi i rodzicielskimi, o niskim poziomie zamożności i zamieszkujących w małych miejscowościach. Chodzi także o budowanie więzi międzyludzkich, wzajemnego szacunku i zaufania i zdrowego współzawodnictwa stanowiących podstawowe składniki kapitału społecznego. Dlatego cel ten w przypadku Gminy Kozienice jest tożsamy ze: zwiększeniem liczby mieszkańców regularnie uprawiających sport lub/i korzystających z rekreacji (zwłaszcza z ww. grup mieszkańców), zwłaszcza należących do ww. grup mieszkańców; zwiększeniem liczby mieszkańców regularnie obserwujących zmagania sportowe swoich dzieci i innych podopiecznych; zwiększeniem liczby osób przyjeżdżających na teren gminy w celu uprawiania sportu lub/i korzystania z rekreacji; zwiększeniem zakresu sportów i form rekreacji, w szczególności masowych i grupowych; zwiększeniem liczby urządzeń infrastruktury sportowo-rekreacyjnej; poprawie jej zakresu technicznego; zwiększeniu bezpieczeństwa użytkowania tej infrastruktury; zwiększeniu jej trwałości; zwiększeniu jej wydajności; zwiększeniu jej dostępności technicznej i finansowej; zwiększeniu efektywności jej eksploatacji; zmniejszeniu jej negatywnego wpływu na środowisko.

07. **Nowoczesny system edukacji, opieki i wychowania.** Wiedza, umiejętności, kulturowy gust i smak, zakres percepcji niematerialnego otoczenia (we wszystkich jego wymiarach), inteligencja (w jej wszystkich sferach), wola rozwoju osobistego, kreatywność oraz refleksyjność to jedne z głównych składników kapitału ludzkiego. Trwałe, sieciowe więzi spajające ludzi w określoną społeczność (mniej lub bardziej zinstytucjonalizowane), jak np. wzajemne zaufanie, szacunek, lojalność, wspólne tradycje, wartości, postawy, niekodyfikowane normy postępowania i gotowość współpracy, a także wiążące tych ludzi z ludźmi należącymi do innych społeczności, to jedne z głównych składników kapitału ludzkiego. Wymienione elementy kapitałów ludzkiego i społecznego są kluczowymi czynnikami współczesnych procesów rozwoju

społeczno-gospodarczego, a ich tworzenie i kształtowanie w bardzo dużym zakresie ma miejsce w ramach systemów edukacji, opieki i wychowania. Dlatego jednym z celów Gminy Kozienice jest dążenie do wykształcenia takich wersji tych systemów, które będą maksymalizować ww. składniki kapitałów ludzkiego i społecznego. Osiąganie tego celu będzie oznaczać: wzrost jakości i zakresu opieki oraz edukacji w placówkach przedszkolnych; wzrost jakości i zakresu opieki oraz edukacji w placówkach szkolnych; wzrost dostępności technicznej oraz materialnej opieki i nauczania; obniżanie kosztów działalności edukacyjnej i opiekuńczej bez redukcji jakości i zakresu nauczania; pogłębianie zgodności kwalifikacji absolwentów z przyszłymi i bieżącymi potrzebami subregionalnego rynku pracy; rozwój wychowawczej roli placówek edukacyjnych; rozwój działalności opiekuńczej placówek edukacyjnych; zwiększenie zdolności wykrywania osób utalentowanych oraz wykazujących opóźnienia edukacyjne oraz prawidłowego reagowania na te ich cechy; rozwój zdolności placówek edukacyjnych i wychowawczych do zapobiegania i rozwiązywania problemów społecznych (np. alkoholizmu, narkomanii, przemocy); zwiększenie poziomu bezpieczeństwa systemów opieki i edukacji; rozwój potencjału technicznego i zakresu nauczania, w szczególności o dydaktykę kreatywności, innowacyjności, elastyczności intelektualnej, umiejętności podejmowania decyzji, umiejętności pracy zespołowej, przedsiębiorczości, bezpieczeństwa, kompetencji cyfrowych oraz świadomości współczesnych wyzwań społecznych, środowiskowych i gospodarczych.

08. **Powszechność postaw obywatelskich.** Podobnie jak poprzedni cel operacyjny, ten również odnosi się do kapitału społecznego, lecz przede wszystkim do tych jego składników, które związane są z aktywnością publiczną mieszkańców gminy, zwłaszcza osób dorosłych. Osiąganie tego celu w przypadku Gminy Kozienice będzie oznacza upowszechnienie postaw obywatelskich, jak: aktywność publiczna i społeczna, pragnienie samodoskonalenia, przedsiębiorcze podejście do życia, otwartość na zmiany, mobilność zawodowa i społecznej, samokształcenie tożsamości lokalnej, decentralizacja interpersonalna, życie prywatne i zawodowe w oparciu o liczne relacje bilateralne i sieciowe; zwiększenie liczebności i zakresu inicjatyw proobywatelskich i patriotyczno-wychowawczych; upowszechnienie wiedzy nt. ochrony wolności, praw człowieka, swobód obywatelskich i demokracji; pogłębienie akceptacji dla partnerskiej integracji europejskiej; zwiększenie liczebności i wartości zadań publicznych realizowanych w ramach inicjatyw lokalnych.
09. **Zredukowane problemy społeczne.** Problemy społeczne stanowią immanentną cechę społeczeństw jako takich, wobec czego całkowita ich eliminacja nie jest możliwa. Możliwe jest natomiast ich zredukowanie do minimalnych, osiągalnych poziomów. Niezbędne jest do tego skonstruowanie i prawidłowe wykorzystywanie inteligentnych systemów pomocy i integracji społecznej, tzn. takich, które przewidują występowanie zdarzeń składających się na problemy społeczne (indywidualne i zbiorowe) oraz skutecznie im zapobiegają, a rozwiązując je prowadzą do rzeczywistego i trwałego usunięcia nie tylko ich skutków, ale przede wszystkim przy-

czyn. Redukowanie problemów społecznych w Gminie Kozienice polegać będzie zatem na: świadczeniu usług z zakresu pomocy społecznej w sposób nieograniczający aktywności, kreatywności i przedsiębiorczości beneficjentów; rozwoju prewencji problemów społecznych, w tym przede wszystkim na usuwaniu przyczyn problemów społecznych; uświadamianiu osobom dotkniętym problemami społecznymi tego faktu, a także ich krótkoterminowych i długoterminowych konsekwencji; znoszeniu materialnych i niematerialnych barier integracji społecznej, w tym osób niepełnosprawnych; rozwoju lokalnej bazy materialnej pomocy i integracji społecznej; rozwoju lokalnej bazy wiedzy pomocy i integracji społecznej; rozwoju wolontariatu, streetworkingu i samopomocy; angażowaniu mieszkańców nie doświadczających problemów społecznych w rozwiązywanie takich problemów innych osób; minimalizacji zjawiska nieuprawnionego lub nieuzasadnionego korzystania ze świadczeń systemu pomocy społecznej; wyeliminowaniu sytuacji, w których osoby wymagające świadczeń pomocy i opieki społecznej są ich pozbawione.

- O10. **Wielowymiarowe bezpieczeństwo publiczne.** Wielowymiarowe bezpieczeństwo to podstawowy warunek rozwoju społeczno-gospodarczego. Wielowymiarowe bezpieczeństwo publiczne w Gminie Kozienice oznacza wysoki, osiągalny w danych uwarunkowaniach technicznych, poziom bezpieczeństwa pożarowego, komunikacyjnego, nauki, osobistego, mienia publicznego, sanitarno-epidemiologicznego, sportu, wypoczynku i rekreacji, działalności gospodarczej i rolniczej, zamieszkania i zabawy, epizootycznego, cybernetycznego i powodziowego.
- O11. **Skuteczne i efektywne zarządzanie rozwojem lokalnym.** Samorząd lokalny, czyli system składający się z władz gminy i podmiotów wykonawczych, to główny kreator i katalizator rozwoju lokalnego. Od jakości decyzji w nim podejmowanych zależy tempo i kierunek tego rozwoju. Dążąc do podnoszenia tej jakości w Gminie Kozienice dokonywane będą zmiany rozwojowe przynoszące: równoważenie wydatków konsumpcyjnych i inwestycyjnych budżetu gminy; optymalizację gospodarki mieniem gminy; poprawę jakości świadczenia usług administracyjnych oraz zwiększenie zakresu i kosztowej oraz czasowej dostępności tych usług, w tym przez wdrażanie e-usług; zwiększenie poziomu zadowolenia z tych usług ich odbiorców; udoskonalenie technicznego, informacyjnego, informatycznego i organizacyjnego instrumentarium zarządzania; ograniczenie kosztów jednostkowych świadczonych usług publicznych; zwiększenie udziału partnerów społecznych i prywatnych w realizacji inwestycji i świadczeniu usług publicznych; zwiększenie ilości środków pozabudżetowych pozyskanych przez samorząd gminy; zwiększenie zakresu i intensywności komunikacji społecznej; rozwój systemów zarządzania strategicznego stosowanych przez władze gminy.
- O12. **Szeroka prewencja zdrowotna i wysoka dostępność opieki zdrowotnej.** Lokalny system służby zdrowia musi być dostępny dla wszystkich mieszkańców i koncentrować się zarówno na rozwiązywaniu problemów zdrowotnych, jak i na ich przewidywaniu, diagnozowaniu

i zapobieganiu im. W związku z tym cel szerokiej prewencji zdrowotnej i wysokiej dostępności opieki zdrowotnej w Gminie Kozienice oznacza: rozwój zakresu i wzrost jakości usług świadczonych w placówkach medycznych; wzrost dostępności kosztowej, czasowej i logistycznej tych usług; wzrost ich efektywności; objęcie prawidłowymi usługami medycznymi wszystkich osób tego potrzebujących; rozwój edukacji i profilaktyki prozdrowotnej; podniesienie poziomu wiedzy mieszkańców na temat zdrowego stylu życia, postępowania w sytuacjach zaburzeń zdrowia oraz na temat innych działań zmierzających do ograniczenia ryzyka zachorowań; zmniejszenie liczebności schorzeń, których leczenie podjęto z istotnym opóźnieniem; utrzymanie dobrej kondycji ekonomicznej placówek medycznych; rozwój bazy materialnej i zasobów kadrowych placówek służby zdrowia.

- O13. **Zachowane, zrewitalizowane i wykorzystane dziedzictwo historii.** Dziedzictwo historii to zdarzenia jakie miały miejsce na terenie współczesnej Gminy Kozienice w przeszłości, a także wszystkie obiekty materialne i niematerialne jakie powstały w tej przeszłości i istnieją do dnia dzisiejszego w dowolnej postaci. Dziedzictwo to jest jednym z elementów przesądających o tożsamości lokalnej mieszkańców, integrującym ich i stanowiącym punkt wyjścia w tworzeniu wielu nowych wartości, w tym innowacyjnych, nie tylko kulturowych, ale również gospodarczych, np. turystyczno-rekreacyjnych, rzemieślniczych, rękodzielniczych, a nawet spożywczych. Dlatego na kolejny, omawiany cel operacyjny samorządu Gminy Kozienice składać się będzie: doprowadzenie do zabezpieczenia i rewitalizacji wszystkich zabytkowych budynków i budowli; cyfryzacja, wirtualizacja, archiwizacja wszystkich znanych obiektów zabytkowych, w tym nieistniejących, a także innych, historycznych wartości kulturowych; szerokie wykorzystanie dziedzictwa historii w działaniach o charakterze turystyczno-rekreacyjnym, kulturalno-rozrywkowym oraz integrujących społeczność lokalną.
- O14. **Ponadlokalna, integrująca i promująca kultura.** Podobnie jak dziedzictwo historii, działalność kulturalna prowadzona współcześnie w Gminie Kozienice współtworzy tożsamość lokalną jej mieszkańców, integruje ich i może być wykorzystana w tworzeniu nowych wartości społeczno-gospodarczych nie należących bezpośrednio do sfery kultury. Podstawowe jej znaczenie polega jednak na zaspokajaniu wyższych potrzeb mieszkańców, co przesądza o ich osobistym i zbiorowym poczuciu jakości życia. Ponadto tworzy kapitał ludzki, podnosząc ich różne kompetencje oraz przyczynia się do rozwiązywania problemów społecznych i zapobiegania im. W związku z tym jednym z celów operacyjnych Gminy Kozienice jest kreacja lokalnej kultury z jednoczesnym akcentem na jej integrujące elementy i własności, na jej własności promocyjne w sferze turystyki i rekreacji, a także na jej ponadlokalne znaczenie. Osiąganie tego celu będzie tożsame z: rozwojem bazy materialnej lokalnego systemu kultury; dostosowaniem oferty usług kulturalnych do potrzeb mieszkańców; zwiększeniem udziału aktywności kulturalnych mieszkańców, które są wynikiem ich własnej inicjatywy wspartej działaniami gminnymi; rozszerzaniem zakresu adresatów lokalnej kultury o odbiorców po-

chodzących z subregionalnego, regionalnego, a nawet dalszego otoczenia gminy; rozszerzaniem zakresu elementów ponadlokalnej kultury pozyskiwanej dla mieszkańców gminy; identyfikacją lokalnych talentów artystycznych i zapewnieniu im odpowiedniego wsparcia.

- O15. **Dostępne mieszkania w estetycznej przestrzeni.** Potrzeba mieszkaniowa jest jedną z potrzeb, której zaspokojenie przesądza o poczuciu jakości życia. Biorąc pod uwagę różnicowany poziom zamożności mieszkańców, ich sytuacji rodzinnej, zdrowotnej i zawodowej, powszechne zaspokojenie tej potrzeby jest osiągalne tylko poprzez zapewnienie wysokiej dostępności wielowymiarowo zróżnicowanych zasobów mieszkaniowych. Osiąganie tego celu w Gminie Kozienice polegać będzie na: budowie, odbudowie i rewitalizacji obiektów mieszkalnych; zapewnieniu miejsc zamieszkania o charakterze socjalnym i ochronnym; poprawie standardu technicznego budynków mieszkalnych; poprawie dostosowania obiektów mieszkalnych do potrzeb osób niepełnosprawnych; zapewnianiu przestrzennych i infrastrukturalnych warunków budownictwa indywidualnego, deweloperskiego, spółdzielczego itp.; zwiększeniu racjonalności gospodarowania komunalnymi zasobami mieszkaniowymi; zmniejszeniu energochłonności obiektów mieszkalnych; zwiększeniu liczebności i zakresu rodzajowego budowli i infrastruktury komplementarnej w stosunku do obiektów mieszkalnych. Ponadto, wysokiej dostępności zasobów mieszkaniowych towarzyszyć powinna wysoka estetyka otaczających je przestrzeni publicznych. Osiąganie tego składnika omawianego celu tożsame będzie z zapewnieniem spójności przestrzeni publicznych; ich rewitalizacją, przebudową i rozbudową, których rezultaty postrzegane są przez społeczność lokalną jako estetyczne; zwiększeniu liczebności i zakresu rodzajowego obiektów małej architektury; wzroście ogólnej powierzchni przestrzeni publicznych.
- O16. **Dogodna i przyjazna środowisku komunikacja publiczna.** Cel ten oznacza dążenie do stworzenia takiej komunikacji publicznej w Gminie Kozienice, która nie tylko zaspokaja potrzeby komunikacyjne mieszkańców pozbawionych materialnych możliwości indywidualnego, stałego zaspokajania wszystkich swoich potrzeb komunikacyjnych, ale stanowi realną, regularnie wykorzystywaną alternatywę komunikacyjną dla tych, którzy takie możliwości posiadają. Cel ten oznacza zatem dążenie do stworzenia komunikacji konkurencyjnej pod względem kosztowym, kursującej często i w odpowiednich porach, wygodnej, bezpiecznej, odpowiedzialnej (kursującej zgodnie z rozkładem), obejmującej wszystkie główne ścieżki transferów przestrzennych, sprawnie powiązanej z ponadlokalnymi systemami komunikacyjnymi i zapewniająca dodatkowe funkcjonalności (np. wygodne, wielokanałowe płatności za przejazd, bieżącą informację przystankową). Jednocześnie powinna być to komunikacja możliwie przyjazna środowisku naturalnemu, czyli oparta o infrastrukturę elektromobilności lub inną, o niewielkim negatywnym wpływie na to środowisko.

- O17. **Minimalizacja zanieczyszczenia środowiska naturalnego.** Cel minimalizacji zanieczyszczenia środowiska naturalnego w Gminie Kozienice swoim zakresem merytorycznym obejmuje: budowę/modernizację urządzeń ochrony środowiska; modernizację urządzeń technicznych wpływających negatywnie na stan środowiska naturalnego; rozwój prośrodowiskowych systemów zarządzania; rozwój prawnego systemu ochrony środowiska naturalnego; rozwój systemów strategicznego zarządzania zasobami środowiska naturalnego; likwidację źródeł zanieczyszczeń środowiska naturalnego; zastąpienie źródeł energii emitujących istotne zanieczyszczenia źródłami emitującymi mniej zanieczyszczeń lub bezemisyjnymi; rozwój środków technicznych i systemów organizacyjnych służących sanacji zdegradowanych zasobów środowiska naturalnego; rozwój środków technicznych i systemów organizacyjnych służących usuwaniu wytworzonych już zanieczyszczeń, które przedostały się lub mogą się przedostać do środowiska naturalnego.
- O18. **Kompletny system gospodarki odpadami.** W osiągnięciu tego celu w Gminie Kozienice, chodzi przede wszystkim o pełne wdrożenie i sprawne funkcjonowanie na całym jej terenie lokalnych i ponadlokalnych systemów gospodarki odpadami komunalnymi; ograniczanie ilości i szkodliwości wytwarzanych odpadów; zwiększanie zakresu selektywnej zbiórki odpadów i ich recyklingu; doskonalenie systemów zbierania odpadów niebezpiecznych; likwidację zjawiska nielegalnych składowisk odpadów i innych form nielegalnego pozbywania się odpadów; zmniejszenie ilości wyrobów azbestowych pozostających w środowisku; zmniejszenie ilości odpadów biodegradowalnych odprowadzanych do systemu zbiórki odpadów.
- O19. **Witalne zasoby środowiska naturalnego.** Cel ten w przypadku Gminy Kozienice obejmuje: rozwój istniejących i nowych założeń zieleni gminnej; rozwój roślinności śródpolnej; rozwój zasobów leśnych, głównie na terenach o niskiej wartości rolniczej; rewitalizację zdegradowanych gleb rolniczych; zabezpieczanie zasobów środowiska naturalnego przed nieprawidłową eksploatacją; osiągnięcie docelowych stanów poszczególnych zasobów naturalnych; wykształcenie prawidłowych systemów wykorzystania zasobów naturalnych; kształtowanie zasobów przyrodniczych; sanację zdegradowanych zasobów środowiska naturalnego.
- O20. **Upowszechnione informacje i kompetencje środowiskowe.** Dostęp do informacji o środowisku i posiadanie kompetencji w zakresie jego ochrony to warunki upowszechniania prośrodowiskowego myślenia (tzw. ekomyślenia) i postępowania, a zatem również społecznej ochrony środowiska. Dlatego w zakresie pozyskiwania informacji cel ten obejmuje: doskonalenie systemu pozyskiwania informacji na temat środowiska naturalnego gminy i pozyskiwanie tych informacji. Po stronie dystrybucyjnej cel ten obejmuje: uzyskanie wysokiej świadomości ekologicznej mieszkańców gminy oraz zapewnienie szerokiego dostępu do informacji środowiskowej.

13. Priorytety rozwoju

Priorytety rozwoju to te części celów operacyjnych, których osiągnięcie jest najważniejsze z punktu rozwoju Gminy Kozienice. Wyodrębnienie priorytetów pozwala na różnicowanie wag przypisywanych poszczególnym zadaniom strategicznym i nadawanie niektórym z nich statusu zadań głównych, a reszcie statusu zadań pozostałych. Pozwala również na taki dobór wskaźników monitoringu dzięki, którym koncentruje się on na tym co najistotniejsze w rozwoju gminy. W SRGK 2018-2020 przyjęto 50 takich priorytetów, od 2 do 4 dla każdego celu operacyjnego. Zaprezentowane zostały w tabeli 66.

Tabela 66. Priorytety rozwoju Gminy Kozienice i ich powiązania z celami strategicznymi i operacyjnymi

C. strat.	Cel operacyjny	Priorytet
(S1) „Polifunkcyjna gospodarka kreatywna aktywizująca lokalne kapitały i posiadająca rozwinięte relacje ponadlokalne”	(O1) Dynamiczna, innowacyjna, polifunkcyjna przedsiębiorczość.	☒ (P01) Podniesienie poziomu innowacyjności gospodarki. ☒ (P02) Zapewnienie przestrzennych i infrastrukturalnych warunków inwestycji gospodarczych. ☒ (P03) Polifunkcjonizacja gospodarki.
	(O2) Nowoczesne, wysokorentowne rolnictwo.	☒ (P04) Skrócenie rynkowej drogi od rolnika do konsumenta. ☒ (P05) Dostosowanie produkcji rolnej do nowych rynków produktów żywnościowych.
	(O3) Spójna struktura podaży i popytu na lok. rynku pracy.	☒ (P06) Rozwój kwalifikacji zawodowych mieszkańców. ☒ (P07) Udoskonalenie lokalnego pośrednictwa pracy.
	(O4) Rozwinięte ponadlokalne funkcje turystyczno-rekreacyjne.	☒ (P08) Zdefiniowanie oraz marketing innowacyjnych, komercyjnych produktów i marek turystycznych gminy. ☒ (P09) Nasycenie gminy nowoczesną, funkcjonalną i zintegrowaną infrastrukturą turystyczno-rekreacyjną. ☒ (P10) Zwiększenie udziału sektora prywatnego w usługach turystyczno-rekreacyjnych i im pokrewnych oraz komercjalizacja.
	(O5) Wysoka dostępność nowoczesnej infrastruktury technicznej.	☒ (P11) Rozwój infrastruktury komunikacyjnej i telekomunikacyjnej o znaczeniu ponadlokalnym. ☒ (P12) Rozwój elektromobilności. ☒ (P13) Rozwój infrastruktury determinującej poziom bezpieczeństwa publicznego.

C. strat.	Cel operacyjny	Priorytet
(S2) „Wysoka jakość życia przez aktywność osobistą, integrację środowiskową i relacje ponadlokalne, w warunkach pełnej dostępności usług infrastruktury społecznej i technicznej	(O6) Upowszechniony, integrujący sport i rekreacja.	☒ (P14) Upowszechnienie sportu i rekreacji wśród wszystkich grup społeczności lokalnej. ☒ (P15) Wykorzystywanie sportu do stymulowania rozwoju funkcji turystyczno-rekreacyjnych gminy. ☒ (P16) Wykorzystanie sportu i rekreacji do integracji społecznej mieszkańców (budowy lokalnego kapitału społecznego).
	(O7) Nowoczesny system edukacji, opieki i wychowania.	☒ (P17) Rozwój dydaktyki kreatywności, innowacyjności, przedsiębiorczości, refleksyjności, integracyjności, obywatelskości, zdrowego życia (w tym starzenia się), ekorozwoju i kompetencji cyfrowych. ☒ (P18) Zabezpieczenie materialnych podstaw efektywnego systemu gminnej oświaty. ☒ (P19) Zwiększenie dostępności opieki, wychowania i edukacji przedszkolnej.
	(O8) Powszechność postaw obywatelskich.	☒ (P20) Kształtowanie pozytywnych wzorców osobowych i postaw społecznych budujących lokalne kapitały ludzki i społeczny. ☒ (P21) Wspieranie proobywatelskich inicjatyw społecznych.
	(O9) Zredukowane problemy społeczne.	☒ (P22) Aktywne zapobieganie i rozwiązywanie problemów społecznych. ☒ (P23) Aktywizacja oraz integracja społeczna, rodzinna i zawodowa długookresowych beneficjentów systemu pomocy i opieki społecznej. ☒ (P24) Integracja społeczno-gospodarcza osób niepełnosprawnych.
	(O10) Wielowymiarowe bezpieczeństwo publiczne.	☒ (P25) Zapewnienie wysokiej sprawności systemów ratowniczych i gaśniczych. ☒ (P26) Zapewnienie infrastruktury technicznej i usług społecznych determinujących bezpieczeństwo komunikacyjne, pożarowe, zabawy, osobiste oraz bezpieczeństwo mienia prywatnego i publicznego.

C. strat.	Cel operacyjny	Priorytet
(S2) „Wysoka jakość życia przez aktywność osobistą, integrację środowiskową i relacje ponadlokalne, w warunkach pełnej dostępności usług infrastruktury społecznej i technicznej	(O11) Skuteczne i efektywne zarządzanie rozwojem lokalnym.	☒ (P27) Równowaga budżetowa zapewniająca możliwość realizacji inwestycji i prorozwojowej działalności pozainwestycyjnej. ☒ (P28) Rozwój kompetencji i technologii samorządowych. ☒ (P29) Absorpcja środków pomocowych. ☒ (P30) Pogłębienie i efektywne wykorzystanie partnerstw społecznych, gospodarczych i publicznych w zarządzaniu rozwojem lokalnym.
	(O12) Szeroka prewencja zdrowotna i wysoka dostępność opieki zdrowotnej.	☒ (P31) Upowszechnienie wielowymiarowej profilaktyki i diagnostyki zdrowotnej. ☒ (P32) Zapewnienie wysokiej dostępności podstawowej i specjalistycznej opieki medycznej.
	(O13) Zachowane, zrewitalizowane i wykorzystane dziedzictwo historii.	☒ (P33) Rewitalizacja i ochrona dziedzictwa kulturowego. ☒ (P34) Zwiększenie stopnia wykorzystania dziedzictwa kulturowego w integracji społecznej i rozwoju ponadlokalnych funkcji turystyczno-rekreacyjnych gminy.
	(O14) Ponadlokalna, integrująca i promująca kultura.	☒ (P35) Zapewnienie uczestnictwa w kulturze wszystkich grup społeczności lokalnej. ☒ (P36) Zwiększenie stopnia wykorzystania dziedzictwa kulturowego w integracji społecznej i rozwoju ponadlokalnych funkcji turystyczno-rekreacyjnych gminy.
	(O15) Dostępne mieszkania w estetycznej przestrzeni.	☒ (P37) Rozbudowa, przebudowa i rewitalizacja przestrzeni publicznych. ☒ (P38) Zrównoważony rozwój komunalnych zasobów mieszkaniowych. ☒ (P39) Zapewnienie dogodnych warunków rozwoju niepublicznego budownictwa jedno- i wielorodzinnego.
	(O16) Dogodna i przyjazna środowisku komunikacja publiczna.	☒ (P40) Zapewnienie bezemisyjnej komunikacji publicznej na terenie całej gminy. ☒ (P41) Rozwój ponadlokalnych połączeń komunikacji publicznej.

C. strat.	Cel operacyjny	Priorytet
(S3) „Ochrona, rozwój i zrównoważone wykorzystanie dziedzictwa przyrodniczego w oparciu o ekokulturę społeczności i gospodarki lokalnej”	(O17) Minimalizacja zanieczyszczenia środowiska naturalnego.	☒ (P42) Zapewnienie spójnej i zrównoważonej ochrony głównych ekosystemów. ☒ (P43) Ograniczona niska emisja. ☒ (P44) Upowszechnianie wykorzystania źródeł energii odnawialnej.
	(O18) Kompletny system gospodarki odpadami.	☒ (P45) Doskonalenie selektywnej zbiórki i recyklingu odpadów. ☒ (P46) Usunięcie odpadów i materiałów niebezpiecznych ze środowiska.
	(O19) Witalne zasoby środowiska naturalnego.	☒ (P47) Rozbudowa i rewitalizacja zieleni trwałej. ☒ (P48) Rewitalizacja zdegradowanych fragmentów ekosystemów.
	(O20) Upowszechnione informacje i kompetencje środowiskowe.	☒ (P49) Zapewnienie przestrzegania przepisów związanych z ochroną środowiska naturalnego, ☒ (P50) Zapewnienie wysokiego poziomu świadomości ekologicznej mieszkańców.

14. Zadania strategiczne

14.1. Charakter zadań strategicznych

**Zadania strategiczne to konkretne, stałe działania oraz jednorazowe przedsięwzięcia inwestycyjne, informacyjne, promocyjne, prawne, organizacyjne, edukacyjne, monitorin-
gowe i inne, których realizacja przyczyniać się będzie do osiągnięcia celów operacyjnych,
a pośrednio strategicznych.**

**Nie istnieje możliwość zaspokojenia, nawet w kilkunastoletnim okresie, wszystkich po-
trzeb społecznych, gospodarczych i środowiskowych Gminy Kozienice.** Wynika to z trzech
powodów. Po pierwsze, mimo stosunkowo wysokich dochodów budżetowych gminy, zasoby fi-
nansowe gminy są ograniczone. Ograniczone są również zasoby czasowe, kadrowe, prze-
strzenne i środowiskowe, będące w dyspozycji samorządu gminy oraz jego partnerów współpracy
strategicznej. Po drugie, listę zadań strategicznych ograniczają rozwiązania prawne polskiego
modelu samorządu gminnego oraz pozostałych części polskiego prawa. Po trzecie, realizacja
wielu zadań inwestycyjnych wiąże się z koniecznością późniejszego ponoszenia dużych nakła-
dów na utrzymanie efektów inwestycji. To z kolei ogranicza przyszłe możliwości inwestycyjne.

**Wobec powyższych argumentów nieracjonalnym byłoby umieszczanie w SRGK 2018-
2030 zadań strategicznych odpowiadających na wszystkie obecne i przyszłe oczekiwania
każdego z mieszkańców i przedsiębiorstw gminy.** Strategia taka zawierałaby życzenia nie-
możliwe do spełnienia oraz działania kreujące nowe, lub pogłębiające już istniejące problemy
społeczne, a nawet gospodarcze. Mogłaby zostać zaakceptowana przez osoby nieświadome
nierealności zobowiązań i rzeczywistej szkodliwości nadmiernej liczebności wybranych działań,
lecz bez wątpienia w niewielkim stopniu przyczyniłaby się do rozwoju społeczno-gospodarczego
gminy.

**Konieczny był zatem wybór tych zadań strategicznych, które są możliwe do realizacji
i najbardziej przyczyniają się do osiągnięcia celów operacyjnych, a pośrednio strategicz-
nych.** W SRGK 2018-2030 wyboru tego dokonano opierając się na:

- wynikach ewaluacji wdrażania poprzedniej strategii rozwoju gminy,
- diagnozie obecnej sytuacji społeczno-gospodarczo-środowiskowej gminy, której część
wyników przedstawiono w rozdziale 6,
- analizie strategicznej, której wyniki przedstawiono w rozdziale 7,
- treści dokumentów planistycznych Gminy Kozienice uchwalonych i obowiązujących
w dniu przyjęcia niniejszej strategii, o których mowa w rozdziale 18.4,
- konsultacjach społecznych przeprowadzonych w formie warsztatów strategicznych,
o których mowa w rozdziale 4,
- konsultacjach społecznych przeprowadzonych w postaci badań ankietowych, o których
mowa w rozdziale 4,

- konsultacjach społecznych przeprowadzonych w postaci przyjmowania uwag do projektu niniejszej strategii, o których mowa w rozdziale 4,
- konsultacjach z Burmistrzem Gminy Kozienice, jego Zastępcami oraz osobami kierującymi wydziałami UM i jednostkami gminy,
- konsultacjach z Radnymi Rady Miejskiej przeprowadzonymi podczas posiedzeń Komisji Rady Miejskiej,
- ocenie ex-ante znaczenia poszczególnych zadań dla rozwoju Gminy Kozienice.

Dokonując wyborów uwzględniono także szereg czynników, takich jak rodzaj, rozmiar, zasięg czasowy i przestrzenny skutków, czas i potencjalne rozmiary kosztów realizacji, a także źródła finansowania. Pod uwagę wzięto również możliwość pozyskania środków finansowych pochodzących z Unii Europejskiej w obecnym okresie programowania 2014-2020 i w okresach przyszłych, a także z innych krajowych i zagranicznych źródeł.

Wybrane zadania poddano dalszej klasyfikacji. Każde z nich przyporządkowano do jednego lub więcej okresów związanych z kadencjami władz samorządowych, tj.:

- okresu lat 2018-2023, czyli przyszłej kadencji władz samorządowych,
- okresu lat 2023-2028, czyli kolejnej kadencji władz samorządowych,
- okresu lat 2028-2030, czyli pierwszej połowy następnej kadencji władz samorządowych.

Wyróżniono także te zadania, które powinny zostać objęte szczególną uwagą i zaangażowaniem władz (zadania główne) oraz zadania pozostałe. Wśród głównych znalazły się te, które:

- mają najrozsleglejsze, najsilniejsze i najdłuższe, pozytywne skutki dla rozwoju gminy,
- są oczekiwane przez największe grupy mieszkańców gminy oraz funkcjonujących tu przedsiębiorstw, organizacji i instytucji,

Ponadto, zadania strategiczne podzielono na te, których jedynym realizatorem będzie samorząd gminy (organy gminy, Urząd Miejski, jednostki i spółki gminy) oraz te, w realizacji których samorząd gminy będzie wspierał innych realizatorów.

W prawidłowym rozumieniu zadań strategicznych wyjątkowo istotne jest to, iż ich listy zawartej w niniejszej Strategii nie należy traktować jako zamkniętej i nie podlegającej zmianom. Istotą Strategii Rozwoju Gminy Kozienice na lata 2018-2030 są przede wszystkim cele strategiczne i operacyjne, i je należy traktować jako niezmiennie. Zadania strategiczne są natomiast sposobami osiągnięcia tych celów, a ich realizacja będzie zależna od przyszłych, nieznanych dziś w pełni, a jedynie przewidywanych, uwarunkowań i możliwości samorządu gminy oraz jego partnerów. Zadania strategiczne mogą być zatem zamieniane na inne, uzupełniane o nowe, modyfikowane, a nawet usuwane, gdy takie zmiany okażą się konieczne lub korzystne z punktu widzenia osiągnięcia celów. Z tych samych powodów możliwe są także zmiany okresów realizacji zadań strategicznych. Nie zakłada się zatem, że

wszystkie z zadań strategicznych zostaną zrealizowane i w założonych terminach. Zakłada się natomiast, że samorząd gminy wraz z partnerami strategicznymi będzie z zaangażowaniem podejmował wysiłki na rzecz ich realizacji, a jednocześnie modyfikował ich listę w trakcie wdrażania Strategii zgodnie z procedurą ewaluacyjną opisaną w rozdziale 17. Lista zadań strategicznych jest zatem wyrazem dzisiejszej wiedzy i intencji samorządu gminy co do sposobów osiągnięcia wyznaczonych celów, a nie sztywno wyznaczonych działań na cały okres realizacji Strategii.

Przyjęte oznaczenia poszczególnych rodzajów zadań są następujące:

Oznaczenia zadań strategicznych wyrażające ich okres realizacji:

- A** - zadania, których rozpoczęcie i zakończenie powinno nastąpić w latach **2018-2023** (przyszła kadencja władz samorządowych),
 - zadania, których już zostały rozpoczęte, a ich zakończenie powinno nastąpić w latach **2018-2023** (przyszła kadencja władz samorządowych),
- B** - zadania, których rozpoczęcie i zakończenie powinno mieć miejsce w latach **2023-2028** (kolejna kadencja władz samorządowych),
- C** - zadania, których rozpoczęcie i zakończenie powinno mieć miejsce w latach **2028-2030** (pierwsza połowa następnej kadencji władz samorządowych).
- A-B** - zadania, które zostały już rozpoczęte, a których zakończenie powinno nastąpić w latach **2023-2028** (przyszła kadencja władz samorządowych).
 - zadania, których rozpoczęcie i powinno nastąpić w latach **2018-2023** (przyszła kadencja władz samorządowych), a których zakończenie powinno nastąpić w latach **2023-2028** (kolejna kadencja władz samorządowych),
- A-C** - zadania, które zostały już rozpoczęte, a których zakończenie powinno nastąpić w latach **2028-2030** (pierwsza połowa następnej kadencji władz samorządowych).
 - zadania, których rozpoczęcie powinno nastąpić w latach **2018-2023** (przyszła kadencja władz samorządowych), a których zakończenie powinno nastąpić w latach **2028-2030** (pierwsza połowa następnej kadencji władz samorządowych),
- A, A** - zadania, dla których należy opracować (zaktualizować) program (plan) dziedzinowy, przy czym zarówno opracowanie (aktualizacja) i przyjęcie tego programu (planu), jak i jego realizacja powinna nastąpić w latach **2018-2023** (przyszła kadencja władz samorządowych).
- A, B** - zadania, dla których należy opracować (zaktualizować) program (plan) dziedzinowy, przy czym program (plan) ten powinien zostać opracowany (zaktualizowany) i przyjęty

w latach **2018-2023** (przyszła kadencja władz samorządowych), natomiast jego realizacja powinna nastąpić w latach **2023-2028** (kolejna kadencja władz samorządowych).

A, A-B - zadania, dla których należy opracować (zaktualizować) program (plan) dziedzinowy, przy czym program (plan) ten powinien zostać opracowany (zaktualizowany) i przyjęty w latach **2018-2023** (bieżąca kadencja władz samorządowych), natomiast jego realizacja powinna przebiegać w latach **2018-2028** (przyszła i kolejna kadencja władz samorządowych).

A, A-C - zadania, dla których należy opracować (zaktualizować) program (plan) dziedzinowy, przy czym program (plan) ten powinien zostać opracowany (zaktualizowany) i przyjęty w latach **2018-2023** (bieżąca kadencja władz samorządowych), natomiast jego realizacja powinna przebiegać w latach **2018-2030** (przyszła, kolejna i pierwsza połowa następnej kadencji władz samorządowych).

B, B - zadania, dla których należy opracować (zaktualizować) program (plan) dziedzinowy, przy czym program (plan) ten powinien zostać opracowany (zaktualizowany), przyjęty oraz wdrożony w latach **2023-2028** (kolejna kadencja władz samorządowych).

B, B-C - zadania, dla których należy opracować (zaktualizować) program (plan) dziedzinowy, przy czym program (plan) ten powinien zostać opracowany (zaktualizowany) i przyjęty w latach **2023-2028** (bieżąca kadencja władz samorządowych), natomiast jego realizacja powinna przebiegać w latach **2023-2030** (kolejna i pierwsza połowa następnej kadencji władz samorządowych).

Oznaczenia zadań strategicznych wyrażające ich znaczenie dla rozwoju Gminy Kozienice:

G - zadania strategiczne o Głównym znaczeniu dla osiągnięcia strategicznych celów Gminy Kozienice, przez co powinny zostać objęte szczególną uwagą i zaangażowaniem władz samorządowych.

P - Pozostałe zadania strategiczne. Wskazanie danego zadania jako pozostałego, nie oznacza, że nie musi być ono realizowane. Powinno zostać zrealizowane zgodnie z planem (być realizowane na bieżąco) jednak jego skutki będą wyraźnie mniejsze z punktu widzenia rozwoju gminy, niż w przypadku zadań głównych.

G, P - zbiorcze zadania strategiczne Gminy Kozienice zawierające podzadania typu G i typu P.

Oznaczenia zadań strategicznych wyrażające rolę samorządu lokalnego w ich realizacji:

W - zadania strategiczne, których Wylącznym lub głównym wykonawcą będzie samorząd Gminy Kozienice rozumiany jako jego władze, Urząd Miejski, a także jednostki gminne.

U - zadania strategiczne, w realizacji których samorząd Gminy Kozienice, rozumiany tak jak wskazano wyżej, pełnić będzie rolę inicjatora, współwykonawcy, koordynatora, źródła finansowania, źródła wsparcia merytorycznego, źródła wsparcia kadrowego, źródła wsparcia informacyjnego lub pośrednika w negocjacjach związanych z zadaniem. Zawsze będzie to jednak rola Uzupełniająca działalność innego podmiotu, np. organizacji pozarządowej, innego samorządu, podmiotu administracji państwowej, który jest zainteresowany uzyskaniem gminnego wsparcia swoich działań.

U, W - zbiorcze zadania strategiczne łączące działania typu U oraz W.

Oznaczenia zadań strategicznych wyrażające ich sposób realizacji:

J - zadania strategiczne Jednorazowe, czyli takie które polegają na wykonaniu jednorazowego przedsięwzięcia.

S - zadania strategiczne Stałe, czyli takie które polegają na wykonywaniu stałych lub cyklicznych działań.

Pełną listę zadań strategicznych, wraz ze wszystkimi omówionymi wyżej oznaczeniami, zawiera tabela 67.

14.2. Wykaz zadań strategicznych gminy

Tabela 67. Wykaz zadań strategicznych.

Numer i nazwa celu operacyjnego / zadania strategicznego	Okres	Ranga	Rola	Typ
CEL STRATEGICZNY S1: „POLIFUNKCYJNA GOSPODARKA KREATYWNA AKTYWIZUJĄCA LOKALNE KAPITAŁY I POSIADAJĄCA ROZWIĄTE RELACJE PONADLOKALNE”				
1. CEL OPERACYJNY O1: Dynamiczna, innowacyjna, polifunkcyjna przedsiębiorczość:				
1.1. Opracowanie i wdrożenie „Programu Lokalnej Polityki i Promocji Gospodarczej Gminy Kozienice na lata 2019-2030” [PLPPG 2019-2030], w tym:	A, A-C	G, P	U, W	J, S
1.1.1. Wspieranie rozwoju ponadlokalnych relacji lokalnych przedsiębiorstw:				
1.1.1.1 współtworzenie Kozienickiego Klastra Przemysłowego w ramach rozwoju inteligentnych specjalizacji terytorialnych,	A-C	G	U, W	S
1.1.1.2 wspieranie mikroprzedsiębiorstw w nawiązywaniu współpracy klastrowej,	A-C	G	U	S
1.1.1.3 wsparcie promocji dóbr i usług wytwarzanych przez lokalne podmioty gospodarcze,	A-C	P	U	S
1.1.1.4 inicjacja i współtworzenie Kozienickiego Inkubatora Przedsiębiorczości Innowacyjnej.	A	G	U, W	J
1.1.2. Tworzenie technicznych warunków funkcjonowania przedsiębiorstw:				
1.1.2.1 prawne i infrastrukturalne przygotowanie zasobu terenów inwestycyjnych pod potrzeby inwestorów zewnętrznych i wewnętrznych,	A-B	G	W	J
1.1.2.2 budowa targowiska miejskiego w Kozienicach.	A	P	W	J
1.1.3. Wspieranie rozwoju kapitału ludzkiego przedsiębiorstw:				
1.1.3.1 organizacja i wspieranie organizacji szkoleń nt. zakładania i prowadzenia działalności gospodarczej oraz rozwijania innowacyjności mikroprzedsiębiorstw,	A-C	P	U, W	S
1.1.3.2 wspieranie tworzenia i funkcjonowania podmiotów szkoleniowych podnoszących kwalifikacje mieszkańców,	A-C	P	U	S

Numer i nazwa celu operacyjnego / zadania strategicznego	Okres	Ranga	Rola	Typ
1.1.3.3 organizacja comiesięcznych „Kawiarenek Dobrych Praktyk Małego Biznesu”.	A-C	P	W	S
1.1.4. Wspieranie akumulacji kapitału przedsiębiorstw:				
1.1.4.1 wspieranie mikroprzedsiębiorców w pozyskiwaniu środków z funduszy UE i innych pomocowych,	A-C	P	U	S
1.1.4.2 stymulowanie rozwoju małych przedsiębiorstw za pomocą kryterialnych ulg i zwolnień w podatku od nieruchomości oraz innej pomocy de minimis.	A-C	P	W	S
1.1.5. Wspieranie rozwoju instytucjonalnego otoczenia przedsiębiorstw:				
1.1.5.1 inicjacja i współtworzenie Kozienickiego Inkubatora Przedsiębiorczości Innowacyjnej,	A	G	W	J
1.1.5.2 wspieranie działalności organizacji pozarządowych wspomagającej rozwój lokalnej przedsiębiorczości.	A-C	P	U	S
1.1.6. Stymulowanie inwestycji:				
1.1.6.1 krajowa i międzynarodowa promocja aktualnej oferty inwestycyjnych gminy,	A-C	G	W	S
1.1.6.2 intensyfikacja współpracy z ponadlokalnymi promotorami inwestycji zewnętrznych (np. PAIH, UMWM) w zakresie pozyskiwania inwestycji zewnętrznych,	A-C	G	W	S
1.1.6.3 pozyskiwanie ponadlokalnych inwestorów przemysłowych i wspieranie ich procesów inwestycyjnych, szczególnie zgodnych z inteligentnymi specjalizacjami terytorialnymi,	A-C	G	W	S
1.1.6.4 pozyskanie inwestorów z branży komercyjnych usług pobytowo-opiekuńczych dla osób starszych i niepełnosprawnych,	A-C	G	W	S
1.1.6.5 wspieranie rozwoju przedsiębiorstw ekonomii społecznej.	A-C	G	U	S
1.1.7. Tworzenie lokalnego klimatu przedsiębiorczości:				
1.1.7.1 społeczna promocja mikroprzedsiębiorców odnoszących sukcesy gospodarcze,	A-C	P	W	S
1.1.7.2 rozwijanie postaw innowacyjnych i przedsiębiorczych wśród młodzieży,	A-C	P	W	S
1.1.7.3 organizacja wizyt studialnych młodzieży, w ponadlokalnych, innowacyjnych firmach.	A-C	P	W	S

Numer i nazwa celu operacyjnego / zadania strategicznego		Okres	Ranga	Rola	Typ
1.1.8. Doskonalenie relacji z przedsiębiorcami:					
1.1.8.1	opracowanie i wdrożenie procedury obsługi inwestora strategicznego,	A	G	W	S
1.1.8.2	pozyskiwanie informacji nt. stanu i oczekiwań lokalnych przedsiębiorstw wobec gminy, w tym utworzenie Kozienickiego Forum Gospodarczego jako płaszczyzny konsultacji samorząd – firmy.	A-C	G	W	S
2. CEL OPERACYJNY O2: Nowoczesne, wysokorentowne rolnictwo:					
2.1. Wspieranie rozwoju rolnictwa:					
2.1.1.	współtworzenie Kozienickiego Klastra Rolnego w ramach rozwoju inteligentnych specjalizacji terytorialnych,	A-C	G	U, W	S
2.1.2.	wspieranie lokalnych związków i grup producentów rolnych,	A-C	G	U	J
2.1.3.	pozyskanie inwestora prowadzącego handel hurtowy i pośrednictwo handlowe na rzecz lokalnego rolnictwa,	A	G	W	J
2.1.4.	pozyskanie inwestora prowadzącego przetwórstwo lokalnych produktów rolnych,	A	G	W	J
2.1.5.	stosowanie obniżek ceny skupu żyta stanowiącej podstawę do ustalenia podatku rolnego,	A-C	P	W	S
2.1.6.	wspieranie edukacji rolników w zakresie pozyskiwania środków pomocowych,	A-C	P	U	S
2.1.7.	wspieranie rolników w nawiązywaniu kontraktów handlowych,	A-C	P	U	S
2.1.8.	wspieranie rozwoju ekoroelnictwa.	A-C	P	U	S
3. CEL OPERACYJNY O3: Spójna struktura podaży i popytu na lokalnym rynku pracy:					
3.1. Zwiększanie dostosowania struktury popytu i podaży na lokalnym rynku pracy:					
3.1.1.	utworzenie i wykorzystywanie Gminnego Banku Kadr,	A-C	G	W	S
3.1.2.	wspieranie działalności Centrum Aktywizacji Zawodowej Powiatowego Urzędu Pracy w Kozienicach w zakresie aktywizacji zawodowej mieszkańców Gminy Kozienice,	A-C	G	U	S
3.1.3.	dyskrybucja i wspieranie dystrybucji informacji nt. wsparcia udzielanego bezrobotnym,	A-C	P	U, W	S

Numer i nazwa celu operacyjnego / zadania strategicznego	Okres	Ranga	Rola	Typ
3.1.4. wspieranie bezrobotnych w nabywaniu nowoczesnych kompetencji zawodowych, kreatywności i woli rozwoju zawodowego,	A-C	P	U	S
3.1.5. wdrożenie projektu „Po Kompetencje – nauka i praktyka poza gminą, praca w gminie”,	A-C	G	W	S
3.1.6. wsparcie dostosowania lokalnego szkolnictwa zawodowego do potrzeb lokalnych firm,	A-B	P	U	J
3.1.7. organizacja prac społecznie użytecznych,	A-C	P	W	S
3.1.8. wspieranie przygotowania zawodowego młodocianych,	A-C	P	U	S
3.1.9. organizacja i wspieranie organizacji staży,	A-C	P	U, W	S
3.1.10. wspieranie organizacji praktycznej nauki zawodu oraz przyuczeń do pracy,	A-C	P	U	S
3.1.11. wspieranie pośrednictwa pracy i poradnictwa zawodowego,	A-C	P	U	S
3.1.12. pozyskiwanie realizacji lokalnych projektów rozwojowych rynku pracy przez uczelnie wyższe i ich biura karier,	A-C	P	W	S
3.1.13. wspieranie zatrudnienia osób znajdujących się w szczególnej sytuacji na rynku pracy w ramach prac interwencyjnych i robót publicznych,	A-C	P	U	S
3.1.14. wspieranie działalności organizacji pozarządowych stymulującej rozwój lokalnego rynku pracy,	A-C	P	U	S
3.1.15. upowszechnianie wiedzy na temat konsekwencji nierejestrowanego zatrudnienia,	A-C	P	W	S
3.1.16. promocja wzorców postaw w zakresie osobistej aktywności zawodowej mieszkańców gminy.	A-C	P	W	S
4. CEL OPERACYJNY O4: Rozwinięte ponadlokalne funkcje turystyczno-rekreacyjne:				
4.1. Opracowanie i wdrożenie „Programu Rozwoju i Promocji Funkcji Turystyczno-Rekreacyjnych Gminy Koziencice na lata 2019-2030” [PRPFTR 2019-2030], w tym:	A, A-C	G, P	W, U	J, S
4.1.1. Pozycjonowanie lokalnej oferty turystyczno-rekreacyjnych na rynkach ponadlokalnych:				
4.1.1.1 zdefiniowanie produktów i marek turystycznych gminy, w tym innowacyjnych,	A	G	W	J
4.1.1.2 krajowa i międzynarodowa promocja produktów i marek turystycznych gminy,	A	G	W	S
4.1.1.3 utworzenie internetowego, turystyczno-rekreacyjnego portalu gminy,	A	G	W	J

Numer i nazwa celu operacyjnego / zadania strategicznego	Okres	Ranga	Rola	Typ
4.1.1.4 utworzenie aplikacji mobilnej wspierającej ruch turystyczno-rekreacyjny,	A	G	W	J
4.1.1.5 udział w przedsięwzięciach mających na celu budowę produktów i marek turystyczno-rekreacyjnych subregionu kozińskiego oraz ich ponadlokalną promocję,	A-C	P	U	S
4.1.1.6 budowa krajowego, turystyczno-rekreacyjnego publicity gminy,	A-C	P	W	S
4.1.1.7 monitoring skuteczności ponadlokalnego marketingu turystyczno-rekreacyjnego i ponadlokalnej pozycji turystyczno-rekreacyjnej gminy.	A-C	G	W	S
4.1.2. Rozwój komunalnej infrastruktury turystycznej i rekreacyjnej:				
4.1.2.1 rozbudowa małej infrastruktury turystyczno-rekreacyjnej, w tym urządzeń informacji i wizualizacji turystyczno-rekreacyjnej, punktów nawigacji i stref odpoczynku,	A-C	G	W	S
4.1.2.2 oczyszczenie i rozwój zagospodarowania Jeziora Kozińskiego,	A-B	G	W	J
4.1.2.3 opracowanie i wdrożenie planu zintegrowanej sieci ścieżek i dróg pieszych oraz rowerowych, pełniących głównie funkcje turystyczno-rekreacyjne oraz ich infrastruktury okołodrogowej,	A-C	G	W	S
4.1.2.4 utworzenie Strefy Imprez Plenerowych,	A	G	W	J
4.1.2.5 rozbudowa informacyjno-turystycznego oznakowania gminy,	A	G	W	J
4.1.2.6 modernizacja i rozbudowa punktu widokowego w Kępczkach.	A	G	W	J
4.1.3. Wspieranie prywatnych inwestycji w bazę usług turystyczno-rekreacyjnych:				
4.1.3.1 prawne i infrastrukturalne przygotowanie terenów pod obiekty obsługi ruchu turystycznego oraz sprzedaż tych z nich, które stanowią własność komunalną,	A-C	G	W	J
4.1.3.2 pozyskanie inwestora do budowy kompleksu hotelowego w Kozińcach,	A-C	G	W	J
4.1.3.3 prawne i infrastrukturalne przygotowanie terenów pod budownictwo letniskowe, w tym wielorodzinne oraz sprzedaż tych z nich, które stanowią własność komunalną.	A-C	G	W	J
4.1.4. Rozwój ponadlokalnych funkcji turystyczno-rekreacyjnych gminy:				

Numer i nazwa celu operacyjnego / zadania strategicznego	Okres	Ranga	Rola	Typ
4.1.4.1 współtworzenie Kozienickiego Klastra Turystyczno-Rekreacyjnego w ramach rozwoju inteligentnych specjalizacji terytorialnych,	A-C	G	U, W	S
4.1.4.2 wspieranie rozwoju agroturystyki,	A-C	P	U	S
4.1.4.3 wspieranie rozwoju rzemiosła i rękodzielnictwa,	A-C	P	U	S
4.1.4.4 wspieranie rozwoju prywatnej infrastruktury turystycznej i rekreacyjnej,	A-C	G	U	S
4.1.4.5 wspieranie rozwoju komercyjnych usług edukacji nieformalnej, komplementarnej wobec usług turystyczno-rekreacyjnych,	A-C	G	U	S
4.1.4.6 wspieranie rozwoju komercyjnych usług kulturalno-rozrywkowych, komplementarnych wobec usług turystyczno-rekreacyjnych,	A-C	G	U	S
4.1.4.7 organizacja, wspieranie i pozyskiwanie organizacji ponadlokalnych imprez turystyczno-rekreacyjnych,	A-C	G	U, W	S
4.1.4.8 organizacja wspieranie organizacji szkoleń z zakresu zakładania i prowadzenia turystyczno-rekreacyjnej działalności gospodarczej,	A-C	P	U, W	S
4.1.4.9 wspieranie działalności organizacji pozarządowych w zakresie rozwoju ponadlokalnych funkcji turystyczno-rekreacyjnych gminy,	A-C	P	U	S
4.1.4.10 promocja podmiotów i osób najbardziej zasłużonych dla rozwoju funkcji turystyczno-rekreacyjnych gminy,	A-C	P	W	S
4.1.4.11 utworzenie Kozienickiego Forum Turystycznego jako płaszczyzny konsultacji ukladzie: „firmy turystyczne, samorządy, ich jednostki i organizacje pozarządowe”.	A-C	G	W	S
5. CEL OPERACYJNY O5: Wysoka dostępność nowoczesnej infrastruktury technicznej:				
5.1. Rozwój sieci dróg gminnych oraz infrastruktury okołodrogowej:				
5.1.1. budowa, przebudowa i rozbudowa dróg, ulic i placów gminnych, infrastruktury okołodrogowej oraz miejsc parkingowych,	A-B	G	W	S

Numer i nazwa celu operacyjnego / zadania strategicznego	Okres	Ranga	Rola	Typ
5.1.2. budowa i przebudowa dróg transportu rolniczego,	A-B	P	W	S
5.1.3. rozbudowa energooszczędnego, inteligentnego oświetlenia ulic i innych miejsc publicznych,	A-C	G	W	S
5.1.4. dostosowywanie przejść ulicznych i chodników do potrzeb osób niepełnosprawnych.	A-C	P	W	S
5.2. Rozwój infrastruktury elektromobilności:				
5.2.1. wsparcie tworzenia publicznych punktów ładowania pojazdów elektrycznych,	A-C	G	U	S
5.2.2. sukcesywna wymiana pojazdów stanowiących własność gminy i jej jednostek na elektryczne.	A-C	G	W	S
5.3. Rozbudowa sieci dróg i ścieżek rowerowych pełniących głównie funkcje komunikacyjne oraz ich infrastruktury okołodrogowej.	A-C	G	W	S
5.4. Rozwój sieci dróg powiatowych, wojewódzkich i krajowych oraz ich infrastruktury okołodrogowej, a także linii kolejowych w zakresie dotyczącym Gminy Kozienice:				
5.4.1. lobbing na rzecz budowy linii kolejowej ze stacji Świerże Górne do stacji Ryki oraz połączenia dróg krajowych nr 79 i nr 17 wraz z budową mostu drogowo-kolejowego na Wiśle w miejscowości Świerże Górne,	A-C	G	W	S
5.4.2. lobbing na rzecz i wsparcie budowy, przebudowy i rozbudowy dróg krajowych, wojewódzkich i powiatowych na terenie gminy Kozienice oraz towarzyszącej im infrastruktury okołodrogowej, w szczególności w zakresie budowy obwodnicy Kozienic,	A-B	G	U, W	S
5.4.3. wspieranie budowy infrastruktury okołodrogowej, w szczególności chodników.	A-C	G	U	S
5.5. Budowa i modernizacja urządzeń kanalizacji deszczowej odprowadzających oraz oczyszczających ścieki opadowe oraz roztopowe.	A-C	G	W	S
5.6. Kontynuacja wdrażania „Wieloletniego Planu Rozwoju i Modernizacji Urzędzeń Wodociągów i Kanalizacyjnych na lata 2018-2021” [PRMUWUK 2018-2021], w tym:	A	G	W	S
5.6.1. budowa i modernizacja obiektów i urządzeń kanalizacyjnych (przepompowni, oczyszczalni, sieci, urządzeń transmisji danych),	A	G	W	S

Numer i nazwa celu operacyjnego / zadania strategicznego	Okres	Ranga	Rola	Typ
5.6.2. budowa modernizacja obiektów i urządzeń wodociągowych (studni, stacji uzdatniania wody, sieci, urządzeń transmisji danych).	A	G	W	S
5.7. Opracowywanie i wdrażanie trzyletnich „Wieloletnich Planów Rozwoju i Modernizacji Urzędzeń Wodociągowych i Kanalizacyjnych” [PRM UWUK IV], w tym:	A-C, A-C	G	W	J, S
5.7.1. budowa i modernizacja obiektów i urządzeń kanalizacyjnych (przepompowni, oczyszczalni, sieci, urządzeń transmisji danych),	A-C	G	W	S
5.7.2. budowa modernizacja obiektów i urządzeń wodociągowych (studni, stacji uzdatniania wody, sieci, urządzeń transmisji danych),	A-C	G	W	S
5.7.3. wdrożenie systemu zdalnego odczytu wodomierzy.	A-B	G	W	S
5.8. Rozwój sieci gazowniczej:	A-B	P	U	S
5.8.1. lobbying na rzecz i wsparcie rozbudowy sieci gazowej na obszarach wiejskich gminy.	A-C	P	U, W	S
5.9. Rozwój systemów gospodarki wodami powierzchniowymi:	A-C	G	U, W	S
5.9.1. lobbying na rzecz prawidłowego utrzymania urządzeń melioracji głównej i szczegółowej,	A-C	G	U, W	S
5.9.2. lobbying na rzecz i wsparcie budowy, przebudowy i remontów urządzeń melioracji wodnych szczegółowych,	A-C	G	U, W	S
5.10. Rozwój systemów ciepłownictwa:	A-C	G	W	S
5.10.1. budowa, wymiana i modernizacja sieci i węzłów ciepłowniczych,	A-C	G	W	S
5.10.2. promocja przyłączy i budowa przyłączy do sieci ciepłowniczych.	A-C	G	W	S
5.11. Rozwój infrastruktury teleinformatycznej:	A-C	G	U	S
5.11.1. wspieranie rozwoju infrastruktury szerokopasmowego dostępu do Internetu,	A-C	G	U	S
5.11.2. rozbudowa sieci publicznych punktów i obszarów bezprzewodowego dostępu do Internetu.	A-C	G	W	S
5.12. Aktualizacje trzyletnie „Założeń do Planu Zaopatrzenia w Ciepło, Energję Elektryczną i Paliwa Gazowe dla Gminy Kozienice” [ZPZ III].	A-C, A-C	G	W	S

Numer i nazwa celu operacyjnego / zadania strategicznego		Okres	Ranga	Rola	Typ
CEL STRATEGICZNY S2: „WYSOKA JAKOŚĆ ŻYCIA PRZEZ AKTYWNOŚĆ OSOBISTĄ, INTEGRACJĘ ŚRODOWISKOWĄ I RELACJE PONADLOKALNE, W WARUNKACH PEŁNEJ DOSTĘPNOŚCI USŁUG INFRASTRUKTURY SPOŁECZNEJ I TECHNICZNEJ					
6. CEL OPERACYJNY O6: Upowszechniony, integrujący sport i rekreacja:					
6.1. Rozwój infrastruktury sportowo-rekreacyjnej:					
6.1.1.	przebudowa i budowa bazy noclegowej i gastronomicznej pensjonatu KCRiS,	A-B	G	W	J
6.1.2.	budowa kręgielni przy Krytej Pływalni Delfin Koźmienickiego Centrum Rekreacji i Sportu,	A	G	W	J
6.1.3.	budowa sali bilardowej przy Krytej Pływalni Delfin KCRiS,	A	P	W	J
6.1.4.	budowa boiska do Squash przy Krytej Pływalni Delfin KCRiS,	A	P	W	J
6.1.5.	budowa sal gimnastycznych przy gminnych, publicznych szkołach podstawowych,	A-C	G	W	J
6.1.6.	budowa nowych stref aktywności fizycznej: street workout oraz outdoor fitness,	A-C	P	W	S
6.1.7.	budowa wielofunkcyjnego toru dla sportów rowerowych, motorowerowych oraz motocyklowych itp.,	A-B	G	W	J
6.1.8.	rozbudowa skateparku KCRiS,	A	P	W	J
6.1.9.	rozbudowa Fitness Clubu KCRiS,	A	P	W	J
6.1.10.	budowa ścianki wspinaczkowej w hali sportowej KCRiS,	A	P	W	J
6.1.11.	tworzenie warunków i wspieranie rozwoju prywatnej infrastruktury sportowo-rekreacyjnej,	A-C	P	U, W	S
6.1.12.	dostosowywanie obiektów oraz urządzeń sportowo-rekreacyjnych do potrzeb osób niepełnosprawnych.	A-C	P	W	S
6.2. Wspieranie sportowców:					
6.2.1.	udzielanie uczniom i studentom stypendiów za osiągnięcia sportowe,	A-C	P	W	S
6.2.2.	przyznawanie nagród dla zawodników, trenerów i działaczy za osiągnięcie wysokich wyników sportowych we współzawodnictwie międzynarodowym lub krajowym,	A-C	P	W	S

Numer i nazwa celu operacyjnego / zadania strategicznego	Okres	Ranga	Rola	Typ
6.2.3. identyfikowanie i wspieranie rozwoju lokalnych talentów sportowych.	A-C	P	U, W	S
6.3. Upowszechnianie sportu i rekreacji:				
6.3.1. pozyskiwanie organizacji ponadlokalnych imprez sportowo-rekreacyjnych dla mieszkańców gminy oraz turystów,	A-C	G	W	S
6.3.2. organizacja i wspieranie organizacji imprez sportowo-rekreacyjnych, szczególnie masowych i szkolnych,	A-C	G	U, W	S
6.3.3. promocja sportu i rekreacji wśród mieszkańców gminy, szczególnie wśród osób prowadzących pasywny ruchowo tryb życia,	A-G	G	W	S
6.3.4. rozszerzanie i dostosowywanie do oczekiwań mieszkańców oferty usług sportowo-rekreacyjnych,	A-G	G	W	S
6.3.5. doskonalenie kwalifikacji pracowników sektora sportu i rekreacji, w tym w zakresie wykorzystania sportu i rekreacji jako narzędzia prewencji problemów oraz integracji społecznej,	A-G	G	W	S
6.3.6. promowanie postaw i osiągnięć sportowych mieszkańców,	A-G	P	W	S
6.3.7. udostępnianie lokalnym organizacjom sportowym i rekreacyjnym gminnych obiektów sportowych.	A-C	G	W	S
6.4. Wspieranie rozwoju stowarzyszeń, zrzeszeń i klubów sportowych, w tym:				
6.4.1. wspieranie zakładania lokalnych organizacji sportowych, w szczególności działających na rzecz prewencji i rozwiązywania problemów społecznych,	A-C	P	U	S
6.4.2. materialne wspieranie lokalnych organizacji sportowych i rekreacyjnych, w szczególności w działaniach zapobiegających i rozwiązujących problemy społeczne,	A-C	G	U	S
6.4.3. wspieranie lokalnych organizacji sportowych i rekreacyjnych w pozyskiwaniu środków od sponsorów i funduszy pomocowych,	A-C	P	U	S
6.4.4. udostępnianie klubom sportowym obiektów sportowych będących własnością gminy,	A-C	G	U	S
6.4.5. promowanie gminy poprzez sport profesjonalny i amatorski.	A-C	P	W	S

Numer i nazwa celu operacyjnego / zadania strategicznego		Okres	Ranga	Rola	Typ
7. CEL OPERACYJNY O7: Nowoczesny system edukacji, opieki i wychowania:					
7.1. Rozwój bazy lokalowej oraz technicznej dydaktyki i opieki przedszkolnej:					
7.1.1.	szerokopasmowe podłączenie szkół Gminy Kozienice do Internetu (POPC 2014-2020),	A	G	W	J
7.1.2.	rozwój dydaktycznej, sportowej, kulturalnej i socjalnej bazy oraz wyposażenia szkół,	A-C	G	W	S
7.1.3.	zapewnienie pełnego dostępu do gminnych placówek opieki przedszkolnej.	A-B	G	W	J
7.2. Rozwój działalności dydaktyczno-wychowawczej szkolnej i przedszkolnej:					
7.2.1.	rozwój szkolnej i przedszkolnej profilaktyki, pomocy i edukacji psychologicznej, logopedycznej, pielęgniarstwa i socjoterapeutycznej,	A-C	G	W	S
7.2.2.	wyrównywanie szans edukacyjnych dzieci i młodzieży dotkniętych problemami społecznymi i zdrowotnymi oraz zagrożonych różnymi formami wykluczenia,	A-C	G	W	S
7.2.3.	identyfikacja i wsparcie rozwoju talentów uzdolnionych uczniów i wychowanków przedszkoli,	A-C	P	U, W	S
7.2.4.	rozwój oferty zajęć pozalekcyjnych rozwijających kreatywność, przedsiębiorczość, innowacyjność, nieschematyczne myślenie i umiejętność pracy zespołowej, a także modyfikowanie zajęć lekcyjnych i przedszkolnych dla osiągnięcia tych celów,	A-C	G	W	S
7.2.5.	rozwój oferty zajęć pozalekcyjnych rozwijających świadomość współczesnych wyzwań społecznych, środowiskowych i gospodarczych w wymiarze lokalnym, krajowym i międzynarodowym oraz wiedzę nt. pożądanym wobec nich postaw lokalnych, a także modyfikowanie zajęć lekcyjnych dla osiągnięcia tych celów,	A-C	G	W	S
7.2.6.	rozwój oferty zajęć pozalekcyjnych służących prewencji i rozwiązywaniu problemów społecznych, odciążeniu rodziców, podnoszeniu bezpieczeństwa osobistego, rozwijających postawy obywatelskie i asertywne oraz zachowania prozdrowotne, a także modyfikowanie zajęć lekcyjnych i przedszkolnych dla osiągnięcia tych celów,	A-C	G	W	S
7.2.7.	rozwój oferty zajęć pozalekcyjnych aktywizujących fizycznie dzieci i młodzież,	A-C	G	W	S

Numer i nazwa celu operacyjnego / zadania strategicznego	Okres	Ranga	Rola	Typ
7.2.8. implementacja narzędzi, technik i metod dydaktycznych wykorzystujących nowe technologie informatyczne i komunikacyjne, w tym wirtualne, społecznościowe i procesowe,	A-C	G	W	S
7.2.9. zwiększanie udziału edukacji przez grupowe działania i doświadczenie (laboratoria, warsztaty, gry edukacyjne, konkursy, konwersatoria, zajęcia praktyczne, terenowe itp.),	A-C	G	W	S
7.2.10. wspieranie doskonalenia zawodowego nauczycieli,	A-C	G	U, W	S
7.2.11. znoszenie technicznych i organizacyjnych barier edukacji niepełnosprawnych uczniów i wychowanków przedszkoli,	A-C	G	W	S
7.2.12. udzielanie uczniom i studentom stypendiów za szczególne wyniki w nauce,	A-C	P	W	S
7.2.13. rozwój Uniwersytetu Trzeciego Wieku w Kozienicach działającego w ramach Kozienickiego Domu Kultury im. Bogusława Klimczuka.	A-C	G	W	S
7.3. Doskonalenie zarządzania oświatą:				
7.3.1. optymalizacja zarządzania finansami oświaty,	B	G	W	S
7.3.2. intensyfikacja zaangażowania rodziców w szkolną dydaktykę i wychowanie,	A-C	P	W	S
7.3.3. wspieranie działalności organizacji pozarządowych prowadzonej w zakresie edukacji szkolnej.	A-C	P	U	S
7.4. Kształtowanie kompetencji cyfrowych społeczności lokalnej:				
7.4.1. podnoszenie cyfrowych kompetencji osób dorosłych, w tym zagrożeń wykluczeniem cyfrowym.	A-C	P	W	S
8. CEL OPERACYJNY O8: Powszechność postaw obywatelskich:				
8.1. Opracowanie i wdrożenie „Programu Edukacji Obywatelskiej Mieszkańców Gminy Kozienice na lata 2019-2030” [PEO 2019-2030], w tym:	A, A-C	G, P	U, W	J, S
8.1.1. kształtowanie wzorców osobowych i postaw społecznych budujących kapitały ludzki i społeczny, jak: pragnienie samodoskonalenia; przedsiębiorcze podejście do życia; otwartość na zmiany, mobilność zawodowa i społecznej; samokształcenie tożsamości lokalnej; decentralizacja interpersonalna, życie prywatne i zawodowe w oparciu o liczne relacje bilateralne i sieciowe.	A-C	G	W	S

Numer i nazwa celu operacyjnego / zadania strategicznego		Okres	Ranga	Rola	Typ
8.1.2.	wspieranie inicjatyw proobywatelskich i patriotyczno-wychowawczych,	A-C	G	U	S
8.1.3.	upowszechnianie i wspieranie upowszechniania wiedzy nt. ochrony wolności, praw człowieka, swobód obywatelskich i demokracji,	A-C	G	U, W	S
8.1.4.	promocja partnerskiej integracji europejskiej i rozwoju kontaktów między społeczeństwami UE,	A-C	G	U, W	S
8.1.5.	nagradzanie i promowanie mieszkańców gminy wykazujących szczególne postawy obywatelskie w życiu prywatnym, publicznym i zawodowym,	A-C	P	W	S
8.1.6.	wspieranie org. pozarządowych i in. podmiotów w wykorzystywaniu pracy wolontariackiej,	A-C	G	U	S
8.1.7.	wspieranie nieodpłatnej pomocy prawnej i analogicznej działalności org. pozarządowych,	A-C	P	U	S
8.1.8.	wspieranie działalności organizacji pozarządowych w zakresie edukacji obywatelskiej,	A-C	P	U	S
8.1.9.	realizacja zadań publicznych w ramach inicjatyw lokalnych,	A-C	G	U, W	S
8.1.10.	utworzenie Młodzieżowego Forum Dialogu Lokalnego,	A	G	W	J
8.1.11.	utworzenie Senioralnego Forum Dialogu Lokalnego,	A	G	W	J
8.1.12.	utworzenie Kozienickiej Szkoły Liderów Publicznych.	A	G	W	J
9. CEL OPERACYJNY O9: Zredukowane problemy społeczne:					
9.1.	Kontynuacja wdrażania „Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych w Gminie Kozienice na lata 2013-2020” [SRPS 2013-2020] ⁴ .	A	G, P	U, W	J, S
9.2.	Opracowanie i wdrożenie „Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych w Gminie Kozienice na lata 2021-2030” [SRPS 2021-2030] ⁵ .	A, A-C	G, P	U, W	J, S
9.3.	Rozwój bazy materialnej systemu pomocy i opieki społecznej:				
9.3.1.	rozwój placówek wsparcia dziennego dla dzieci i młodzieży (świetlice środ., kluby młodzież.),	A-B	G	W	S

⁴ Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych w Gminie Kozienice na lata 2013-2020 jest programem wielodziałalnościowym. W związku z tym zawarte w niej przedsięwzięcia zostały uwzględnione w różnych, właściwych częściach niniejszej listy zadań strategicznych.

⁵ Jak wyżej.

Numer i nazwa celu operacyjnego / zadania strategicznego	Okres	Ranga	Rola	Typ
9.4. Rozwój systemów świadczenia usług społecznych:				
9.4.1. wykorzystywanie wolontariatu w prospołecznej działalności prowadzonej przez gminę i jej jednostki, w szczególności na rzecz osób starszych i niepełnosprawnych,	A-C	P	W	S
9.4.2. rozwój streetworkingu adresowanego do dzieci i młodzieży zagrożonych lub dotkniętych problemem alkoholowym, narkomanią, paleniem tytoniu, biedą, niedożywieniem, przestępczością, przemocą rodzinną i rówieśniczą, zaburzeniami psychicznymi, obojętnością rodzicielską, skutkami niepełnosprawności oraz sprawiających trudności wychowawcze,	A-C	G	W	S
9.4.3. utworzenie i promocja Koźmienckiego Banku Dobrych Praktyk Społecznych,	A-C	G	W	J
9.4.4. rozwój e-usług prewencji i rozwiązywania problemów społecznych,	A-C	P	W	S
9.4.5. redukcja jednostkowych kosztów usług społecznych bez obniżania ich jakości,	A-B	G	W	S
9.4.6. organizowanie samopomocy i włączanie organizacji pozarządowych w prewencję i rozwiązywanie problemów społecznych,	A-C	G	W	S
9.4.7. doskonalenie indywidualnego monitoringu beneficjentów systemu pomocy społecznej,	A-C	P	W	S
9.4.8. doskonalenie diagnoz środowisk aktualnych i potencjalnych beneficjentów systemu prewencji i pomocy społecznej, ich problemów, możliwości zapobiegania im i ich rozwiązywania,	A-C	G	W	S
9.5. Opracowywanie i wdrażanie rocznych „Gminnych Programów Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych” [PPRPA II], w tym:	A-C	P	W	S
9.5.1. zwiększanie dostępności świadczeń leczenia i rehabilitacji osób uzależnionych od alkoholu,	A-C	P	W	S
9.5.2. udzielanie rodzinom, w których występują problemy alkoholowe, pomocy psychospołecznej i prawnej oraz ochrony przed przemocą w rodzinie,	A-C	P	W	S
9.5.3. organizacja i realizacja działań profilaktycznych, szczególnie dla dzieci i młodzieży,	A-C	P	W	S
9.5.4. wspieranie podmiotów działających na rzecz profilaktyki i rozwiązywania probl. alkoholowych,	A-C	P	U	S
9.5.5. podejmowanie interwencji w związku z naruszeniem przepisów określonych w art. 13 i 15	A-C	P	W	S

Numer i nazwa celu operacyjnego / zadania strategicznego	Okres	Ranga	Rola	Typ
ustawy o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi oraz występowanie przed sądem w charakterze oskarżyciela publicznego,				
9.5.6. kontrola sprzedaży i podawania napojów alkoholowych,	A-C	P	W	S
9.5.7. podnoszenie kompetencji kadr gminnych w zakr. pracy z osobami uzależnionymi od alkoholu,	A-C	P	W	S
9.5.8. organizacja i wspieranie organizacji przedsięwzięć promujących styl życia wolny od alkoholu wśród osób uzależnionych od alkoholu.	A-C	P	U, W	S
9.6. Kontynuacja wdrażania „Gminnego Programu Przeciwdziałania Narkomanii na lata 2018-2022 dla Gminy Kozienice” [PPN 2018-2022], w tym:	A	P	U, W	S
9.6.1. zwiększanie dostępności pomocy terapeutycznej i rehabilitacyjnej dla osób uzależnionych i osób zagrożonych uzależnieniem,	A	P	W	S
9.6.2. udzielanie rodzinom z problemami narkomanii, pomocy psychospołecznej i prawnej,	A	P	W	S
9.6.3. prowadzenie profilaktycznej działalności informacyjnej, edukacyjnej oraz szkoleniowej w zakresie rozwiązywania problemów narkomanii, w szczególności dla dzieci i młodzieży,	A	P	W	S
9.6.4. wspomaganie działań instytucji, organizacji pozarządowych, kościelnych i osób fizycznych służących rozwiązywaniu problemów narkomanii,	A	P	U	S
9.6.5. pomoc społeczną osobom uzależnionym i rodzinom osób uzależnionych, dotkniętym ubóstwem i wykluczeniem społecznym i integrowanie ze środowiskiem lokalnym tych osób z wykorzystaniem pracy socjalnej i kontraktu socjalnego,	A	P	W	S
9.7. Opracowanie i wdrożenie „Gminnego Programu Przeciwdziałania Narkomanii na lata 2023-2030 dla Gminy Kozienice” [PPN 2023-2030], w tym:	A, B-C	P	U, W	S
9.7.1. zwiększanie dostępności pomocy terapeutycznej i rehabilitacyjnej dla osób uzależnionych i osób zagrożonych narkomanią,	B-C	P	W	S
9.7.2. udzielanie rodzinom z problemami narkomanii, pomocy psychospołecznej i prawnej,	B-C	P	W	S

Numer i nazwa celu operacyjnego / zadania strategicznego	Okres	Ranga	Rola	Typ
9.7.3. prowadzenie działalności informacyjnej, psychoedukacyjnej i szkoleniowej nt. narkomanii, szczególnie dla dzieci, młodzieży, rodziców, opiekunów, nauczycieli i wychowawców,	B-C	P	W	S
9.7.4. wspomaganie działań instytucji, organizacji pozarządowych, kościelnych i osób fizycznych służących rozwiązywaniu problemów narkomanii,	B-C	P	U	S
9.7.5. pomoc społeczna osobom uzależnionym i rodzinom osób uzależnionych, dotkniętym ubóstwem i wykluczeniem społecznym i integrowanie ze środowiskiem lokalnym tych osób z wykorzystaniem pracy społecznej i kontraktu społecznego,	B-C	P	W	S
9.7.6. wspieranie i prowadzenie działań prewencyjnych i kontrolnych skierowanych do osób kierujących pojazdami mechanicznymi pod wpływem narkotyków,	B-C	P	U, W	S
9.7.7. podnoszenie ogólnej świadomości społeczności lokalnej na temat przyczyn i skutków narkomanii oraz sposobów jej unikania, identyfikacji i możliwości terapii,	B-C	P	W	S
9.7.8. podnoszenie kompetencji kadr gminnych w zakresie pracy z osobami uzależnionymi,	B-C	P	W	S
9.7.9. organizacja i wspieranie organizacji przedsięwzięć promujących styl życia wolny od narkotyków wśród osób uzależnionych od nich.	B-C	P	U, W	S
9.8. Kontynuacja wdrażania „Programu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie w Gminie Koźminie na lata 2017-2019” [PPPR 2017-2019], w tym:	A	P	W	S
9.8.1. wsparcie rodzin doświadczających przemocy,	A	P	W	S
9.8.2. podniesienie świadomości społecznej w zakresie przemocy w rodzinie,	A	P	W	S
9.8.3. poprawa skuteczności działań pracowników służb, instytucji i organizacji zajmujących się przeciwdziałaniem przemocy w rodzinie,	A	P	W	S
9.8.4. zacieśnienie współpracy pomiędzy podmiotami działającymi na rzecz ograniczania zjawiska przemocy w rodzinie.	A	P	W	S
9.9. Opracowywanie i wdrażanie trzyletnich „Programów Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie	A-B, A-C	P	W	S

Numer i nazwa celu operacyjnego / zadania strategicznego		Okres	Ranga	Rola	Typ
oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie w Gminie Koźnice” [PPPR III], w tym:					
9.9.1.	prognostowanie i diagnozowanie przemocy w rodzinie oraz środowisk jego ofiar i sprawców,	A-C	P	W	S
9.9.2.	zapewnienie pełnego, specjalistycznego wsparcia osobom dotkniętym przemocą w rodzinie,	A-C	P	W	S
9.9.3.	podnoszenie świadomości i wrażliwości społecznej w zakresie zapobiegania, identyfikowania i postępowania wobec przemocy w rodzinie,	A-C	P	W	S
9.9.4.	podnoszenie kwalifikacji służb społecznych w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie oraz ochrony ofiar przemocy w rodzinie,	A-C	P	W	S
9.9.5.	wdrażanie metod i technik podnoszących skuteczność przeciwdziałania przemocy w rodzinie,	A-C	P	W	S
9.9.6.	podejmowanie działań korekcyjno-interwencyjnych wobec sprawców przemocy w rodzinie,	A-C	P	W	S
9.9.7.	wspieranie działalności instytucji, organizacji pozarządowych, kościelnych i osób fizycz. prowadzonej w zakr. przeciwdziałania przemocy w rodzinie i ochrony ofiar przemocy w rodzinie.	A-C	P	U	S
9.10. Tworzenie materialnych warunków integracji i rozwoju społecznego:					
9.10.1.	udzielanie wsparcia materialnego osobom pozbawionym możliwości zaspokojenia własnych potrzeb i znajdujących się w sytuacji kryzysowej, zgodnie z przepisami prawa,	A-C	G	W	S
9.10.2.	udzielanie pomocy celowej dla dzieci i młodzieży z rodzin o niskim statusie materialnym oraz dysfunkcyjnych,	A-G	G	W	S
9.10.3.	zapewnienie bieżącego, aktywnego spędzania wolnego czasu dla dzieci i młodzieży z rodzin o niskim statusie materialnym oraz dysfunkcyjnych,	A-C	G	W	S
9.10.4.	zapewnienie wakacyjnej rekreacji i wypoczynku dla dzieci i młodzieży z rodzin o niskim statusie materialnym oraz dysfunkcyjnych,	A-C	P	W	S
9.10.5.	promowanie i wspieranie działalności osób, organizacji pozarządowych i kościelnych polegającej na udzielaniu pomocy materialnej osobom o niskim statusie materialnym, pozbawionych możliwości zaspokojenia własnych potrzeb i znajdujących się w sytuacji kryzysowej,	A-C	P	U	S

Numer i nazwa celu operacyjnego / zadania strategicznego	Okres	Ranga	Rola	Typ
9.10.6. kontynuacja wdrażania programu „Pomoc Gminy w Zakresie Dożywiania na lata 2014-2020” [PGZD 2014-2020],	A	G	W	S
9.10.7. wspieranie funkcjonowania rad sołeckich i komitetów osiedlowych.	A-C	G	U	S
9.11. Kontynuacja wdrażania „Gminnego Programu Wspierania Rodziny w Gminie Kozienice na lata 2017-2019” [PWR 2017-2019], w tym:	A	P, G	W	S
9.11.1. diagnozowanie środowisk zagrożonych trudnymi sytuacjami żywiołymi wpływającymi na wychowanie i opiekę nad dzieckiem,	A	G	W	S
9.11.2. wzmocnienie rodzin w prawidłowym ich funkcjonowaniu w środowisku zamieszkania,	A	G	W	S
9.11.3. zapobieganie powstawaniu sytuacji kryzysowych wymagających interwencji w rodzinach wychowujących dzieci,	A	G	W	S
9.11.4. podnoszenie kompetencji służb zajmujących się organizacją pomocy dziecku i rodzinie.	A	G	W	S
9.12. Opracowywanie i wdrażanie trzyletnich „Gminnych Programów Wspierania Rodziny w Gminie Kozienice” [PWR III], w tym:	A-B, A-C	G, P	U, W	S
9.12.1. diagnozowanie zagrożeń i problemów więzi oraz funkcji rodzinnych,	A-C	G	W	S
9.12.2. wspieranie rodzin w prawidłowym, samodzielnym wypełnianiu ich podstawowych funkcji,	A-C	G	U, W	S
9.12.3. wspieranie i edukacja rodziców w godzeniu ról zawodowych i rodzicielskich,	A-C	P	U, W	S
9.12.4. inicjowanie i wspieranie przedsięwzięć społecznych rozwijających więzi międzypokoleniowe,	A-C	P	U, W	S
9.12.5. prowadzenie poradnictwa prawnego i psychologicznego dla rodziców wymagających pomocy w zakresie wypełniania funkcji rodzicielskich,	A-C	G	W	S
9.12.6. pomoc dzieciom i rodzicom z rodzin zagrożonych pozbawieniem lub ograniczeniem władzy rodzicielskiej poprzez wprowadzenie pracy asystenta rodziny,	A-C	G	W	S
9.12.7. pozyskiwanie i tworzenie warunków dla działania rodzin wspierających,	A-C	G	W	S
9.12.8. edukacja społeczności lokalnej na rzecz budowy pozytywnego wizerunku rodziny i solidarno-	A-C	P	W	S

Numer i nazwa celu operacyjnego / zadania strategicznego	Okres	Ranga	Rola	Typ
ści międzypokoleniowej,				
9.12.9. wspieranie działalności organizacji pozarządowych w zakresie wzmocnienia więzi rodzinnych,	A-C	P	U	S
9.12.10. podnoszenie kompetencji kadr gminnych w zakresie pracy na rzecz integracji rodzin i prawidłowego wypełniania funkcji rodzinnych,	A-C	G	W	S
9.12.11. wspieranie zaspokojenia podstawowych potrzeb bytowych rodzin,	A-C	G	U, W	S
9.12.12. stosowanie obniżonych cen usług jednostek gminnych dla członków dużych rodzin.	A-C	P	W	S
9.13. Integracja społeczna osób starszych i niepełnosprawnych:				
9.13.1. utworzenie Domu Dziennego Pobytu w Kozienicach,	A	G	W	J
9.13.2. usuwanie barier architekt. dla osób niepełnosprawnych, w tym w miejscach ich zamieszkania,	A-C	P	W	S
9.13.3. wspieranie udziału os. starszych i niepełnosprawnych w sporcie, rekreacji, kulturze i rożnywe,	A-C	P	U, W	S
9.13.4. angażowanie osób starszych i niepełnosprawnych we własną i partnerską działalność sportową, rekreacyjną, kulturalną i rożnywkową,	A-C	P	W	S
9.13.5. integrowanie społeczne osób starszych i niepełnospr. przez angażowanie ich w wolontariat,	A-C	P	W	S
9.13.6. kształtowanie pozytywnych postaw społecznych wobec osób starszych i niepełnosprawnych,	A-C	P	W	S
9.13.7. organizacja warsztatów umiejętności psychospołecznych osób starszych i niepełnospr.,	A-C	P	W	S
9.13.8. rozwój usług pielęgnacyjno-opiekuńczych w miejscach zamieszkania seniorów i osób niepełnosprawnych, w tym z zaburzeniami psychicznymi,	A-C	G	W	S
9.13.9. tworzenie partnerstw z organizacjami pozarządowymi realizującymi projekty w ramach Rządowego Programu na Rzecz Aktywności Społecznej Osób Starszych na lata 2014-2020,	A	P	G	S
9.13.10. rozwój działalności Warsztatu Terapii Zajęciowej w Przewozie przy M-GOPS w Kozienicach,	A-B	G	W	S
9.13.11. upowszechnianie wśród osób niepełnosprawnych informacji o przysługujących im uprawnieniach i dostępnych formach pomocy,	A-C	P	U	S
9.13.12. wspieranie działalności organizacji pozarządowych i kościelnych ukierunkowanej na pomoc	B-C	G	U	J

Numer i nazwa celu operacyjnego / zadania strategicznego	Okres	Ranga	Rola	Typ
osobom starszym i niepełnosprawnym.				
9.13.13. zabezpieczenie miejsc całodobowej opieki nad osobami starszymi,	A-C	G	W	S
9.13.14. budowa lub przebudowa mieszkań komunalnych z przeznaczeniem dla niepełnosprawnych,	A-C	P	W	S
9.13.15. wsparcie materialne seniorów i osób niepełnosprawnych w trudnej sytuacji bytowej,	A-C	P	U	S
9.13.16. organizowanie i wspieranie wolontariatu na rzecz seniorów i osób niepełnosprawnych,	A-C	P	U, W	S
9.13.17. wspieranie niepełnosprawnych bezrobotnych w pozyskaniu zatrudnienia,	A-C	P	U	S
9.13.18. wspieranie rozwoju klubów i grup wsparcia seniorów i osób niepełnosprawnych.	A-C	P	U	S
9.14. Minimalizowanie zjawiska bezdomności i jego skutków:				
9.14.1. prognozowanie i monitorowanie zjawiska bezdomności,	A-C	P	W	S
9.14.2. podejmowanie działań uprzedzających i zabezpieczających przed bezdomnością,	A-C	P	W	S
9.14.3. realizacja działań osłonowych na rzecz osób bezdomnych,	A-C	P	W	S
9.14.4. realizacja indywidualnych programów wychodzenia z bezdomności.	A-C	P	W	S
10. CEL OPERACYJNY O10: Wielowymiarowe bezpieczeństwo publiczne:				
10.1. Zapewnienie wysokiego poziomu sprawności systemów zarządzania kryzysowego.	A-C	G	U, W	S
10.2. Zapewnienie wysokiego poziomu bezpieczeństwa pożarowego:				
10.2.1. wsparcie rozwoju bazy lokalowej jednostek OSP,	A-C	G	U	S
10.2.2. wsparcie rozwoju pożarniczego wyposażenia technicznego jednostek OSP i PSP,	A-C	G	U	S
10.2.3. wsparcie wymiany pojazdów pożarniczych w jednostkach OSP,	A-C	G	U	S
10.2.4. organizacja i wspieranie organizacji edukacji dla bezpieczeństwa pożarowego.	A-C	G	U, W	S
10.3. Utrzymanie wysokiego poziomu bezpieczeństwa komunikacyjnego:				
10.3.1. organizacja i wspieranie organizacji edukacji dla bezpieczeństwa drogowego,	A-C	G	U, W	S
10.3.2. monitoring, doskonalenie organizacji i rozwój systemów zarządzania ruchem drogowym,	A-C	G	W	S
10.3.3. identyfikacja i eliminacja zagrożeń w drodze dzieci i młodzieży do szkół.	A-C	G	W	S

Numer i nazwa celu operacyjnego / zadania strategicznego		Okres	Ranga	Rola	Typ
10.4. Utrzymanie wysokiego poziomu sprawności systemów ratownictwa:					
10.4.1.	wspieranie rozwoju ratowniczego wyposażenia technicznego jednostek OSP,	A-C	G	U	S
10.4.2.	organizacja i wspieranie organizacji edukacji publicznej nt. pomocy przedmedycznej,	A-C	G	U, W	S
10.4.3.	wspieranie ratowniczych szkoleń specjalistycznych członków OSP.	A-C	G	U	S
10.5. Utrzymanie wysokiego poziomu bezpieczeństwa edukacji:					
10.5.1.	edukacja w zakresie bezpieczeństwa szkolnego,	A-C	G	W	S
10.5.2.	organizacja i wspieranie organizacji spotkań z funkcjonariuszami nt. bezpieczeństwa edukacji,	A-C	G	U, W	S
10.5.3.	rozbudowa i przebudowa systemów monitoringu wizyjnego szkół.	A-C	G	W	S
10.6. Utrzymanie wysokiego poziomu bezpieczeństwa osobistego i bezpieczeństwa mienia prywatnego oraz publicznego:					
10.6.1.	rozbudowa i modernizacja stacjonarnego i mobilnego monitoringu wizyjnego miejsc publiczn.,	A-C	G	W	S
10.6.2.	edukacja rodziców nt. współczesnej złożoności i znaczenia przestępczości nieletnich,	A-C	G	W	S
10.6.3.	wspieranie prewencyjnej działalności Powiatowej Komendy Policji w Koźnicach	A-C	G	U	S
10.6.4.	edukacja i wspieranie edukacji w zakr. bezpieczeństwa osobistego i bezpieczeństwa mienia.	A-C	G	U, W	S
10.7. Utrzymanie wysokiego poziomu bezpieczeństwa uprawiania sportu i rekreacji:					
10.7.1.	minimalizacja zagrożeń bezpieczeństwa osobistego powodowanych przez inne osoby w miejscach lokalizacji ogólnodostępnej infrastruktury sportowo-rekreacyjnej,	A-C	G	W	S
10.7.2.	minimalizacja zagrożeń związanych z użytkowaniem infrastruktury sportowo-rekreacyjnej.	A-C	G	W	S
10.8. Utrzymanie wysokiego poziomu bezpieczeństwa działalności gospodarczej i rolniczej:					
10.8.1.	organizacja szkoleń dla przedsiębiorców nt. zasad postępowania w przypadku wystąpienia zagrożeń i odpowiedzialności za naruszanie niektórych przepisów prawa,	A-C	P	W	S
10.8.2.	organizacja i wspieranie edukacji nt. bezpieczeństwa działalności rolniczej,	A-C	P	U, W	S
10.8.3.	edukacja prewencyjna mieszkańców szczególnie narażonych na oszustwa i zawieranie rażą-	A-C	P	W	S

Numer i nazwa celu operacyjnego / zadania strategicznego co niekorzystnych umów.	Okres	Ranga	Rola	Typ
10.9. Utrzymanie wysokiego poziomu bezpieczeństwa zamieszkania i zabawy (dotyczy dzieci): 10.9.1. organizacja i wspieranie organizacji edukacji dziecięcej, 10.9.2. organizacja i wspieranie organizacji szkoleń dla rodziców i opiekunów, 10.9.3. cykliczna weryfikacja bezpieczeństwa miejsc zabawy.	A-C A-C A-C	P P P	W, U W, U W	S S S
10.10. Utrzymanie wysokiego poziomu bezpieczeństwa epizootycznego.	A-B	G	W	S
10.11. Podnoszenie poziomu bezpieczeństwa cybernetycznego: 10.11.1. organizacja i wspieranie organizacji edukacji nt. osobistych zagrożeń internetowych, 10.11.2. doskonalenie systemów ochrony systemów informatycznych gminny i jej jednostek.	A-C A-C	G G	U, W W	S S
10.12. Planowanie i aktualizacja procedur dotyczących ochrony przeciwpowodziowej: 10.12.1. utrzymanie wysokiego standardu wyposażenia gminnego magazynu przeciwpowodziowego, 10.12.2. planowanie i aktualizacja procedur dotyczących ochrony przeciwpowodziowej, 10.12.3. ochrona terenów zalewowych przed urbanizacją.	A-C A-C A-C	G G G	W W W	S S S
10.13. Opracowywanie i wdrażanie rocznych „Programów Opieki nad Bezdomnymi Zwierzętami oraz Zapobiegania Bezdomności Zwierząt na Terenie Gminy Kozienice” [POBZ I].	A-C, A-C	P	U, W	S
10.14. Wspieranie działalności organizacji pozarządowych prowadzonej na rzecz porządku i bezpieczeństwa publicznego.	A-C	P	U	S
10.15. Doskonalenie kwalifikacji służb gminnych związanych z bezpieczeństwem publicznym.	A-C	G	W	S
11. CEL OPERACYJNY O11: Skuteczne i efektywne zarządzanie rozwojem lokalnym: 11.1. Równoważenie budżetowych wydatków bieżących i majątkowych: 11.1.1. organizowanie debat na temat proporcji budżetowych wydatków bieżących i majątkowych, szczególnie inwestycyjnych, 11.1.2. sporządzanie i konsultowanie prognoz długookresowych skutków finansowych nowych, gmin-	A-C A-C	G G	W W	S S

Numer i nazwa celu operacyjnego / zadania strategicznego	Okres	Ranga	Rola	Typ
nnych inwestycji w infrastrukturę społeczną i techniczną,				
11.1.3. poszukiwanie i wdrażanie innowacyjnych metod redukcji kosztów jednostkowych usług publicznych bez ograniczania ich ilości i jakości,	A-C	G	W	S
11.1.4. poszerzanie i doskonalenie wspólnej obsługi finansowej i administracyjno-organizacyjnej jednostek organizacyjnych gminy.	A-C	G	W	S
11.2. Aktywna działalność gminy na lokalnym rynku nieruchomości:				
11.2.1. prywatyzacja mienia gminy nie wykorzystywanego w związku z realizacją zadań własnych i nie przewidzianego do wykorzystania,	A-C	G	W	S
11.2.2. nabywanie, zamiany lub komunalizacja nieruchomości pod działalność związaną z realizacją zadań własnych i w celu dalszego udostępniania.	A-C	G	W	S
11.3. Doskonalenie administracji Gminy Kozienice i jej jednostek organizacyjnych:				
11.3.1. testowanie i wdrażanie pozytywnie zweryfikowanych innowacji samorządowych,	A-C	G	W	S
11.3.2. monitoring zadowolenia klientów z usług UM i innych jednostek organizacyjnych gminy,	A-C	G	W	S
11.3.3. podnoszenie kwalifikacji władz i pracowników samorządowych, w tym w zakresie nowoczesnego zarządzania publicznego, poprzez szkolenia, konsultacje, konferencje i studia i in.,	A-C	G	W	S
11.3.4. wymiana doświadczeń w zakresie zarządzania publicznego z władzami innych gmin,	A-C	G	W	S
11.3.5. rozwój zintegrowanych, komputerowych systemów zarządzania procesowego, informacji przestrzennej, obiegu dokumentacji elektronicznej, gromadzenia, przetwarzania i archiwizacji danych, wspomagania decyzji zarządzających w UM i innych jednostkach organizacyjnych gminy,	A-C	G	W	S
11.3.6. rozbudowa infrastruktury teleinformatycznej i interoperacyjnych platform cyfrowych dla usług elektronicznych w jednostkach organizacyjnych gminy,	A-C	G	W	S
11.3.7. rozwój e-usług świadczonych przez UM oraz inne jednostki gminy i spółki gminy, w tym wdrożenie internetowych kont indywidualnych i szybkich płatności on-line,	A-C	G	W	S

Numer i nazwa celu operacyjnego / zadania strategicznego	Okres	Ranga	Rola	Typ
11.3.8. tworzenie i wspieranie tworzenia mobilnych platform społecznościowych integrujących i angażujących społeczność lokalną w świadczenie usług publicznych	A-C	G	U, W	S
11.3.9. doskonalenie systemu motywowania i ocen pracowniczych.	A-C	G	W	S
11.4. Pozyskiwanie środków pomocowych:				
11.4.1. samodzielne pozyskiwanie środków pomocowych przez gminę i jej jednostki organizacyjne, na realizację zadań własnych,	A-C	G	W	S
11.4.2. udział w partnerstwach publicznych oraz innych sformalizowanych formach współpracy między samorządowej wspieranych ze środków pomocowych.	A-C	G	W	S
11.5. Rozwój systemów współpracy z partnerami publicznymi i społecznymi:				
11.5.1. włączanie wybranych zadań zawartych w SRGK 2018-2030 do strategicznych i operacyjnych dokumentów planistycznych wyższego rzędu (powiatowych, wojewódzkich, krajowych),	A-C	G	W	S
11.5.2. rozwój transgranicznej współpracy między samorządowej,	A-C	P	W	S
11.5.3. rozwój krajowej współpracy między samorządowej, w tym głównie w ramach ZGZK,	A-C	G	W	S
11.5.4. udział gminy w ponadlokalnych inicjatywach samorządowych na rzecz decentralizacji prawno-finansowych instrumentów zarządzania rozwojem lokalnym, zniesienia tzw. janosikowego oraz innych zmian prawa samorządowego,	A-C	P	W	S
11.5.5. wspieranie organizacji pozarządowych w nabywaniu kompetencji w zakresie współrealizacji zadań publicznych gminy.	A-C	G	U	S
11.6. Rozwój systemów komunikacji społecznej:				
11.6.1. rozwój „Naszej Gminy”,	A-C	G	W	S
11.6.2. rozwój „Kroniki Kozienickiej”,	A-C	G	W	S
11.6.3. rozwój public relations i publicity w mediach społecznościowych,	A-C	G	W	S
11.6.4. prowadzenie wymaganych prawem i fakultatywnych konsultacji społecznych,	A-C	G	W	S

Numer i nazwa celu operacyjnego / zadania strategicznego	Okres	Ranga	Rola	Typ
11.6.5. wielokanałowy monitoring opinii publicznej,	A-C	G	W	S
11.6.6. rozwój Systemu Komunikacji z Mieszkańcami SMS, w tym o nowe kanały komunikacji.	A-C	P	W	S
11.7. Wielofunkcyjne planowanie operacyjne:				
11.7.1. aktualizowanie „Wieloletniej Prognozy Finansowej Gminy Kozienice” [WPF],	A-C	G	W	S
11.7.2. opracowywanie i wdrażanie rocznych „Programów Współpracy Gminy Kozienice z Organizacjami Pozarządowymi” [PWOP II],	A-C	G, P	U, W	J, S
11.7.3. ocena aktualności i aktualizacja „Studium Uwarunkowań i Kierunków Zagospodarowania Przestrzennego Gminy Kozienice” [SUKZP],	A-C	G	W	S
11.7.4. ocena aktualności, sporządzanie i aktualizowanie miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego [MPZP],	A-C	G	W	S
11.7.5. kontynuacja wdrażania i opracowywanie nowych planów odnowy miejscowości [POM],	A-C	G, P	U, W	J, S
11.7.6. sporządzanie i publiczna ocena koncepcji programowo-przestrzennych przetrzeni i obiektów publicznych [KPP].	A-C	G	W	S
12. CEL OPERACYJNY O12: Szeroka prewencja zdrowotna i wysoka dostępność opieki zdrowotnej:				
12.1. Rozwój bazy materialnej lokalnej służby zdrowia:				
12.1.1. rozwój bazy materialnej i wyposażenia medycznego Samodzielnego Publicznego Zakładu Opieki Zdrowotnej „Przychodnie Kozienickie”,	A	G	W	S
12.1.2. wsparcie rozwoju Samodzielnego Publicznego Zespołu Zakładów Opieki Zdrowotnej w Kozienicach (Szpitala Powiatowego),	A	G	U	J
12.1.3. wsparcie utworzenia hospicjum.	A	G	U	J
12.2. Zapewnienie szerokiej palety lokalnych usług medycznych i profilaktycznych:				
12.2.1. rozszerzanie zakresu i zwiększenie dostępności specjalistycznego poradnictwa medycznego,	A	G	W	S
12.2.2. realizacja i wspieranie realizacji medycznych programów zdrowotnych: diagnostyczno-	A-C	G	W	S

Numer i nazwa celu operacyjnego / zadania strategicznego	Okres	Ranga	Rola	Typ
przesiewowych, terapeutycznych, rehabilitacyjnych i profilaktyczno-edukacyjnych,				
12.2.3. wspieranie rehabilitacji osób niepełnosprawnych,	A-C	G	U	S
12.2.4. rozwój opieki zdrowotnej, domowej i ambulatoryjnej dla osób starszych i niepełnosprawnych,	A-C	G	W	S
12.2.5. wspieranie działalności organizacji pozarządowych w zakresie ochrony i promocji zdrowia,	A-C	P	U	S
12.2.6. rozwój profilaktyki zdrowotnej w gminnych placówkach szkolnych i przedszkolnych.	A-C	G	W	S
13. CEL OPERACYJNY O13: Zachowane, zrewitalizowane i wykorzystane dziedzictwo historii:				
13.1. Kontynuacja wdrażania „Gminnego Programu Opieki nad Zabytkami na lata 2015-2018 dla Gminy Kozienice” [POZ 2015-2018].	A	G, P	U, W	J, S
13.2. Opracowywanie i wdrażanie czteroletnich „Gminnych Programów Opieki nad Zabytkami dla Gminy Kozienice” [POZ IV], w tym:	A-B, A-C	G, P	U, W	J, S
13.2.1. monitorowanie stanu obiektów zabytkowych i aktualizacja gminnej ewidencji zabytków,	A-C	P	W	S
13.2.2. stosowanie zwolnień i ulg podatk. wobec nieruchomości wpisanych do rejestru zabytków,	A-C	P	W	S
13.2.3. rewitalizacja obiektów zabytkowych stanowiących własność gminy,	A-C	G	W	S
13.2.4. wsparcie rewitalizacji ob. zabytkowych nie stanowiących własności gminy, w tym nagrobków	A-C	P	U	S
13.2.5. cyfryzacja, wirtualizacja, archiwizacja i promocja zabytków, w tym nieistniejących,	A	P	W	J
13.2.6. ustalenie historycznych lokalizacji nieistniejących obiektów zabytkowych,	A	P	W	J
13.2.7. wsparcie organizacji pozarządowych w ochronie i rewitalizacji obiektów zabytkowych,	A-C	P	U	S
13.2.8. tworzenie i wspieranie innowacyjnych form ochrony zabytków, np. parków kulturowych.	A-B	G	U, W	S
13.3. Ochrona, rewitalizacja i aktywizacja wykorzystania dziedzictwa kulturowego:				
13.3.1. odtworzenie zabytkowych walorów elewacji Zespołu Pałacowo-Parkowego w Kozienicach,	A	G	W	J
13.3.2. renowacja zabytkowej oficyny i wieży w Zespole Pałacowo-Parkowym w Kozienicach,	A	G	W	J
13.3.3. ewidencja, cyfryzacja i promocja, innych niż zabytki, cennych, historycznych, zasobów lokalnej kultury, znajdujących się w posiadaniu mieszkańców,	A-B	P	W	S

Numer i nazwa celu operacyjnego / zadania strategicznego		Okres	Ranga	Rola	Typ
13.3.4.	popularyzacja wiedzy o historii gminy i subregionalnym dziedzictwie kulturowym,	A-C	P	W	S
13.3.5.	edukacja mieszkańców w zakresie ochrony lokalnych dóbr kultury,	A-C	P	W	S
13.3.6.	realizacja i wspieranie realizacji działań na rzecz turystyczno-rekreacyjnego wykorzystania dziedzictwa kulturowego,	A-C	G	U, W	S
13.3.7.	realizacja i wspieranie realizacji działań na rzecz kulturalno-rozrywkowego wykorzystania dziedzictwa kulturowego,	A-C	P	U, W	S
13.3.8.	realizacja i wspieranie realizacji działań na rzecz wykorzystania dziedzictwa kulturowego w integracji społeczności lokalnej.	A-C	G	U, W	S
14. CEL OPERACYJNY O14: Ponadlokalna, integrująca i promująca kultura:					
14.1. Rozwój bazy materialnej systemu kultury:					
14.1.1.	renowacja budynku Biblioteki Publicznej Gminy Kozienice wraz odbudową tzw. starej wozowni, rewitalizacją ogrodu i innych elementów jej otoczenia,	A	G	W	J
14.1.2.	przebudowa amfiteatru nad Jeziorem Kozienickim na terenie KCRiS,	A	G	W	J
14.1.3.	remont oraz nadanie nowej funkcji staremu budynkowi KDK.	A	G	W	J
14.2. Pozyskiwanie ponadlokalnej i kreowanie lokalnej kultury oraz ich upowszechnianie:					
14.2.1.	monitorowanie oczekiwań mieszkańców i turystów w zakresie usług kulturalno-rozrywkowych i dostosowywanie gminnej oferty do tych oczekiwań,	A-C	G	W	S
14.2.2.	organizowanie i wspieranie organizacji przedsięwzięć kulturalnych, zwł. innowacyjnych, integrujących społeczność lokalną, budujących jej tożsamość i promujących lokalną kulturę,	A-C	G	U, W	S
14.2.3.	udział w krajowych i międzynarodowych programach współpracy kulturalnej,	A-C	P	W	S
14.2.4.	popularyzacja kultury krajów europejskich,	A-C	P	W	S
14.2.5.	popularyzacja i wspieranie popularyzacji wiedzy o historii, tradycji i kulturze regionu,	A-C	P	U, W	S
14.2.6.	doskonalenie kwalifikacji pracowników kultury, w tym nt. wykorzystania kultury do integracji	A-C	G	W	S

Numer i nazwa celu operacyjnego / zadania strategicznego	Okres	Ranga	Rola	Typ
społecznej, rozwiązywania problemów społecznych, obsługi turystów i ponadlokalnej promocji,	A-C	G	W	S
14.2.7. pozyskiwanie organizacji ponadlokalnych przedsięwzięć kulturalnych na terenie gminy,	A-C	G	W	S
14.2.8. pozyskiwanie ponadlokalnej kultury i rorywki dla mieszkańców gminy oraz turystów.				
14.3. Wspieranie indywidualnej aktywności w zakresie kultury:				
14.3.1. udzielanie uczniom i studentom stypendiów za osiągnięcia artystyczne,	A-C	P	W	S
14.3.2. pozastypendialne wspieranie lokalnych talentów artystycznych,	A-C	P	U	S
14.3.3. promocja i nagradzanie postaw oraz dokonań mieszkańców w zakresie kultury,	A-C	P	W	S
14.3.4. prowadzenie edukacji do uczestnictwa w kulturze,	A-C	P	W	S
14.3.5. popularyzacja czytelnictwa.	A-C	P	W	S
14.4. Wspieranie grupowej aktywności w zakresie kultury:				
14.4.1. wspieranie obywatelskiej, oddolnej, grupowej, lecz nie sformalizowanej aktywności kulturalnej,	A-C	P	U	S
14.4.2. wspieranie zakładania i funkcjonowania organizacji pozarządowych działających w sferze kultury, szczególnie działających na rzecz integracji społecznej, rozwiązywania problemów społecznych i ponadlokalnej promocji gminy,	A-C	G	U	S
14.4.3. wspieranie organizacji pozarządowych działających w sferze kultury w pozyskiwaniu środków od sponsorów i z funduszy pomocowych,	A-C	P	U	S
14.4.4. udostępnianie obiektów i lokali organizacjom pozarządowych działającym w sferze kultury.	A-C	G	W	S
15. CEL OPERACYJNY O15: Dostępne mieszkania w estetycznej przestrzeni:				
15.1. Kontynuacja wdrażania Lokalnego Programu Rewitalizacji Miasta Kozienice na lata 2016-2022 [LPR 2016-2022]⁶.	A	G, P	U, W	J, S

⁶ Lokalny Program Rewitalizacji Miasta Kozienice na lata 2016-2022 jest programem wielozdziedzinowym, nie ograniczającym się tylko do rewitalizacji obiektów budowlanych, ale dotyczącym również różnych problemów społecznych i gospodarczych. W związku z tym zawarte w nim przedsięwzięcia zostały uwzględnione w różnych, właściwych częściach niniejszej listy zadań strategicznych.

Numer i nazwa celu operacyjnego / zadania strategicznego	Okres	Ranga	Rola	Typ
15.2. Rozwój małej architektury i poprawa estetyki przestrzeni publicznych:				
15.2.1. realizacja innowacyjnego projektu architektonicznego pn. „Nowe Centrum Koźienic”,	A	G	W	J
15.2.2. inicjowanie i wspieranie poprawy poziomu estetyki prywatnych części miejsc publicznych,	A-C	P	U, W	S
15.2.3. wspieranie przedsięwzięć społecznych służących podnoszeniu poziomu estetyki miejsc publ.,	A-C	P	U	S
15.2.4. budowa nowych i rewitalizacja istniejących placów zabaw dla dzieci,	A-C	P	W	S
15.2.5. budowa pomników i in. obiektów upamiętnienia zasłużonych osób i wydarzeń historycznych,	A-C	P	W	S
15.2.6. renowacja zabytkowej fontanny przy Urzędzie Miejskim w Koźienicach,	A	P	W	J
15.2.7. instalacja i remonty wyposażenia miejsc prostego wypoczynku (ławki, stoły, nasadzenia itp.),	A-C	P	W	S
15.2.8. zwiększenie gminnego nadzoru architektonicznego nad inwestycjami prywatnymi,	A-C	G	W	S
15.2.9. budowa „psich ogrodów” służących jako bezpieczne wybiegi dla czworonogów.	A-C	P	W	S
15.3. Rozwój publicznych i prywatnych zasobów mieszkaniowych:				
15.3.1. prawne i infrastrukturalne przygotowanie terenów pod budownictwo mieszkaniowe, w tym wielo-rodzinne oraz sprzedaż tych z nich, które stanowią własność komunalną,	A-B	G	W	S
15.3.2. promocja gminy jako miejsca osiedlania się nowych mieszkańców spoza jej terenu,	A-C	G	W	S
15.3.3. rozwój zasobu mieszkań komunalnych,	A	G	W	S
15.3.4. rozwój zasobu mieszkań socjalnych.	A	G	W	J
15.4. Kontynuacja wdrażania „Wieloletniego Programu Gospodarowania Mieszkaniowym Zasobem Gminy Koźienice na lata 2017-2021” [PGM 2017-2021], w tym:	A	G	W	S
15.4.1. remonty i modernizacje budynków oraz lokali komunalnych,	A	G	W	S
15.4.2. prywatyzacja komunalnych zasobów mieszkaniowych z zastosowaniem bonifikat cenowych,	A	G	W	S
15.4.3. prowadzenie polityki czynszów zapewniającej pokrycie bieżących kosztów utrzym. budynków.	A	G	W	S
15.5. Opracowywanie i wdrażanie pięcioletnich „Wieloletnich Programów Gospodarowania Mieszkaniowym Zasobem Gminy Koźienice” [PGM VI], w tym:	A-B, A-C	G	W	S

Numer i nazwa celu operacyjnego / zadania strategicznego	Okres	Ranga	Rola	Typ
15.5.1. remonty i modernizacje budynków oraz lokali komunalnych,	A-C	G	W	S
15.5.2. rozwój zasobu mieszkań komunalnych,	A-C	G	W	S
15.5.3. preferowanie ludzi młodych, wykształconych i z dziećmi w przyznawaniu mieszkań komunaln.,	A-C	G	W	S
15.5.4. rozwój zasobu mieszkań socjalnych,	A	G	W	J
15.5.5. rozwój zasobu mieszkań chronionych,	A-C	P	W	S
15.5.6. prywatyzacja komunalnych zasobów mieszkaniowych z zastosowaniem bonifikat cenowych,	A-C	G	W	S
15.5.7. prowadzenie polityki czynszowej zapewniającej pokrycie bieżących i odtworzeniowych kosztów utrzymania budynków,	A-C	G	W	S
15.5.8. optymalizacja zasad udostępniania komunalnych lokali mieszkalnych z uwzględnieniem statusu materialnego najemców i jego zmian.	A	G	W	S
16. CEL OPERACYJNY O16: Dogodna i przyjazna środowisku komunikacja publiczna:				
16.1. Rozwój lokalnej komunikacji autobusowej:				
16.1.1. rozszerzenie miejskiej komunikacji publicznej na teren całej gminy,	A	G	W	J
16.1.2. zakup nowych autobusów z bezemisyjnym napędem elektrycznym dla komunikacji miejskiej,	A-B	G	W	J
16.1.3. budowa zatok i przystanków dla autobusów komunikacji gminnej,	A	P	W	S
16.1.4. wyposażenie przystanków komunikacji gminnej w system informacji pasażerskiej.	B	P	W	J
16.2. Rozwój regionalnej komunikacji kolejowej i autobusowej:				
16.2.1. lobbing na rzecz i wsparcie uruchomienia pasażerskiej komunikacji kolejowej,	A-C	P	U, W	S
16.2.2. wsparcie rozwoju sieci regionalnych połączeń autobusowych,	A-C	G	U	S
16.2.3. wsparcie rozwoju infrastruktury technicznej służącej obsłudze regionalnych połączeń autobusowych.	A-C	G	U	S
16.3. Tworzenie i wspieranie rozwoju alternatywnych, współdzielonych systemów komunikacji publicznej opartych o rowery oraz rowery i samochody z napędem elektrycznym.	A-C	G	U, W	S

Numer i nazwa celu operacyjnego / zadania strategicznego		Okres	Ranga	Rola	Typ
CEL STRATEGICZNY S3: OCHRONA, ROZWÓJ I ZRÓWNOWAŻONE WYKORZYSTANIE DZIEDZICTWA PRZYRODNICZEGO W OPARCIU O EKOKULTURĘ SPOŁECZNOŚCI I GOSPODARKI LOKALNEJ					
17. CEL OPERACYJNY O17: Minimalizacja zanieczyszczenia środowiska naturalnego:					
17.1. Kontynuacja wdrażania „Programu Ochrony Środowiska dla Gminy Kozienice na lata 2016-2019 z perspektywa do roku 2023” [POŚ 2016-2019]⁷, w tym:					
17.1.1. doskonalenie systemu obszarów chronionych i ochrona obiektów cennych przyrodniczo,	A	G, P		W, U	S
17.1.2. budowa, modernizacja i pielęgnacja parków i skwerów,	A	G		W	S
17.1.3. ochrona i wspieranie ochrony bioróżnorodności,	A	P		W	S
17.1.4. ochrona i wspieranie ochrony lasów,	A	P		U, W	S
17.1.5. redukcja i izolacja źródeł hałasu,	A	G		U, W	S
17.1.6. wspieranie ochrony przed polami elektromagnetycznymi,	A	P		U, W	S
17.1.7. wspieranie rekultywacji gleb,	A	P		U	S
17.1.8. likwidacja nielegalnych składowisk odpadów (tzw. dzikich wysypisk),	A	P		U	S
17.1.9. wspieranie organizacji pozarządowych w działaniach na rzecz ochrony środowiska,	A	P		W	S
17.1.10. wspieranie upowszechniania dobrych praktyk rolniczych, szczególnie w zakresie nawożenia.	A	P		U	S
17.2. Opracowywanie i wdrażanie czteroletnich „Programów Ochrony Środowiska dla Gminy Kozienice” [POŚ IV].	A	P		U	S
17.3. Upowszechnianie wykorzystania odnawialnych źródeł energii:	A-C, A-C	G, P		U, W	J, S
17.3.1. wsparcie budowy zbiorczych systemów energetycznych wykorzyst. odnawialne źródła energii,	A-C	G		U	S
17.3.2. wsparcie wymiany indywidualnych źródeł ciepła na proekologiczne,	A-C	G		U	S

⁷ W związku z tym, iż Program Ochrony Środowiska dla Gminy Kozienice na lata 2016-2019 z perspektywa do roku 2023 przewiduje realizację różnorodnych działań, część z nich zawarto w innych, właściwych częściach niniejszej listy zadań strategicznych.

Numer i nazwa celu operacyjnego / zadania strategicznego	Okres	Ranga	Rola	Typ
17.3.3. wsparcie instalacji indywidualnych urządzeń fotowoltaicznych.	A-C	G	U	S
17.4. Kontynuacja wdrażania „Planu Gospodarki Niskoemisyjnej dla Gminy Kozienice na lata 2016-2020” [PGN 2016-2020]⁸, w tym:	A	G	U, W	J, S
17.4.1. instalacja systemów energii odnawialnej na budynkach użyteczności publ. należących do UM,	A	G	W	J
17.4.2. akcje informacyjne dla mieszkańców nt. dobrych praktyk w zakr. gospodarki niskoemisyjnej,	A	P	W	S
17.4.3. wymiana kotłów węglowych na kotły na biomasę, pelet, gazowe lub elektryczne w budynkach użyteczności publicznej i w budynkach mieszkalnych (indywidualnych).	A	G	W	J
17.5. Opracowanie i wdrożenie „Planu Gospodarki Niskoemisyjnej dla Gminy Kozienice na lata 2021-2030” [PGN 2021-2030], w tym:	A, A-C	G, P	U, W	J, S
17.5.1. rozwój systemu monitoringu niskoemisyjnych zanieczyszczeń powietrza i ich źródeł,	A-C	G	W	S
17.5.2. informowanie mieszkańców o poziomach i źródłach niskoemisyjnych zanieczyszczeń,	A-C	P	W	S
17.5.3. instalacja systemów energii odnawialnej na budynkach użyteczności publicznej należących do Gminy Kozienice i jej jednostek,	A-C	P	W	J
17.5.4. wsparcie wymiany indywidualnych źródeł ciepła na proekologiczne,	A-C	G	U	S
17.5.5. edukacja mieszkańców w zakresie dobrych praktyk niskoemisyjnych,	A-C	P	W	S
17.5.6. uwzględnianie w MPZP wymogów dotyczących zaopatrywania mieszkań w ciepło z nośników nie powodujących nadmiernej „niskiej emisji” ,	A-C	P	W	S
17.5.7. uwzględnienie w zamówieniach publicznych problemów ochrony powietrza, poprzez przygotowywanie odpowiednich specyfikacji tych zamówień.	A-C	P	W	S
18. CEL OPERACYJNY O18: Kompletny system gospodarki odpadami:				
18.1. Doskonalenie systemu gospodarki odpadami komunalnymi:				

⁸ W związku z tym, iż Plan Gospodarki Niskoemisyjnej dla Gminy Kozienice na lata 2016-2020 przewiduje realizację inwestycji w różnorodną infrastrukturę techniczną, część wskazanych w nim przedsięwzięć zawarto w innych, właściwych częściach niniejszej listy zadań strategicznych.

Numer i nazwa celu operacyjnego / zadania strategicznego	Okres	Ranga	Rola	Typ
18.1.1. doskonalenie systemu selektywnej zbiórki odpadów komunalnych,	A-B	G	W	S
18.1.2. rozwój systemu zbierania, sortowania i odzysku komunalnych odpadów biodegradowalnych,	A-B	G	W	S
18.1.3. kontrola i egzekucja przestrzegania regulaminu utrzymania czystości i porządku,	G	G	W	S
18.1.4. udoskonalenie egzekucji opłat za odbiór odpadów komunalnych,	A	P	W	S
18.1.5. zapobieganie przedostawianiu się odpadów komunalnych do środowiska,	A-C	G	W	S
18.1.6. upowszechnianie wykorzystania kompostowników przydomowych,	A-C	P	W	S
18.1.7. organizowanie i wspieranie org. sprzątania śmieci w ramach „Sprzątania Świata”, „Dnia Ziemi” itp.	A-C	P	U, W	S
18.2. Doskonalenie systemów zbierania odpadów niebezpiecznych:				
18.2.1. doskonalenie systemu zbierania przeterminowanych leków z gospodarstw domowych,	A-C	P	W	S
18.2.2. doskonalenie systemu zbierania zużytych baterii, akumulatorów i sprzętu elektronicznego.	A-C	G	W	S
18.3. Kontynuacja wdrażania „Programu Usuwania Wyrobów Zawierających Azbest na Terenie Gminy Kozienice na lata 2007-2032” [PUWZA 2007-2032], w tym:	A-C	G, P	U, W	S, J
18.3.1. aktualizacja bazy danych o lokalizacji i wolumenie pozostałych wyrobów zawierając. azbest,	A-C	P	W	S
18.3.2. edukacja mieszkańców nt. szkodliwości azbestu, obowiązków dotyczących postępowania z wyrobami zawierającymi azbest, sposobów bezpiecznego ich usuwania i unieszkodliwiania,	A-C	P	W	S
18.3.3. finansowe i organizacyjne wspieranie usuwania azbestu,	A-C	G	U	S
18.3.4. wsparcie właścicieli zasobów mieszkaniowych i przedsiębiorców w pozyskiwaniu źródeł finansowania wymiany pokryw dachowych i elewacji zawierających azbest.	A-C	P	U	S
19. CEL OPERACYJNY O19: Witalne zasoby środowiska naturalnego:				
19.1. Opracowanie i wdrożenie „Programu Rozwoju i Pielęgnacji Zieleni Trwałej Gminy Kozienice na lata 2019-2030” [PRPZT 2019-2030], jako integralnej części nowego Programu Ochrony Środowiska [POŚ IV] w tym:	A, A-C	P	U, W	S
19.1.1. aranżacja i pielęgnacja istniejących terenów zieleni gminnej,	A-C	P	W	S

Numer i nazwa celu operacyjnego / zadania strategicznego	Okres	Ranga	Rola	Typ
19.1.2. realizacja nowych założeń zieleni gminnej,	A-C	P	W	S
19.1.3. przebudowa i rewitalizacja nieużytkowej i zdegradowanej zieleni gminnej,	A-C	P	W	S
19.1.4. nasadzenia i wspieranie nasadzeń roślinności śródpolnej,	A-C	P	U, W	S
19.1.5. wspieranie zalesień nieużytków, gruntów pylastych i in. gruntów o niskich klasach gleb.	A-C	P	U	S
19.2. Opracowanie i wdrożenie „Planu Urządzeniowo-Rolnego dla Obszarów Wiejskich Gminy Kozienice na lata 2019-2030” [PUR 2019-2030] w zakresie kompetencji gminnych, w tym:	A, A-C	G, P	U, W	S
19.2.1. gospodarowanie rolniczymi zasobami wodnymi,	A-C	G	U, W	S
19.2.2. kształtowanie krajobrazu rolniczego oraz ochrona gruntów,	A-C	G	U, W	S
19.2.3. kształtowanie krajobrazu przyrodniczego i kulturowego,	A-C	G	U, W	S
19.2.4. kształtowanie struktury agrarnej,	A-C	G	U, W	S
19.2.5. wspieranie wapnowania gleb oraz innych form ich rekultywacji.	A-C	P	U	S
20. CEL OPERACYJNY O20: Upowszechnione informacje i kompetencje środowiskowe:				
20.1. Pozyskiwanie informacji o środowisku:				
20.1.1. opracowanie Inwentaryzacji Przyrodniczej Gminy Kozienice,	A-C	G	W	S
20.1.2. kontrola przestrzegania przepisów ochrony środowiska naturalnego,	A-C	G	W	S
20.1.3. monitorowanie poziomów wytwarzanych i odzyskiwanych poszczególnych frakcji odpadów,	A-C	G	W	S
20.1.4. pozyskiwanie danych o stanie środowiska gminy i źródłach zanieczyszczeń oraz hałasu,	A-C	G	W	S
20.1.5. prowadzenie niezależnych badań poziomu zanieczyszczeń powietrza „niską emisją”,	A-C	G	W	S
20.1.6. pozyskiwanie informacji o technicznych i prawno-finansowych możliwościach działań na rzecz poprawy stanu środowiska naturalnego gminy,	A-C	G	W	S
20.1.7. wspieranie monitoringu stanu środowiska naturalnego oraz źródeł zanieczyszczeń prowadzonego przez inne podmioty,	A-B	P	U	S
20.1.8. bieżący monitoring zasobów przyrodniczych gminy,	A-B	P	W	S

Numer i nazwa celu operacyjnego / zadania strategicznego		Okres	Ranga	Rola	Typ
20.2. Dystrybucja informacji:					
20.2.1. publiczne udostępnianie danych o poziomach zanieczyszczeń powietrza, wód i gleb oraz głównych źródeł zanieczyszczeń,		A-C	G	W	S
20.2.2. publiczne udostępnianie danych o stanie środowiska naturalnego gminy i działaniach na rzecz jego poprawy.		A-C	G	W	S
20.3. Opracowanie i wdrożenie „Programu Edukacji Ekologicznej Mieszkańców i Turystów Gminy Kozienice na lata 2019-2030” [PEE 2019-2030], w tym:		A, A-C	G, P	U, W	J, S
20.3.1. promocja i edukacja w zakresie elektromobilności,		A-C	P	W	S
20.3.2. edukacja i wspieranie edukacji w zakresie postępowania z odpadami,		A-C	G	U, W	S
20.3.3. promocja i edukacja w zakresie upcyklingu i refreśhingu,		A-C	P	W	S
20.3.4. kreowanie właściwych postaw wobec przyrody i przyrodniczej tożsamości lokalnej,		A-C	P	W	S
20.3.5. promocja i edukacja w zakresie wykorzystania odnawialnych źródeł energii,		A-C	P	W	S
20.3.6. edukacja w zakresie oszczędzania wody oraz energii elektrycznej i ciepłej,		A-C	P	W	S
20.3.7. edukacja w zakresie szkodliwości wypalania traw,		A-C	P	W	S
20.3.8. tworzenie środowiskowych urzędzeń informacyjnych,		A-C	P	W	S
20.3.9. organizacja konkursów wiedzy i postępowania ekologicznego,		A-C	P	U	S
20.3.10. wspieranie działalności organizacji pozarządowych w zakresie edukacji ekologicznej,		A-C	P	U	S
20.3.11. organizacja szkolnych zajęć dydaktycznych „w przyrodzie”,		A-C	P	W	S
20.3.12. rozwój i wspieranie rozwoju kompetencji edukatorów i bazy służącej edukacji ekologicznej.		A-C	P	U, W	S

14.3. Powiązania zadań strategicznych z celami operacyjnymi

Osiąganiu każdego z celów operacyjnych służą zadania strategiczne. Część z nich przyczynia się do tego bezpośrednio, część z kolei pośrednio. Informacje na ten temat zawarto w tabeli 68.

Tabela 68. Powiązania między celami operacyjnymi i zadaniami strategicznymi

Cel oper.	Zadania strategiczne służące jego osiągnięciu...	
	bezpośrednio	pośrednio
1	1.1	2.1, 3.1, 4.1, 5.1, 5.2, 5.3, 5.4, 5.5, 5.6, 5.7, 5.8, 5.9, 5.10, 5.11, 5.12, 6.1, 6.3, 7.4, 8.1, 9.1, 9.2, 10.8, 11.2, 11.3, 11.4, 11.7, 13.1, 13.2, 13.3, 15.1, 15.2, 16.1, 16.2, 16.3,
2	2.1	1.1, 3.1, 4.1, 5.1, 5.5, 5.9, 8.1, 10.1, 10.2, 10.4, 10.8, 10.10, 10.12, 11.3, 11.4, 11.7, 17.1, 17.2, 19.1, 19.2, 20.1, 20.2, 20.3
3	3.1	1.1, 2.1, 5.1, 5.2, 5.3, 5.4, 5.5, 5.6, 5.7, 5.8, 5.9, 5.10, 5.11, 5.12, 7.2, 7.4, 8.1, 9.1, 9.2, 9.13, 10.8, 11.2, 11.3, 11.4, 11.7, 15.1, 15.2, 16.1, 16.2, 16.3.
4	4.1	1.1, 2.1, 3.1, 5.1, 5.2, 5.3, 5.4, 5.5, 5.6, 5.7, 5.8, 5.9, 5.10, 5.11, 5.12, 6.1, 6.3, 8.1, 9.1, 9.2, 10.6, 10.7, 10.15, 11.2, 11.3, 11.4, 11.7, 13.1, 13.2, 13.3, 14.1, 14.2, 15.1, 15.2, 15.4, 15.5, 16.2, 16.3, 17.1, 17.2, 17.3, 17.4, 17.5, 19.1, 20.1, 20.3.
5	5.1, 5.2, 5.3, 5.4, 5.5, 5.6, 5.7, 5.8, 5.9, 5.10, 5.11, 5.12	1.1, 4.1, 10.3, 10.11, 10.15, 11.1, 11.2, 11.3, 11.4, 11.5, 11.6, 11.7, 15.1, 15.2, 16.1, 16.2, 16.3, 17.1, 17.2, 17.3, 17.4, 17.5, 19.1, 19.2.
6	6.1, 6.2, 6.3, 6.4	4.1, 7.1, 7.2, 8.1, 9.1, 9.2, 9.4, 9.5, 9.6, 9.7, 9.10, 9.13, 10.7, 10.9, 10.15, 11.3, 11.4, 11.5, 11.6, 11.7, 12.2, 15.1, 15.2, 16.1, 16.3, 17.1, 17.2, 19.1, 20.3
7	7.1, 7.2, 7.3, 7.4	1.1, 2.1, 3.1, 4.1, 6.2, 6.3, 6.4, 8.1, 9.1, 9.2, 9.4, 9.5, 9.6, 9.7, 9.8, 9.9, 9.10, 9.11, 9.12, 9.13, 10.2, 10.3, 10.5, 10.6, 10.7, 10.9, 10.11, 10.15, 11.3, 11.4, 11.6, 11.7, 12.2, 13.3, 14.1, 14.2, 14.3, 14.4, 17.4, 17.5, 18.1, 18.2, 18.3, 20.2, 20.3
8	8.1	1.1, 2.1, 3.1, 4.1, 6.1, 6.2, 6.3, 6.4, 7.2, 9.1, 9.2, 9.4, 9.5, 9.6, 9.7, 9.8, 9.9, 9.10, 9.11, 9.12, 9.13, 10.3, 10.4, 10.5, 10.6, 10.7, 10.8, 10.9, 10.10, 10.11, 10.14, 10.15, 11.3, 11.4, 11.5, 11.6, 12.2, 13.1, 13.2, 13.3, 14.1, 14.2, 14.3, 14.4, 17.1, 17.2, 17.3, 17.4, 17.5, 18.1, 18.2, 18.3, 20.2, 20.3
9	9.1, 9.2, 9.3, 9.4, 9.5, 9.6, 9.7, 9.8, 9.9, 9.10, 9.11, 9.12, 9.13, 9.14	3.1, 6.1, 6.2, 6.3, 6.4, 7.1, 7.2, 7.3, 7.4, 8.1, 10.6, 10.11, 10.14, 10.15, 11.3, 11.4, 11.5, 12.1, 12.2, 13.3, 14.1, 14.2, 14.3, 14.4, 15.3, 15.5.

Cel oper.	Zadania strategiczne służące jego osiągnięciu...	
	bezpośrednio	pośrednio
10	10.1, 10.2, 10.3, 10.4, 10.5, 10.6, 10.7, 10.8, 10.9, 10.11, 10.12, 10.13, 10.14, 10.15	4.1, 5.1, 5.2, 5.3, 5.4, 5.5, 5.6, 5.7, 5.8, 5.9, 5.10, 5.11, 5.12, 6.1, 6.3, 6.4, 7.1, 7.2, 7.4, 8.1, 9.1, 9.2, 9.3, 9.4, 9.5, 9.6, 9.7, 9.8, 9.9, 9.10, 9.11, 9.12, 9.13, 9.14, 11.3, 11.4, 11.5, 11.6, 11.7, 12.1, 12.2, 14.1, 14.2, 14.3, 14.4, 15.1, 15.2, 15.5, 16.1, 16.2, 16.3, 17.1, 17.2, 17.3, 17.4, 17.5, 18.1, 18.2, 18.3, 20.1, 20.2, 20.3.
11	11.1, 11.2, 11.3, 11.4, 11.5, 11.6, 11.7	1.1, 2.1, 3.1, 4.1, 5.1, 5.2, 5.3, 5.4, 5.5, 5.6, 5.7, 5.8, 5.9, 5.10, 5.11, 5.12, 6.1, 6.2, 6.3, 6.4, 7.1, 7.2, 7.3, 7.4, 8.1, 9.1, 9.2, 9.3, 9.4, 9.5, 9.6, 9.7, 9.8, 9.9, 9.10, 9.11, 9.12, 9.13, 9.14, 10.1, 10.2, 10.3, 10.4, 10.5, 10.6, 10.7, 10.8, 10.9, 10.11, 10.12, 10.13, 10.14, 10.15, 11.1, 11.2, 11.3, 11.4, 11.5, 11.6, 11.7, 12.1, 12.2, 13.1, 13.2, 13.3, 14.1, 14.2, 14.3, 14.4, 15.1, 15.2, 15.3, 15.4, 15.5, 16.1, 16.2, 16.3, 17.1, 17.2, 17.3, 17.4, 17.5, 18.1, 18.2, 18.3, 19.1, 19.2, 20.1, 20.2, 20.3
12	12.1, 12.2	2.1, 4.1, 5.10, 6.1, 6.2, 6.3, 6.4, 7.1, 7.2, 7.3, 7.4, 8.1, 9.1, 9.2, 9.3, 9.4, 9.5, 9.6, 9.7, 9.8, 9.9, 9.10, 9.11, 9.12, 9.13, 9.14, 10.7, 10.9, 10.10, 10.13, 11.3, 11.4, 11.5, 11.6, 11.7, 15.5, 16.1, 16.2, 16.3, 17.1, 17.2, 17.3, 17.4, 17.5, 18.1, 18.2, 18.3, 19.1, 19.2, 20.1, 20.2, 20.3
13	13.1, 13.2, 13.3	4.1, 7.2, 8.1, 11.3, 11.4, 11.5, 11.6, 11.7, 14.1, 14.2, 14.3, 14.4, 15.1, 15.2, 15.3, 15.4, 15.5, 17.1, 17.2, 17.3, 17.4, 17.5
14	14.1, 14.2, 14.3, 14.4	4.1, 7.1, 7.2, 7.3, 7.4, 8.1, 9.1, 9.2, 9.3, 9.4, 9.5, 9.6, 9.7, 9.8, 9.9, 9.10, 9.11, 9.12, 9.13, 9.14, 11.3, 11.4, 11.5, 11.6, 11.7, 13.1, 13.2, 13.3, 15.1, 15.2, 16.1
15	15.1, 15.2, 15.3, 15.4, 15.5	5.1, 5.2, 5.3, 5.4, 5.5, 5.6, 5.7, 5.8, 5.9, 5.10, 5.11, 5.12, 6.1, 9.14, 10.6, 10.9, 10.12, 11.2, 11.3, 11.4, 11.5, 11.6, 11.7, 13.1, 13.2, 16.1, 16.2, 16.3, 17.1, 17.2, 17.3, 17.4, 17.5, 18.1, 18.2, 18.3, 19.1, 19.2
16	16.1, 16.2, 16.3	5.1, 5.2, 5.3, 5.4, 5.5, 5.9, 8.1, 10.3, 10.15, 11.3, 11.4, 11.5, 11.6, 11.7, 17.3, 17.4, 17.5, 20.3
17	17.1, 17.2, 17.3, 17.4, 17.5	5.1, 5.2, 5.3, 5.4, 5.5, 5.6, 5.7, 5.8, 5.9, 5.10, 5.11, 5.12, 7.2, 8.1, 1.3, 11.4, 11.5, 11.6, 11.7, 15.1, 15.2, 15.3, 15.4, 15.5, 16.1, 16.2, 16.3, 18.1, 18.2, 18.3, 19.1, 19.2, 20.1, 20.2, 20.3.
18	18.1, 18.2, 18.3	5.6, 5.7, 8.1, 11.3, 11.4, 11.5, 11.6, 11.7, 17.1, 17.2, 17.3, 17.4, 17.5, 19.1, 19.2, 20.1, 20.2, 20.3
19	19.1, 19.2	8.1, 11.3, 11.4, 11.5, 11.6, 11.7, 17.1, 17.2, 17.3, 17.4, 17.5, 18.1, 18.2, 18.3, 20.1, 20.2, 20.3
20	20.1, 20.2, 20.3	8.1, 11.3, 11.4, 11.5, 11.6, 11.7, 17.1, 17.2, 17.3, 17.4, 17.5, 18.1, 18.2, 18.3, 19.1, 19.2

15. Źródła finansowania strategii

W procesie wdrażania Strategii Rozwoju Gminy Kozienice przewiduje się wykorzystanie następujących źródeł finansowania:

- **stałe dochody budżetowe Gminy Kozienice** – podstawowym źródłem finansowania wdrażania SRGK 2018-2030 będą stałe dochody budżetowe gminy. Ich relatywnie ponadprzeciętna wartość (w przeliczeniu na jednego mieszkańca), wysoka stabilność oraz długoterminowe perspektywy wzrostu stanowią gwarancję możliwości realizacji zaprojektowanych zadań strategicznych, a przez to osiągnięcia celów operacyjnych i strategicznych, co najmniej w sferach wyznaczonych przez przyjęte priorytety rozwoju.
- **kredyty, pożyczki, obligacje i inne zobowiązania finansowe zaciągane przez Gminę Kozienice** – to źródło finansowania ma charakter tylko częściowo niezależny w stosunku do ww., czyli budżetu gminy. Większość zobowiązań zaciąganych przez gminę jest spłacanych przy wykorzystaniu jej przyszłych dochodów budżetowych, przez co zobowiązania te należy traktować bardziej jako narzędzia przyspieszania wykorzystania budżetowego źródła finansowania SRGK 2018-2030, niż jako źródło oddzielne. Niemniej, część zobowiązań może być umorzona, o ile były zaciągane z taką opcją umowną, np. w ramach preferencyjnych kredytów lub pożyczek zaciąganych w podmiotach realizujących cele publiczne. Prócz umorzeń podmioty te mogą stosować preferencyjne oprocentowanie, czyli niższe niż średniorynkowe. W takich przypadkach i w zakresie ww. preferencji oraz umorzeń, przedstawione zobowiązania można traktować jako niezależne źródła finansowania SRGK 2018-2030. Wśród zawartych w niej zadań znajdują się takie, które prowadzą do identyfikacji i wykorzystania takich źródeł.
- **dochody spółek stanowiących własność lub współwłasność Gminy Kozienice** – SRGK 2018-2030 to Strategia obejmująca działania całego systemu samorządowego, a więc także spółek gminnych należących do gminy, które posiadają własne dochody. W związku z tym dochody te traktuje się jako należące do źródeł finansowania jej realizacji.
- **kredyty, pożyczki, obligacje i inne zobowiązania finansowe zaciągane przez spółki stanowiące własność i współwłasność Gminy Kozienice** – z zastrzeżeniem analogicznym jak omówione dla zobowiązań zaciąganych bezpośrednio przez Gminę Kozienice.
- **dotacje i inne formy niestalego zasilania z budżetu państwa i państwowych funduszy celowych dla Gminy Kozienice oraz spółek stanowiących jej własność lub współwłasność** – udzielane na realizację danych przedsięwzięć realizowanych przez gminę lub na działalność przyczyniającą się do osiągnięcia danego celu publicznego.
- **dotacje, granty itp. z funduszy Unii Europejskiej dla Gminy Kozienice oraz spółek stanowiących jej własność lub współwłasność** – na realizację danych przedsięwzięć,

realizowane z funduszy Unii Europejskiej w okresach programowania 2014-2020 i 2021-2027 oraz w początkowej części okresu następnego.

- **dotacje, granty itp. z międzynarodowych funduszy pomocowych indywidualnych krajów lub organizacji międzynarodowych innych niż Unia Europejska dla Gminy Kozienice** – na realizację danych przedsięwzięć, które przyczyniają się do osiągnięcia celów tych funduszy, np. środowiskowych, społecznych.
- **środki samorządów powiatowego i wojewódzkiego oraz ich jednostek i spółek w odniesieniu do wspólnych zadań strategicznych** – niektóre z zadań strategicznych przewidzianych do realizacji w SRGK 2018-2030 to zadania, w realizacji których Gmina Kozienice, jej jednostki, spółki, będą pełnić rolę podmiotów wspierających głównych realizatorów tych zadań, niezależnych od samorządu gminy. W realizacji części innych zadań przewiduje się, iż Gmina Kozienice, jej jednostki, spółki otrzymają wsparcie jako realizatorzy główni tych zadań. W obu tych sytuacjach środki finansowe niezależnych partnerów, angażowane przez nich w realizację ww. zadań, należy traktować jako jedno ze źródeł finansowania SRGK 2018-2030.
- **środki zaangażowane przez prywatne podmioty gospodarcze w ramach partnerstwa publiczno-prywatnego** – niektóre z zadań strategicznych zaplanowanych w SRGK 2018-2030 mogą być realizowane w ramach partnerstwa publiczno-prywatnego, tzn. w oparciu o umowy długoterminowe zawarte pomiędzy Gminą Kozienice prywatnymi podmiotami gospodarczymi, których celem jest stworzenie składników infrastruktury umożliwiających świadczenie usług o charakterze publicznym.
- **środki pochodzące ze składek członków oraz dotacje, granty i inne formy niestalego zasilania finansowego z funduszy Unii Europejskiej i krajowych, pozyskane przez lokalne organizacje pozarządowe** – w ramach wspólnej realizacji wybranych zadań strategicznych z samorządem Gminy Kozienice.

CZĘŚĆ III:
Sposób wdrażania, monitoringu i ewaluacji
Strategii Rozwoju Gminy Kozienice na lata 2018- 2030

16. Wdrażanie SRGK 2018-2030

16.1. Przydział zadań strategicznych

Niezwłocznie po przyjęciu SRGK 2018-2030 przez Radę Miejską, każde z zadań strategicznych, Zarządzeniem Burmistrza, zostanie przydzielone do poszczególnych wydziałów Urzędu Miejskiego, stanowisk samodzielnych, a także jednostek gminy. Stanie się to w trybie Zarządza Burmistrza. Na podstawie umów, zadania strategiczne mogą też być przydzielane podmiotom niezależnym – organizacjom pozarządowym, prywatnym przedsiębiorstwom, innym jednostkom samorządowym – partnerom Gminy Kozienice. Przydzielenie zadania oznacza wskazanie w jakim wydziale, jednostce, czy na jakim stanowisku zadanie będzie ono głównie realizowane lub koordynowane.

16.2. Powołanie i funkcjonowanie Zespołu ds. Wdrażania Strategii Rozwoju Gminy Kozienice i jego podgrup

Wdrażanie SRGK 2018-2030 odbywać się będzie poprzez realizację przez Gminę Kozienice zadań własnych (obligatoryjnych i fakultatywnych, opartych na kompetencji generalnej samorządów lokalnych), a także zadań zleconych, przy wykorzystaniu należących do Gminy Kozienice jednostek oraz spółek i z zastosowaniem wszystkich dostępnych instrumentów prawnych, informacyjnych i organizacyjnych. Będzie się zatem odbywać w ramach prowadzonej dotychczas, statutowej działalności.

Tym niemniej, skuteczne, terminowe i efektywne wdrażanie SRGK 2018-2030 wymaga zaangażowania w ten proces zespołu osób realizującego strategiczne czynności koncepcyjne, organizacyjne, koordynacyjne i ewaluacyjne. Zespół taki zostanie powołany Zarządzeniem Burmistrza pod nazwą „Zespół ds. Wdrażania Strategii Rozwoju Gminy Kozienice na lata 2018-2030”, w skrócie ZWS, niezwłocznie po przyjęciu SRGK 2018-2030 przez Radę Miejską. ZWS zostanie podzielony na 3 grupy osób zaangażowanych w prace nad społeczną, gospodarczą i środowiskową sferą rozwoju gminy. Grupom tym zostaną nadane nazwy:

1. **G-ZWS** – gospodarcza grupa Zespołu ds. Wdrażania Strategii Rozwoju Gminy Kozienice,
2. **S-ZWS** – społeczna grupa Zespołu ds. Wdrażania Strategii Rozwoju Gminy Kozienice,
3. **E-ZWS** – ekologiczna grupa Zespołu ds. Wdrażania Strategii Rozwoju Gminy Kozienice.

W skład ZWS wejdą osoby kierujące wydziałami Urzędu Miejskiego i jednostkami gminy, a także piastujące stanowiska samodzielne, którym przydzielono do realizacji zadania strategiczne. Poszczególni członkowie ZWS mogą być przydzieleni jednocześnie do więcej niż jednej grupy. Przewodniczącym ZWS będzie Burmistrz. Poza Przewodniczącym ZWS, powołani zostaną także Zastępca Przewodniczącego oraz (opcjonalnie) przewodniczący każdej z grup (zaleca się aby byli to Zastępcy Burmistrza). W pierwszych latach jego funkcjonowania prace ZWS organizował, koordynował i kompleksowo wspomagał będzie zewnętrzny ekspert ds. zarządzania strategicznego.

Pozwoli to osiągnąć trzy cele. Po pierwsze zapewni on sprawne działanie ZWS mimo, iż będzie praca w takim zespole będzie nowym doświadczeniem zawodowym dla jego członków zastępujących w wykonywaniu tych obowiązków, dla wykonania których muszą dopiero nabyć nowe kompetencje. W szczególności dotyczy zadań mieszczących się w opisanych niżej funkcjach planistycznej, ewaluacyjnej i koordynacyjnej ZWS. Po drugie, wykonując swoje zadania, będzie przekazywał członkom ZWS wspomniane kompetencje oraz praktyczną wiedzę na temat właściwego funkcjonowania całego ZWS. Po trzecie przygotuje cały ZWS i jego poszczególnych członków do sprawnego przejęcia od niego obowiązków po osiągnięciu pierwszych dwóch, opisanych celów.

Każda z ww. 3 grup, kompleksowo wspomagana przez ww. eksperta, będzie wykonywała opisane niżej funkcje wdrożeniowe, dotyczące, odpowiednio, gospodarczych, społecznych i środowiskowych celów, planów i programów dziedzinowych oraz zadań strategicznych.

Biorąc pod uwagę strukturę SRGK 2018-2030, doświadczenia innych samorządów terytorialnych w zakresie wdrażania strategii, a także cechy charakterystyczne Gminy Kozienice, ZWS będzie pełnił niżej wskazane funkcje.

Funkcja planistyczna. Polegać będzie na przygotowywaniu planów i programów dziedzinowych w następującym zakresie:

- a.) kierowanie pracami lub nadzorowanie prac nad każdym planem lub programem dziedzinowym przez co najmniej jednego członka właściwej grupy ZWS,
- b.) udział w konsultacjach treści projektu każdego planu lub programu dziedzinowego wszystkich członków właściwej grupy ZWS,
- c.) zapewnieniu zgodności każdego planu lub programu dziedzinowego ze SRGK 2018-2030.

Plany i programy dziedzinowe zostały wskazane w tabeli 67. W tabeli tej każdy z tych planów i programów został przydzielony jednej ze sfer: gospodarczej, społecznej lub środowiskowej.

Funkcja ewaluacyjna. Jednym z najważniejszych warunków wdrażania SRGK 2018-2030 jest jej ewaluacja. **Cele ewaluacji to: pozyskanie przez władze gminne informacji o postępach we wdrażaniu SRGK 2018-2030, a następnie, na ich podstawie, modyfikowanie SRGK 2018-2030, tak by nieprzerwanie i skutecznie osiągać cele strategiczne i operacyjne gminy. Dodatkowym celem ewaluacji jest również identyfikacja sytuacji, w której konieczne będzie całkowite zastąpienie SRGK 2018-2030 nową Strategią. Na ewaluację składać się będą: monitoring wdrażania SRGK 2014-2020, przygotowywanie sprawozdań z realizacji SRGK 2018-2030 na podstawie monitoringu, a także przygotowywanie na jego podstawie projektów zmian SRGK 2018-2030. Rolą całego ZWS w procesie ewaluacji będzie:**

- d.) prowadzenie monitoringu realizacji zadań strategicznych i osiągnięcia celów operacyjnych SRGK 2018-2030 (por. rozdział 17.2),
- e.) sporządzanie sprawozdań z realizacji SRGK 2018-2030 zawierających wyniki ww. monitoringu i ich ocenę, przedkładanych corocznie przez Burmistrza Radzie Miejskiej,
- f.) sporządzanie (opcjonalnie) propozycji zmian w SRGK 2018-2030 lub przyjęcia nowej Strategii, przedkładanych przez Burmistrza Radzie Miejskiej (rozdział 17.3),

Funkcja wewnętrznej dystrybucji informacji. Skuteczność i efektywność wdrażania SRGK 2018-2030 w dużej mierze zależy od sprawności obiegu informacji na temat realizacji zawartych w niej zadań strategicznych między organami gminy, kierownictwem wydziałów Urzędu Miejskiego, kierownictwem jednostek gminy oraz kierownictwem partnerów współdziałania strategicznego. Poszczególne grupy ZWS będą zatem:

- g.) pełnić rolę forów wymiany bieżących informacji, poglądów i koncepcji związanych z realizacją zadań strategicznych i wdrażaniem SRGK 2018-2030 w poszczególnych jej sferach: gospodarczej, społecznej i środowiskowej.

Funkcja kooperacyjna. Realizacja niektórych zadań strategicznych Gminy Kozienice będzie odbywać się we współpracy z: samorządem Województwa Mazowieckiego, samorządem Powiatu Kozienickiego, samorządami sąsiednich gmin (w tym partnerami współpracy transgranicznej), podmiotami gospodarczymi i ich organizacjami, instytucjami dystrybuującymi środki pomocowe lub/i wspierającymi samorządy w sposób pozamaterialny oraz organizacjami pozarządowymi. Podstawowe przesłanki współpracy to możliwości poprawy skuteczności i efektywności wdrażania SRGK 2018-2030 oraz pozyskania dodatkowych środków pieniężnych. Niezbędna jest zatem identyfikacja takich potencjalnych partnerów strategicznych, a następnie projektowanie i wykonywanie z nimi wspólnych przedsięwzięć. W związku z tym ZWS będzie:

- h.) wskazywał Burmistrzowi podmioty, które mogą stać się ww. partnerami strategicznymi,
- i.) projektował, negocjował, prowadził, oceniał współpracę z partnerami strategicznymi w realizacji wybranych zadań strategicznych,
- j.) przedkładał Burmistrzowi propozycje dotyczące aplikacji zadań strategicznych SRGK 2018-2030 do kompleksowych lub branżowych programów planistycznych Województwa Mazowieckiego i Powiatu Kozienickiego, a także partnerstw, związków i stowarzyszeń, których Gmina Kozienice jest członkiem.

Funkcja prewencyjna. Jednym z zagrożeń SRGK 2018-2030 jest możliwość odrzucenia jej przez władze gminne kolejnych kadencji. Zmiana priorytetów rozwojowych jest niezbywalnym prawem każdej władzy samorządowej, opartym na zasadach demokracji stanowiących fundamenty polskiego ustroju. Jeśli odbywa się ona jako konstruktywna reakcja na zmianę otoczenia i wnętrza

jednostki samorządowej, wtedy należy oceniać ją pozytywnie. Wydaje się jednak, że w perspektywie najbliższych kilku lat istnieje niewielkie prawdopodobieństwo diametralnej zmiany uwarunkowań rozwojowych Gminy Kozienice oraz preferencji jej mieszkańców i działających tu przedsiębiorców. W związku z tym, w celu ograniczenia prawdopodobieństwa odrzucenia SRGK 2018-2030 przez władze kolejnych kadencji z innych, pozamerytorycznych powodów, ZWS:

- k.) przygotuje dla każdej nowej Rady Miejskiej i przedstawi jej syntetyczną informację na temat SRGK 2018-2030 i jej dotychczasowej realizacji.

Funkcja koordynacyjna. Jednym z warunków prawidłowego wdrażania SRGK 2018-2030 jest zapewnienie spójności z nią wszystkich innych dokumentów planistycznych samorządu gminy. SRGK 2018-2030 jest bowiem nadrzędna w stosunku do pozostałych, gminnych planów, programów i strategii, wobec czego powinny one z niej wynikać. Jest to możliwe jedynie drogą uwzględniania treści SRGK 2018-2030 we wszystkich pracach planistycznych prowadzonych w gminie. W związku z tym ZWS będzie:

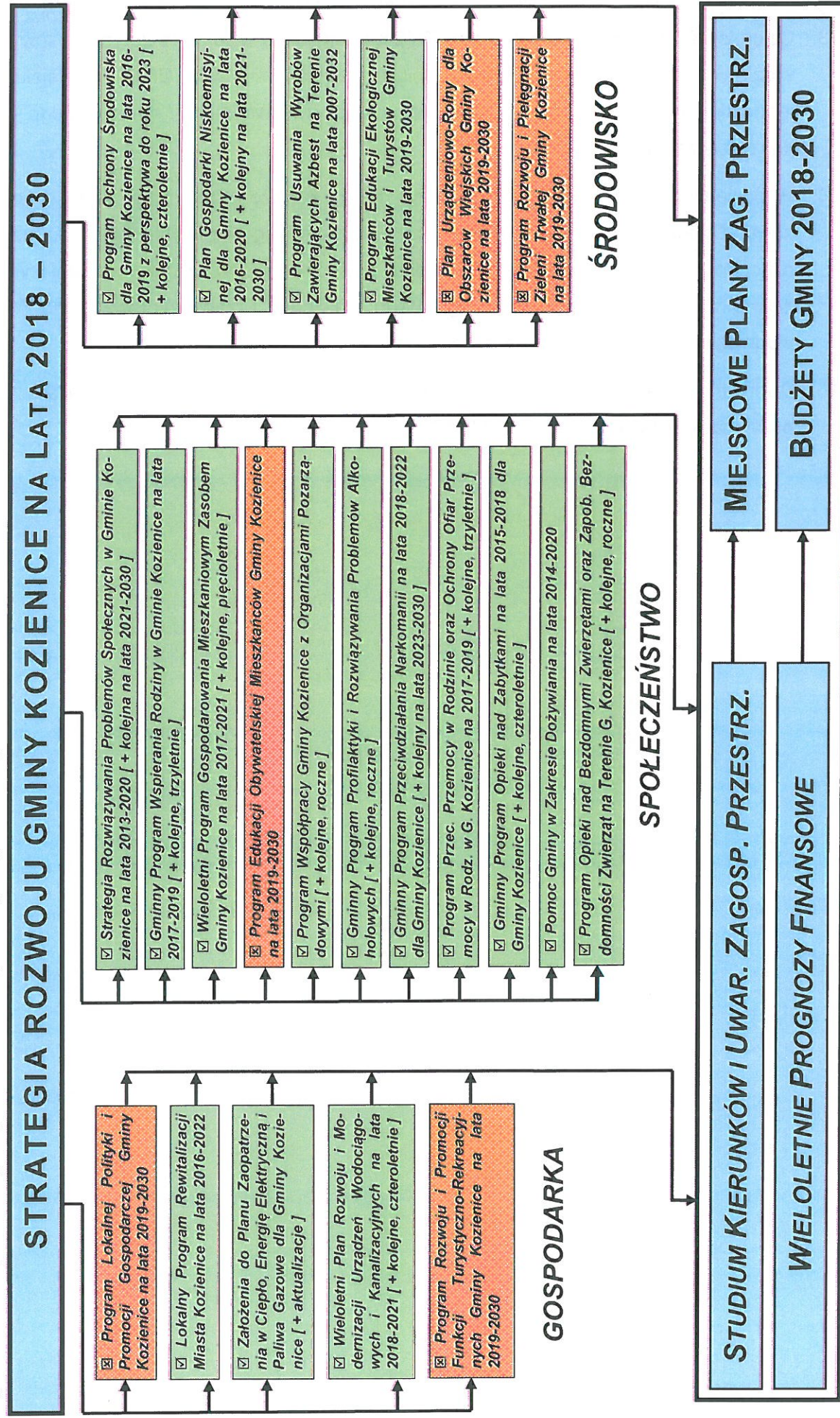
- l.) opiniować projekty gminnych planów, programów i strategii pod kątem ich zgodności ze SRGK 2018-2030,
- m.) opiniować projekty, dokonywanego przez Burmistrza, przydziału zadań strategicznych do wydziałów oraz stanowisk samodzielnych Urzędu Miejskiego oraz jednostek i spółek gminy,
- n.) na bieżąco aktualizować „Mapę koordynacji dokumentów planistycznych Gminy Kozienice” według wzorca przedstawionego na rysunku 6. Na mapie tej kolorem zielonym i znakiem ☒ oznaczono dokumenty planistyczne, które Gmina Kozienice już posiada. Część z tych dokumentów planistycznych będzie wymagała aktualizacji w trakcie realizacji SRGK 2018-2030 (czasem cyklicznej, wymaganej przez prawo), co wskazano na ww. rysunku oraz w tabeli 67. Dokumenty planistyczne oznaczone kolorem czerwonym i znakiem ☐ nie zostały jeszcze sporządzone i muszą zostać opracowane oraz przyjęte do realizacji niezwłocznie po przyjęciu SRGK 2018-2030 przez Radę Miejską.

16.3. Zasady prac ZWS nad wdrażaniem SRGK 2018-2030

1. Powołanie ZWS nie wymaga zmian regulaminu organizacyjnego Urzędu Miejskiego. ZWS będzie organem sztabowym powołanym przy Burmistrzu o charakterze horyzontalnym, nie hierarchicznym.
2. Posiedzenia grup ZWS zwoływane będą przez przewodniczących grup i nie rzadziej niż raz w miesiącu. Posiedzenia całego ZWS zwoływane będą przez Burmistrza i nie rzadziej niż raz na pół roku.

3. Członkowie ZWS wykonują prace w ZWS samodzielnie w ramach dotychczasowych obowiązków służbowych, przy wykorzystaniu podległych im kadr w Urzędzie Miejskim lub w jednostkach (spółkach) gminy oraz z kompleksowym wsparciem zewnętrznego eksperta ds. zarządzania strategicznego.
4. W posiedzeniach ZWS lub grup ZWS nie muszą zawsze uczestniczyć wszyscy ich członkowie. Dobór osób na posiedzenie będzie zależeć od jego tematyki i należy do przewodniczącego grupy lub Burmistrza. W każdym posiedzeniu ZWS będzie uczestniczył ekspert zewnętrzny ds. zarządzania strategicznego. Za zgodą Przewodniczącego lub Wiceprzewodniczącego może on prowadzić posiedzenia ZWS.
5. Burmistrz może rozszerzać listę zadań ZWS o inne zadania niż wyżej skazane, służące organizacji wdrażania i ewaluacji SRGK 2018-2030.

Rysunek 7. Mapa koordynacji dokumentów planistycznych Gminy Kozienice

17. Plan ewaluacji SRGK 2018-2030

17.1. Istota i fazy ewaluacji

W procesie wdrażania SRGK 2018-2030 co roku stosowane będą naprzemiennie 2 rodzaje ewaluacji: zadaniowa i zadaniowo-wskaźnikowa. W obu ewaluacjach udział brać będą ZWS, Burmistrz i Rada Miejska.

Ewaluacja zadaniowa będzie przeprowadzana dla lat 2018, 2020, 2022, 2024, 2026, 2028, 2030 wdrażania SRGK 2018-2030, w terminie do końca II kwartału roku następującego po roku, dla którego przeprowadzana jest ewaluacja. Ewaluacja ta będzie składać się z następujących trzech faz:

1. przeprowadzenie przez ZWS monitoringu zadaniowego realizacji zadań strategicznych SRGK 2018-2030,
2. przygotowanie przez ZWS sprawozdania z realizacji SRGK 2018-2030 w danym roku na podstawie ww. monitoringu wraz z opcjonalnymi propozycjami zmian SRGK 2018-2030,
3. przedłożenie ww. sprawozdania przez Burmistrza Radzie Miejskiej i (opcjonalnie) wprowadzenie przez Radę Miejską zmian do SRGK 2018-2030.

Ewaluacja zadaniowo-wskaźnikowa będzie przeprowadzana dla lat 2019, 2021, 2023, 2025, 2027 i 2029 wdrażania SRGK 2018-2030, w terminie do końca II kwartału roku następującego po roku, dla którego przeprowadzana jest ewaluacja. Ewaluacja ta będzie składać się z następujących trzech faz:

1. przeprowadzenie przez ZWS:
 - a. monitoringu realizacji zadań strategicznych SRGK 2018-2030,
 - b. monitoringu wskaźnikowego efektów wdrażania SRGK 2018-2030,
 - c. monitoringu wskaźnikowego opinii o efektach wdrażania SRGK 2018-2030,
2. przygotowanie przez ZWS sprawozdania z realizacji SRGK 2018-2030 w danym roku na podstawie ww. monitoringów wraz z opcjonalnymi propozycjami zmian SRGK 2018-2030,
3. przedłożenie ww. sprawozdania przez Burmistrza Radzie Miejskiej i (opcjonalnie) wprowadzenie przez Radę Miejską zmian do SRGK 2018-2030.

17.2. Monitoring

Monitoring to pierwsza faza ewaluacji. W zależności od rodzaju ewaluacji stosowany będzie tylko monitoring realizacji zadań strategicznych SRGK 2018-2030, lub także monitoring wskaźnikowy efektów wdrażania SRGK 2018-2030 oraz monitoring wskaźnikowego opinii o efektach wdrażania SRGK 2018-2030.

Monitoring realizacji zadań strategicznych SRGK 2018-2030 to monitoring mający na celu ustalenie zakresu lub stopnia dotychczasowej realizacji każdego z zadań strategicznych SRGK

2018-2030 – licząc od roku przyjęcia. Będzie on polegał na złożeniu sprawozdań z realizacji zadań strategicznych przez kierujących wydziałami Urzędu Miejskiego, piastujących stanowiska samodzielne, kierujący jednostkami (spółkami) gminy oraz kierujących niezależnymi podmiotami partnerskimi, którym zadania te zostały przydzielone do realizacji Zarządzeniem Burmistrza. Na podstawie tych sprawozdań ustalone zostaną liczby i udziały zadań strategicznych:

1. jednorazowych, których realizacja jeszcze nie została rozpoczęta,
2. jednorazowych, których realizacja trwa,
3. jednorazowych, wykonanych,
4. stałych, nie realizowanych,
5. stałych, realizowanych.

Dla powyższych udziałów ustalone zostaną także opóźnienia w realizacji zadań strategicznych w stosunku do okresów ich realizacji wskazanych w tabeli 67.

Monitoring wskaźnikowy efektów wdrażania SRGK 2018-2030 polega na przyporządkowaniu każdemu z celów operacyjnych wskaźników efektu, charakteryzujących poziom osiągnięcia tego celu operacyjnego, a następnie na ustalaniu wartości tych wskaźników. Pozwala to orzec, czy cele te są osiąganе, a co za tym idzie jaka jest jakość życia i gospodarowania w gminie. W tabeli 69 przedstawiono wskaźniki, które mogą zostać użyte do tego celu. Oznaczono je symbolem ⊙. Ich zbiór może być jednak modyfikowany w zależności od potrzeb i zmieniających się uwarunkowań realizacji SRGK 2018-2030, a także w zależności od dostępności danych. Dopuszczalne jest także wykorzystywanie części zaproponowanych wskaźników, odnoszących się do danego celu operacyjnego, jeśli w dostatecznym stopniu obrazują one poziom jego osiągnięcia.

Zaproponowane wskaźniki efektu obrazują efekty działań podejmowanych przez samorząd gminy w ramach realizacji SRGK 2018-2030. Podkreślić jednak należy, iż w części przypadków efekty te nie będą wyłącznie wynikiem działania samorządu gminy, ale również wynikiem działań samorządu powiatowego, samorządu województwa, władz państwowych, podmiotów gospodarczych, osób fizycznych, różnorodnych instytucji i organizacji oraz różnych innych podmiotów i zjawisk zewnętrznych. Merytoryczne prawo do stosowania tych wskaźników wynika jednak z dwóch założeń. Po pierwsze, samorząd gminy ma co najmniej zadowalająco istotny wpływ na poziom tych efektów. Po drugie, jeśli uzyskany został zadowalający poziom wskaźników efektu przyporządkowanych do danego celu operacyjnego, nawet bez lub z niskim udziałem wpływu samorządu gminy, to oznacza to, iż cel ten został osiągnięty w zadowalającym stopniu i dalsze działania samorządu gminy w tym zakresie nie są już konieczne.

Dane niezbędne do ustalenia wartości wskaźników efektu pochodzić będą z:

- Banku Danych Lokalnych Głównego Urzędu Statystycznego,
- Urzędu Miejskiego w Kozienicach,

- jednostek i spółek Gminy Kozienice,
- Starostwa Powiatowego w Kozienicach,
- Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie w Kozienicach,
- Samodzielnego Publicznego Zespołu Zakładów Opieki Zdrowotnej w Kozienicach (Szpitala Powiatowego),
- Powiatowego Urzędu Pracy w Kozienicach,
- Poradni Psychologiczno-Pedagogicznej w Kozienicach
- Komendy Powiatowej Policji w Kozienicach,
- Komendy Powiatowej Państwowej Straży Pożarnej w Kozienicach,
- Powiatowej Stacji Sanitarno-Epidemiologicznej w Kozienicach,
- ochotniczych straży pożarnych.

Monitoring wskaźnikowy opinii o efektach wdrażania SRGK 2018-2030 polega na przyporządkowaniu każdemu z celów operacyjnych wskaźników opinii, charakteryzujących opinie mieszkańców lub przedsiębiorców gminy na temat stopnia osiągnięcia tego celu operacyjnego, a następnie na ustalaniu wartości tych wskaźników. Pozwala to orzec, w jakim stopniu społeczność lokalna jest usatysfakcjonowana z osiągania celów operacyjnych, a co za tym idzie jak postrzega swą jakość życia oraz jakość gospodarowania. W tabeli 69 przedstawiono wskaźniki opinii, które mogą zostać użyte do tego celu. Oznaczono je symbolem ☒. Ich zbiór może być jednak modyfikowany w zależności od potrzeb i zmieniających się uwarunkowań realizacji SRGK 2018-2030, a także w zależności od możliwości pozyskania danych. Dopuszczalne jest także wykorzystywanie części zaproponowanych wskaźników opinii, odnoszących się do danego celu operacyjnego, jeśli w dostatecznym stopniu obrazują one opinie mieszkańców i przedsiębiorców nt. jego osiągnięcia.

Dane niezbędne do ustalenia wartości wskaźników efektu pochodzić będą z:

- badań ankietowych opinii kadr szkół Gminy Kozienice,
- badań ankietowych opinii uczniów szkół Gminy Kozienice,
- badań ankietowych opinii mieszkańców Gminy Kozienice,
- badań ankietowych opinii rolników, przedsiębiorców i naczelnej kadry kierowniczej firm zarejestrowanych na terenie Gminy Kozienice.

Tabela 69. Wskaźniki monitoringu wdrażania SRGK 2018-2030

Cel op.	MOŻLIWE DO WYKORZYSTANIA WSKAŹNIKI
01 Dynamiczna, innowacyjna, polifunkcyjna przedsiębiorczość	CEL STRATEGICZNY S1: „POLIFUNKCYJNA GOSPODARKA KREATYWNA AKTYWIZUJĄCA LOKALNE KAPITAŁY I POSIADAJĄCA ROZWIĄTE RELACJE PONADLOKALNE”
	☐ Liczba przedsiębiorstw funkcjonujących/założonych/zlikwidowanych w danym roku.
	☐ Liczba zatrudnionych w niepublicznych podmiotach gospodarczych.
	☐ Liczba zatrudnionych w przedsiębiorstwach z sekcji PKD nie związanych z energetyką.
	☐ Pozycje w rankingach atrakcyjności inwestycyjnej (prasa branżowa, publikacje naukowe).
	☐ Nakłady inwestycyjne małych i średnich przedsiębiorstw ⁹ .
	☐ Wartość „wskaźnika skłonności do przedsiębiorczości (WSP)” ^{10a} .
	☐ Liczba pozyskanych inwestorów zewnętrznych i wartość ich nakładów inwestycyjnych.
	☐ Liczba najemców stanowisk handlowych na targowisku miejskim.
	☐ Liczba uczestników szkoleń nt. zakładania i prowadzenia działalności gospodarczej oraz rozwijania innowacyjności mikroprzedsiębiorstw.
	☒ Udział przedsiębiorców zamierzających rozszerzyć/ograniczyć zakres branżowy/przestrzenny prowadzonej działalności gospodarczej.
	☒ Udział przedsiębiorców raportujących wzrost/spadek liczby pracowników w ostatnich 2-3 latach.
	☒ Udział przedsiębiorców deklarujących wzrost/spadek liczby pracowników w perspektywie 2-3 lat.
	☒ Udział przedsiębiorców oceniających co najmniej dobrze tworzenie warunków rozwoju gospodarczego i wspieranie przedsiębiorstw przez władze gminy.
	☒ Udziały przedsiębiorców raportujących co najmniej korzystny wpływ poszczególnych cech Gminy Kozienice na rozwój przedsiębiorstwa i całego biznesu.
	☒ Udział przedsiębiorców raportujących co najmniej dobrą kondycję finansową przedsiębiorstwa.
	☒ Udział przedsiębiorców prognozujących co najmniej dobrą kondycję finansową przedsiębiorstwa w perspektywie 2-3 lat.
	☒ Udział przedsiębiorców prognozujących co najmniej niewielki rozwój przedsiębiorstwa w perspektywie 2-3 lat.
	☒ Udział przedsiębiorców deklarujących, że ogólnie rzecz biorąc Gmina Kozienice jest dla biznesu miejscem co najmniej atrakcyjnym.

⁹ Zgodnie z Zaleceniem KE z dnia 6 maja 2003 r. dotyczącym definicji mikroprzedsiębiorstw oraz małych i średnich przedsiębiorstw (notyfikowane jako dokument nr C(2003) 1422), 2003/361/WE.

¹⁰ Wskaźnik skłonności przedsiębiorczości (WSP) obliczany jest jako liczba mieszkańców przypadająca na jedną, drobną firmę prywatną.

Cel op.	MOŻLIWE DO WYKORZYSTANIA WSKAŹNIKI
O2 Nowoczesne, wysokorentowne rolnictwo	☐ Liczba grup producentów rolnych funkcjonujących na terenie gminy.
	☐ Liczba lokalnych gospodarstw rolnych – członków grup producentów rolnych.
	☐ Przeciętna powierzchnia gospodarstwa rolnego.
	☐ Wartość wsparcia finansowego pozyskanego przez lokalne gospodarstwa rolne.
	☐ Liczba rolników, którzy wzięli udział w szkoleniach zorganizowanych lub wspartych przez gminę.
	☐ Udział gospodarstw ekologicznych w całkowitej liczbie gospodarstw.
	☐ Udział powierzchni gospodarstw ekologicznych w całkowitej powierzchni wszystkich gospodarstw rolnych.
	☐ Liczba mieszkańców gminy pracujących w Sekcji A PKD Dziale 1.
	☐ Wolumen (wartość) podstawowych działań produkcji rolnej wytworzonej przez lokalne gospodarstwa rolne.
	☒ Udział właścicieli gospodarstw rolnych zamierzających rozszerzyć/ograniczyć areal prowadzonej działalności rolnej.
	☒ Udział właścicieli gospodarstw rolnych raportujących wzrost/spadek liczby pracowników w ostatnich 2-3 latach.
	☒ Udział właścicieli gospodarstw rolnych deklarujących wzrost/spadek liczby pracowników w perspektywie 2-3 lat.
	☒ Udział właścicieli gospodarstw rolnych oceniających co najmniej dobrze tworzenie warunków rolnictwa przez władze gminy
	☒ Udział właścicieli gospodarstw rolnych raportujących co najmniej dobrą obecną kondycję finansową gospodarstwa rolnego.
	☒ Udział właścicieli gospodarstw rolnych prognozujących co najmniej dobrą kondycję finansową gospodarstwa rolnego w perspektywie 2-3 lat.
O3...	☒ Udział właścicieli gospodarstw rolnych prognozujących co najmniej niewielki rozwój gospodarstwa rolnego w perspektywie 2-3 lat.
	☐ Udział kobiet wśród osób bezrobotnych mieszkańców gminy.
	☐ Udział osób do 25 roku życia wśród bezrobotnych mieszkańców gminy.
	☐ Udział osób powyżej 50 roku życia wśród bezrobotnych mieszkańców gminy.
	☐ Stopa bezrobocia w gminie.
	☐ Liczba niepełnosprawnych bezrobotnych mieszkańców gminy.
	☐ Liczba mieszkańców gminy, których oferty podjęcia pracy znalazły się w Gminnym Banku Kadr.
	☐ Liczba mieszkańców gminy, którzy znaleźli pracę dzięki Gminnemu Bankowi Kadr.

MOŻLIWE DO WYKORZYSTANIA WSKAŹNIKI	
O3 Spółna struktura podaży i popytu na lokalnym rynku pracy	☐ Wartość wsparcia udzielonego na przygotowanie zawodowe młodocianych mieszkańców gminy.
	☐ Liczba bezrobotnych mieszkańców gminy, których szkolenia zostały wsparte przez gminę.
	☐ Liczba bezrobotnych mieszkańców gminy objętych zorganizowanymi przez gminę lub wspartymi pracami interwencyjnymi, pracami społecznie użytecznymi, stażami i robotami publicznymi.
	☐ Liczba bezrobotnych mieszkańców gminy objętych zorganizowaną lub wspartą przez gminę praktyczną nauką zawodu oraz przyuczeniem do pracy.
	☐ Wartość wsparcia udzielonego lokalnym organizacjom pozarządowym na wsparcie rozwoju lokalnego rynku pracy.
	☐ Wartość udzielonej pomocy na ekonomiczne usamodzielnienie bezrobotnych i niepełnosprawnych mieszkańców gminy.
	☐ Wartość pozyskanych, lokalnych projektów rozwojowych rynku pracy realizowanych przez uczelnie wyższe i ich biura karier.
	☐ Liczba bezrobotnych mieszkańców gminy, którzy znaleźli pracę w podmiotach przedsiębiorczości społecznej.
	☐ Liczba promowanych, dobrych wzorców w zakresie osobistej aktywności zawodowej mieszkańców gminy.
	☒ Udział przedsiębiorców raportujących, że liczba kandydatów na pracowników, którzy mają odpowiednie kwalifikacje jest co najmniej średnia.
	☒ Udział mieszkańców raportujących, iż zamierzają się przeprowadzić poza obszar gminy ze względu na trudności znalezienia pracy jakiej pragną.
	☒ Udział mieszkańców prognozujących, iż prawdopodobieństwo, że w najbliższych 2-3 latach stracą pracę jest co najmniej średnie.
	☒ Udział mieszkańców oceniających, że Gmina Kozienice daje co najmniej dostateczne szanse na karierę zawodową jakiej pragną.
	☒ Udział nowych mieszkańców gminy, którzy przeprowadzili się do niej ze względu na znalezione w niej miejsce pracy.
	☒ Udział mieszkańców oceniających co najmniej dobrze tworzenie przez władze gminy warunków rozwoju gospodarczego.
O4...	☐ Liczba przedsiębiorstw działających w sekcjach PKD, związanych z turystyką i rekreacją ¹¹ .
	☐ Liczba zatrudnionych w przedsiębiorstwach działających w sekcjach PKD, związanych z turystyką i rekreacją ⁹ .
	☐ Liczba miejsc noclegowych w obiektach turystycznych.
	☐ Liczba noclegów udzielonych turystom polskim w obiektach turystycznych.
	☐ Liczba noclegów udzielonych turystom zagranicznym w obiektach turystycznych.
	☐ Liczba turystów polskich, którym udzielono co najmniej 1 noclegu.

¹¹ Zgodnie z Rozporządzeniem RM z dnia 20 stycznia 2004 r. (Dz. U. 33, poz. 289) ze zmianami wprowadzonymi Rozporządzeniem Rady Ministrów z dnia 14 lipca 2004 r. (Dz. U. 165, poz. 1727).

Cel op.	MOŻLIWE DO WYKORZYSTANIA WSKAŹNIKI
O4 Rozwinięte ponadlokalne funkcje turystyczno-rekreacyjne	☒ Liczba turystów zagranicznych, którym udzielono co najmniej 1 noclegu.
	☒ Liczba uczestników największych imprez turystyczno-rekreacyjnych.
	☒ Liczba zdefiniowanych produktów i marek turystycznych gminy, w tym innowacyjnych.
	☒ Liczba odstępów nowego, internetowego, turystyczno-rekreacyjnego portalu gminy.
	☒ Liczba użytkowników gminnej aplikacji mobilnej wspierającej ruch turystyczno-rekreacyjny.
	☒ Długość ścieżek i dróg pieszych i rowerowych, pełniących głównie funkcje turystyczno-rekreacyjne.
	☒ Wartość nakładów poniesionych na prywatną infrastrukturę turystyczno-rekreacyjną.
	☒ Liczba uczestników ponadlokalnych imprez turystyczno-rekreacyjnych nie będących mieszkańcami gminy.
	☒ Liczba uczestników spotkań Kozienickiego Forum Turystycznego.
	☒ Udział przedsiębiorców branży turystycznej zamierzających rozszerzyć/ograniczyć zakres branżowy prowadzonej działalności gospodarczej.
	☒ Udział przedsiębiorców branży turystycznej zamierzających rozszerzyć/ograniczyć zakres przestrzenny prowadzonej działalności gospodarczej.
	☒ Udział przedsiębiorców branży turystycznej raportujących wzrost/spadek liczby pracowników w ostatnich 2-3 latach.
	☒ Udział przedsiębiorców branży turystycznej deklarujących wzrost/spadek liczby pracowników w perspektywie 2-3 lat.
	☒ Udział przedsiębiorców branży tur. oceniających co najmniej dobrze tworzenie warunków rozwoju gosp. i wspieranie przedsiębiorstw przez władze gminy.
	☒ Udział przedsiębiorców branży turystycznej raportujących co najmniej dobrą obecną kondycję finansową przedsiębiorstwa.
	☒ Udział przedsiębiorców branży turystycznej prognozujących co najmniej dobrą kondycję finansową przedsiębiorstwa w perspektywie 2-3 lat.
O5 ...	☒ Udział przedsiębiorców branży turystycznej prognozujących co najmniej niewielki rozwój przedsiębiorstwa w perspektywie 2-3 lat.
	☒ Udział przedsiębiorców deklarujących, że ogólnie rzecz biorąc Gmina Kozienice jest dla biznesu turystycznego miejscem co najmniej atrakcyjnym.
	☐ Udział długości dróg gminnych o stanie technicznym co najmniej dobrym w całkowitej długości gminnych dróg.
	☐ Udział liczby energooszczędnych, gminnych punktów oświetlenia miejsc publicznych w całkowitej liczbie takich punktów.
	☐ Udział długości dróg transportu rolniczego o stanie technicznym co najmniej dobrym w całkowitej długości dróg transportu rolniczego.
	☐ Udział przejeżdż dla pieszych dostosowanych do potrzeb osób niepełnosprawnych w całkowitej liczbie przejeżdż.
	☐ Będący wynikiem wsparcia gminy, wzrost długości i poprawa parametrów technicznych innej niż gminna sieć drogowej.

Cel op.	MOŻLIWE DO WYKORZYSTANIA WSKAŹNIKI
05 Wysoka dostępność nowoczesnej infrastruktury technicznej	☒ Udział długości sieci wodociągowej o stanie technicznym co najmniej dobrym w całkowitej długości sieci wodociągowej.
	☒ Udział gospodarstw domowych korzystających z wodociągu w całkowitej liczbie gospodarstw domowych.
	☒ Udział długości sieci kanalizacji sanitarnej o stanie technicznym co najmniej dobrym w całkowitej długości sieci kanalizacji sanitarnej.
	☒ Długość sieci kanalizacji deszczowej.
	☒ Potencjał oczyszczalni ścieków o co najmniej dobrym stanie technicznym w całkowitym potencjale wszystkich oczyszczalni ścieków.
	☒ Udział gospodarstw domowych korzystających z kanalizacji lub przydomowych oczyszczalni w całkowitej liczbie gospodarstw domowych
	☒ Długość sieci gazowniczej.
	☒ Udział gospodarstw domowych korzystających z gazu sieciowego w całkowitej liczbie gospodarstw domowych
	☒ Liczba publicznych punktów ładowania pojazdów elektrycznych.
	☒ Liczba elektrycznych pojazdów stanowiących własność gminy i jej jednostek oraz spółek w całkowitej liczbie takich pojazdów
	☒ Długość sieci dróg i ścieżek rowerowych pełniących głównie funkcje komunikacyjne.
	☒ Udział mieszkań zasilanych ciepłem sieciowym w całkowitej liczbie mieszkań.
	☒ Długość liniowych urządzeń melioracji szczegółowej w co najmniej dobrym stanie technicznym w całkowitej długości takich urządzeń.
	☒ Udział gospodarstw domowych korzystających z Internetu szerokopasmowego w liczbie gospodarstw domowych
	☒ Ilość publicznych punktów i obszarów szerokopasmowego dostępu do Internetu.
	☒ Udział mieszkańców gminy oceniających, że jakość ulic, dróg, oznakowania, chodników i parkingów jest co najmniej dobra.
	☒ Udział niepełnosprawnych mieszkańców gminy oceniających, że miejsca publiczne są dostosowane do ich potrzeb w stopniu co najmniej dostatecznym.
	☒ Udział mieszkańców gminy oceniających, że dostępność ścieżek i dróg rowerowych jest co najmniej dobra.
	☒ Udział mieszkańców gminy oceniających, że oświetlenie ulic i innych miejsc publicznych jest co najmniej dobre.
	☒ Udział mieszkańców gminy oceniających, że zaopatrzenie w wodę z wodociągu jest co najmniej dobra.
	☒ Udział mieszkańców gminy oceniających, że usługi w zakresie odbioru ścieków są co najmniej dobre.
	☒ Udział mieszkańców gminy oceniających, że zaopatrzenie w ciepło sieciowe jest co najmniej dobre.
	☒ Udział mieszkańców gminy oceniających, że dostęp do szerokopasmowego Internetu jest co najmniej dobry.

Cel op.	MOŻLIWE DO WYKORZYSTANIA WSKAŹNIKI
---------	------------------------------------

CEL STRATEGICZNY S2: „WYSOKA JAKOŚĆ ŻYCIA PRZEZ AKTYWNOŚĆ OSOBISTĄ, INTEGRACJĘ ŚRODOWISKOWĄ I RELACJE PONADLOKALNE, W WARUNKACH PEŁNEJ DOSTĘPNOŚCI USŁUG INFRASTRUKTURY SPOŁECZNEJ I TECHNICZNEJ

06 Upowszechniony, integrujący sport i rekreacja	☐ Długość ścieżek i dróg pieszych i rowerowych, pełniących głównie funkcje turystyczno-rekreacyjne.
	☐ Liczba zorganizowanych lub wspartych imprez sportowych i rekreacyjnych, w szczególności masowych i szkolnych.
	☐ Liczba mieszkańców gminy, uczestników zorganizowanych lub wspartych imprez sportowych i rekreacyjnych, w szczególności masowych i szkolnych.
	☐ Udział mieszkańców gminy aktywnie korzystających co najmniej raz w tygodniu z gminnych obiektów sportowo-rekreacyjnych.
	☐ Liczba pracowników sportu i rekreacji objętych doskonaleniem kwalifikacji, w tym nt. wykorzystania sportu i rekreacji do integracji społecznej.
	☐ Liczba lokalnych, pozarządowych organizacji sportowych i rekreacyjnych wspartych w pozyskiwaniu środków od sponsorów i funduszy pomocowych.
	☐ Liczba lokalnych, pozarządowych organizacji sportowych i rekreacyjnych wspartych w zapobieganiu i rozwiązywaniu problemów społecznych.
	☐ Wartość wsparcia dla lokalnych, pozarządowych organizacji sportowych i rekreacyjnych na zapobieganie i rozwiązywanie problemów społecznych.
	☐ Liczba mieszkańców gminy, lokalnych talentów sportowych, którym udzielono stypendiów.
	☐ Wartość udzielonych mieszkańcom gminy stypendiów sportowych.
	☐ Liczba członków lokalnych organizacji sportowych
	☒ Udział mieszkańców gminy deklarujących, że brakuje im jakiegoś obiektu sportowego lub rekreacyjnego.
	☒ Udział mieszkańców gminy oceniających, że dostęp mieszkańców Gminy Kozienice do obiektów sportowo-rekreacyjnych jest co najmniej dobry.
	☒ Udział mieszkańców gminy oceniających, że koszt dostępu do obiektów sportowo-rekreac., którymi są zainteresowani jest co najmniej akceptowalny.
	☒ Udział mieszkańców gminy deklarujących, że imprezy sportowo-rekreac. org. na terenie G. Kozienice są dla nich co najmniej przeciętnie interesujące.
	☒ Udział mieszkańców gminy oceniających, że – ogólnie rzecz biorąc – sport i rekreacja są rozwinięte w Gminie Kozienice co najmniej dobrze.
07...	☒ Udział mieszkańców gminy deklarujących, że aktywnie korzystają z co najmniej jednego gminnego obiektu sportowo-rek., co najmniej raz w tygodniu.
	☐ Przeciętne wyniki egzaminu ośmioklasistów w szkołach gminnych.
	☐ Przeciętne koszty rocznej edukacji uczniów szkół gminnych.
	☐ Liczba uczniów przypadających na jednego pracownika dydaktycznego/niedydaktycznego szkół gminnych.
	☐ Udział szkół gminnych z szerokopasmowym dostępem do Internetu w całkowitej liczbie gminnych szkół.

Cel op.	MOŻLIWE DO WYKORZYSTANIA WSKAŹNIKI
07 Nowoczesny system edukacji, opieki i wychowania	☐ Liczba uczniów szkół wymagających lecz pozabawionych pomocy psychologicznej, logopedycznej, pielęgniarskiej i socjoterapeutycznej.
	☐ Liczba szczególnie uzdolnionych uczniów i wychowanków przedszkoli objętych indywidualnym wsparciem ich talentów.
	☐ Liczba stypendystów za wyniki w nauce – mieszkańców gminy.
	☐ Liczba słuchaczy Koźminickiego Uniwersytetu Trzeciego Wieku działającego w ramach Koźminickiego Domu Kultury im. Bogusława Klimczuka.
	☐ Liczba godzin zajęć na 1 słuchacza Koźminickiego Uniwersytetu Trzeciego Wieku działając. w ramach Koźminickiego Domu Kultury im. B. Klimczuka.
	☐ Liczba godzin zajęć pozalekcyjnych rozw. kreatywność, przedsiębiorczość, innowacyjność, nieschematyczne myślenie i umiejętność pracy zespołowej.
	☐ Liczba godzin zajęć pozalek. rozw. świadomość wspól. wyzwań społecznych, środowiskowych i gospodarczych i wiedzę nt. pożądanym wobec nich.
	☐ Liczba godzin zajęć pozalekcyjnych służących prewencji i rozw. problemów społecznych, odciążeniu rodziców, podnoszeniu bezpieczeństwa osobistego, rozwijających postawy obywatelskie i asertywne oraz zachowania prozdrowotne
	☐ Udziały nauczycieli z poszczególnymi stopniami awansu zawodowego w całkowitej liczbie nauczycieli.
	☐ Liczba niepełnosprawnych uczniów gminnych szkół i wychowanków gminnych przedszkoli, którzy nie należą do oddziałów integracyjnych.
	☐ Liczba organizacji pozarządowych wspartych w zakresie edukacji szkolnej.
	☐ Liczba osób dorosłych objętych edukacją w zakresie kompetencji cyfrowych.
	☐ Liczba dzieci, które nie otrzymały miejsca w gminnych placówkach przedszkolnych w tym niepełnosprawnych..
	☐ Liczba dzieci do lat 3 korzystających z miejsc opieki zlokalizowanej, w tym niepełnosprawnych.
	☒ Udział rodziców, którzy posiadają dziecko w wieku przedszkolnym, oświadczających, że dziecko to nie uczęszcza do przedszkola z powodu braku możliwości dowozu tego dziecka, zbyt wysokich kosztów opieki przedszkolnej, braku wolnych miejsc, lub zbyt niskiego standardu przedszkola.
	☒ Udział rodziców, którzy uważają, że stan techniczny i wyposażenie szkoły, do której uczęszcza ich dziecko (dzieci) są co najmniej dobre,
	☒ Udział rodziców, którzy uważają, że ich dziecko uczęszczające do szkoły może rozwijać swe pozalekcyjne zainteresowania w stopniu co najmniej dobrym.
	☒ Udział uczniów twierdzących, że do ich szkoły trzeba kupić jakieś dodatkowe pomoce naukowe.
	☒ Udział uczniów twierdzących, że w ich szkole trzeba coś wyremontować lub zbudować.
	☒ Udział uczniów twierdzących, że nie uczęszczają w żadnych zajęciach dodatkowych.
	☒ Udział uczniów twierdzących, że lubią swoją klasę.
	☒ Udział uczniów twierdzących, że lubią swoją szkołę.

MOŻLIWE DO WYKORZYSTANIA WSKAŹNIKI

Cel op.	
O8 Powszechność postaw obywatelskich	☐ Liczba działających w gminie wolontariuszy.
	☐ Liczba godzin pracy wolontariackiej przeprowadzanych w jednostkach i spółkach gminy.
	☐ Liczba posiedzeń Młodzieżowej Rady Gminy Kozienice.
	☐ Liczba godzin szkoleń Kozienickiej Szkoły Liderów Publicznych.
	☐ Liczba członków rad sołeckich i komitetów osiedlowych.
	☐ Liczba dorosłych mieszkańców gminy objętych edukacją obywatelską.
	☐ Liczba mieszkańców gminy nagrodzonych za szczególne postawy obywatelskie.
	☐ Wartość zadań publicznych zrealizowanych w ramach inicjatyw lokalnych.
	☐ Wartość wsparcia przez gminę działalności organizacji pozarządowych w zakresie edukacji obywatelskiej
	☐ Liczba osób objętych wsparciem przez gminę nieodpłatną pomocą prawną i analogiczną działalnością organizacji pozarządowych.
	☒ Udział mieszkańców gminy deklarujących, że nie interesują ich sprawy publiczne społeczności lokalnej.
	☒ Udział mieszkańców gminy deklarujących, że chcieli wykonać pracę wolontariacką, ale nie mieli ku temu możliwości.
	☒ Udział mieszkańców gminy oceniających, że mieszkańcy Gminy Kozienice wykazują postawy obywatelskie w stopniu co najmniej dostatecznym.
	☐ Udział dzieci wymagających wsparcia dziennego (świetlice środowiskowe itp.) lecz nie objętych takim wsparciem.
	☐ Liczba godzin pracy wolontariackiej wykonanych w jednostkach gminnego systemu pomocy i opieki społecznej.
	☐ Liczba dzieci i młodzieży objętych streetworkingiem pracowników gminnego systemu pomocy i opieki społecznej.
O9 Zredukowane problemy społeczne	☐ Liczba dobrych praktyk umieszczonych w Kozienickim Banku Dobrych Praktyk Społecznych.
	☐ Liczba odsłon dobrych praktyk umieszczonych w Kozienickim Banku Dobrych Praktyk Społecznych.
	☐ Liczba wykonanych e-usług prewencji i rozwiązywania problemów społecznych.
	☐ Liczba osób objętych wsparciem przez gminę działaniami organizacji pozarządowych w zakresie prewencji i rozwiązywania problemów społecznych
	☐ Udział mieszkańców gminy, beneficjentów systemu prewencji i pomocy społecznej, poddanych monitoringowi indywidualnemu.
	☐ Liczba mieszkańców gminy, beneficjentów wykonanych świadczeń leczenia i rehabilitacji osób uzależnionych.
	☐ Liczba rodzin z problemami uzależnień, których członkom udzielono pomocy psychospołecznej, prawnej i ochrony przed przemocą w rodzinie.

Cel op.	MOŻLIWE DO WYKORZYSTANIA WSKAŹNIKI
09 Zredukowane problemy społeczne	Liczba mieszkańców gminy objętych działaniami profilaktycznymi w zakresie przeciwdziałania uzależnieniom.
	Wartość wsparcia udzielonego instytucjom publicznym, org. pozarządowym i osobom fizycznym na działalność służącą rozw. problemów uzależnień.
	Liczba interwencji podjętych w związku z naruszeniem art. 13 i 15 ustawy o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi.
	Liczba przeprowadzonych kontroli punktów sprzedaży i podawania napojów alkoholowych oraz objętych nią punktów.
	Liczba godzin szkoleń członków kadr gminnych w zakresie pracy z osobami uzależnionymi.
	Liczba uzależnionych mieszkańców gminy, uczestników zorg. lub wspartych przedsięwzięć promujących styl życia wolny od uzależnień.
	Liczba osób objętych kontraktami socjalnymi.
	Liczba osób objętych wsparciem lub przeprowadzonymi działaniami prewencyjnymi i kontrolnymi w zakr. kierowania pojazdami pod wpl. narkotyków.
	Liczba przypadków przemocy w rodzinie mających miejsce na terenie gminy i zgłoszonych organom ścigania.
	Liczba członków rodzin dotkniętych przemocą, mieszkańców gminy, którym zapewniono kompleksową, specjalistyczną pomoc.
	Liczba mieszkańców gminy objętych działaniami na rzecz podnoszenia świadomości i wrażliwości społecznej w zakresie zapobiegania, identyfikowania i postępowania wobec przemocy w rodzinie.
	Liczba sprawców przemocy w rodzinie, mieszkańców gminy, wobec których podjęto działania korekcyjno-interwencyjne.
	Liczba godzin szkoleń członków kadr gminnych w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie oraz ochrony ofiar przemocy w rodzinie.
	Wartość wsparcia udzielonego organizacjom pozarządowym na przeciwdziałanie przemocy w rodzinie i ochronę ofiar przemocy w rodzinie.
	Wartość wsparcia materialnego udzielanego klientom gminnego systemu pomocy społecznej.
	Wartość pieniężnej pomocy celowej udzielonej dzieciom i młodzieży, mieszkańcom gminy, z rodzin o niskim statusie materialnym.
	Liczba rodzin dysfunkcyjnych.
	Liczba dzieci z rodzin o niskim statusie materialnym oraz dysfunkcyjnych, którym zapewniono możliwość aktywnego spędzania wolnego czasu.
	Liczba dzieci z rodzin o niskim statusie materialnym oraz dysfunkcyjnych, którym zapewniono wakacyjną rekreację i wypoczynek.
	Liczba mieszkańców gminy objętych gminną pomocą w zakresie dożywiania.
	Liczba mieszkańców gminy objętych poradnictwem rodzinnym i udzielonych porad rodzinnych.
	Liczba udzielonych porad prawnych i psychologicznych dla rodziców wymagających pomocy w zakresie wypełniania funkcji rodzicielskich,
	Liczba członków rodzin objętych pomocą asystenta rodziny.

Cel op.	MOŻLIWE DO WYKORZYSTANIA WSKAŹNIKI
09 Zredukowane problemy społeczne	☒ Liczba działających rodzin wspierających.
	☒ Liczba godzin szkoleń członków kadr gminnych w zakresie pracy na rzecz integracji rodzin i prawidłowego wypełniania funkcji rodzinnych.
	☒ Liczba członków dużych rodzin, którzy skorzystali obniżonych cen usług jednostek gminnych.
	☒ Liczba starszych mieszkańców gminy, wymagających opieki dziennej, lecz nie mających do niej dostępu.
	☒ Liczba osób niepełnosprawnych zamieszkujących w mieszkaniach z barierami architektonicznymi.
	☒ Liczba zbudowanych i przebudowanych mieszkań komunalnych z przeznaczeniem dla niepełnosprawnych mieszkańców gminy.
	☒ Liczba osób starszych i niepełnosprawnych, którzy wykonywali pracę wolontariacką.
	☒ Liczba uczestników warsztatów psychologicznych kształtujących umiejętności psychospołeczne niepełnosprawnych mieszkańców gminy.
	☒ Liczba seniorów i osób niepełnosprawnych objętych usługami pielęgnacyjno-opiekuńczymi w miejscach zamieszkania.
	☒ Liczba beneficjentów Warsztatu Terapii Zajęciowej.
	☒ Wartość wsparcia udzielonego organizacjom pozarządowym i kościelnym na pomoc osobom starszym i niepełnosprawnym.
	☒ Liczba starszych mieszkańców gminy, wymagających opieki całodobowej, lecz nie mających do niej dostępu.
	☒ Liczba starszych mieszkańców gminy, korzystających z opieki całodobowej.
	☒ Liczba członków klubów i grup wsparcia seniorów i osób niepełnosprawnych.
	☒ Liczba niepełnosprawnych bezrobotnych.
	☒ Liczba osób bezdomnych.
	☒ Liczba osób zagrożonych bezdomnością objętych działaniami osłonowymi.
	☒ Liczba osób bezdomnych objętych indywidualnym programem wychodzenia z bezdomności.
	☒ Udział mieszkańców gminy ocenianych, że gmina zapobiega problemom społecznym co najmniej dobrze.
	☒ Udział mieszkańców gminy ocenianych, że gmina pomaga osobom najbardziej potrzebującym co najmniej dobrze.
	☒ Udział mieszkańców gminy będących seniorami i ocenianych, że oferta gminy dla seniorów jest wystarczająca.
	☒ Udział mieszkańców gminy będących seniorami i ocenianych, że rozszerzenie usług opiekuńczych dla osób starszych jest niepotrzebne.
	☒ Udział mieszkańców gminy będących seniorami i ocenianych, że w gminie nie brakuje żadnych form wsparcia i usług dla seniorów.

MOŻLIWE DO WYKORZYSTANIA WSKAŹNIKI	
09 Zredukowane problemy społeczne	☒ Udział dzieci szkół gminnych twierdzących, że więcej niż kilkakrotnie piły alkohol nie tylko dla spróbowania.
	☒ Udział dzieci szkół gminnych twierdzących, że więcej niż kilkakrotnie paliły papierosy nie tylko dla spróbowania.
	☒ Udział dzieci szkół gminnych twierdzących, że więcej niż kilkakrotnie próbowały narkotyków lub tzw. dopalaczy.
	☒ Udział dzieci szkół gminnych twierdzących, że są takie miejsca w szkole lub obok niej, gdzie można palić papierosy i nikt z nauczycieli tego nie widzi.
	☒ Udział dzieci szkół gminnych twierdzących, że w szkole lub blisko niej można kupić/dostać narkotyki lub tzw. dopalacze.
	☐ Wartość wsparcia udzielonego jednostkom OSP i PSP.
010 Wielowymiarowe bezpieczeństwo publiczne	☐ Liczba pożarów jakie miały miejsce na terenie gminy.
	☐ Liczba mieszkańców gminy objętych zorganizowanymi lub wspartymi programami edukacyjnymi z zakresu ruchu drogowego.
	☐ Liczba wypadków i zdarzeń drogowych.
	☐ Liczba ofiar wypadków drogowych.
	☐ Liczba dzieci i młodzieży ofiar wypadków drogowych mających miejsce podczas ich drogi do i ze szkoły.
	☐ Liczba mieszkańców gminy objętych publicznymi programami edukacyjnymi z zakresu udzielania pomocy przedmedycznej.
	☐ Liczba dzieci i młodzieży szkolnej (mieszkańców gminy), która wzięła udział w spotkaniach edukacyjnych z funkcjonariuszami służb.
	☐ Liczba szkół nie objętych pełnym monitoringiem wizyjnym.
	☐ Powierzchnia obszarów publicznych objętych monitoringiem wizyjnym.
	☐ Liczba rodziców, mieszkańców gminy, objętych działaniami edukacyjnymi uświadamiającymi złożoność i znaczenie przestępczości nieletnich.
	☐ Wartość wsparcia udzielonego Powiatowej Komendzie Policji w Kozienicach.
	☐ Nakłady na usunięcie szkód wyrządzonych w mieniu gminy wskutek aktów wandalizmu.
	☐ Liczba dokonanych kradzieży.
	☐ Liczba popełnionych przestępstw przeciwko życiu i zdrowiu.
	☐ Liczba wypadków jakie miały miejsce w związku z użytkowaniem infrastruktury sportowo-rekreacyjnej.
	☐ Liczba przestępstw i wykroczeń popełnionych w miejscach lokalizacji ogólnodostępnej infrastruktury sportowo-rekreacyjnej.
	☐ Liczba wykroczeń przedsiębiorców w zakresie ograniczeń w sprzedaży i podawaniu napojów alkoholowych.

Cel op.	MOŻLIWE DO WYKORZYSTANIA WSKAŹNIKI
O10 Wielowymiarowe bezpieczeństwo publiczne	☒ Liczba ofiar wypadków mających miejsce w związku z działalnością rolniczą.
	☒ Liczba mieszkańców szczególnie narażonych na oszustwa i zawieranie rażąco niekorzystnych umów objętych edukacją prewencyjną.
	☒ Liczba wypadków z udziałem dzieci w miejscach ich zamieszkania.
	☒ Liczba wypadków z udziałem dzieci na gminnych placach zabaw.
	☒ Liczba mieszkańców gminy, którzy wzięli udział w zorganizowanych lub wspartych formach edukacji nt. bezpieczeństwa zamieszkania i zabawy dzieci.
	☒ Liczba zachorowań o charakterze epizootycznym
	☒ Liczba mieszkańców gminy objętych działaniami edukacyjnymi na temat osobistych zagrożeń internetowych.
	☒ Liczba przypadków naruszenia integralności gminnych systemów informatycznych i ich danych oraz nieautoryzowanego dostępu do tych danych
	☒ Liczba zwierząt objętych działaniami przewidzianymi w POBZ I.
	☒ Udział mieszkańców gminy twierdzących, że podczas korzystania z gminnych obiektów sportowo-rekreacyjnych czują się w pełni bezpieczni.
	☒ Udział mieszkańców gminy, rodziców dzieci z gminnych szkół, twierdzących, że w tych szkołach ich dzieci są co najmniej zadowolająco bezpieczne.
	☒ Udział mieszkańców gminy, rodziców dzieci z gminnych szkół, twierdzących, że droga dzieci do tych szkół jest co najmniej zadowolająco bezpieczna
	☒ Udział mieszkańców gminy twierdzących, że czują się zagrożeni przestępczością nie bardziej niż słabo.
	☒ Udział mieszkańców gminy twierdzących, że wandalizm w ich otoczeniu nie występuje, lub występuje w nieistotnym stopniu.
	☒ Udział mieszkańców gminy twierdzących, że drogi na terenie Gminy Kozienice są bezpieczne lub bardzo bezpieczne.
	☒ Udział dzieci szkół gminnych twierdzących, że w szkołach tych i obok nich czują się bezpiecznie.
	☒ Udział dzieci szkół gminnych twierdzących, że ich droga do tych szkół jest bezpieczna.
	☒ Udział dzieci szkół gminnych twierdzących, że wiedzą co zrobić w razie pożaru.
	☒ Udział dzieci szkół gminnych twierdzących, że wiedzą co zrobić w razie ataku psa.
	☒ Udział dzieci szkół gminnych twierdzących, że wiedzą co zrobić w razie zagrożenia pobicia lub pobicia.
	☒ Udział dzieci szkół gminnych twierdzących, że wiedzą co zrobić w przypadku doświadczenia kradzieży/wymuszenia.
	☒ Udział dzieci szkół gminnych twierdzących, że wiedzą co zrobić w razie doświadczenia znęcania psychicznego.
	☒ Udział dzieci szkół gminnych twierdzących, że wiedzą co zrobić w razie doświadczenia molestowania seksualnego.

MOŻLIWE DO WYKORZYSTANIA WSKAŹNIKI	
01 Skuteczne i efektywne zarządzanie rozwojem lokalnym	☐ Poziom zadłużenia gminy.
	☐ Wartość sprywatyzowanego mienia gminy i jej jednostek.
	☐ Udział wydatków majątkowych w wydatkach budżetowych gminy.
	☐ Udział w budżecie gminy dochodów z branży energetyki konwencjonalnej i pochodnych
	☐ Liczba członków władz i pracowników samorządowych którzy wzięli udział w szkoleniach, seminariach, konsultacjach, konferencjach lub studiują.
	☐ Liczba klientów obsługiwanych przez Urząd Miejski oraz jednostki gminy za pośrednictwem środków komunikacji elektronicznej.
	☐ Liczba użytkowników mobilnych platform społecznościowych integrujących i angażujących społeczność lokalną w świadczenie usług publicznych.
	☐ Wartość środków pomocowych pozyskanych przez gminę i jej jednostki.
	☐ Liczba odsłon strony internetowej gminy i biuletynu informacji publicznej.
	☐ Liczba mieszkańców gminy, którzy wzięli udział w konsultacjach społecznych decyzji władz gminy.
	☐ Udział mieszkańców gminy korzystających z Systemu Komunikacji z Mieszkańcami SMS
	☒ Udział mieszkańców gminy twierdzących, że komunikacja władz Gminy Kozienice z mieszkańcami jest co najmniej dobra.
	☒ Udział klientów Urzędu Miejskiego twierdzących, że bez problemu trafili do właściwego pracownika załatwiającego ich sprawę.
	☒ Udział klientów Urzędu Miejskiego twierdzących, że informacje udzielone im podczas załatwiania ich sprawy były zrozumiałe i wyczerpujące.
	☒ Udział klientów Urzędu Miejskiego twierdzących, że czas oczekiwania na załatwienie ich sprawy był akceptowalny.
	☒ Udział klientów Urzędu Miejskiego twierdzących, że kompetencje osób, które ich obsługiwały były co najmniej wystarczające.
012 Szeroka pre-wencja zdrowotna i wysoka dostępność opieki zdrowotnej	☒ Udział klientów Urzędu Miejskiego, którzy usługi administracyjne Urzędu Miejskiego oceniają ogólnie jako co najmniej dobre.
	☐ Liczba udzielonych beneficjentom, mieszkańcom gminy, świadczeń zdrowotnych i zabiegów medycznych.
	☐ Liczba mieszkańców gminy, beneficjentów poszczególnych programów zdrowotnych zrealizowanych lub wspartych przez gminę.
	☐ Liczba osób niepełnosprawnych mieszkańców gminy, których rehabilitację wsparto ze środków gminnych.
	☐ Liczba osób starszych i niesamodzielnych, mieszkańców gminy, objętych opieką domową i ambulatoryjną.
	☐ Wartość wsparcia udzielonego organizacjom pozarządowym na działania w zakresie ochrony i promocji zdrowia.
	☐ Liczba uczniów szkół wymagających lecz pozabawionych pomocy psychologicznej, logopedycznej, pielęgniarskiej i socjoterapeutycznej.

MOŻLIWE DO WYKORZYSTANIA WSKAŹNIKI	
O12 ::	☒ Udział mieszkańców gminy twierdzących, że do potrzebnych im (ich najbliższej rodzinie) usług medycznych mają co najmniej łatwy dostęp.
	☒ Udział mieszkańców gminy oceniających zakres usług medycznych w Gminie Kozienice jako co najmniej szeroki z pkt. widzenia ich potrzeb (ich rodzin)
	☐ Udział obiektów zabytkowych wpisanych do gminnej ewidencji zabytków znajdujących się w złym stanie technicznym.
	☐ Wartość zwolnień i ulg w podatku od nieruchomości wobec nieruchomości wpisanych do rejestru zabytków
O13 Zachowane, zrewitalizowane i wykorzystane dziedzictwo historyczne	☐ Wartość nakładów poniesionych przez gminę na rewitalizację obiektów zabytkowych stanowiących własność gminy lub jej jednostek i spółek.
	☐ Wartość wsparcia udzielonego przez gminę na rewitalizację obiektów zabytkowych nie stanowiących własności gminy lub jej jednostek i spółek.
	☐ Wartość wsparcia udzielonego przez gminę organizacjom pozarządowym na ochronę i rewitalizację obiektów zabytkowych.
	☐ Liczba poddanych ewidencji, cyfryzacji i promocji cennych, historycznych zasobów lokalnej kultury, znajdujących się w posiadaniu mieszkańców.
	☒ Udział mieszkańców gminy wyrażających opinię, że gmina w co najmniej zadowalający sposób dba o obiekty zabytkowe.
	☒ Udział mieszkańców gminy wyrażających opinię, że gmina w co najmniej zadowalający sposób wspiera ewidencję, cyfryzację i promocję cennych, historycznych zasobów lokalnej kultury, znajdujących się w posiadaniu mieszkańców..
	☐ Liczba imprez kulturalnych zorganizowanych przez gminę i jej jednostki oraz liczba ich uczestników.
	☐ Liczba imprez kulturalnych wspartych przez gminę i jej jednostki oraz liczba ich uczestników.
	☐ Liczba uczestników stałej działalności kulturalnej prowadzonej przez jednostki gminy.
	☐ Liczba krajowych programów współpracy kulturalnej, w których uczestniczą jednostki gminne.
O14 Ponadlokalna, integrująca i promująca kultura	☐ Liczba transgranicznych programów współpracy kulturalnej, w których uczestniczą jednostki gminne
	☐ Liczba gminnych pracowników kultury poddanych różnym formom doskonalenia kwalifikacji.
	☐ Liczba wspartych talentów artystycznych, mieszkańców gminy, w tym poprzez stypendia.
	☐ Wartość wsparcia udzielonego mieszkańcom gminy – lokalnym talentom artystycznym.
	☐ Liczba mieszkańców nagrodzonych za postawy i dokonania w zakresie kultury.
	☐ Liczba ponadlokalnych przedsięwzięć kulturalnych na terenie gminy, których organizację pozyskano.
	☐ Liczba wypożyczeń książek w gminnych placówkach bibliotecznych.
	☒ Udział mieszkańców gminy twierdzących, że imprezy i usługi kulturalno-rozrywkowe w Gminie Kozienice są dla nich co najmniej interesujące.

MOŻLIWE DO WYKORZYSTANIA WSKAŹNIKI

Cel op.	
O15 Dostępne mieszkania w estetycznej przestrzeni	☐ Liczba gminnych placów zabaw dla dzieci.
	☐ Udział gminnych placów zabaw dla dzieci wymagających remontów.
	☐ Powierzchnia nieruchomości komunalnych prawne i infrastrukturalne przygotowanych pod budownictwo mieszkaniowe i przeznaczonych na sprzedaż.
	☐ Powierzchnia sprzedanych działek komunalnych, przeznaczonych w MPZP pod mieszkalnictwo.
	☐ Powierzchnia komunalnych zasobów mieszkaniowych.
	☐ Udział powierzchni komunalnych zasobów mieszkaniowych w co najmniej dobrym stanie technicznym.
	☐ Powierzchnia wybudowanych budynków mieszkalnych prywatnych i developerskich.
	☐ Liczba sprywatyzowanych przez gminę mieszkań komunalnych.
	☐ Liczba mieszkań socjalnych
	☐ Udział mieszkań socjalnych w co najmniej dobrym stanie technicznym.
	☐ Liczba mieszkań chronionych
	☐ Udział mieszkań chronionych w co najmniej dobrym stanie technicznym.
	☐ Wartość dopłat gminy do bieżących i odroczonej kosztów eksploatacji komunalnych zasobów mieszkaniowych.
	☒ Udział mieszkańców twierdzących, że poziom estetyki miejsc publicznych w ich miejscowości jest co najmniej wysoki.
	☒ Udział mieszkańców twierdzących, że poziom estetyki miejsc publicznych całej Gminy Kozienice jest co najmniej wysoki.
	☒ Udział mieszkańców gminy, lokatorów mieszkań komunalnych, oceniających, że działalność gminy w tym zakresie jest co najmniej dobra.
O16 Dogodna i przyjazna środowisku komunikacja publiczna	☐ Długość linii gminnego systemu komunikacji autobusowej.
	☐ Udział mieszkańców gminy nie mających dostępu do gminnego systemu komunikacji autobusowej.
	☐ Liczba pasażerów gminnego systemu komunikacji autobusowej.
	☐ Udział autobusów gminnego systemu komunikacji autobusowej z napędem elektrycznym.
	☐ Liczba połączeń środkami komunikacji publicznej łączących gminę z ponadlokalnym otoczeniem.
	☒ Udział mieszkańców gminy oceniających, że dojazd komunikacją publiczną z ich miejscowości do innych miejscowości w Gminie Kozienice jest dogodny.
	☒ Udział mieszkańców gminy oceniających, że dojazd komunikacją publiczną z ich miejscowości do miejscowości poza Gminą Kozienice jest dogodny.

S I R K O N A 1 9 1 Z 2 0 5	
Cel op.	MOŻLIWE DO WYKORZYSTANIA WSKAŹNIKI
CEL STRATEGICZNY S3: OCHRONA, ROZWÓJ I ZRÓWNOWAŻONE WYKORZYSTANIE DZIEDZICTWA PRZYRODNICZEGO W OPARCIU O EKOKULTURĘ SPOŁECZNOŚCI I GOSPODARKI LOKALNEJ	
O17 Minimalizacja zanieczyszczenia środowiska naturalnego	☐ Wskaźniki charakteryzujące poziom zanieczyszczenia gleb.
	☐ Wskaźniki charakteryzujące poziom zanieczyszczenia powietrza.
	☐ Wskaźniki charakteryzujące poziom zanieczyszczenia wód powierzchniowych.
	☐ Powierzchnia obszarów gdzie następuje przekroczenie norm natężenia hałasu.
	☐ Wskaźniki charakteryzujące bioróżnorodność flory i fauny.
	☐ Moc funkcjonujących na terenie gminy źródeł energii odnawialnej.
	☐ Liczba nielegalnych składowisk odpadów / Szacowany wolumen odpadów zdeponowanych w nielegalnych składowiskach odpadów.
	☐ Wartość wsparcia udzielonego przez gminę organizacjom pozarządowym na działalność na rzecz ochrony środowiska.
	☐ Moc systemów energii odnawialnej na gminnych budynkach użyteczności publicznej.
	☐ Moc wymienionych dzięki wsparciu gminnemu nieekologicznych źródeł ciepła.
	☐ Moc systemów energii odnawialnej w zainstalowanych w obiektach prywatnych.
	☒ Udział mieszkańców gminy oceniających, że działalność gminy w zakresie ochrony środowiska jest co najmniej dobra.
	O18 Kompletny system gospodarki odpadami
☐ Udział wytwórców odpadów komunalnych objętych selektywną ich zbiórką w całkowitej liczbie tych wytwórców.	
☐ Udział odpadów ulegających biodegradacji w całkowitej ilości zebranych odpadów komunalnych.	
☐ Udział gospodarstw domowych wykorzystujących przydomowe kompostowniki.	
☐ Udział selektywnie zebranych odpadów niebezpiecznych w całkowitej ilości zebranych odpadów.	
☐ Szacowana ilość azbestu (materiałów zawierających azbest) pozostającego do usunięcia z terenu gminy.	
☐ Ilość azbestu (materiałów zawierających azbest) usuniętego przy wsparciu gminy.	
☒ Udział mieszkańców gminy oceniających, że działalność gminy w zakresie odbioru i zagospodarowania odpadów komunalnych jest co najmniej dobra.	
☒ Udział mieszkańców gminy deklarujących, że korzystają z przydomowych kompostowników.	

MOŻLIWE DO WYKORZYSTANIA WSKAŹNIKI

Cel op.	
O19 Witalne zasoby środowiska naturalnego	☐ Powierzchnia zieleni gminnej.
	☐ Powierzchnia nowych, przebudowanych i zrewitalizowanych założeń zieleni gminnej.
	☐ Powierzchnia zalesień, zadrzewień i zakrzewień wspartych przez gminę
	☐ Powierzchnia gruntów rolnych poddanych wsparciu przez gminę rekultywacji.
	☐ Powierzchnia zrealizowanych i wspartych nasadzeń roślinności łąkowej.
	☐ Wartość nakładów na budowę i remonty urządzeń melioracji szczegółowej.
	☐ Powierzchnia lasów.
	☒ Udział mieszkańców gminy oceniających, że działalność gminy w zakresie zieleni gminnej jest co najmniej dobra.
	☒ Udział mieszkańców twierdzących, że poziom estetyki miejsc publicznych całej Gminy Koźnice jest co najmniej wysoki.
	☐ Ilości wytwarzanych na terenie gminy podstawowych rodzajów odpadów.
O20 Upowszechnione informacje i kompetencje środowiskowe	☐ Ilości wytwarzanych na terenie gminy podstawowych rodzajów zanieczyszczeń wód.
	☐ Ilości wytwarzanych na terenie gminy podstawowych rodzajów zanieczyszczeń powietrza.
	☐ Ilości odzyskiwanych na terenie gminy podstawowych rodzajów surowców wtórnych.
	☐ Przeciętne zużycie wody na jednego mieszkańca gminy.
	☐ Przeciętna ilość odpadów wytwarzanych przez jednego mieszkańca.
	☐ Liczba przeprowadzonych przez samorząd gminy, kontroli przestrzegania przepisów o ochronie środowiska.
	☐ Liczba, przeprowadzonych przez samorząd gminy, kontroli w zakresie postępowania z odpadami.
	☐ Zakres i aktualność informacji o stanie środowiska naturalnego udostępnionych przez samorząd gminy
	☐ Zakres i aktualność informacji o głównych źródłach zanieczyszczeń udostępnionych przez samorząd gminy.
	☐ Liczba mieszkańców i turystów objętych edukacją ekologiczną prowadzoną lub wspieraną przez samorząd gminy.
	☐ Wartość wparcia udzielonego organizacjom pozarządowym na edukację ekologiczną mieszkańców i turystów.
	☒ Udział uczniów szkół gminnych twierdzących, że dobrze wiedzą jak chronić przyrodę.
	☒ Udział mieszkańców gminy twierdzących, że ogólna świadomość ekologiczna mieszkańców ich miejscowości jest co najmniej dobra.

17.3. Sprawozdania z realizacji SRGK 2018-2030

Przygotowanie sprawozdania to druga faza ewaluacji. Na podstawie wyników monitoringu, ZWS będzie sporządzał „**Sprawozdanie z Realizacji Strategii Rozwoju Gminy Kozienice na lata 2018-2030 – stan na koniec roku XXXX**”. Sprawozdanie będzie zawierać:

1. informacje o realizacji zadań strategicznych, pochodzące z monitoringu zadaniowego – we wszystkich latach sprawozdawczych,
2. informacje o poziomach wskaźników efektu i wskaźników opinii, charakteryzujących osiągnięcie celów operacyjnych, pochodzące z monitoringu wskaźnikowego – w latach sprawozdawczych 2019, 2021, 2023, 2025, 2027 i 2029,
3. komentarze do informacji z monitoringu,
4. ogólną ocenę realizacji SRGK 2018-2030 w danym roku i od roku jej przyjęcia,
5. opcjonalnie, propozycje zmian SRGK 2018-2030,
6. w sprawozdaniu za rok 2029 – wnioski i zalecenia do kolejnej Strategii Rozwoju Gminy Kozienice.

Projekt sprawozdania zostanie omówiony na posiedzeniu ZWS z udziałem Burmistrza, a następnie, po ewentualnych korektach, zostanie mu przekazany. Burmistrz przedłoży je Radzie Miejskiej.

17.4. Przyjmowanie sprawozdań z realizacji SRGK 2018-2030 oraz jej ewentualna aktualizacja

Przyjmowanie sprawozdań z realizacji SRGK 2018-2030 to finalna, trzecia faza ewaluacji. Prowadzić ją będzie Rada Miejska. Jej zadaniem będzie:

1. zapoznanie się z, omawianie i przyjmowanie sprawozdań,
2. ewentualna zmiana treści SRGK 2018-2030 dokonana na podstawie inicjatywy uchwałodawczej Burmistrza podjętej na podstawie sprawozdania.

18. Spisy i załączniki

18.1. Tabele

Tabela 1. Powierzchnia lasów w latach 2008-2017.....	21
Tabela 2. Obszary prawnie chronione i pomniki przyrody w latach 2008-2017	21
Tabela 3. Tereny zieleni w latach 2008-2017.....	21
Tabela 4. Struktura wiekowa ludności w latach 2012-2017	22
Tabela 5. Gęstość zaludnienia i zmiany liczby ludności w latach 2008-2017	23
Tabela 6. Wskaźniki demograficzne w latach 2008-2017.....	23
Tabela 7. Migracje ludności w latach 2008-2017	23
Tabela 8. Małżeństwa w latach 2008-2017	24
Tabela 9. Przyrost naturalny w latach 2008-2017	24
Tabela 10. Skolaryzacja w latach 2008-2017.....	24
Tabela 11. Podmioty gospodarki narodowej – wskaźniki – w latach 2008-2017	24
Tabela 12. Podmioty nowo zarejestrowane w rejestrze REGON i wyrejestrowane z rejestru REGON w latach 2009-2017	25
Tabela 13. Podmioty gospodarki narodowej wpisane do rejestru REGON wg formy prawnej w latach 2012-2017	25
Tabela 14. Podmioty gospodarki narodowej wpisane do rejestru REGON wg sekcji PKD 2007 w latach 2012-2017	25
Tabela 15. Podmioty gospodarki narodowej wpisane do rejestru REGON wg klas wielkości w latach 2008-2017	26
Tabela 16. Turystyczne obiekty noclegowe i ich wykorzystanie w latach 2008-2017	26
Tabela 17. Bezrobotni zarejestrowani wg płci w latach 2008-2017	27
Tabela 18. Pracujący na 1000 ludności i wg płci w latach 2008-2017	27
Tabela 19. Sieć gazowa i jej wykorzystanie w latach 2008-2017	27
Tabela 20. Odpady komunalne – dzikie wysypiska i zmieszane odpady odebrane w latach 2008- 2017	28
Tabela 21. Kanalizacja i jej wykorzystanie w latach 2008-2017	28
Tabela 22. Gromadzenie i wywóz nieczystości ciekłych w latach 2008-2017.....	28
Tabela 23. Oczyszczanie ścieków komunalnych w latach 2008-2017.....	28
Tabela 24. Wodociągi i ich wykorzystanie w latach 2008-2017	29
Tabela 25. Ścieżki rowerowe w latach 2011-2017	29
Tabela 26. Szkolnictwo podstawowe dla dzieci i młodzieży w latach 2008-2017	29
Tabela 27. Szkolnictwo gimnazjalne dla dzieci i młodzieży w latach 2008-2017	30
Tabela 28. Szkolnictwo gimnazjalne dla dorosłych w latach 2008-2017	30

Tabela 29. Szkolnictwo ogólnokształcące dla młodzieży w latach 2008-2017	30
Tabela 30. Szkolnictwo artystyczne nie dające uprawnień zawodowych w latach 2008-2017	31
Tabela 31. Technika dla młodzieży w latach 2008-2017	31
Tabela 32. Szkolnictwo zasadnicze zawodowe dla młodzieży w latach 2008-2017	31
Tabela 33. Opieka przedszkolna w latach 2008-2017	31
Tabela 34. Baza mieszkaniowa i jej wykorzystanie w latach 2008-2017	32
Tabela 35. Mieszkania oddane do użytkowania w latach 2008-2017	33
Tabela 36. Kluby sportowe (w tym UKS) w latach 2008-2017	33
Tabela 37. Biblioteki inne niż publiczne i ich wykorzystanie w latach 2009-2017	33
Tabela 38. Biblioteki publiczne i ich wykorzystanie w latach 2008-2017	34
Tabela 39. Centra, domy i ośrodki kultury i ich wykorzystanie w latach 2011-2017	34
Tabela 40. Kina i ich wykorzystanie w latach 2011-2017	35
Tabela 41. Muzea i ich wykorzystanie w latach 2008-2017	35
Tabela 42. Dzieci objęte opieką w żłobkach i w wieku żłobkowym oraz żłobki i kluby dziecięce w latach 2008-2017	35
Tabela 43. Imprezy masowe w latach 2013-2017	36
Tabela 44. Ambulatoryjna opieka zdrowotna w latach 2008-2017	36
Tabela 45. Apteki i punkty apteczne w latach 2008-2017	36
Tabela 46. Placówki socjalizacyjne i wsparcia dziennego dla dzieci i młodzieży w latach 2008-2017	36
Tabela 47. Placówki stacjonarnej pomocy społecznej w latach 2008-2017	37
Tabela 48. Gospodarstwa domowe i osoby korzystające ze środowiskowej pomocy społecznej w latach 2009-2017	37
Tabela 49. Korzystający i kwoty świadczeń rodzinnych w latach 2008-2017	37
Tabela 50. Dochody budżetowe w latach 2008-2017 (w tys. zł)	38
Tabela 51. Wydatki budżetowe w latach 2008-2017 (w tys. zł)	38
Tabela 52. Dodatki i zaległości mieszkaniowe w latach 2008-2017	39
Tabela 53. Gminne samorządowe jednostki organizacyjne wg PKD 2007 w latach 2009-2017	39
Tabela 54. Atuty Gminy Kozienice	42
Tabela 55. Stymulanty rozwoju Gminy Kozienice	49
Tabela 56. Problemy Gminy Kozienice	50
Tabela 57. Destymulanty rozwoju Gminy Kozienice	57
Tabela 58. Szanse wewnętrzne Gminy Kozienice	59
Tabela 59. Szanse zewnętrzne Gminy Kozienice	62
Tabela 60. Zagrożenia wewnętrzne Gminy Kozienice	66
Tabela 61. Zagrożenia zewnętrzne Gminy Kozienice	68
Tabela 62. Relacje waloryzacji Gminy Kozienice	76

Tabela 63. Relacje animacji Gminy Kozienice	78
Tabela 64. Relacje supresji Gminy Kozienice	82
Tabela 65. Relacje deprecjacji Gminy Kozienice	86
Tabela 66. Priorytety rozwoju Gminy Kozienice i ich powiązania z celami strategicznymi i operacyjnymi.....	118
Tabela 67. Wykaz zadań strategicznych.....	127
Tabela 68. Powiązania między celami operacyjnymi i zadaniami strategicznymi.....	162
Tabela 69. Wskaźniki monitoringu wdrażania SRGK 2018-2030	176

18.2. Rysunki

Rysunek 1. Schemat analizy SWOT Plus Gminy Kozienice.....	41
Rysunek 2. Rodzaje relacji gminy i odpowiadających im cech gminnego zarządzania strategicznego rozwojem lokalnym (GZSRL)	73
Rysunek 3. Schemat analizy relacji strategicznych Gminy Kozienice	74
Rysunek 4. Okres i horyzont czasowy Strategii Rozwoju Gminy Kozienice na lata 2018-2030	90
Rysunek 5. Misja i wizja oraz hierarchiczna struktura celów strategicznych, operacyjnych i zadań strategicznych Gminy Kozienice	97
Rysunek 6. Powiązania celów strategicznych i operacyjnych oraz priorytetów rozwoju Gminy Kozienice	99
Rysunek 7. Mapa koordynacji dokumentów planistycznych Gminy Kozienice	172

18.3. Dokumenty zgodności horyzontalnej i wertykalnej

GMINY SĄSIEDNIE

- *Lokalna Strategia Rozwoju Gminy Stężyca na lata 2016-2023*
- *Strategia Ekorozwoju Gminy Głowaczów.*
- *Strategia Rozwoju Gminy Garbatka-Letnisko na lata 2013-2020.*
- *Strategia Rozwoju Gminy Magnuszew na lata 2016-2023.*
- *Strategia Rozwoju Gminy Pionki na lata 2007-2020.*
- *Strategia Rozwoju Gminy Sieciechów na lata 2011-2017.*
- *Strategii Rozwoju Gminy Maciejowice na lata 2007-2020.*

POWIAT KOZIENICKI

- *Powiatowy Program Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie w Powiecie Kozienickim na lata 2015-2020.*
- *Powiatowy Program Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie w Powiecie Kozienickim na lata 2015-2020.*

- Powiatowy Program Rozwoju Pieczy Zastępczej w Powiecie Koźienickim na lata 2016-2018.
- Powiatowy Program Zapobiegania Przestępczości oraz Ochrony Bezpieczeństwa Obywateli i Porządku Publicznego.
- Program Naprawczy Samodzielnego Publicznego Zespołu Zakładów Opieki Zdrowotnej w Koźienicach.
- Program Opieki nad Zabytkami w Powiecie Koźienickim na lata 2017-2020.
- Program Rozwoju Gminnej i Powiatowej Infrastruktury Drogowej na lata 2016-2019.
- Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych Powiatu Koźienickiego na lata 2015-2020.
- Strategia Rozwoju Powiatu Koźienickiego do roku 2020.
- Wieloletni Program Współpracy Powiatu Koźienickiego z Organizacjami Pozarządowymi i innymi Podmiotami Uprawnionymi Prowadzącymi Działalność Pożytku Publicznego na lata 2018-2022.

WOJEWÓDZTWO MAZOWIECKIE

- Kontrakt Terytorialny dla Województwa Mazowieckiego.
- Mazowiecki Regionalny Plan Działań Na Rzecz Zatrudnienia na 2018 rok.
- Plan Gospodarki Odpadami dla Województwa Mazowieckiego 2024 (projekt).
- Plan Zagospodarowania Przestrzennego Województwa Mazowieckiego.
- Program Możliwości Wykorzystania Odnawialnych Źródeł Energii dla Województwa Mazowieckiego.
- Program Ochrony Środowiska dla Województwa Mazowieckiego do 2022 r.
- Regionalna Strategia Innowacji dla Mazowsza do 2020 roku.
- Regionalny Program Operacyjny Województwa Mazowieckiego na lata 2014-2020.
- Strategia Polityki Społecznej Województwa Mazowieckiego na lata 2014-2020.
- Strategia Rozwoju Kultury w Województwie Mazowieckim na lata 2015-2020.
- Strategia Rozwoju Turystyki w województwie mazowieckim na lata 2014-2020
- Strategia Rozwoju Województwa Mazowieckiego do 2030 roku.
- Wojewódzki Program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych 2016-2020.
- Wojewódzki Program Przeciwdziałania Narkomanii na lata 2017-2020.

RZECZPOSPOLITA POLSKA

- Długookresowa Strategia Rozwoju Kraju. Polska 2030. Trzecia Fala Nowoczesności.
- Koncepcja Przestrzennego Zagospodarowania Kraju 2030.
- Krajowa Strategia Rozwoju Regionalnego 2010-2020: Regiony, Miasta, Obszary wiejskie.
- Krajowy Plan Gospodarki Odpadami 2022.
- Narodowy Program Ochrony Zdrowia Psychicznego na lata 2017-2022.
- Polityka Energetyczna Państwa do 2030 r. i projekt Polityki Energetycznej Polski do 2050 r.
- Program Budowy Dróg Krajowych na lata 2014-2023 (z perspektywą do 2025 r.).

- Program Operacyjny Infrastruktura i Środowisko na lata 2014-2020.
- Program Rozwoju Gminnej i Powiatowej Infrastruktury Drogowej na lata 2016-2019.
- Program Rozwoju Sportu w Polsce do roku 2020.
- Rządowy Program na Rzecz Aktywności Społecznej Osób Starszych na lata 2014-2020.
- Strategia „Sprawne Państwo 2020”.
- Strategia Bezpieczeństwo Energetyczne i Środowisko - perspektywa do 2020 r.
- Strategia Innowacyjności i Efektywności Gospodarki „Dynamiczna Polska 2020”.
- Strategia na Rzecz Odpowiedzialnego Rozwoju do roku 2020 (z perspektywą do 2030 r.).
- Strategia Rozwoju Kapitału Ludzkiego 2020.
- Strategia Rozwoju Kapitału Społecznego 2020.
- Strategia Rozwoju Systemu Bezpieczeństwa Narodowego Rzeczypospolitej Polskiej 2022.
- Strategia Rozwoju Transportu do 2020 r. (z perspektywą do 2030 r.).
- Strategia zrównoważonego rozwoju wsi, rolnictwa i rybactwa na lata 2012-2020.
- Strategia Zrównoważonego Rozwoju Wsi, Rolnictwa i Rybactwa” na lata 2012–2020.

UNIA EUROPEJSKA I ORGANIZACJA NARODÓW ZJEDNOCZONYCH

- Strategia „Europa 2020”.
- Agenda 21 – Globalny Program Działań na Rzecz Rozwoju Zrównoważonego w Perspektywie XXI Wieku - Konferencja Narodów Zjednoczonych „Środowisko i Rozwój” (UNCED) - w Rio de Janeiro, czerwiec 1992 roku.

18.4. Dokumenty zgodności wewnętrznej

- Gminny Program Opieki nad Zabytkami na lata 2015-2018 dla Gminy Kozienice.
- Gminny Program Przeciwdziałania Narkomanii na lata 2018-2022 dla Gminy Kozienice.
- Gminny Program Wspierania Rodziny w Gminie Kozienice na lata 2017-2019.
- Lokalny Program Rewitalizacji Miasta Kozienice na lata 2016-2022.
- Plan Gospodarki Niskoemisyjnej dla Gminy Kozienice na lata 2016-2020.
- Pomoc Gminy w Zakresie Dożywiania na lata 2014-2020.
- Program Ochrony Środowiska dla Gminy Kozienice na lata 2016-2019 z perspektywą do roku 2023.
- Program Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie w Gminie Kozienice na lata 2017-2019.
- Program Usuwania Wyrobów Zawierających Azbest na Terenie Gminy Kozienice na lata 2007-2032.
- Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych w Gminie Kozienice na lata 2013-2020.
- Wieloletni Plan Rozwoju i Modernizacji Urzędzeń Wodociągowych i Kanalizacyjnych na lata 2018-2021.

- Wieloletni Program Gospodarowania Mieszkaniowym Zasobem Gminy Kozienice na lata 2017-2021.

18.5. Lista liderów lokalnych i ponadlokalnych decydentów zaproszonych do prac nad SRGK 2018-2030

1. Abramczyk Anna - Radny Rady Miejskiej w Kozienicach
2. Abramczyk Janusz - Prezes Sportowego Klubu Pływackiego Delfin
3. Adamski Witold - Komendant Gminny OSP
4. Adamski Witold - Prezes OSP Stanisławice
5. Amanowicz Rafał - Samodzielne stanowisko ds. pozyskiwania funduszy i nadzoru właścicielskiego w Urzędzie Miejskim w Kozienicach
6. Balińska Anna - Dyrektor NZOZ ANIMED A. Balińska
7. Baranowski Tomasz - Prezes UKS Olimp
8. Bąbel Paweł - rolnik z miejscowości Samwodzie
9. Bąk Andrzej - przedsiębiorca
10. Bąk Dariusz Poseł na Sejm RP
11. Bąk Katarzyna - Dyrektor Publicznej Szkoły Podstawowej w Piotrkowicach
12. Bebelska Małgorzata - Zastępca Burmistrza Gminy Kozienice
13. Belowski Zbigniew - Przewodniczący Rada Miasta Pionki
14. Bernacik Danuta - Kierownik WTZ przy MGOPS w Kozienicach
15. Białkowska Anna - Poseł na Sejm RP
16. Bielas Stanisław - Sołtys Sołectwa Janów
17. Bienias Radosław - Prezes LKS Megawat Świerze Górne
18. Bieńkowski Kamil - Komendant Państwowej Powiatowej Straży Pożarnej w Kozienicach
19. Blajer Łukasz - rolnik z miejscowości Dąbrówki
20. Błaż Edward - Dyrektor SPZOZ Przychodnie Kozienickie
21. Boryczka Andrzej - Dyrektor Publicznej Szkoły Podstawowej nr 2 Kozienice
22. Boryczka Robert - Dyrektor Wydziału Edukacji Urzędu Miejskiego w Kozienicach
23. Boryczka Tadeusz - Sołtys Sołectwa Dąbrówki, rolnik
24. Bożek Martin - Radny Rady Miejskiej w Kozienicach
25. Brodzik Kamila - Prezes Fundacji "Hospicjum - Razem Możemy więcej"
26. Brzuskowski Tomasz - Wójt Gminy Stężycza
27. Chodyń Miroslaw - rolnik z miejscowości Samwodzie
28. Cieślík Michał - rolnik z miejscowości Cudów
29. Cieślík Piotr - rolnik z miejscowości Kociołki
30. Cybulski Tomasz - Komendant Powiatowy Policji
31. Cytryniak Józef - Przewodniczący Rady Osiedla nr 1
32. Czapla Elżbieta - Dyrektor Domu Pomocy Społecznej im. K. Gruszczyńskiej w Kozienicach
33. Czerski Marian - Wójt Gminy Sieciechów
34. Czerwiński Igor - Zastępca Burmistrza Urzędu Miejskiego w Kozienicach
35. Czerwiński Jerzy - Prezes Bakoma BIS Sp. z o.o.
36. Czubaj Hubert - Przewodniczący Rady Gminy Głowaczów
37. Dabińska Renata - rolnik z miejscowości Wólka Tyrzyńska
38. Dębiec Magdalena - Samodzielne stanowisko ds. pozyskiwania funduszy i nadzoru właścicielskiego Urzędu Miejskiego w Kozienicach
39. Domańska Lucyna - Naczelnik Wydziału Promocji i Kultury Starostwa Powiatowego w Kozienicach
40. Dorosińska Magdalena - Kierownik Urzędu Stanu Cywilnego Urzędu Miejskiego w Kozienicach
41. Drapała Marek - Wójt Gminy Magnuszew
42. Drapała Marian - Przedstawiciel Kozienickiego Stowarzyszenia Rekonstrukcji Historycznych
43. Drągowski Jerzy - Prezes Zarządu Stowarzyszenia „Pamięć i Przyszłość” w Kozienicach
44. Drążyk Kamil - rolnik z miejscowości Holendry Piotrkowskie
45. Dymiński Sylwester - Wójt Gminy Maciejowice
46. Edmund Kordas - Redaktor Naczelny Tygodnika OKO
47. Fabisiak Krzysztof - Prezes PKS Sp. z o.o.
48. Faustman Piotr - Prezes Kozienickiego Klubu Motorowego
49. Figant Jan - rolnik z miejscowości Stanisławice

50. Figat Krzysztof - Prezes Enea Wytwarzanie Sp. z o.o.
51. Fusiek Marianna - Dyrektor Publicznej Szkoły Podstawowej w Ryczywole
52. Fuśniak Janusz - rolnik z miejscowości Piotrkowice
53. Gac Artur - Sołtys Sołectwa Janików i rolnik z miejscowości Janików
54. Galińska Barbara Dorota - Skarbnik Gminy Kozienice
55. Gałązkiewicz Stanisław - przedstawiciel Nadleśnictwa
56. Giza Michał - Sołtys Sołectwa Ruda
57. Gogacz Andrzej - Radny Rady Miejskiej w Kozienicach
58. Gola Radosław - Prezes UKS Aquator
59. Golik Janina - Radna Rady Powiatu Kozienickiego i Sołtys Sołectwa Świerze Górne
60. Gołąbek Zbigniew - Radny Sejmiku Województwa Mazowieckiego
61. Gołębiak Witold - Sołtys Sołectwa Majdany
62. Gontarek Barbara - Prezes Stowarzyszenie Kobiet Ziemi Kozienickiej
63. Górka Mirosław - Radny Rady Powiatu Kozienickiego
64. Gregorczyk Robert - Dyrektor Zarządzanie Mieniem Komunalnym Gminy Kozienice
65. Gregorczyk Zdzisław - Sołtys Sołectwa Chinów
66. Grotkowski Mariusz - Redaktor Naczelny Kozienice24 Gazeta Internetowa
67. Grudzień Halina - Kierownik Miejsko-Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Kozienicach
68. Grudzień Krzysztof - rolnik z miejscowości Holendry Kozienickie
69. Grygiel Robert - Radny Rady Powiatu Kozienickiego
70. Grzeška Adam - Prezes UKS Tarcza
71. Grześków Grażyna - Dyrektor Przedszkole nr 6
72. Grzybek Przemysław - Naczelnik Wydziału Rolnictwa, Leśnictwa i Ochrony Środowiska Starostwa Powiatowego w Kozienicach
73. Gugala Teresa - Współwłaściciel NZOZ Familia s.c.
74. Hałdaś Jerzy - Prezes Zarządu Powiatowego w Kozienicach Polskiego Stowarzyszenia Diabetyków
75. Iskra Bogumiła - Prezes Oddziału Rejonowego PCK w Kozienicach
76. Jagiełło Tomasz - Prezes Kozienickiego Klubu Siatkówki
77. Jakubowski Paweł - rolnik z miejscowości Wólka Tyrzyńska
78. Jankowski Wojciech - Dyrektor Rejonu Energetycznego Kozienice PGE Dystrybucja S.A.
79. Jarosz Ewa - Dyrektor Poradni Psychologiczno-Pedagogicznej w Kozienicach
80. Jaworski Henryk - Przewodniczący Rady Osiedla nr 2
81. Jaworski Marek - Prezes OSP Wola Chodkowska
82. Jaworski Paweł - Przewodniczący Rady Gminy Maciejowice
83. Jung Andrzej - Starosta Kozienicki
84. Kacprzak Artur - Pełnomocnik ds. informacji niejawnych Urzędu Miejskiego w Kozienicach
85. Kaczkowski Wiesław - Sołtys Sołectwa Holendry Piotrkowskie
86. Kaczmarczyk Krzysztof - Sołtys Sołectwa Kuźmy
87. Kalbarczyk Joanna - Dyrektor Publicznego Przedszkola nr 3
88. Kander Stanisław - rolnik z miejscowości Holendry Piotrkowskie
89. Kania Iwona - Dyrektor Wydziału Finansowo-Budżetowego Urzędu Miejskiego w Kozienicach
90. Karaś Grażyna - Sołtys Sołectwa Kociołki
91. Karczmarski Krzysztof - Kierownik Ośrodka Profilaktyki Uzależnień w Kozienicach
92. Kiljańczyk Aleksander - Właściciel Stadniny Koni Kozienice Sp. z o.o.
93. Kinecka Cecylia - Dyrektor Publicznego Przedszkola nr 5
94. Kobus Artur - Radny Rady Miejskiej w Kozienicach, Sołtys Sołectwa Wola Chodkowska
95. Kołdej Kamil - rolnik z miejscowości Samwodzi
96. Komorek Tomasz - Prezes OSP Kozienice
97. Kordula Alicja - Radna Rady Miejskiej w Kozienicach
98. Kosicki Kazimierz - Sołtys Sołectwa Wólka Tyrzyńska
99. Kosztowniak Andrzej - Poseł Na Sejm RP
100. Kowalczyk Krzysztof - Radny Rady Miejskiej w Kozienicach
101. Kowalczyk Robert - Wójt Gminy Garbatka-Letnisko
102. Kowalczyk Tadeusz - Radny Rady Powiatu Kozienickiego
103. Kowalczyk-Iwan Kamila - Powiatowy Lekarz Weterynarii
104. Kowalski Andrzej - Radny Rady Miejskiej w Kozienicach i Sołtys
105. Kowalski Piotr - Właściciel Alpar sp. j.
106. Kowalski Włodzimierz - Radny Rady Miejskiej w Kozienicach, Prezes Zarządu Związku Producentów Rolnych w Kozienicach
107. Kozak Albin - Przedsiębiorca
108. Koziarska Hanna - Sołtys Sołectwa Holendry Kozienickie

109. Kozłowska Elwira - Dyrektor Kozienickiego Domu Kultury im. B. Klimczuka,
110. Krekora Paweł - rolnik z miejscowości Janików
111. Król Monika - Sołtys Sołectwa Piotrkowice
112. Krześniak Bożena - Sołtys Sołectwa Brzeźnica
113. Krześniak Jan - rolnik z miejscowości Samwodzie
114. Krześniak Józef - Sołtys Sołectwa Kępa Bielańska
115. Krześniak Leszek - rolnik z miejscowości Samwodzie
116. Krześniak Wiesław - Komendant Gminny OSP
117. Krześniak Zenon - Współwłaściciel Firmy Wojtpol T. Wojtysiak, Z. Krześniak s.j.
118. Kucharska Jolanta - Stanowisko ds. funduszy europejskich i rozwoju powiatu Starostwa Powiatowego w Kozienicach
119. Kucharski Marek - Dyrektor Publicznej Szkoły Podstawowej w Stanisławicach
120. Kudła Agnieszka - Dyrektor Publicznej Szkoły Podstawowej w Kociołkach
121. Kultys Janusz - Właściciel Firmy Transportowej Janusz Kultys
122. Kultys Stanisław - Prezes OSP Brzeźnica
123. Kurek Grzegorz - Radny Rady Miejskiej w Kozienicach i Sołtys Sołectwa Aleksandrówka
124. Kurek Marek - przedstawiciel Placówki Agencji Alior Bank,
125. Kuryłek Mariusz - Prezes Stowarzyszenia Klub Tenisa Stołowego
126. Kuśmierczyk Jacek - rolnik z miejscowości Cudów
127. Kuśmierczyk Michał - rolnik z miejscowości Holendry Kuźmińskie
128. Kutyla Tomasz - rolnik z miejscowości Opatkowice
129. Kuźmiński Marek - Radny Rady Miejskiej w Kozienicach
130. Kuźnar Stanisław - Radny Rady Miejskiej w Kozienicach
131. Kwaśnik Grażyna - rolnik z miejscowości Stanisławice 8
132. Kwaśnik Joanna - rolnik z miejscowości Stanisławice i Sołtys Sołectwa Stanisławice
133. Kwaśnik Zbigniew - Sołtys Sołectwa Wilczkowice Górne
134. Kwiecień Anna - Poseł Na Sejm RP
135. Langer Marcin - Naczelnik Wydział Spraw Terenowych w Radomiu RDOŚ w Warszawie
136. Laskowska Marzena - Sołtys Sołectwa Łuczynów
137. Latała Barbara - Zarządcza Biura Obsługi Nieruchomości Arenda
138. Lenarczyk Andrzej - Sołtys Sołectwa Przewóz i Prezes OSP Przewóz
139. Lenarczyk Anna - Powiatowy Inspektor Nadzoru Budowlanego
140. Lenarczyk Daniel - Radny Rady Miejskiej w Kozienicach
141. Lenarczyk Ewa - Dyrektor Publicznego Przedszkola nr 1
142. Lenarczyk Grażyna - Przewodniczący Rady Osiedla nr 6
143. Lenarczyk Marek - rolnik z miejscowości Staszów
144. Ludwiczak Krzysztof - Dyrektor Publicznej Szkoły Podstawowej nr 3 Kozienice
145. Luśtyk Sławomir - Przewodniczący Związku Zawodowego Pracowników Zmianowych Enea Wytwarzanie Sp. z o.o.
146. Łukasiewicz Anna - Dyrektor Publicznej Szkoły Podstawowej w Wólce Tyrzyńskiej
147. Maciąg Janusz - mieszkaniec Osiedla nr 6
148. Maciejewski Piotr - Radny Rady Miejskiej w Kozienicach, Przewodniczący Rady Osiedla nr 5
149. Maćkula Jan - Sołtys Sołectwa Psary
150. Majdak Czesław - Sołtys Sołectwa Janików Folwark
151. Majdak Krystyna - Sołtys Sołectwa Wólka Tyrzyńska B
152. Majewski Tadeusz - Prezes Stowarzyszenia Przyjaciół Szkoły Muzycznej Kanon
153. Malec Ewa - Radna Rady Miejskiej w Kozienicach
154. Malec Ewa - Radna Rady Miejskiej w Kozienicach, Dyrektor I LO w Kozienicach, Przewodnicząca Powiatowych Struktur PSL (powiat kozienicki)
155. Malec Lucyna - Dyrektor Wydziału Polityki Społecznej Urzędu Miejskiego w Kozienicach
156. Maliszewski Mirosław - Poseł Na Sejm RP
157. Małański Józef Grzegorz - Wójt Gminy Głowaczów
158. Mańkowska Lucyna - Dyrektor Publicznego Przedszkola nr 2
159. Maraszkiewicz Maria - Sołtys Sołectwa Opatkowice
160. Markiewicz Mirosław - Prezes Kozienickiego Stowarzyszenia Tenisa
161. Mastalerz Kazimierz - Przewodniczący Rady Gminy Sieciechów
162. Matera Artur - Przewodniczący Powiatowych Struktur PiS (powiat kozienicki)
163. Matusik Jerzy - Prezes KS Energia Kozienice
164. Matuszewski Leszek - rolnik z miejscowości Ryczywół i Sołtys Sołectwa Ryczywół
165. Mazur Jan - Dyrektor Powiatowego Urzędu Pracy w Kozienicach
166. Mazur Krystyna - Kierownik Przychodni Lekarsko-Rehabilitacyjnej Spółdzielni Inwalidów im. Z. Starego

167. Mazur Małgorzata - Kierownik Powiatowego Zespół Doradztwa Rolniczego w Kozienicach Mazowieckiego Zespołu Doradztwa Rolniczego w Warszawie, oddział w Radomiu
168. Mazur Włodzimierz - Przewodniczący Rady Gminy Garbatka-Letnisko
169. Molenda Arkadiusz - Przewodniczący Rady Osiedla nr 4
170. Mordak Robert - Poseł Na Sejm RP
171. Mosiołek Wojciech - Przewodniczący Związku Organizacja Zawodowa NSZZ Solidarność w Enea Wytwarzanie Sp. z o.o.
172. Nazorek Jacek - Radny Rady Powiatu Kozienickiego
173. Nowak Marek - Prezes OSP Samwodzie
174. Nowakowski Arkadiusz - Prezes PTTK o. Kozienice
175. Ochmański Marcin - rolnik z miejscowości Ryczywół
176. Okoń Sławomir - Nadleśniczy Nadleśnictwa Zwoleń
177. Oliwa Janusz - rolnik z miejscowości Piotrkowice
178. Oliwa Marcin - rolnik z miejscowości Piotrkowice
179. Olizarowski Jerzy - Dyrektor Obory sp. z o.o.
180. Orzechowski Stanisław - Radny Rady Powiatu Kozienickiego
181. Ośka Karol - Właściciel Przedsiębiorstwa Transportowo-Usługowo-Handlowego Kozienice
182. Ozimek Ryszard - Współwłaściciel Firmy Handlowo-Usługowej WIR W. Ozimek R. Ozimek s.j.
183. Ozimek Waldemar - Współwłaściciel Firmy Handlowo-Usługowej WIR W. Ozimek R. Ozimek s.j.
184. Pakuła Tomasz - Prezes Kozienickiego Stowarzyszenia Rekonstrukcji Historycznych
185. Pawelec Marek - rolnik z miejscowości Staszów
186. Pawlik Jarosław - Dyrektor Samodzielnego Publicznego Zespołu Zakładów Opieki Zdrowotnej w Kozienicach (Szpitala Powiatowego)
187. Pawlik Krzysztof - Radny Rady Miejskiej w Kozienicach
188. Pawliński Jarosław - Podinspektor w Starostwie Powiatowym w Kozienicach
189. Piechota Artur - Prezes Spółdzielni Mieszkaniowej Nasz Dom
190. Piekarz Paweł - rolnik z miejscowości Dąbrówki
191. Piekarz Rafał - rolnik z miejscowości Holendry Kuźmińskie
192. Pierzchała Romuald - rolnik z miejscowości Piotrkowice
193. Pioś Grzegorz - Prezes Spółdzielni Inwalidów im. Zygmunta Starego w Kozienicach
194. Podsiadła Katarzyna - Właściciel Biura Administrowania Nieruchomościami Posesja
195. Polesiak Jadwiga - rolnik z miejscowości Łaszówka i Sołtys Sołectwa Łaszówka
196. Poleć Radosław - rolnik z miejscowości Holendry Kozienickie
197. Pomykała Monika - Właściciel NZOZ M. Pomykała "Kozienickie Centrum Zdrowia"
198. Prawda Mariusz - Przewodniczący Radny Rady Miejskiej w Kozienicach
199. Przybytniak Leszek - Radny Sejmiku Województwa Mazowieckiego
200. Przychodzeń Krzysztof - Prezes OSP Ruda
201. Ptaszek Tadeusz - Przewodniczący Rada Gminy Stężycza
202. Pułkowski Edward - Radny Rady Miejskiej w Kozienicach
203. Puszczecka-Basaj Genowefa - Prezes Stowarzyszenia Klub Seniora Złota Jesień
204. Pyrka Marek - Prezes OSP Nowa Wieś
205. Pyrka Marek - rolnik z miejscowości Kuźmy
206. Pyrka Tomasz - rolnik z miejscowości Piotrkowice
207. Raboszuk Wiesław - Wicemarszałek Województwa Mazowieckiego
208. Rajkowska-Luśtyk Izabela - Samodzielne stanowisko ds. pozyskiwania funduszy i nadzoru właścicielskiego Urzędu Miejskiego w Kozienicach
209. Rajkowski Rafał - Wicemarszałek Województwa Mazowieckiego
210. Reczek Krzysztof - Dyrektor Muzeum Regionalnego w Kozienicach
211. Rębiś Adam - rolnik z miejscowości Stanisławice
212. Rożko Stanisław - rolnik z miejscowości Holendry Piotrkowskie
213. Różański Jarosław - Prezes OSP Świerze Górne
214. Ruszczyk Leszek - Poseł Na Sejm RP
215. Sadurek Robert - rolnik z miejscowości Piotrkowice
216. Sałek Tomasz - Radny Rady Powiatu Kozienickiego
217. Sampolińska Maria - Dyrektor Publicznej Szkoły Podstawowej nr 1 w Kozienicach
218. Sampoliński Jerzy - Prezes UKS Jedyńka
219. Sankowska Marlena - Prezes Stowarzyszenia na Rzecz Osób Niepełnospr. i ich Rodzin Sami Sobie
220. Sarnecki Tadeusz - rolnik z miejscowości Nowa Wieś
221. Seredyn Joanna - Prezes Zarządu Gminnej Spółdzielni "Samopomoc Chłopska"
222. Seremak Elżbieta - Dyrektor Publicznego Przedszkola nr 4
223. Seroka Małgorzata - Sołtys Sołectwa Śmietanki

224. Siderski Stanisław - Sekretarz Gminy Kozienice
225. Siejka Teresa - Prezes Polskiego Związku Emerytów i Rencistów o. Kozienice
226. Sikorska Lidia - Dyrektor Publicznej Szkoły Podstawowej w Nowej Wsi
227. Skibiński Andrzej - Audytor Urzędu Miejskiego w Kozienicach
228. Skurkiewicz Wojciech - Poseł Na Sejm RP
229. Skuza Tomasz - Kierownik Delegatury WIOŚ w Warszawie, Delegatura w Radomiu
230. Słowik Justyna – przedstawicielka MZPK Kozienicki Park Krajobrazowy im. prof. R. Zaręby
231. Słowiński Roman - Prezes MGUKS Kozienice
232. Smolarczyk Krystyna - Sołtys Sołectwa Nowiny
233. Sot Tomasz - Nadleśniczy Nadleśnictwa Pionki
234. Sotowski Grzegorz - Radny Rady Powiatu Kozienickiego
235. Stalmach Krzysztof - Wicestarosta Powiatu Kozienickiego
236. Staluszka Tomasz - Prezes KS Stalker Team
237. Starzyk Mariola - rolnik z miejscowości Holendry Piotrkowskie
238. Starzyk Wojciech - Prezes KP Stanisławice
239. Stąpór Elżbieta - Dyrektor Biblioteki Publicznej Gminy Kozienice
240. Stępień Bogusław - Prezes Stowarzyszenia Rodzin Abstynenckich „Cisza”
241. Stolarski Zenon - Przewodniczący Międzyzakładowego Związku Zawodowego Energetyków w Enea Wytwarzanie Sp. z o.o.
242. Struzik Adam - Marszałek Województwa Mazowieckiego
243. Strzelczyk Urszula - Dyrektor OPP Ogród Jordanowski
244. Stysiak Włodzimierz - Przewodniczący Rady Powiatu Kozienickiego
245. Styś Marcin - Dyrektor Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie w Kozienicach
246. Suski Marek - Poseł Na Sejm RP
247. Suwała Andrzej - Prezes NKS Wulkan
248. Szafran Piotr - Dyrektor Wydziału Infrastruktury Urzędu Miejskiego w Kozienicach
249. Szczypior Leszek - rolnik z miejscowości Holendry Kozienickie
250. Szczypior Marcin - rolnik z miejscowości Samwodzie
251. Szela Anna - Dyrektor Oddziału 1 PKO BP w Kozienicach
252. Szerszeń Anna - Koordynator Filii w Kozienicach PS Bank w Piasecznie
253. Szewc Aneta - rolnik z miejscowości Samwodzie i Sołtys Sołectwa Samwodzie
254. Szymański Artur - rolnik z miejscowości Samwodzie
255. Śmietanka Grzegorz - rolnik z miejscowości Samwodzie
256. Śmietanka Kamil - rolnik z miejscowości Samwodzie
257. Śmietanka Tomasz - Burmistrz Gminy Kozienice
258. Tasak Joanna - rolnik z miejscowości Holendry Kuźmińskie i Sołtys Sołectwa Holendry Kuźmińskie
259. Tomczak Dariusz - Dyrektor Regionalnego Zarządu Gospodarki Wodnej w Warszawie
260. Traczyk Jarosław - Dyrektor Wydziału Promocji, Kultury i Sportu Urzędu Miejskiego w Kozienicach
261. Trela Tomasz - Dyrektor Publicznej Szkoły Podstawowej nr 4 Kozienice
262. Tylus Krzysztof - Właściciel PHU Esab s.c.
263. Tyniecki Grzegorz - rolnik z miejscowości Chinów
264. Utnicka Małgorzata - Dyrektor Publicznej Szkoły Podstawowej w Woli Chodkowskiej
265. Wach Jerzy - Dyrektor Publicznej Szkoły Podstawowej w Brzeźnicy
266. Waluś Beata - Kierownik MZPK Kozienicki Park Krajobrazowy im. prof. Ryszarda Zaręby
267. Wąsik Sylwia - Dyrektor Wydziału Gospodarki Przestrzennej, Rolnictwa i Środowiska Urzędu Miejskiego w Kozienicach
268. Wierzbicki Krzysztof - Dyrektor Esselte Polska Sp. z o.o.
269. Wilkowska Krystyna - Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny w Kozienicach
270. Wiraszka Dariusz - Kierownik Wojewódzkiego Inspektoratu Ochrony Roślin i Nasiennictwa w Warszawie o. w Kozienicach
271. Wiśniewski Lech - Prezes Towarzystwa Miłośników Ziemi Kozienickiej
272. Wiśniewski Tomasz - rolnik z miejscowości Ryczywół
273. Witkowski Waldemar - Radny Rady Powiatu Kozienickiego
274. Włodarczyk Marianna - Dyrektor Wydziału Organizacyjnego Urzędu Miejskiego w Kozienicach
275. Włodarski Zdzisław - Dyrektor Szkoły Muzycznej w Kozienicach
276. Wnuk Andrzej - rolnik z miejscowości Brzeźnica
277. Wnuk Janusz - Prezes Zarządu Spółdzielczej Kasy Oszczędnościowo-Kredytowej Kozienice
278. Wnukowska Zofia - Prezes Parafialnego Zespołu Caritas
279. Wojcieszek Robert - Prezes KGK SP. z o.o.
280. Wojtowicz Dariusz - Dyrektor Medyczny NZOZ Millenium
281. Wojtunik Marianna - Prezes Zarządu Spółdzielni Mieszkaniowej Świerżanka

- 282. Wojtysiak Tadeusz - Współwłaściciel Firmy Wojtpol T. Wojtysiak, Z. Krześniak s.j.
- 283. Wołski Krzysztof - Radny Rady Powiatu Kozienickiego
- 284. Wołski Sylwester - rolnik z miejscowości Holendry Piotrkowskie
- 285. Wolszczak Małgorzata - Dyrektor Publicznej Szkoły Podstawowej w Świerżach Górnych
- 286. Wolszczak Ryszard - Sołtys Sołectwa Wójtostwo
- 287. Wołos Andrzej - Radny Rady Miejskiej w Kozienicach
- 288. Wołos Renata - Właściciel PHU Renka
- 289. Wołos Renata - Właściciel PHU Renka, Przewodnicząca Powiatowych Struktur PO (powiat kozienicki)
- 290. Woszczyk Barbara - Radna Rady Powiatu Kozienickiego
- 291. Woźniak Waclaw - Radny Rady Powiatu Kozienickiego
- 292. Woźniakowska Beata - Dyrektor Banku Pekao S.A. o. w Kozienicach
- 293. Wójcik Antoni - Sołtys Sołectwa Kępeczki
- 294. Wrona Grzegorz - Radny Rady Miejskiej w Kozienicach, rolnik z miejscowości Staszów, Sołtys Sołectwa Staszów.
- 295. Wróbel Tomasz - Przewodniczący Rady Gminy Pionki
- 296. Wysocki Marcin - Dyrektor OT w Warszawie Krajowego Ośrodka Wsparcia Rolnictwa w Warszawie
- 297. Wysocki Roman - Radny Rady Powiatu Kozienickiego
- 298. Zagoździńska Małgorzata - rolnik z miejscowości Piotrkowice
- 299. Zając Krzysztof - Radny Rady Miejskiej w Kozienicach
- 300. Zając Ryszard - Radny Rady Miejskiej w Kozienicach i Przewodniczący Rady Osiedla nr 3
- 301. Zajkowska-Telefus - Krystyna Prezes OSP Ryczywół
- 302. Zawodnik Dariusz - Radny Rady Powiatu Kozienickiego
- 303. Zawodnik Romuald - Burmistrz Miasta Pionki
- 304. Zbigniew Rybarczyk - Przewodniczący Rady Gminy Magnuszew
- 305. Zielona Barbara - Dyrektor Żłobka Miejskiego
- 306. Zielona Bernadeta Dyrektor Publicznej Szkoły Podstawowej w Janikowie
- 307. Zielony Sylwester - rolnik z miejscowości Holendry Kozienickie
- 308. Zielony Tadeusz - rolnik z miejscowości Chinów
- 309. Ziółek Grażyna - Radna Rady Powiatu Kozienickiego
- 310. Ziółek Mirosław - Wójt Gminy Pionki
- 311. Zmitrowicz Marcin - Dyrektor Kozienickiego Centrum Rekreacji i Sportu
- 312. Żak Marek - Przedsiębiorca
- 313. Żak Tadeusz - rolnik z miejscowości Samwodzie
- 314. Żuchowski Janusz - Prezes Koła w Kozienicach Polskiego Związku Niewidomych - Okręg Mazowiecki

PRZEWODNICZĄCY RADY

mgr Mariusz Prawda